

Naveed Jamali, Ellis Henican

CUM SĂ PRINZI UN SPION RUS

Povestea adevărată a unui civil american devenit agent dublu

POLIROM

Table of Contents

Introducere
Capitolul 1. Americani noi
Capitolul 2. O afacere de familie
Capitolul 3. În căutare de sine
Capitolul 4. America atacată
Capitolul 5. Visuri de marină
Capitolul 6. Comandorul Lino
Capitolul 7. Agenţii speciali
Capitolul 8. Întâlnirea cu Oleg
Capitolul 9. Războiul bazat pe reţele
Capitolul 10. Din nou pe poziţii
Capitolul 11. De unde până unde spion
Capitolul 12. La cârmă
Capitolul 13. Încrederea agenţilor
Capitolul 14. Încă o încercare
Capitolul 15. Adversari demni de luat în serios
Capitolul 16. El Dorado
Capitolul 17. Minciunele
Capitolul 18. Accelerarea ritmului
Capitolul 19. Pasa din garaj
Capitolul 20. Oleg pus pe jar
Capitolul 21. Cardul de memorie
Capitolul 22. O gafă monumentală
Capitolul 23. Hooters
Capitolul 24. Schimbare de planuri
Capitolul 25. Falsa arestare
Capitolul 26. Marşul triumfal
Capitolul 27. Ofiţer Jamali
Mulţumiri

Naveed Jamali, Ellis Henican

CUM SĂ PRINZI UN SPION RUS

Povestea adevărată a unui civil american devenit agent dublu

Traducere de Bogdan Coșa

POLIROM
2016

Naveed Jamali and Ellis Henican, *How to Catch a Russian Spy: The True Story of an American Civilian Turned Double Agent*

Unele nume şi elemente de identificare au fost schimbate.

Faptele, opiniile şi analizele aparţin autorilor şi nu reflectă în niciun fel poziţiile sau punctele de vedere oficiale ale vreunei agenţii guvernamentale americane. Nimic din conţinutul acestei cărţi nu afirmă sau implică o confirmare a informaţiilor de către guvernul Statelor Unite ale Americii sau susţinerea punctelor de vedere ale autorilor.

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53
ISBN ePub: 978-973-46-5996-8
ISBN PDF: 978-973-46-5997-5
ISBN print: 978-973-46-5774-2
Coperta: Radu Răileanu
Foto copertă: c Émilien Etienne, *The Walking Man*

NAVEED JAMALI a lucrat peste un deceniu în domeniul managementului tehnologiei informaţiei. După ce a fost agent dublu civil, a devenit ofiţer în rezervă în cadrul marinei militare americane. Ţine frecvent prelegeri despre securitate şi contrainformaţii.

ELLIS HENICAN este un popular comentator radio şi TV, editorialist şi coautor a cinci bestselleruri, dintre care menţionăm: *Home Team* (2010), *In the Blink of an Eye* (2011), *Damn Few* (2013) şi *The Party's Over* (2014).

Pentru Casey, Toby şi Ava

Introducere

Ţinând strâns volanul Jeep-ului, am cotit înspre depozit. Inima îmi bătea atât de tare, încât mă temeam ca nu cumva să se audă până la Oleg, care stătea lângă mine, pe locul din dreapta.

— Te simţi bine? m-a întrebat el în engleza lui rigidă şi inexpresivă.

— Perfect, am minţit eu.

Pentru începutul lui aprilie era cam frig, însă dimineaţa aceea s-a dovedit a fi neobişnuit de senină. Totul se întâmpla în 2008 – trecuseră aproape două decenii de la căderea Zidului Berlinului, iar Războiul Rece era deja în manualele de istorie. Eram într-un Jeep SRT8 negru – atât pe dinafară, cât şi pe dinăuntru –, echipat cu un motor V8 Hemi de 6,1 litri şi 425 de cai-putere, care trecea la fel de neobservat ca un pietroi printr-o vitrină imensă din sticlă.

Aşteptasem ziua asta aproape doi ani. Ted şi Terry, agenţii FBI cu care lucram, mă pregătiseră timp de aproape şase luni. Ce trebuia să spun atunci când Oleg mă întreba de câţi bani aveam nevoie? Ce trebuia să fac dacă scotea pistolul? În ultimul timp, atmosfera devenise neobişnuit de tensionată între noi. Agenţii mă pregătiseră temeinic. Însă îmi repetau la nesfârşit: „Trebuie să fii capabil să gândeşti din mers”.

Asta ce dracu’ mai voia să-nsemne? La ce să mă gândesc?

Oleg nu m-a scăpat din ochi cât timp am tras maşina în faţa vechii clădiri din cărămidă. Ştiam că era şi pentru el o zi la fel de importantă. Documentele pe care i le promisesem, manualele cu instrucţiuni pentru cabinele a două dintre cele mai importante avioane de luptă din arsenalul Marinei Statelor Unite, nu erau catalogate drept STRICT SECRETE. Dar nici nu

puteai să le cumperi de pe Amazon sau de pe eBay. Era vorba despre procedurile tehnice de operare pe care se bazau piloţii americani trimişi în Irak sau Afganistan. Teancurile astea două de foi prinse laolaltă cu trei şine albastre erau tot ce trebuia să ştii când stăteai pe scaunul pilotului.

O astfel de tranzacţie, eram sigur, avea să stârnească imaginaţia de rus a lui Oleg. Ba, mai mult, avea să-l ajute să-şi convingă superiorii de la Moscova că recrutase la New York o cârtiţă cu potenţial, un civil american cu relaţii, capabil să le ofere informaţii militare despre Statele Unite. Eram genul de informator american pe care ruşii însetaţi de secrete îl tot căutau, cineva care să aibă atât motivaţia, cât şi expertiza tehnică necesare pentru a livra marfa.

— Noi doi facem o echipă pe cinste, a zis Oleg.

Materialele erau într-o cutie mare de carton, în portbagajul celeilalte maşini ale mele, un Corvette Z06 negru, parcat într-un depozit imens, pe o străduţă ferită şi liniştită din zona suburbană a districtului Westchester, la treizeci de kilometri nord de New York. Cutia era prea grea ca s-o fi târât după mine într-un restaurant sau o cafenea, unde mă întâlneam de obicei cu Oleg. Aşa că am făcut împreună un alt plan. El avea să ia metroul către nord din Grand Central, iar eu aveam să-l aştept în staţia Hastings-on-Hudson. Depozitul era aproape de apă, la două străzi distanţă.

— Ai putea să faci o grămadă de bani, a zis Oleg în timp ce îmi introduceam codul PIN în sistemul de alarmă de la intrarea în depozit şi grilajul metalic se ridica scârţâind.

— Ce înseamnă o grămadă? l-am întrebat eu.

— Corvette-ul ăla, de care eşti atât de mândru…

— Ce-i cu el?

— Ai putea să-ţi iei zece ca el.

Eram mort după maşinile americane rapide.

Am intrat cu Jeep-ul în depozitul răcoros şi întunecos. Odată ce am aprins farurile, am văzut rânduri-rânduri de maşini parcate. Maşini sport scumpe, acoperite cu prelate monogramate. Un Mustang, un Lotus, un Porsche, fel de fel de Benz-uri şi BMW-uri – maşinile de weekend ale bogătanilor de la oraş. Pe lângă astea, mai erau un camion de gunoi imens şi

câteva maşini de pompieri de epocă, care străluceau chiar şi în lipsa luminii, atât de roşii erau.

Era o linişte deplină. Din câte îmi puteam da seama, eu şi Oleg eram singuri.

Pe măsură ce înaintam, Oleg se uita în stânga, în dreapta şi în spate. La ce se aştepta? Să vină o brigadă de agenţi FBI şi să înconjoare Jeep-ul? Un echipaj din trupele speciale *Speţnaz* ale GRU[1]? Înţelegeam de ce stătea ca pe ace. Şi eu eram în aceeaşi situaţie.

— Corvette-ul e pe rândul ăsta, în jos şi la dreapta, am zis eu cât de calm am putut.

Miza era mult prea mare, atât pentru Oleg, cât şi pentru mine, şi nu-mi puteam permite sub nicio formă s-o dau în bară.

Chiar în acel moment, un sunet strident ne-a spart timpanele. Mi s-a tăiat respiraţia, iar Oleg a încremenit. Mi-a luat o secundă să-mi dau seama de unde se auzea alarma. Din cine ştie ce motiv, detectorul de radare al Jeep-ului se activase.

M-am străduit să-l închid, dar butonul pe care ar fi trebuit să apăs nu era unde credeam că e. La dracu', ţiuia ca la nebuni! Zgomotul era gândit să acopere un motor turat pe autostradă, chiar şi atunci când geamurile erau coborâte sau aerul condiţionat era pornit şi sistemul audio dat la maximum. Doar că noi rulam cu cinci kilometri la oră, aveam geamurile închise şi eram într-un garaj pustiu de la marginea oraşului. După câteva secunde de delir care mi s-au părut cât o oră şi jumătate, am găsit butonul care trebuia.

— E-n regulă, i-am zis lui Oleg. E detectorul meu de radare.

Nu ştiam exact ce anume făcuse dispozitivul s-o ia razna. Poate că reportofonul meu ascuns îl declanşase cumva. Sau poate că avea Oleg ceva la el. N-aveam de unde să ştiu. Tot ce-mi doream era să nu-l sperii.

— Am ajuns, am zis eu, uşurat că era linişte din nou.

Să fac rost de manualele pentru cabina pilotului n-a fost nici pe departe atât de dificil pe cât mă aşteptasem. N-a fost nevoie decât de un drum cu maşina până în Long Island şi de câteva minciuni bine ticluite. Ted şi Terry m-au condus la sediul unui furnizor major de echipamente militare, unde m-au trimis înăuntru singur. Tipului amabil de la recepţie i-am spus că sunt cercetător la o firmă mică din domeniul tehnologiei şi că lucrez

la un sistem digital de baze de date, pentru care am nevoie de nişte documente de testare. Singura lui întrebare a fost ce anume îmi trebuia.

NATOPS, asta scria pe dosarele albastre. *Naval Air Training and Operating Procedures Standardization*[2].

— Dacă vrei să prinzi un spion, trebuie să faci şi tu un pic pe spionul, a zis Terry ridicând din umeri, pe drumul de întoarcere în oraş.

Acum urma să i le înmânez direct lui Oleg, care începuse în sfârşit să respire ca oamenii. Am parcat Jeep-ul în spatele Corvette-ului negru, trăgându-l într-un unghi convenabil.

— Înainte să-i dăm drumul, a zis Oleg, poţi, te rog, să-ţi închizi telefonul?

— Să-mi închid telefonul? am întrebat eu. Sigur.

Nu-mi mai ceruse niciodată să fac asta. Ştiam că se temea să nu-l înregistrez cu telefonul mobil. Avea dreptate, chiar îl înregistram, însă se înşela în privinţa metodei. Şi nu doar că mi-am închis telefonul. Am deschis portiera, am aruncat rapid o privire în jur, asigurându-mă că nu e nimeni prin preajmă, apoi am pus telefonul pe capota unui BMW M6 negru, care era parcat alături.

— E bine? l-am întrebat pe Oleg.

— Mulţumesc, a zis el.

Trecusem testul cu pricina.

— Vrei să arunci un ochi? l-am întrebat eu.

Oleg a coborât din maşină şi s-a postat lângă mine, în spatele Corvette-ului. Am deschis portbagajul. Manualele pentru cabinele piloţilor erau exact acolo unde le lăsasem.

Oleg le-a privit cu atenţie o clipă. Apoi s-a aplecat şi le-a luat, verificând faptul că erau amândouă acolo – atât cel pentru avionul de vânătoare F-14 Tomcat, cât şi cel pentru avionul de supraveghere şi avertizare timpurie E-2 Hawkeye.

Oleg s-a oprit mai întâi asupra dosarului lui F-14. Şi, cum răsfoia el paginile dedicate avionului de vânătoare, mi-a sărit în ochi o schiţă a pupitrului de comandă. Apoi, nenumărate diagrame, grafice şi tabele. Desene şi blocuri dense şi gri de text. Oleg le sorbea din ochi, părând aproape transfigurat.

— Nu mai bine urci în Jeep şi te uiţi acolo? l-am întrebat eu.

A încuviinţat din cap.

Am scos cutia mare de carton din portbagajul Corvette-ului şi am pus-o pe jos. Apoi am dat să închid portbagajul cu mâna dreaptă.

Habar n-am la ce-mi stătea mintea. În mod clar, nu eram atent deloc. Cel puţin nu eram atent la capul lui Oleg.

— Aaau! a ţipat el.

Nu ştiu cum, dar am reuşit să-i închid portbagajul în cap. Am auzit un zgomot oribil când metalul i-a izbit ceafa, apoi încă două ţipete de durere:

— Aoleeeu! Aaaaaaa!

Totul s-a întâmplat atât de repede, că nici nu ştiam ce să fac.

Ştiam că făcusem o prostie cât mine de mare. Nici dacă aş fi vrut n-aş fi putut găsi un moment mai prost. Tocmai când eu şi Oleg treceam de la teorie la practică. Tocmai când îi legam laţul de gât. Tocmai când reuşisem să-l conving că poate avea încredere în mine. Tocmai când îi dovedeam ce informator valoros puteam să fiu. Eram pe punctul de a face împreună acest pas pe tărâmul spionajului – iar eu m-am găsit să-i trântesc nenorocitul de portbagaj în cap.

Când m-am aplecat să văd cât de tare îl lovisem, mi se învălmăşeau tot felul de gânduri în cap.

Tocmai reuşisem să compromit întreaga operaţiune. Schilodisem un diplomat rus de rang înalt. În mod cert, avea să creadă că încercasem să-l omor. Totul era înregistrat. Avea să-l convingă asta pe Oleg să nu mai aibă niciodată de-a face cu cei de teapa mea?

Timp de trei ani mi-am mâncat nervii spionându-i pe americani pentru ruşi, pasându-le informaţii tehnice confidenţiale în schimbul plicurilor cu bani, vânzându-mi practic ţărişoara iubită prin restaurante gălăgioase şi parcări liniştite.

Cel puţin aşa credeau ruşii.

În realitate, eram agent dublu, căci lucram îndeaproape cu FBI-ul. Războiul Rece nu se terminase, ci intrase doar într-o fază high-tech.

Nu aveam deloc experienţă în operaţiunile de contraspionaj. Tot ce ştiam despre lucrul sub acoperire învăţasem din cărţi,

filme, teme de şcoală şi din serialul *Magnum P.I. Ronin, Spioni de elită*, orice cu *Bond* sau *Bourne* în titlu – le devorasem pe toate. Aveam spre treizeci de ani pe atunci şi nu eram decât un absolvent isteţ, dar debusolat al New York University, care lucra pentru afacerea de familie a părinţilor imigranţi şi încerca să-şi dea seama ce să facă cu viaţa lui. Aveam un apartament drăguţ în Upper West Side, Manhattan, o soţie tânără, proaspăt ieşită de pe băncile şcolii, şi tendinţa de a petrece mult prea mult timp în faţa monitoarelor. Citisem o grămadă de cărţi despre Războiul Rece şi Uniunea Sovietică şi văzusem cam toate filmele despre război făcute vreodată. Dar nu ştiam rusă. Nu-mi plăcuse niciodată borşul. Iar cel mai aproape de Moscova sau de Sankt Petersburg ajunsesem prin intermediul unei sticle de Stolicinaia cumpărate de la International Wine & Spirits, la intersecţia străzii 113 cu Broadway. Cu siguranţă nu ilustram stereotipul agentului dublu alunecos.

Jamali, Naveed Jamali? Mă faci să râd!

Şi totuşi, mă aflam chiar în mijlocul unei operaţiuni de contraspionaj de lungă durată, pe care o ticluisem aproape de unul singur (graţie unei legături familiale neobişnuite) şi în care reuşisem să conving FBI-ul şi pe ruşi să se implice. O operaţiune proactivă, nu reactivă – eu fiind elementul activ. Privind în urmă, îmi vine greu să cred că am dus-o la bun sfârşit. Cum am reuşit, de ce a funcţionat şi ce am învăţat despre ţara mea, familia mea şi despre mine însumi – abia aceasta este povestea pe care vreau să o spun.

La sfârşitul misiunii, scoseserăm la iveală o campanie activă de spionaj condusă de Misiunea Diplomatică a Federaţiei Ruse din cadrul Naţiunilor Unite la New York. Păcăliserăm un ofiţer rus cu experienţă din serviciile de informaţii ale armatei să aibă încredere într-un tânăr amator american, punându-l pe el şi ţara lui într-o situaţie stânjenitoare. Repurtaserăm o victorie americană importantă pe frontul ostilităţilor tot mai pronunţate dintre Moscova şi Washington. Şi, pentru cei care încă se îndoiau, infirmaserăm aşa-zisele bune intenţii ale liderilor ruşi de după Războiul Rece, în special ale lui Vladimir Putin, care nu înceta să transmită Americii cât de mult îşi doreau ruşii să fie partenerii şi prietenii noştri.

Atunci, în garaj, i-am cerut lui Oleg mii de scuze.

— Doamne, Dumnezeule, am zis eu când, într-un final, a ridicat capul. Îmi pare atât de rău!

Părea ameţit, dar se ţinea pe poziţie.

— Eşti teafăr? l-am întrebat punând o mână pe umărul lui.

— Da, a zis el. Sunt foarte tare de cap. Apoi a zâmbit slab. Tare de cap, a repetat.

Era o glumă jalnică, atât în rusă, cât şi în engleză, dar una bine-venită. Mă simţeam uşurat că Oleg fusese în stare să o facă. În clipa aceea am înţeles că depăşiserăm un punct critic. În ciuda detectorului meu de radare asurzitor, a stângăciei cu care îi închisesem portbagajul în cap şi a nervilor mei de amator, Oleg voia să fiu acolo la fel de mult pe cât voiam şi eu. Ba chiar mai mult. La plecare, aveam în buzunarul gecii un plic cu banii lui Oleg. Îi livrasem o poveste credibilă. Îi întărisem încrederea în mine.

Experimentatul agent rus era convins că poate să aibă încredere în tânărul amator american. N-avea să dea înapoi. Nu-şi dorea asta. Era sigur că eram pe bune. Oleg nu avea de gând să lase nimic să ne stea în cale, nici măcar un portbagaj luat în plin de capul lui tare.

1. Serviciile secrete ale armatei ruse (n.tr.).

2. Antrenament Naval Aerian şi Standardizare a Procedurilor de Operare (n.tr.).

Capitolul 1

Americani noi

Întotdeauna m-am considerat tipul de puşti american modern – priceput la tehnologie, oarecum arogant şi de-a dreptul multicultural. Uitaţi-vă puţin la tenul meu măsliniu. Acesta e viitorul Americii, nicidecum rânjetul nătărău al lui Beaver Cleaver sau Richie Cunningham. Spre deosebire de ai mei, eu m-am născut aici. Ei au sosit ca imigranţi din locuri complet haotice. Şi n-au venit la New York ca să trudească în fabrici sau să împingă cărucioare în Lower East Side, aşa cum au făcut înaintea lor generaţii întregi de imigranţi. Nu, ei au venit la studii – mama, din Franţa, iar tata, din Pakistan. S-au cunoscut la o petrecere din apropiere de Columbia University în 1968, pe când clădirea administraţiei era ocupată de studenţi care protestau, printre ei aflându-se şi un tânăr cu nişte ochelari de soare foarte la modă, care s-a trântit pe scaunul de piele al preşedintelui Grayson Kirk şi şi-a aprins un trabuc imens. Există o fotografie celebră care imortalizează acest moment. Înţeleg sută la sută care-i treaba cu tipul ăla. A luat o chestie care începuse serios şi a transformat-o în ceva neaşteptat de hazliu.

Strămoşii mei au avut dintotdeauna iniţiativa în sânge, oriunde i-a purtat istoria. Revoluţia Franceză, împărţirea Indiei, revoluţia ştiinţifică – dacă lumea era cuprinsă de frământări, erau şanse mari să am rude implicate în asta. În primul rând, stră-stră-străbunicul meu din partea mamei, Jean-Antoine Chaptal, a fost un chimist de renume mondial căruia i se atribuie inventarea termenului *nitrogène* (căutaţi-l pe

Wikipedia). La fel de important precum nitrogenul – poate şi mai important, pentru conaţionalii lui iubitori de vin –, a descoperit un proces prin care sporeai conţinutul de alcool al vinului adăugând zahăr în mustul nefermentat. Enofilii francezi au strâmbat din nas. Au existat chiar şi proteste de stradă. Puritanii se plângeau că plusul de tărie nu avea decât să-i încurajeze pe ţărani să se îmbete şi mai tare cu băutură proastă. Însă rezultatele s-au dovedit impresionante în zonele din Franţa mai puţin favorabile viticulturii. Procesul se numeşte şi astăzi *chaptalization*, după al meu *arrière-arrière-arrière-grand-père*.

À la vôtre!

Chaptal nu s-a oprit aici; a înfiinţat spitalul din Paris. A restructurat sistemul francez de împrumuturi. Pe vremea primului împărat al Franţei, Napoleon Bonaparte, Chaptal a fost trezorierul Senatului francez. A murit la Paris în 1832 şi a fost înmormântat alături de soţia sa, Rose, în cimitirul Père Lachaise, de care cei mai mulţi dintre americani n-au auzit până când solistul de la The Doors, Jim Morrison, a murit de supradoză şi i s-a alăturat. Astăzi putem citi numele lui Jean-Antoine pe treptele Turnului Eiffel. În lumina acestor realizări, nouă, urmaşilor, nu ne-a rămas decât să părem nişte pierde-vară, generaţie după generaţie.

Bernard Chaptal, tatăl mamei mele, a fost un adevărat aventurier. A lucrat în Argentina ca *gaucho*, a călătorit în lumea întreagă, s-a întors în Franţa, unde s-a căsătorit cu o rusoaică evreică pe nume Alice Feldzer cu puţin înainte de al Doilea Război Mondial. S-a înrolat în armata franceză şi a luptat cu vitejie împotriva naziştilor. În primăvara lui 1940, când blitzkriegul nemţilor a ocolit Linia Maginot, bunicul meu s-a refugiat în Elveţia, însă n-a durat mult până să fie prins şi aruncat într-un lagăr unde şi-a petrecut următorii doi ani ca prizonier de război. Soacra lui şi sora geamănă a acesteia au murit în Holocaust.

Pe mama o cheamă Claude, care, în Franţa, nu e doar nume de băiat. S-a născut în 1943. Atât ea, cât şi fratele ei şi cele două surori au fost nevoiţi să trăiască de pe-o zi pe alta în sărăcia de după război. În plus, mama lor gătea oribil. „Chiar şi atunci

când se găseşte pâine la brutărie, abia dacă e în stare să facă pâine prăjită”, le plăcea copiilor ei să o tachineze.

Mama a fost o fată isteaţă şi creativă. La fel ca tatăl ei, era o fire independentă, împărţită între pasiunea pentru arte şi dragostea pentru ştiinţe. A absolvit Facultatea de Medicină la Paris, după care s-a mutat la New York, unde a urmat studii masterale de artă la Columbia. La o petrecere studenţească, în una dintre puţinele nopţi în care a ieşit, a cunoscut un doctorand la filosofie la New York University, un bursier Fulbright care avea un nemaipomenit simţ al umorului. Era mai mare cu un an decât ea. Îl chema Naseem Zia Jamali. La fel ca ea, abia venise la New York.

Familia Jamali avea rădăcini cel puţin la fel de adânci în istoria Indiei precum familia Chaptal în Franţa – poate şi mai adânci, însă detaliile nu fuseseră consemnate la fel de bine. Tatăl tatălui meu, Zia, era un tânăr medic musulman la Delhi şi avea împreună cu soţia sa, Zora, şapte copii. În 1947, când tatăl meu avea cinci ani, britanicii au împărţit India în două, creând Pakistanul pentru musulmani, în timp ce hinduşilor, care erau majoritari, le-a revenit restul ţării. Tânăra familie Jamali s-a mutat din Delhi în Lahore, iar apoi în umidul oraş Hyderabad, situat pe malul râului Musi.

Pentru cei mai mulţi, împărţirea Indiei a fost o treabă sângeroasă şi amară. În fiecare zi, în Karachi, Pakistan, soseau trenuri-fantomă cu musulmani masacraţi. La fel se întâmpla şi în Delhi şi Bombay, singura diferenţă fiind că acolo ajungeau trenuri cu hinduşi măcelăriţi. Când l-am întrebat pe tatăl meu cum a reuşit familia lui să supravieţuiască trenurilor-fantomă, mi-a răspuns ridicând din umeri ironic, ca de obicei: „Am fugit”, a zis. „A fost minunat.”

Tatăl meu, ca orice pakistanez înstărit, a fost educat la o şcoală privată pe model britanic, unde elevii învăţau pe de rost pasaje lungi din operele clasicilor şi purtau uniforme atent călcate. După absolvirea colegiului, a obţinut o bursă de merit în Scoţia, la Universitatea din Edinburgh.

A urât Scoţia. Şi nu doar din cauza climatului umed şi rece sau a mâncării scoţiene fade. Acolo totul părea bătrânicios şi neprimitor. Când a vrut să închirieze un apartament, de

exemplu, i s-a spus: „Îmi pare rău, e închiriat deja. Nu-ţi pot oferi nimic”.

Curând însă, norocul a început să-i surâdă. Departamentul de Stat al S.U.A. i-a acordat o bursă Fulbright şi aşa s-a mutat la New York. Şi-a început studiile doctorale la New York University, a închiriat un apartament micuţ în Greenwich Village şi a început să se bucure de deschiderea, libertatea şi tumultul de la sfârşitul anilor ’60. Acolo a avut plăcerea de a cunoaşte alţi tineri inteligenţi, veniţi din toate colţurile lumii, printre care şi o franţuzoaică brunetă pe nume Claude.

În ciuda – sau datorită – mediilor diferite din care proveneau, între cei doi scânteile nu au întârziat să apară. El era intelectualul-filosof care se lua în râs. Ea, absolventa de arte care descoperea adevărurile mai profunde ale ştiinţei. Amândoi simţeau că ajunseseră în cele din urmă acolo unde le era locul. S-au mutat împreună, apoi s-au căsătorit, dar nu s-au grăbit să-şi întemeieze o familie. Fiul lor cu ochi mari şi gene lungi, Naveed Alexis Jamali, s-a născut pe 20 februarie 1976, la 200 de ani de la naşterea Statelor Unite, într-o ţară post-Vietnam, post-Watergate şi într-un moment de relativă acalmie culturală şi patriotism. Naveed înseamnă în arabă „cel care poartă gânduri bune”, „ee” înlocuind aici, în grafie pakistaneză, „i”-ul persan. La noi în casă s-a vorbit şi în engleză, şi în franceză. Eu le-am învăţat pe amândouă odată, aşa cum numai un ţânc poate, împletindu-le în cele mai aleatorii combinaţii. În afară de câteva cuvinte de bază, n-am învăţat niciodată urdu, limba tatălui meu. Mama jură că primul meu cuvânt a fost *auto*, care e la fel în toate cele trei limbi şi, sunt absolut sigur, reprezintă primul semn al pasiunii mele de o viaţă pentru maşini.

Mama hotărâse deja că medicina nu era pentru ea. Era cercetător la Rockefeller University. Tata şi-a luat doctoratul la NYU şi ţinea cursuri de filosofie ca asistent la NYU şi la Universitatea Adelphi. În acelaşi timp, le preda cursuri de etică şi filosofie ofiţerilor de poliţie din toate cele trei cartiere ale New Yorkului. Poliţiştilor, descoperise el, le plăcea să o facă pe Sherlock Holmes la serviciu. „Cei mai mulţi dintre tipii ăştia”, îi plăcea lui să zică despre studenţii lui în albastru, „dacă nu s-ar fi făcut poliţişti, ar fi ajuns infractori. Îi vezi, sunt cu câte un

picior de fiecare parte a legii”. La tata, ce era în guşă era şi-n căpuşă.

Eu am fost un copil al oraşului, un copil al lumii. Apartamentul nostru cu două dormitoare de pe strada West 112 era la o stradă distanţă de Columbia şi de catedrala St. John the Divine. Părinţii mei m-au scos la plimbare cu căruciorul în parcurile din cartier – Central Park, Morningside, Riverside. În fiecare vară ne vizitam rudele din Franţa şi Pakistan. De la trei ani am mers la căminul Columbia Greenhouse de pe strada West 116, unul dintre cele mai vechi din America, apoi am făcut un an de grădiniţă câteva străzi mai la sud, la progresista Bank Street School for Children, după care am ajuns la grădiniţa Calhoun School, pe West End Avenue. Toate, şcoli de vârf, excelent cotate. La fel ca mine, colegii mei proveneau din familii educate, cu rădăcini în toate colţurile lumii. La Calhoun, cel mai bun prieten al meu a fost un băieţel din Japonia, Jason, al cărui tată era instructor de balet. Viaţa era simplă şi distractivă. „Îmi place la şcoală”, îmi amintesc că i-am zis mamei prin grupa mijlocie. „Mă duc şi mâine.”

Însă erau vremuri grele la New York. Rata criminalităţii era în creştere. Era plin de graffiti peste tot. Crackul nu ajunsese încă la noi în cartier, spre deosebire de heroină. Brusc, micuţele apartamente şi metrourile aglomerate au început să pară periculoase, sufocante şi înghesuite. Întâmplător, mama studia fenomenul în laboratorul ei de la Rockefeller University. Într-o zi, când m-am dus la ea la serviciu, mi-a explicat ce făcea. Studiau dezvoltarea creierului pe şobolani. Injectau în corpul lor hormoni radioactivi şi apoi le examinau creierul ca să vadă ce trasee urmaseră izotopii. Când am întrebat-o ce păţiseră şobolanii, am aflat că experimentul era benefic pentru ştiinţă, însă nu şi pentru şobolani. Pentru ca cercetătorii să le studieze creierele, şobolanilor li s-au tăiat capetele. „Tu le-ai tăiat capetele?”, am întrebat-o pe mama, stârnit de drama şobolanilor, dar şi uşor îngrijorat. Nu văzusem nicio decapitare pe linia 1, nici măcar în staţia din strada 110.

M-a asigurat că erau rigorile ştiinţei.

Când băiatul administratorului a fost găsit mort în faţa blocului nostru, părinţii mei s-au speriat. În viziunea lor, Marele Vis American nu arăta deloc aşa. Astfel, într-un timp

foarte scurt, am dat viaţa de orăşeni pe peluzele întinse şi pe şcolile bune de stat din suburbiile din nordul New Yorkului. În noul nostru oraş, Hastings-on-Hudson, nu locuiau cei ce lucrau pe Wall Street. Hastings, situat pe cursul râului Hudson, era un oraş cu istorie, genul de suburbie care îi atrăgea pe cei asemenea părinţilor mei, universitari sau carierişti care-şi ziceau că aveau să îmbătrânească în metropolă, asta până când apărea primul sau al doilea copil.

Acel colţ din Westchester County a fost exact ceea ce căutau părinţii mei imigranţi, a căror situaţie materială se îmbunătăţea treptat. Însă eu, stând şi ascultând ţârâitul monoton al greierilor şi privind stelele strălucind pe cerul de deasupra Westchesterului, nu puteam decât să mă întreb: *Ce-o să fac eu toată ziua* aici, *cum o să mă distrez?*

Aveam cinci ani.

Ne mutaserăm într-un duplex pe Cochrane Avenue, o zonă cu foarte multă verdeaţă. Cu puţin timp înainte să se nască fratele meu, Emmanuel, am schimbat duplexul pe o casă cu două etaje, construită la începutul secolului, în stil colonial, pe aceeaşi stradă. Părinţii mei au dat jos tabla albă din aluminiu de pe pereţii exteriori şi au construit o terasă din lemn; au înfrumuseţat şi decorul – au desfiinţat aleea care ducea la garaj, au desfiinţat şi garajul, care era separat de casă, şi l-au transformat într-un studio mobilat, amenajând şi o grădină alpină. Dacă e să fim sinceri, mama a fost cea care a făcut toată treaba: ea a spart cimentul aleii cu picamărul şi a desfiinţat extensia garajului construită de fostul proprietar pentru Cadillacul lui din 1962.

Faptul că ne-am mutat în suburbii a fost o experienţă dificilă. Pentru mine, oraşul nu era înăbuşitor. El însemna descoperiri, distracţii şi delicii ce abia aşteptau să fie savurate. Nu-mi venise niciodată greu să adorm în zgomotul maşinilor de gunoi şi al claxoanelor taximetriştilor. Nopţile erau prea liniştite în Hastings-on-Hudson – ce nume mai era şi ăla? – şi la început m-am simţit nelalocul meu la Şcoala Generală Hillside de pe Lefurgy Avenue. Cei mai mulţi dintre puşti fuseseră colegi şi la grădiniţă. Eu eram cu un an mai mare decât toată lumea şi arătam diferit. Nu prea vedeai copii francezo-pakistanezi la cantină sau în curtea şcolii. În tot anul mai era o singură fetiţă

de culoare. Noi doi *eram* diversitatea. Iar ea avea avantajul unui nume uşor de pronunţat, nu ca al meu, pe care trebuia să-l repet de două sau chiar de trei ori ca să-l înţeleagă ceilalţi copii. Am cochetat cu ideea de a mă prezenta drept „N.J." sau „Alex", prescurtându-mi al doilea prenume, dar n-a mers. Ştiam că la magazinul de suvenire de pe strada principală numele de pe miniplăcuţele de înmatriculare treceau de la Nancy direct la Norman, sărindu-l fără jenă pe Naveed.

Învăţătoarea noastră din clasa întâi, doamna Wassenberg, ne explica la un moment dat despre Cristofor Columb şi oamenii pe care i-a întâlnit când a ajuns în America. A zis ceva despre indieni, iar eu am ridicat mâna şi am întrebat:

— Ca tatăl meu?

— Nu, mi-a tăiat-o ea. Tatăl tău e un tip *diferit* de indian!

Nu cred că voia să fie un compliment.

Treptat însă, mi-am găsit şi eu locul în acest mediu nou şi ciudat. Şcoala noastră era mică. Avea mai puţin de o sută de elevi în fiecare an. Unul câte unul, am ajuns să ne cunoaştem între noi şi să ne găsim fiecare locul.

S-a dovedit că eram amuzant, iar asta era de bine. Îmi plăcea să spun poante. Ştiam să-i fac pe ceilalţi copii să râdă. Puteam să-i imit pe profesori, iar unii dintre ei chiar se distrau pe tema asta. Am decis că eram clovnul oficial al clasei. Am ajuns să fac mişto de mine ca să supravieţuiesc. De la a râde *de* mine, toată lumea a ajuns să râdă *cu* mine. Îmi făceam uşor prieteni, chiar şi dintre puştii populari, iar pe la jumătatea clasei întâi mi-am dat seama cât de tare îmi doream să fac parte din gaşca lor. Să rămâi pe dinafară, am hotărât eu, era nasol de tot.

Păcat însă că abilităţile mele de studiu nu erau pe măsura celor sociale. Pe cât de uşor îi făceam pe ceilalţi să mă placă, pe atât de slab mă descurcam cu temele şi testele. Am început să mă folosesc de umorul meu nu doar ca să-mi fac noi prieteni. M-am prins că, atât timp cât îi făceam să râdă, oamenii mari nu se înfuriau pe mine. Şi, dacă nu se înfuriau, scăpam basma curată.

— Deci, Naveed, unde ţi-e tema? m-a întrebat profesoara într-o zi.

— Aş putea să vă mint, am zis eu, însă vă respect prea mult ca să fac una ca asta.

Am observat că nu se înfuriase, fiind amuzată de încercarea mea de a-i servi o scuză de om în toată firea.

— Stai jos! Mâine să nu te prind fără ea!

Pentru mine, să mă bag pe sub pielea[1] celorlalţi părea mult mai uşor decât să mă pun pe treabă. Cred că profesorii admirau până şi asta, faptul că băieţelul francezo-pakistanez putea folosi cuvântul din idiş *schmooze*.

Dintotdeauna mi-a plăcut să citesc. De la *Locomotiva Thomas* la *Călătoriile lui Gulliver* sau *Huckleberry Finn*, adoram poveştile cu aventuri în locuri exotice. Dar când venea vorba de învăţat, îmi venea foarte greu să mă pun cu burta pe carte. Profesorii păreau să creadă totuşi că mă ducea capul. Îmi cunoscuseră părinţii şi mă urmăriseră interacţionând cu alţii. Însă la un test de matematică, de exemplu, rezolvam primele patru ecuaţii fără probleme, iar la a cincea, care era mai grea, îmi spuneam că voi reveni mai târziu. Dar nu o făceam niciodată.

Uitam să-mi fac temele. Iar dacă le făceam, le făceam – ca vai de ele – cu cinci minute înainte să înceapă ora. Sau învăţam din greu şi dădeam o lucrare de control impecabilă, după care nu mai învăţam o boabă şi dădeam cu bâta-n baltă la următoarele trei. Deşi îmi plăcea să citesc, n-am reuşit niciodată să stau locului şi să mă concentrez la ceea ce aveam de învăţat. Conceptul de autodisciplină mi-a rămas la fel de străin ca limba urdu, pe care tata o vorbea fluent, dar pe care n-am reuşit niciodată să o învăţ. *De ce să-mi bat capul?* îmi ziceam eu în gând. „Eşti foarte inteligent”, îmi ziceau adesea profesorii. „De ce nu-ţi dai un pic silinţa?” Ştiau că nu făceam nici cel mai mic efort. Eram puştiul din fundul clasei care se scălâmbăia şi pasa bileţele.

Dată fiind situaţia părinţilor mei, ai zice că erau îngroziţi – şi presupun că şi erau. Rezultatele lor academice erau remarcabile. Ca primă generaţie de imigranţi, dăduseră dovadă de iniţiativă şi hotărâre şi se mutaseră în partea cealaltă de lume în căutarea succesului. Amândoi au lucrat din răsputeri. Ţin minte că-i vedeam plecând în grabă la şapte jumătate dimineaţa, în vreme ce eu abia-mi molfăiam felia de pâine Wonder cu Nutella şi-mi spuneam în timp ce-mi beam sucul Sunkist: „De fapt, nici nu e *musai* să-mi fac tema aia!”.

Însă, pe cât de hotărâţi erau părinţii mei, pe atât erau de pătrunşi de spiritul şi de atitudinile acelei perioade, de credinţa că odraslelor e mai bine să le laşi libertatea de a-şi găsi singure calea. „În cele din urmă, o să vadă el ce-i de capul lui – sau n-o să vadă”, zicea tatăl meu oftând.

Cam pe-atunci şi-au deschis şi ai mei propria afacere. „De ce să lucrezi pentru alţii, dacă poţi să-ţi fii propriul şef?”, a zis tatăl meu într-o seară la cină. Preda la facultate, dar şi la Academia de Poliţie. Mama se spetea în laboratorul Rockefeller. Nimeni nu ştia câţi şobolani decapitase. Nu încape îndoială că dintotdeauna munciseră din greu. Însă cred că amândoi se simţeau blocaţi în acel punct.

Books & Research, aşa se numea noua lor companie. Faţă de vieţile lor academice, nu era mare diferenţă. Amândoi se pricepeau de minune să cerceteze tot felul de teme obscure. Şi ce fac studiile masterale şi doctorale, dacă nu să pregătească terenul în această direcţie? Doar că acum, în loc să pună informaţiile cap la cap pentru profesorii şi comisiile lor de examinare, o făceau pentru clienţi care-i plăteau. Ei erau Google-ul într-o eră pre-Google, întocmind articole, rapoarte şi descrieri tehnice pentru diferite companii şi agenţii guvernamentale din Statele Unite şi nu numai. Poate că Fiscul avea nevoie de o mie de manuale de instrucţiuni. Sau statul Arizona solicita anumite reglementări de mediu. Ori bibliotecarul unei baze militare din Florida întreba de un articol apărut într-o revistă pe care n-o găsea nimeni. Undeva între o librărie în toată puterea cuvântului şi o echipă de cercetare, afacerea părinţilor mei, abia pusă pe picioare, găsise o nişă profitabilă.

În timp ce ei erau ocupaţi cu munca, iar eu nu puteam spune acelaşi lucru despre şcoală, m-am reorientat către maşini, soldaţi şi avioane. Aveam circuite Hot Wheels, soldaţi de jucărie G.I. Joe şi aeromodele cumpărate dintr-un magazin din Dobbs Ferry. Hasbro au venit pe piaţă cu modelul G.I. Joe Skystriker XP-14F, macheta unui avion de vânătoare care semăna izbitor de mult cu modelul F-14 Tomcat, avionul de luptă al Marinei. Ştiam asta fiindcă citeam despre avioanele adevărate în enciclopedia *World Book*. Aşa că mi-am luat două Skystriker. Transformam canapeaua din sufragerie într-un portavion

improvizat, unde aveau loc încontinuu decolări şi aterizări. Aveam o carte a unui ilustrator al revistei *MAD*, intitulată *Vele, şine şi aripi*. Ştiam pe dinafară fiecare linie a navelor, trenurilor şi avioanelor dintre coperţile ei. Îmi plăcea să copiez ilustraţiile pe hârtie de calc, să scot cutia de 64 de creioane colorate şi să stau să le colorez.

Aveam zece ani când nava spaţială Challenger a explodat la 73 de secunde de la decolare şi a fost publicată cartea *Flight of the Intruder*. Am fost fascinat de amândouă. Îmi închipuiam că Christa McAuliffe era profesoara mea de studii sociale. Ştiam că ea nu s-ar fi răţoit la mine dacă aş mai fi sărit din când în când peste un proiect. Şi nu mă mai săturam de romanul lui Stephen Coonts despre o echipă de piloţi ai marinei militare şi avioanele lor de vânătoare A-6 Intruder cu două locuri, operabile pe orice fel de vreme. Aşa s-a prins de mine Războiul din Vietnam. Mă şi vedeam alături de Morg, Tiger şi Jake „Mână hotărâtă” Grafton, hăituindu-i pe nordici şi bombănind din cauza protocoalelor stupide ale marinei privind angajarea în luptă. Filmul *Top Gun*, cu Tom Cruise în rolul principal, începuse nu demult să ruleze în cinematografe. Gâsca şi Maverick, Puma şi Charlie erau legaţi de aceeaşi camaraderie, iar poreclele lor erau perfecte. Şi ce mai jucării! Avioanele de vânătoare F-14A decolau de pe portavionul U.S.S. Enterprise şi se implicau în urmăriri pe viaţă şi pe moarte cu piloţii sovietici – băieţii răi. În weekendul în care a avut loc premiera, am văzut filmul la Regal Cinema în Yonkers. După care m-am mai uitat la el de trei ori.

Ce pot să spun? Unii copii sunt înnebuniţi după maşinile de pompieri. Alţii, după cartonaşele cu jucători de baseball. Mie mi-au plăcut poveştile de război şi tehnica militară. Am construit diorame cu soldaţi. Am avut o pseudosalopetă de zbor gri. Când am fost cu părinţii la unul dintre magazinele armatei şi marinei, mi-am cumpărat insigne de pilot, aripi de zbor, plus una din machetele VF-84 ale escadrilei „Jolly Rogers” – cu capul de mort aferent. Cu un joystick şi o tastatură, simulam lupte aeriene complicate în tot felul de jocuri video. Era nebunia mea, plăcerea mea vinovată, în vreme ce alţi copii jucau afară fotbal sau baschet.

Toate acestea sunau uşor nefiresc în Hastings, unde majoritatea părinţilor erau profund liberali şi nu susţineau

războiul. Foarte mulţi dintre prietenii mei nici măcar n-aveau voie să aibă arme de jucărie. Cred că era unul dintre motivele pentru care le plăcea să vină la mine. Cei câţiva colegi care erau interesaţi de armată erau şi cei care proveneau din cartierele sărace, ai căror taţi erau şoferi pe maşinile de gunoi sau gardieni în penitenciar. Pentru noul val de familii care se mutau în Hastings, armata era în altă parte. Recrutarea pentru Războiul din Vietnam se încheiase de mult. Nu mai auzeai pe nimeni vorbind despre un frate mai mare care se înrolase. Erau anii ’80. Părinţii începuseră deja să condamne influenţa socială negativă a jocurilor video violente.

N-aş putea să zic exact de unde provenea interesul meu pentru toate astea. Se prea poate să fi fost cărţile pe care le citeam de când eram mic. Ori poveştile despre bunicul meu francez, care făcuse războiul. Cu siguranţă n-a fost moştenit de la părinţi, care se născuseră în ţări măcinate de război şi nu vedeau nimic atrăgător în asta. Poate că am vrut să am ceva al meu – un interes, o pasiune, un domeniu de expertiză –, care să mă diferenţieze de ceilalţi copii şi să mă facă să mă simt cumva mai deosebit.

În generală nu mi-am bătut deloc capul cu şcoala. Rareori se-ntâmpla să mişc ceva şi ultimul lucru de care-mi păsa erau notele. În clasa a opta însă, în vreme ce carnetul meu era plin cu note de 8 şi 7, părinţii au pus piciorul în prag – erau sătui până-n gât de purtarea mea.

— E timpul să te trezeşti la realitate! mi-a zis tata într-un acces neaşteptat de heirupism.

Soluţia temută? Şcoala privată. Mai exact, Hackley School din Tarrytown, New York, un moft de şcoală pregătitoare înfiinţată în 1899 de filantropista Caleb Brewster Hackley. Am înţeles pe deplin ce înseamnă Hackley încă din prima zi petrecută acolo, când am aruncat o privire în parcarea elevilor. Gemea de Porsche-uri strălucitoare, BMW-uri şi Nissan-uri 300Z, un model sport din anul precedent. Brusc, şcolile publice din Hastings-on-Hudson mi s-au părut desprinse ca dintr-un ghetou.

La fel ca întotdeauna, am făcut tot posibilul să găsesc o gaşcă de care să mă lipesc – şi n-a fost cea a tocilarilor. M-am alăturat echipei de fotbal, ba chiar am fost mijlocaş şi apărător. Hackley

nu era tocmai o pepinieră de fotbalişti, aşa că am ajuns titular în echipa anului doi de liceu. Doar că, într-un fel, glumele mele nu mai aveau acelaşi succes la Hackley, care, deşi era o şcoală privată, nu a schimbat cu nimic situaţia notelor mele. La sfârşitul clasei a zecea, directorul liceului a sugerat politicos, dar ferm: „Credem că ai fi mai fericit dacă te-ai întoarce la o şcoală de stat”. Iar părinţii mei au părut să fie de acord cu el. Nu vedeau de ce să-mi plătească taxele la o şcoală privată, dacă eu nu eram dispus să mă dedic studiului.

M-am simţit de parcă evadasem din închisoare.

1. *Schmoozing*, în original (n.tr.).

Capitolul 2

O afacere de familie

Ruşii au apărut din senin.

Într-o dimineaţă de primăvară, în 1988, pe când aveam 12 ani, în biroul părinţilor mei din apropiere de Columbus Circle, pe West Fifty-seventh Street, la numărul 250, a intrat un bărbat. Era înalt şi blond. Avea ochi albaştri şi o constituţie atletică. Părea să aibă în jur de 45 de ani. Purta o pereche de ochelari cu ramă maro şi un trenci bej destul de elegant.

— Bună dimineaţa, a zis tata. Pot să vă ajut cu ceva?

— Aş dori să plasez o comandă de cărţi, a zis bărbatul.

Vorbea o engleză sigură, cu un uşor accent est-european. Părea o persoană educată – profesor sau vreun rezident studios, parte a unei comisii de experţi în politică externă. Tonul vocii sale era unul plăcut, dar rece.

— Ştiţi, din păcate nu vindem cărţi persoanelor fizice, i-a spus tatăl meu. În ciuda numelui, nu suntem o librărie. Îmi pare foarte rău.

Era o confuzie firească. În fond, compania se numea Books & Research.

— Fireşte, a aprobat bărbatul, ca şi când ar fi ştiut deja. Permiteţi-mi să vă explic. Numele meu este Tomahin. Lucrez la Naţiunile Unite. Fac parte din personalul misiunii diplomatice a Uniunii Sovietice la New York.

Tatăl meu s-a prezentat la rândul lui. Rusul i-a întins o carte de vizită, dar nu i-a şi dat-o – a ţinut-o doar cât să poată citi ce era scris cu majuscule aurite: MISIUNEA DIPLOMATICĂ PERMANENTĂ A UNIUNII SOVIETICE ÎN CADRUL NAŢIUNILOR

UNITE. Mai departe, un număr de telefon cu prefixul 212 şi o adresă din Manhattan, strada East Sixty-seventh, numărul 136. De asemenea, era specificat şi gradul lui Tomahin – colonel.

— Lucrez în domeniul proliferării armelor şi dezarmării, a zis colonelul Tomahin.

Peste compania părinţilor mei nu prea se-ntâmpla să dea oamenii din greşeală, darămite coloneii din cadrul misiunii diplomatice sovietice la ONU. Tata nu era din cale-afară de circumspect. Încerca doar să-şi facă o imagine mai clară cu privire la acest Tomahin:

— Pot să vă întreb de unde aţi aflat despre noi?

— Aţi fost recomandaţi de către unul dintre colegii mei de la Naţiunile Unite, a spus musafirul. Acest coleg mi-a spus că ne-aţi putea ajuta cu nişte materiale pentru un proiect la care lucrăm.

Tatăl meu a stat pe gânduri o clipă, apoi l-a întrebat:

— Ştiţi exact de ce aveţi nevoie?

— Fireşte, fireşte, a zis colonelul sovietic. Era cât se poate de prevenitor şi de organizat. A băgat mâna în buzunarul trenciului şi a scos o foaie albă împăturită în două, pe care erau notate îngrijit, de mână, mai multe cărţi şi reviste academice.

Erau zece articole în total – titluri obscure şi savante care ar fi putut prezenta interes pentru un absolvent de relaţii internaţionale sau, într-adevăr, pentru un ataşat militar la ONU. Toate erau, în limbajul cercetătorilor, „surse libere”, nefiind aşadar vorba despre informaţii restricţionate sau secrete. Oricare dintre aceste titluri s-ar fi putut găsi în biblioteca unui colegiu mai răsărit, însă cel mai probabil nu şi pe Fifty-seventh Street, la Coliseum Books. Vorbim de chestii erudite: anuarul din 1987 al SIPRI[1], *Armamentul din întreaga lume şi dezarmarea.* Un număr dedicat neproliferării armelor din *Buletinul oamenilor de ştiinţă atomică. Tabelele de cheltuieli ale armatelor de pretutindeni.* Un raport din *Foreign Affairs* intitulat „Războinici ezitanţi: Statele Unite, Uniunea Sovietică şi controlul armamentului”. Erau şi alte titluri asemănătoare, apărute la Oxford University Press, Brookings Institution sau Stockholm International Peace Research Institute, însă nimic ieşit din comun pentru un diplomat axat pe armată.

— N-ar trebui să fie o problemă, a zis tata după ce a aruncat un ochi pe listă. La ce adresă aţi dori să vi le expediem?

— Nu, a zis rusul ferm, nu e nevoie. O să trec eu pe aici să le iau. Peste două săptămâni e bine? Peste trei? Banii vi-i dau când mă-ntorc după ele.

— Două săptămâni e-n regulă, a zis tata, apoi l-a condus pe colonelul sovietic la uşă, unde a dat mâna cu el şi i-a urat la revedere.

Tata nu ştia ce să înţeleagă din toate astea, însă n-a simţit că avea motive să se alarmeze. Era dornic să-şi facă noi clienţi la Naţiunile Unite. Pentru Books & Research, toţi diplomaţii din partea de est a Manhattanului puteau fi o adevărată mină de aur, şi-a zis el în treacăt. Dar avea alte treburi pe cap, mult mai presante. Astfel, în clipa în care a închis uşa în urma bărbatului, tata şi-a şi şters din minte conversaţia, s-a întors în biroul lui, a închis uşa şi şi-a văzut de treabă mai departe.

Dar nu pentru mult timp.

La nici treizeci de minute după ce-a plecat rusul, la uşa tatălui meu a ciocănit cineva.

— Sunt aici doi domni care vor să vorbească cu tine, a zis Usman, unul dintre directorii de vânzări. Au spus că trebuie să vorbească cu tine între patru ochi, a continuat el uşor stingherit.

Unul dintre ei era trecut de 50 de ani. Celălalt avea în jur de 35. Amândoi erau bruneţi, aveau părul tuns foarte scurt şi purtau ochelari. La fel ca rusul care tocmai plecase, cei doi musafiri au rămas în picioare în pragul uşii, cu trenciurile pe ei – în cazul lor, închise la culoare.

Care-i faza cu trenciurile? s-a întrebat tata, făcându-le semn cu mâna să intre.

— Vă rog, luaţi loc, a zis el, închizând uşa în urma lor. Cu ce vă pot fi de folos?

Bărbaţii s-au prezentat ca fiind agenţi speciali ai Biroului Federal de Investigaţii. Mai întâi Naţiunile Unite, apoi FBI-ul. Şi nu era nici măcar ora prânzului.

Au zis că lucrează la contraspionaj, ceea ce tatei nu i s-a părut greu de crezut. Păreau extrem de sobri, de parcă ar fi purtat o mare povară despre care nu puteau să vorbească. N-au pierdut vremea stând la taifas, ca şi cum ar fi dat probe pentru

rolul lui Efrem Zimbalist Jr. într-un remake al serialului de televiziune din anii ’60 *FBI-ul*. Agentul mai tânăr a scos dintr-un dosar o fotografie lucioasă de 20 pe 25 de centimetri şi a pus-o pe biroul tatălui meu. Era colonelul de la misiunea diplomatică sovietică.

— Domnule Jamali…, a început agentul în vârstă.

Ştiu cum mă cheamă, şi-a zis tatăl meu. *Ştiu cum mă cheamă!*

— Cu puţin timp înainte, a continuat agentul, acest bărbat a venit în biroul dumneavoastră. Despre ce-aţi discutat?

Întrebarea i-a fost adresată simplu şi direct, fără ocolişuri şi fără politeţuri. Agenţii nu i-au spus ce ştiau sau cum aflaseră ce ştiau. Iar abordarea lor era menită să-i dea de înţeles foarte clar că, de vreme ce oricum ştiau totul, n-ar trebui nici el să se codească să răspundă.

Însă tata nu ştia mai nimic, aşa că îi venea greu să înţeleagă ce însemna *totul*.

— A fost aici mai devreme. Lucrează la misiunea diplomatică sovietică din cadrul Naţiunilor Unite. Mi-a arătat cartea lui de vizită, dar nu mi-a lăsat-o. A comandat nişte cărţi de la noi. E vreo problemă?

Agenţii nu i-au oferit un răspuns direct la întrebare.

— Ne-ar interesa să aflăm ce anume a comandat, a zis agentul în vârstă.

Tata n-a văzut de ce s-ar împotrivi să le arate.

— Am lista chiar aici, a zis el.

I-a întins-o agentului mai tânăr, care a citit-o cu atenţie, după care i-a dat-o partenerului său. Amândoi au dat din cap cu subînţeles.

— Putem face o copie? a întrebat agentul în vârstă.

Ca majoritatea întrebărilor lui, şi aceasta era mai curând retorică.

— Desigur, a zis tata. Puteţi să-mi spuneţi despre ce e vorba? Nu sunt obişnuit cu lucruri de genul acesta. Cine e bărbatul ăsta?

— Domnul Tomahin este spion sovietic, a zis agentul.

— Spion sovietic? a întrebat tata.

— Spion sovietic, a repetat agentul. V-am ruga să ne daţi o mână de ajutor în ceea ce-l priveşte. Aţi fi dispus să ne ajutaţi?

Pentru tata, întrebarea aceea nu era la fel de uşoară pe cât ar putea părea pentru majoritatea oamenilor. Iubea America în felul acela aparte al imigranţilor. Venise de undeva de departe şi alesese să se stabilească în America. Cu Uniunea Sovietică n-avea nici în clin, nici în mânecă. Însă venea totodată dintr-o ţară în care sprijinirea autorităţilor în vederea supravegherii cuiva implica o mulţime de lucruri. În plus, tata nu se văzuse niciodată în postura de informator.

— E periculos? a întrebat el.

— Nu, nicidecum, l-a asigurat agentul în vârstă. N-ar trebui să fie periculos absolut deloc.

— Păi, şi eu ce ar trebui să fac? Mă mai ocup de comanda lui?

— Desigur, a zis agentul. Livraţi-i comanda. Purtaţi-vă cu el aşa cum aţi face-o cu oricare dintre clienţii dumneavoastră. Când se întoarce – *dacă* se mai întoarce –, o să vă contactăm.

Tata nu ştia ce părere să aibă despre agenţi şi solicitarea lor. Însă, pentru moment, a decis să colaboreze. Înainte să-i strângă mâna şi să-şi ia rămas-bun de la el, fiecare agent i-a înmânat tatei cartea sa de vizită.

— Domnule Jamali, apreciem foarte mult ajutorul oferit în chestiunea aceasta, a zis agentul în vârstă.

Ce dimineaţă!

Mama, care fusese la o întâlnire, s-a întors la scurt timp după ce agenţii FBI plecaseră. Tata avusese câteva minute să se mai adune. I-a povestit mamei despre musafiri. Tocmai dăduse nas în nas cu ambele tabere ale Războiului Rece, aşa i-a spus. „E spion contra spion”, a adăugat el. Şi ambele tabere păreau să aibă ceva de împărţit chiar aici, pe West Fifty-seventh Street.

— Cum te simţi? l-a întrebat mama.

— Ei bine, trebuie să recunosc că e destul de palpitant, a răspuns tata. Dar a fost şi stresant.

Nu era nevoie să-i spună mamei că nu era genul de bărbat dornic să denunţe pe cineva, indiferent de guvernul pentru care ar fi trebuit s-o facă. Şi cu siguranţă nu voia să se nimerească în mijlocul unei lupte între sovietici şi americani.

— Nu ştiu ce să înţeleg din toate astea, ca să fiu sincer, a zis el.

Mama avea o mie de întrebări.

— Cum a dat rusul de noi? l-a întrebat pe tata.
— A zis că printr-un coleg.
— Cine? a întrebat mama.
— Nu mi-a zis cine.
— Şi tu nu l-ai întrebat?
Tata n-a răspuns. Nici nu era nevoie.
— E ceva ilegal? a întrebat mama.
— Nu cred, a zis tata. E implicat FBI-ul.
— Asta ce înseamnă?
— Nu ştiu. Efectiv nu ştiu.
— Mă bucur să te revăd, Naseem, a zis colonelul Tomahin două săptămâni mai târziu, când s-a întors.
Trebuie să recunosc că reuşea să se comporte ca unul de-al casei foarte rapid.
— Am venit să văd dacă mi-au sosit cărţile.
Tatăl meu i-a confirmat şi s-a dus la depozit, de unde s-a întors cu o cutie desfăcută din carton. Cărţile şi revistele erau aranjate frumos înăuntru, laolaltă cu factura în valoare de 163,75 dolari.
Tomahin i-a întins tatălui meu două bancnote boţite de o sută de dolari.
— Staţi să văd dacă am să vă dau rest, i-a spus tata.
— Prietene, a zis colonelul rus, nu-ţi face griji. E-n regulă. Consideră-l un bonus pentru promptitudinea cu care mi-ai făcut rost de ele.
După care au flecărit până să plece rusul. Tata era în stare să vorbească te miri ce cu oricine.
— Şi? Cum merge cu dezarmarea? l-a întrebat tata.
— Se lucrează la asta, a zis rusul mai oftând, mai râzând. E un proces continuu. Lucrăm şi iar lucrăm.
— Iar noi nu vrem să vă stăm în cale, a zis tata.
Înainte să plece, rusul i-a întins tatălui meu o altă listă de articole şi cărţi. Nu era foarte diferită de prima, cu o singură excepţie: ultimele două lucrări nu erau nici cărţi, nici articole, ci publicaţii oficiale ale guvernului Statelor Unite.
La fel, nimic secret. Nimic confidenţial. Nimic din ce nu s-ar fi putut găsi în biblioteca de la Columbia sau de la NYU. Însă pentru clienţii Books & Research aceste lucrări trebuiau comandate prin intermediul Serviciului Naţional de Informaţie

Tehnică – un imens centru de colectare a rapoartelor tehnice realizate de guvernul federal. Cred că e de bun-simţ să presupunem că misiunii diplomatice la ONU a unui guvern ostil i-ar fi fost destul de greu să-şi deschidă un cont de achiziţii la SNIT.

— Mă-ntorc cam peste-o lună, a zis Tomahin.

— Ar trebui să fie gata până atunci, l-a asigurat tata.

Agenţii FBI nu-i ceruseră tatălui meu să-i sune atunci când se întorcea colonelul rus. Ziseseră că aveau să ia *ei* legătura cu el. Trei zile mai târziu, l-a sunat agentul mai tânăr. Cumva, şi-a zis tatăl meu, trebuie că FBI-ul e cu ochii pe colonel. *Sau e cu ochii pe noi?*

— A venit, a zis tata.

— Ştim, a zis agentul. Aveţi titlurile?

— Le am.

— Domnule Jamali, ca întotdeauna, apreciem ajutorul oferit, a spus agentul.

Pentru agenţi, era felul lor de a-şi lua rămas-bun.

*

Aşa a început o relaţie ciudată, de două decenii, între familia mea şi guvernul Uniunii Sovietice, inamicul numărul unu al Statelor Unite – o naţiune pe care copiii de la o coastă la cealaltă o detestau şi de care părinţii lor se temeau. Criza rachetelor din Cuba. Atacuri simulate cu bombă în şcoli. Buncăre subterane în curţile caselor din suburbii. Sovieticii au semănat panică nucleară şi coşmaruri în timpul Războiului Rece.

Şi tot aşa a început relaţia paralelă a familiei noastre cu FBI-ul, de vreme ce agenţii de top ai contraspionajului american nu-şi permiteau să ne scape din ochi. Odată cu evoluţia acestor două relaţii, marele imperiu sovietic avea să facă dovada primelor fisuri interne. Trupele ruseşti aveau să se retragă, învinse, din Afganistan. La fabrica de oţel Vladimir Lenin din Nowa Huta avea să izbucnească o grevă, generând luni întregi de frământări pe tot cuprinsul Poloniei. Vocile celor care voiau să fie liberi aveau să se facă auzite în Estonia, Lituania şi Letonia. Perestroika, promisiunea unei deschideri mai mari

venită din partea preşedintelui Uniunii Sovietice, Mihail Gorbaciov, s-a dovedit insuficientă pentru a satisface nevoia de schimbare. Europa de Est avea să fie cuprinsă de revoluţii având ca scop instaurarea democraţiei. Zidul Berlinului avea să cadă. Imperiul sovietic avea să se facă bucăţi, ca un ou Fabergé. Capitalismul, capitalismul rusesc unic, avea să devină noua ordine de zi.

Ruşii aveau să strige în gura mare că acum erau prietenii noştri. Şi, printre prefacerile noii lumi – cu suişuri şi coborâşuri, semnale încurajatoare şi speranţe spulberate –, bărbaţi cu accente de Moscova, Odessa şi Sankt Petersburg aveau să se perinde neîncetat prin birourile din New York ale companiei părinţilor mei, Books & Research.

Schimbarea regimului politic la Moscova, prăbuşirea deplină a imperiului sovietic, compromisurile dăunătoare ale unor agenţi ai Statelor Unite ca Aldrich Ames şi Robert Hanssen – peste toate avea să treacă relaţia părinţilor mei cu ruşii. În toţi acei ani părinţii mei au fost într-o stare strict reactivă – îi aşteptau pe ruşi să se întoarcă, luau legătura cu FBI-ul, apoi se-ntorceau rapid la ale lor. Nu îşi propuseseră să crească sau să se extindă. Nu-şi doreau decât menţinerea stării de fapt. Probabil că a fost unul dintre motivele pentru care relaţia lor a rezistat atât de mult.

Dacă un asemenea scenariu s-ar repeta astăzi, e greu de imaginat că lucrurile ar decurge atât de firesc. Vorbim însă de alte vremuri. Părinţii mei n-au mers să ceară sfatul unui avocat. N-au cerut nimic în scris de la FBI. Compania lor nu avea consiliu de administraţie, acţionari sau consultanţi externi care să-i ajute să cântărească lucrurile. Principala lor grijă era felul în care colaborarea lor se răsfrângea asupra mijloacelor lor de trai. Cât despre siguranţa lor, era doar o grijă trecătoare. Şi cam aici se oprea totul. Tata, specialist în etică, cu educaţie clasică, nu vedea nici urmă de ambiguitate sau dilemă morală în toată povestea. Şi nici din partea FBI-ului nu se simţeau ameninţati sau presaţi. Amândoi se născuseră la sfârşitul războiului şi al violenţei. Nu au luat o secundă de-a gata siguranţa pe care le-o ofereau Statele Unite. Ce nu era clar? De ce şi-ar fi făcut griji? Din punctul lor de vedere, aceasta era atitudinea corectă.

1. Stockholm International Peace Research Institute (n.tr.).

Capitolul 3

În căutare de sine

În timp ce părinţii mei şi-au văzut de munca lor la birou, eu am reluat legătura cu majoritatea vechilor mei prieteni de la Liceul Hastings. Eram şi mai devotat principiului conform căruia temele şi studiul n-ar trebui să mă împiedice niciodată să ies şi să mă distrez. Într-o zi, în locul profesorului de educaţie sanitară a apărut o suplinitoare. Mi-am zis că ar trebui să sar pe geam. Spre sfârşitul orei am ridicat mâna.

— Da, Naveed?

Am întrebat-o politicos:

— Aş putea să plec mai devreme astăzi?

Poate că s-a gândit că fără clovnul clasei lecţia avea să curgă mai uşor.

— Da, a zis ea.

— Vă mulţumesc, am zis eu, înăbuşindu-mi un rânjet.

M-am ridicat, am aruncat o privire spre uşă, apoi m-am întors şi am plonjat pe fereastră pe peluza pustie. Cât m-am cules de jos – căzusem vreun metru şi ceva –, am auzit toată clasa râzând în hohote.

Profesoara nu s-a amuzat însă. M-a trimis cu un bilet direct în biroul directorului. Le-am arătat cu mândrie biletul tuturor prietenilor mei. „Elevul a ieşit pe geam. Nu s-a mai întors.” Lucram la maniera mea stranie şi personală de a fi cool.

În vara aceea, părinţii mi-au încredinţat bătrâna lor Honda Civic, un model gri-argintiu din 1984. Cu o maşină ca aia aş fi părut un boschetar la Hackley. Nici la Hastings nu era cea mai tare maşină din campus, dar prietenilor mei le plăcea să se

plimbe cu ea. Am folosit-o până în primăvară, când i-am convins pe ai mei s-o vândă şi să-mi cumpere un Pontiac Trans Am în cinci trepte, negru cu auriu, tot din 1984. Maşina avusese şi zile mai bune. Era mai lentă decât o dubiţă, dar cât de bine putea să arate! Îmi puneam şapca cu Orlando Magic invers, cerceluşul de aur în urechea stângă, deschideam trapele, coboram geamurile, porneam radioul şi ieşeam pe Central Avenue sau în oraş doar ca să mă vadă lumea. Cât de diferit eram de părinţii mei, care aveau un Peugeot negru! Tocmai asta era şi ideea. Ei erau nişte tocilari fără scăpare, în timp ce eu voiam să semăn cu cei din Bronx.

Viaţa devenise pentru noi o ştiinţă exactă. Mă întâlneam cu prietenii în faţa şcolii în fiecare vineri şi sâmbătă seara, după care mergeam acasă la cel ai cărui părinţi erau plecaţi. Nu eram copii răi, nu eram decât o gaşcă de puştani care nu mai puteau de bine şi care, ca majoritatea adolescenţilor, se simţeau invincibili (exact cum nu mi-aş dori să fie copiii mei). Aveam prea mulţi bani, prea multă băutură şi mult prea mult timp. Până şi noi ne prinseserăm de asta. Bula Hastings, aşa ne refeream la viaţa noastră de atunci. Poate că poliţiştii ne urau atât pe noi, cât şi ceea ce reprezentam, dar ce puteau să facă? Dacă încercau să ne aresteze, era suficient ca părinţii cuiva să-i dea un telefon şefului de secţie şi să-şi manifeste ferm nemulţumirea. Toată lumea ştia cum avea să se termine.

Ai mei au privit toate acestea cu obişnuita lor mâhnire distantă, convinşi că nu-mi foloseam calităţile la adevăratul lor potenţial, dar sperând că, atunci când voi fi în cele din urmă pregătit, mă voi da pe brazdă. Din păcate, nu dădeam nici cel mai mic semn că asta avea să se întâmple în viitorul apropiat.

În ultimul an, fiul doctorului şi al absolventei de masterat a aplicat la exact zero colegii. Am chiulit de la consiliere. M-am eschivat de la întrebările adulţilor îngrijoraţi. Nu vedeam niciun motiv pentru care să mă arunc cu capul înainte în orice ar fi trebuit să urmeze. Viaţa nu putea să fie în vecii vecilor mai dulce de atât. La festivitatea de absolvire, când directorul liceului mi-a rostit numele, am urcat pe scenă cu toca şi roba. Părinţii mei erau în public, alături de ceilalţi părinţi. Am fost singurul elev care s-a întors la locul lui cu o husă de piele goală, fără nicio diplomă. Atunci când s-au adunat creditele, am ieşit

în mod inexplicabil cu un curs în minus. Mi-am spus că n-o să las asta să mă doboare. Se găsea mereu o soluţie. Ca să termin şi eu liceul cu acte în regulă, m-am înscris la un curs de desen după model la Colegiul de Stat Westchester. L-am ales fiindcă auzisem că modelele sunt goale.

Aşa cum s-a dovedit, talentul meu la desen nu dădea pe dinafară. Însă am descoperit cu plăcere că zvonurile despre modelele goale erau adevărate – asta până la al doilea curs, când tânăra absolventă de facultate a fost înlocuită cu un bărbat mic şi îndesat, la vreo 55 de ani, care avea sâni şi barbă. Mi-am spus atunci că probabil la asta se referea profesorul nostru când spunea că trebuie „să suferi pentru arta ta".

În luna august a acelui an, cu diploma în mână, m-am dus împreună cu părinţii în oraş şi m-am înscris la cursurile de la Hunter College, care făcea parte din City University of New York. Şi, deşi nu eram înscris într-un program de studii propriu-zis, cursurile pe care aveam să le urmez puteau fi luate în calcul pe viitor. Important era că scăpasem de Hastings. Puteam să zic şi eu că merg la facultate. Puteam locui în apartamentul alor mei de pe Riverside Drive. Aşa îmi alegeam singur colegii. Mă întrebam dacă nu mă puteam specializa în Pierdut Vremea.

Mi-am ales câteva cursuri de ştiinţe politice şi m-am înscris la antrenamentele trupelor de ofiţeri în rezervă ale armatei, ROTC[1]. Acestea nu se bucurau de o popularitate prea mare în campusul de la Hunter – de fapt, din câte ştiu eu, în niciun campus din New York. Unitatea noastră de la Hunter era atât de mică, încât ne întâlneam în campusul de la Fordham University laolaltă cu cei de la Columbia, NYU şi încă vreo câteva şcoli.

Dar viaţa mea de student nu s-a rezumat la cei câţiva cadeţi. Aveam o mulţime de prieteni şi prieteni ai prietenilor care locuiau în oraş, iar eu îmi făceam timp pentru mulţi dintre ei. La începutul primului an am cunoscut un tip, Peter, care fusese coleg de şcoală cu Jason, prietenul meu de la grădiniţă. Peter era boboc la Columbia şi locuia la etajul cinci în Shapiro Hall, la intersecţia străzilor 115 şi Riverside Drive, adică la cinci minute de mers pe jos de apartamentul meu.

— Ar trebui să ne-ntâlnim, am zis eu.

— Păi, să ne-ntâlnim, a întărit el.

Am fost de câteva ori la el în cămin, unde i-am cunoscut prietenii de la Columbia. Columbia făcea parte din Ivy League, însă pentru Peter viaţa nu însemna câtuşi de puţin doar teme şi teste. Am pierdut ore întregi jucând *Doom* şi *Duke Nukem*, jocuri video de tip FPS.

Vizavi de camera lui Peter stătea o fată drăguţă pe nume Ava Brent. Era subţirică, avea părul negru şi ondulat şi un soi de farmec lejer, discret – era prietenoasă şi deschisă, fără să fie agasantă sau gălăgioasă. Auzisem că studia biologia.

— Ce şosete drăguţe, i-am zis eu într-o zi când am văzut-o în salonul de la etajul patru, stând cu picioarele pe măsuţa de cafea şi uitându-se la televizor. A râs fără să zică nimic.

Ce şosete drăguţe? mi-am zis în sinea mea. *Aş face bine să mă gândesc la ceva mai isteţ pentru fata asta.* Mi-am jurat să găsesc şi mai multe motive să trec pe la Peter. La o săptămână de la flirtul cu şosetele, am văzut-o pe Ava în camera ei, cu uşa deschisă. Am băgat capul înăuntru şi am salutat-o. Schimbând noi politeţuri, mi-a sărit în ochi o carte din biblioteca ei, *Strigarea lotului 49* de Thomas Pynchon. E povestea unei casnice din California, Oedipa Maas, al cărei fost iubit bogat moare, numind-o coexecutorul averii lui. Treptat, aceasta descoperă ceea ce ar putea fi o conspiraţie mondială.

— Ai citit-o? am întrebat-o, întinzându-mă şi luând cartea de pe raft.

— Da.

— E o carte de căpătâi pentru mine, am zis eu.

— E grozavă, a aprobat ea.

Niciun cunoscut al meu nu citise cartea aceea, darămite să o considere grozavă.

— Păi, şi? E agent secret iubitul ei sau femeia o ia razna?

— Ar putea fi şi aşa, şi aşa, a zis ea. Nuanţele de gri sunt cele care fac povestea interesantă.

N-aveam nici cea mai mică idee ce lecţie puternică de viaţă avea să se dovedească acea întâlnire. Însă îmi amintesc exact ce-mi trecea prin cap în timp ce stăteam în pragul uşii ei şi discutam despre postmodernismul lui Pynchon: *E deşteaptă, e frumoasă – şi mai citeşte şi Pynchon?* Ar putea să fie interesant.

Poate că aşa se maturizează în cele din urmă tipii. Îmi mergea mintea, dar până atunci nimic nu-mi stârnise interesul,

dacă nu punem la socoteală obsesia mea bizară pentru echipamentul militar. Atunci a apărut Ava. Aveam ce vorbi cu ea. Nu pierdea vremea prin campus, trăind „experienţa de student”. Ea *era* pe bune studentă – chiar studia şi învăţa chestii. Şi am avut sentimentul că s-ar putea să mă placă.

Am întrebat-o când era ziua ei.

— Pe 14 februarie, a zis ea.

— A mea e pe 20, am spus eu.

Chestia asta trebuia să însemne ceva, nu?

În seara aceea am făcut o înţelegere. Peste două luni aveam să ne întâlnim să ne sărbătorim zilele de naştere împreună.

— Niciunul dintre noi n-ar trebui să-şi petreacă singur ziua de naştere.

Replicile mele se îmbunătăţeau, mi-am zis.

Prima noastră întâlnire pe bune a fost pe 12 februarie 1995, la un restaurant chinezesc care îi plăcea ei, Empire Szechuan, pe West Ninety-sixty Street. La a doua întâlnire am dus-o la un restaurant italian care-mi plăcea mie, pe West Forty-second Street, nu departe de teatrele de pe Broadway.

Mi-a povestit ce studiază şi m-a întrebat ce-am mai citit. I-am zis că devoram tot ce apărea despre Războiul din Vietnam. La vremea aceea urmam un curs despre masacrul Mỹ Lai. I-am spus că, deşi eram pe jumătate pakistanez, nu mă dădeam în vânt după războaiele şi frământările politice din Orientul Mijlociu.

— Chestii globale mai mari, în principiu, am zis eu. Războiul Rece, ruşii. Orientul Mijlociu nu-mi stârneşte curiozitatea.

S-a dovedit că aveam tot felul de lucruri în comun. Ava se născuse în oraş, apoi se mutase împreună cu familia în Westchester. Însă părinţii ei s-au mutat înapoi la oraş cu un an înainte ca familia Jamali să se refugieze în suburbii. Amândoi am făcut grădiniţa la oraş. Ea, pe Bank Street, eu, pe Calhoun, la patru străzi distanţă. În vara dintre clasa a şaptea şi a opta am fost din nou pe punctul de a ne întâlni – de data aceasta, în tabăra Buck’s Rock din Milford, Connecticut. Singurul motiv pentru care lucrurile n-au stat aşa a fost acela că pe mine m-au trimis acasă înainte să vină ea, căci făcusem varicelă.

— Ţin minte şi-acum vara aia, mâncam hamburgeri, încercam să nu mă scarpin şi ascultam coloana sonoră din *Bună*

dimineaţa, Vietnam. Louis Armstrong cânta „What a Wonderful World”. Am ascultat cântecul ăla încontinuu – la 12 ani!

Ava n-a râs de excentricităţile copilăriei mele. Iar acum ne plimbam la câteva străduţe de locul în care, cu trei decenii în urmă, se cunoscuseră părinţii mei.

— E un pic cam aiurea, a zis Ava după ce i-am spus asta.

— Ştiu, am zis eu. Dar nu-mi pasă.

În ciuda lucrurilor pe care le aveam în comun, Ava era în multe privinţe exact opusul meu. Era serioasă şi cu picioarele pe pământ. Era o studentă incredibil de dedicată. Lucra într-un laborator. Într-un semestru s-a înscris la şapte cursuri, printre care biologia dezvoltării şi James Joyce.

Relaţia a devenit tot mai serioasă. La începutul celui de-al doilea an de facultate, Ava a renunţat la locul ei din căminul de la Columbia. Îşi petrecea timpul între apartamentul meu de pe strada 112 şi vechea ei cameră din casa părinţilor. În plus, ne-am luat doi peşti, Franny şi Zooey. Şi eu am făcut câteva mici schimbări. M-am înscris la un program de licenţă la Hunter. Nu puteam nega realitatea: seriozitatea cu care Ava trata studiul s-a prins şi de mine. Nu eram dispus să mă înscriu la şapte cursuri pe semestru. Dar, privind-o pe Ava cu admiraţie, îmi dădeam seama că puteam şi eu să lucrez mai intens. Ava învăţa mult, făcea progrese şi îşi impresiona profesorii – ca să nu mai zic de mine. Mai mult, notele ei erau înnebunitor de bune. Nu încerca să mă facă să mă simt prost din cauza asta. Dar am simţit diferenţa.

Treptat, am început să-mi spun în sinea mea: *Poate că pot să ţintesc puţin mai sus. Poate că mă pot ridica la nivelul aşteptărilor.* În toamna anului doi, cu Ava alături de mine, am bătut la maşina de scris a părinţilor ei o cerere pentru New York University. N-a trecut mult şi în primăvară am aflat că fusesem acceptat, aşa că m-am grăbit să mai prind ceva din primul an.

Ce a reuşit să mă motiveze într-un final?

Voiam să fiu pe placul Avei, să-i arăt că nu eram doar un pierde-vară fermecător. Şi, pe lângă asta, mai era ceva care venea din interior, o voce pe care îmi dădusem toată silinţa să nu o ascult, o voce despre care, pe toată durata liceului – şi chiar mai devreme –, m-am prefăcut că nu ştiam nimic. Acum,

cu atenţia recalibrată de către cea mai hotărâtă femeie pe care o cunoscusem vreodată, eram în sfârşit dispus să dau ascultare acelei voci. „E timpul să ieşi din ascunzătoare”, zicea ea. „E timpul să calci pedala de acceleraţie şi să porneşti pe un drum. E timpul să termini cu prostiile.” Răspunsul meu a fost cât se poate de hotărât: „Să. Nu. O. Dai. În. Bară”.

1. Reserve Officers’ Training Corps (n.tr.).

Capitolul 4

America atacată

Ştiam că Ava avea să facă lucruri măreţe. Aşa că nu m-am mirat câtuşi de puţin atunci când i s-a oferit un loc într-un program de studii doctorale foarte selectiv la Harvard University, în domeniul ştiinţelor biologice şi biomedicale, cu accent pe genetică. Niciunul dintre noi nu-şi dorea în mod special să părăsească New Yorkul. Dar Harvard era în Cambridge, Massachusetts, şi părea să se încăpăţâneze să rămână acolo. Aşa că eu şi Ava ne-am încărcat lucrurile în maşină, un Pontiac Trans Am Firehawk din 1999, albastru metalizat, şi am ieşit pe autostrada 95, încântaţi să pornim împreună într-o nouă aventură.

Am găsit un apartament confortabil la etajul unu pe Queensberry Street, în cartierul Fenway din Boston. Acolo, Ava s-a dedicat programului doctoral, iar eu am avut noroc să prind un post de programator la Harvard.

Despre programatori se ştie că nu sunt matinali. De pe la amiază până la două noaptea – cam aşa lucrează programatorii. Majoritatea celor cu care am lucrat stăteau extrem de mult peste program. Dar, chiar şi în companiile mari şi în universităţile prestigioase, programatorii rareori încep lucrul mai devreme de nouă sau zece dimineaţa.

Ca în atâtea alte aspecte ale vieţii mele, nici aici nu mă încadram în tipar. Mie-mi plăcea să mă trezesc devreme. Înainte ca Ava să fugă la laborator, obişnuiam să luăm micul dejun împreună, iar asta se întâmpla înainte de răsărit. După care eu mă îndreptam spre biroul University Information

Systems, pe strada Cambridge, la numărul 1730, unde ajungeam în jur de şapte jumătate, şapte patruzeci şi cinci. Intram în clădire. Îmi luam o cafea din sala de mese. Urcam în punctul central, la etajul unu. Îmi vedeam de drum printre birourile bej goale şi monitoarele negre, pe lângă sacii umpluţi cu bobiţe de polistiren, ţinta de darts şi maşinile cu telecomandă, pe lângă bolurile cu Twizzlers şi mai departe, până ajungeam în capătul celălalt al spaţiului nostru imens şi deschis de lucru. Acolo îmi luam în primire propriul birou bej şi mă instalam în scaunul ergonomic Aeron. Câteva ore scriam coduri în linişte, până să vină şi restul animalelor.

Practic, biroul era ca o frăţie a tocilarilor – pe cât arăta de lejer, pe atât de serioasă era munca depusă acolo. Asta însemna Harvard – orice, numai fiţe nu. Dacă apăream la birou într-o pereche de pantaloni din bumbac şi o cămaşă cu nasturi, eram întrebat imediat: „Mergi la o nuntă sau ai un interviu?”. Aceiaşi oameni care se ocupau de suportul tehnic al universităţii de un miliard de dolari îşi spărgeau conturile unul altuia doar ca să-şi înlocuiască iconiţele cu diverse poze în care rânjeşte David Hasselhoff din *Baywatch*. Între opt treizeci şi nouă, înainte să înceapă să vină unul câte unul majoritatea colegilor, dădeam o fugă până jos ca să schimb o vorbă cu oricine ajungea mai devreme în ziua aia.

Ziua de 11 septembrie 2001 a început ca orice altă zi la birou. Însă, puţin înainte de ora nouă, când am coborât, am observat oameni adunaţi grupuri-grupuleţe în jurul câtorva monitoare din celălalt capăt al încăperii. Deşi erau prea departe ca să le văd feţele, era imposibil să nu bag de seamă că erau încremeniţi.

N-a ridicat unul capul pe măsură ce m-am apropiat de ei. Urmăreau cu precizia unor lasere ceea ce reuşisem deja să disting ca fiind sigla CNN.com şi ştirea scrisă cu majuscule: UN AVION LOVEŞTE WORLD TRADE CENTER.

În acel punct, lumea era în stare de şoc. Nu existau explicaţii. Nu existau confirmări oficiale. Extrem de puţine detalii. Nimeni nu zicea încă dacă fusese un accident sau ceva mai înfricoşător. Nu ziceau decât că la 8:46, într-o dimineaţă însorită şi senină, un Boeing 767 aparţinând companiei American Airlines intrase într-un etaj superior al Turnului de

Nord al World Trade Center, situat în sudul Manhattanului. Primii salvatori ajunseseră la faţa locului. Numărul victimelor era uriaş.

Privind înapoi, îmi doresc să fi zis ceva mai înţelept, mai elocvent sau mai profund. Tot ce-am zis însă a fost: „Ce mama dracului!”. După care am mai zis-o o dată: „Ce mama dracului!”.

Iar ăsta nu era decât începutul. N-a durat mult şi veştile au început să curgă. Şi încă erau multe lucruri pe care nu le ştiam. Că avionul decolase de pe Aeroportul Internaţional Logan din Boston, care era la doar câţiva kilometri de locul în care ne aflam, spre Aeroportul Internaţional Los Angeles. Că la 15 minute după decolare cinci membri al-Qaeda înarmaţi cu cuttere au preluat controlul aeronavei. Că unul dintre ei, Mohamed Atta, s-a instalat în locul căpitanului şi a schimbat ruta avionului, către sud, spre New York. Că la 102 minute după impact Turnul de Nord avea să se prăbuşească, consecinţele fiind devastatoare. Că acest avion nu era decât primul dintre cele patru – două din Boston – care fuseseră deturnate în acea dimineaţă, fiecare cu propriile rezultate mortale.

Când cel de-al doilea avion s-a izbit de Turnul de Sud, 17 minute îngrozitoare mai târziu, am avut confirmarea: nu era niciun accident. Era un atac coordonat asupra Americii. Însă proporţiile catastrofei din ziua aceea ni s-au revelat treptat, atât mie, cât şi celorlalţi. Deşi aveam ecrane montate de jur împrejurul biroului, acestea nu afişau decât starea reţelei şi a serverelor, nefiind televizoare propriu-zise. Pe măsură ce tot mai mulţi oameni din întreaga lume s-au conectat la internet ca să afle noutăţile despre World Trade Center, site-ul CNN a mers din ce în ce mai greu. După câteva minute, a cedat. Chiar şi atunci am înţeles cât de ridicolă putea fi întreaga situaţie – mă aflam în centrul tehnologic al celei mai mari universităţi de pe Pământ şi, în cel mai prost moment cu putinţă, eram incapabil să urmăresc un eveniment în plină desfăşurare, care avea să schimbe lumea.

Ne-am îndreptat către o sală de conferinţe aflată la etajul doi al clădirii, unde cineva a găsit un televizor de prin anii ’80, cu tub şi antenă proprie. Slavă Domnului că există Zenith!

Însă al doilea avion lovise deja Turnul de Sud, iar la televizor vedeam imagini în direct în care oamenii de la etajele

superioare dădeau înnebuniţi din mâini în timp ce jos primii salvatori goneau la fel de frenetic pe străzile cuprinse de haos, intrând în fugă în cele două clădiri.

Rând pe rând, oamenii au început să sosească la serviciu. Unii aflaseră, alţii nu. O femeie pe nume Susan, care lucrase înainte la World Trade Center, a izbucnit în lacrimi, gândindu-se la toţi cei pe care îi cunoştea şi care lucrau în continuare acolo. Cineva a pomenit faptul că, în dimineaţa aceea, şase persoane de la Information Services erau programate să plece la o conferinţă chiar de pe aeroportul Logan.

— Ar fi putut fi în vreunul dintre avioane? a întrebat altcineva.

N-a răspuns nimeni. Nu ştia nimeni. Era un gând mult prea cumplit.

Am sunat-o pe Ava, care era la laborator, dar n-am reuşit să dau de ea. Am urcat în Firehawk şi-am plecat de la Cambridge. Am parcat maşina la două străzi distanţă de apartamentul nostru de pe strada Queensberry, continuându-mi drumul pe jos. La marginea trotuarului, un cuplu tânăr îşi încărca pe maşină bicicletele de munte. Oare habar nu aveau ce se întâmplase? Sau se retrăgeau panicaţi undeva la ţară? Nu puteam fi sigur, însă îmi închipuiam că ştiu. Atunci, în primele ore, evenimentele nu afectaseră încă vieţile tuturor. Nu încă.

Oraşul era cu totul straniu. Pe străzi erau oameni, dar nimeni nu părea să vorbească. Până şi cerul amuţise. În mod normal, avioanele care decolau de pe Logan zburau peste Fenway, dar nu şi în acea zi. Aeroportul fusese închis, nu exista nicio urmă de îndoială. M-am uitat în sus şi am văzut două avioane de vânătoare F-15 care zburau atât de jos, încât am văzut cu ochiul liber că aveau rachete pe ţeavă.

În acel moment am izbucnit în lacrimi – nu mi se mai întâmplase de circa zece ani. Şi totuşi, iată-mă plângând în timp ce mergeam pe strada Queensberry, bărbat în toată firea. Nu-mi păsa cine mă vedea. Am plâns tot drumul până acasă.

Am intrat în apartamentul gol şi am încuiat uşa. Nu ştiu de ce mi-am zis că o să mă ferească. Am făcut-o din instinct. Apoi, într-un sfârşit, am dat drumul la un televizor normal. Cablul mergea de minune. Am început să butonez de pe-un canal de ştiri pe altul, CNN, FOX, MSNBC, plus posturile locale din

Boston. Peste tot era numai asta. Am început să-mi sun prietenii din New York. Părinţii din Westchester. Câţiva amici care lucrau în sudul Manhattanului. Simţeam că trebuia să vorbesc cu fiecare în parte.

America era atacată şi nimeni nu ştia cu siguranţă din ce direcţie. Tot arsenalul nostru militar trecuse pe DEFCON 3, cel mai înalt grad de alertă din 1973 încoace, de la Războiul de Yom Kippur dintre Israel şi Egipt. Când au căzut turnurile, trupele armatei Statelor Unite tocmai efectuau exerciţii militare la graniţa cu Rusia.

De-a lungul timpului avuseserăm parte de destule conflicte şi ne făcuserăm o mulţime de duşmani. Însă pe 11 septembrie primul care ne-a sunat a fost cel mai vechi şi mai de temut duşman al nostru. Preşedintele Vladimir Putin i-a telefonat preşedintelui George W. Bush. Preşedintele american era la bordul aeronavei *Air Force One* atunci când a primit apelul. Putin i-a transmis condoleanţele sale şi s-a arătat solidar, condamnând actele brutale de terorism. I-a spus lui Bush că, date fiind cele întâmplate, avea să retragă numaidecât trupele ruseşti.

Mai târziu, Bush a vorbit pe un ton laudativ în legătură cu apelul lui Putin, spunând că în aproape orice alt context densitatea noastră militară în acea zonă ar fi cauzat „tensiuni inevitabile”. Dar că apelul lui Putin a fost „un moment în care a zis clar că înţelege că Războiul Rece s-a terminat”.

Gândurile mi se învălmăşeau în toate direcţiile, niciuna bună.

Într-un final, Ava a ajuns acasă.

— E rău? a întrebat.

— E rău, am răspuns eu.

Ne-am holbat la televizor şi-am dat telefoane toată după-amiaza. În sfârşit, am reuşit să mă calmez puţin.

În câteva ore trecusem de la a nu mă gândi o secundă la siguranţa mea şi a celor dragi sau la stabilitatea Americii la a nu mai lua în calcul aproape nimic altceva.

Dacă mi-ar fi zis cineva atunci despre canadieni că se înarmaseră până în dinţi şi că puneau stăpânire pe America, i-aş fi răspuns: „Tot ce se poate”. Absolut orice părea cu putinţă. Cine mai ştia ce însemna normalitatea?

Ava trecuse prin atacul din 1993 asupra World Trade Center. Era elevă la liceul Stuyvesant, aflat la doar câteva străzi distanţă. A fost profund afectată de acest nou atentat, cu mult mai multe victime decât primul, chiar mai mult decât mine. Zicea că a simţit dorinţa copleşitoare de a se întoarce acasă.

— Noi de ce am mai rămas în Boston? am întrebat.

Vineri, 14 septembrie, la trei zile de la atentate, ne-am suit în Firehawk şi am pornit spre sud. Era singura opţiune. Zborurile comerciale erau în continuare anulate. Am ascultat radioul tot drumul. Când am intrat pe autostrada 95, pastorul Billy Graham şi-a început predica în memoria celor decedaţi. Era zi naţională de doliu şi rugăciune la National Cathedral, în Washington. Părea că jumătate din clasa politică americană era acolo, în frunte cu preşedintele George W. Bush.

— Ne aflăm aici, în acest moment de cumpănă, a început să zică preşedintele în faţa numeroasei congregaţii.

Nimeni nu contesta faptul că Americii îi venea greu să-şi revină – atunci, în cele dintâi momente. În după-amiaza aceea, Bush a zburat la New York. Pe când noi rulam pe autostrada West Side spre Upper West Side, preşedintele a aterizat la locul tragediei. Când a început să vorbească din nou, am dat radioul mai tare.

— Vreau să ştiţi cu toţii că astăzi America… Astăzi America e în genunchi şi se roagă pentru cei care şi-au pierdut viaţa aici, pentru cei care lucrează aici, pentru familiile îndoliate, li s-a adresat el prin intermediul portavocii unui grup de muncitori şi echipelor de salvatori din craterul ce fumega. Întreaga naţiune este alături de locuitorii din New York, New Jersey şi Connecticut şi împreună plângem dispariţia miilor de cetăţeni americani.

Chiar în acel moment preşedintele a fost întrerupt.

— Nu vă aud, a strigat un salvator de departe.

— Eu te-aud, i-a strigat Bush în portavoce. Eu te-aud! Restul lumii te aude! Iar oamenii, oamenii care au doborât clădirile astea, o să ne-audă pe toţi în curând!

La care muncitorii au început să strige din toţi rărunchii:

— S.U.A.! S.U.A.! S.U.A.! S.U.A.!

Au ţinut-o aşa o bucată bună de vreme.

Când am ieşit de pe autostradă şi am intrat pe străzile din Upper West Side, Bostonul părea la o mie de kilometri şi o viaţă distanţă de locul în care se petreceau evenimentele. În clipa aceea, eu şi Ava am ştiut că trebuia să ne mutăm înapoi la New York.

A doua zi de dimineaţă, am lăsat în urmă apartamentul părinţilor ei şi am pornit pe drumul lung şi şerpuit către centru. Străzile nu erau nici mute, nici pustii. Însă toată lumea părea să se simtă la fel de diferit şi de incomod. Cu cât înaintam mai mult spre sud, cu atât totul părea mai ciudat. Pe Twenty-third Street am luat-o spre vest şi-am mers de-a lungul râului Hudson, prin Chelsea şi Greenwich Village.

Cam pe acolo a început să se înteţească mirosul. Craterul, ştiam amândoi, încă mai fumega. Avea să mai fumege săptămâni la rând. Cenuşa şi bucăţelele de hârtie pluteau în aer, care mirosea înţepător, iar cerul avea o strălucire ceţoasă. Simţeam că ne ard ochii pe străzile acelea. Şi plămânii.

Cea mai mare parte a drumului am mers fără să vorbim, fără să ne spunem cine ştie ce unul altuia. Fiecare era cufundat în gândurile sale.

Auziserăm că asiguraseră perimetrul. Am presupus că pe undeva pe strada Houston sau pe Canal poliţia sau Garda Naţională aveau să ne întoarcă din drum. Însă eram deja pe autostrada West Side şi nu venea nimeni să ne oprească.

Ne-am continuat drumul spre sud până când am ajuns în dreptul liceului unde învăţase Ava. În faţă, pe stradă, era o barieră formată din maşini ale poliţiei din New York. Unele aveau parbrizul spart. Toate erau acoperite cu un strat gros de praf. Primele echipaje sosite la locul tragediei, încremenite în timp.

Ava cunoştea cartierul foarte bine. Am luat-o spre est, apoi spre nord, apoi din nou spre est şi-apoi spre sud. De unde eram, vedeam cele două turnuri transformate într-un maldăr de moloz şi oţel contorsionat. Lângă ele, patru soldaţi din Garda Naţională. Aveau puşti şi purtau măşti de gaz. Păreau foarte tineri şi extrem de speriaţi. Aşa eram şi noi.

Ne-am îndreptat către nord, apoi am făcut cale întoarsă până la Canal Street.

Acolo, cozi imense de oameni care încercau să treacă în sud; nu ştiau că puteau înconjura şi evita baricadele.

Ne-am continuat drumul spre nord până am ajuns în Washington Square. Acolo ne-am oprit şi am început să vorbim.

— E ca un oraş fără oameni, a zis Ava. De parcă civilizaţia a încetat să existe.

— Ce mă tulbură pe mine sunt anunţurile, am zis eu.

În căutarea rudelor şi prietenilor dispăruţi, oamenii lipiseră înnebuniţi afişe peste tot în sudul Manhattanului. Mulţi dintre ei, ştiam de pe-atunci, nu aveau să mai fie găsiţi niciodată. Am luat-o spre vest, apoi spre nord, în lungul drum către casă.

Trecând pe lângă Spitalul St. Vincent, am văzut oameni care stăteau la coadă să doneze sânge. Acela era spitalul unde erau transportaţi supravieţuitorii. Însă în ziua aceea secţia de primiri urgenţe era cufundată într-o linişte stranie.

Pe Fourteenth Street am cotit la vest alături de patru pompieri în uniforme deloc familiare. În mod clar, nu făceau parte din NYFD. I-am întrebat de unde erau.

— Din Australia, au zis doi dintre ei.

— San Bernardino, California, au răspuns ceilalţi doi.

— Vă mulţumim. Vă mulţumim, am zis eu strângându-le tuturor mâinile.

Era ceva ce nu te putea lăsa rece – toţi oamenii aceia veneau de departe într-un timp atât de scurt, punând la bătaie talentul lor, experienţa lor, dar şi energia şi hotărârea lor, doar ca să ne dea o mână de ajutor.

Ce puteai să faci, dacă nu să le mulţumeşti?

*

Ziua de 11 septembrie a fost pentru mine asemănătoare cu cea trăită de majoritatea americanilor. Toţi cei dragi mie s-au întors acasă teferi şi nevătămaţi. Doar că fiecare lucru mărunt a căpătat brusc amploare. Frica şi îngrijorarea deveniseră palpabile. Telefoanele mobile funcţionau intermitent. Mulţi dintre cei rămaşi la New York, care nu aveau cum să se întoarcă acasă, erau nevoiţi să doarmă pe la prieteni sau colegi. Ne-a luat

câteva zile să-l găsim pe vărul meu JD, care lucra în districtul financiar. Era teafăr, dar ne-am speriat de moarte.

În dimineaţa aceea mi-am dat seama că nu exista o lume sigură. Coconul în care trăisem – chiulul de la ROTC, lucrul la Harvard, cu bolurile de Twizzler şi scaunele Aeron, apartamentul nostru confortabil din Fenway, slujba bună şi cariera sigură, banii deloc puţini şi maşinile frumoase –, nimic din toate astea nu ne putea garanta siguranţa. Lumea se putea schimba radical într-o fracţiune de secundă. De fapt, tocmai se-ntâmplase.

Asta simţeam. Apoi am început să mă întreb: *Ce naiba pot să fac?* Aveam senzaţia că erau lucruri importante de făcut şi că nu făceam decât să stau acasă şi să mă uit la televizor.

„Vreau să mă implic”, mi-am zis. „Vreau să simt că şi eu contribui cu ceva. Vreau să simt că fac lumea să fie un loc mai sigur. Gata, nu mai vreau să stau deoparte.”

În lunile ce-au urmat, am făcut tranziţia completă de la tipul căruia îi plăcea să se simtă bine la tipul care conştientizase că există pe lumea asta ceva mai mare decât el din care voia şi el să facă parte. Singura întrebare era însă cum.

Capitolul 5

Visuri de marină

Să fac aceste schimbări în viaţa mea avea să-mi ia mai mult decât voiam eu.

Am rămas în Boston o vreme. Ava făcea progrese vizibile în cadrul programului ei doctoral. Părinţii mei lucrau pe brânci în New York, construind compania Books & Research, iar seara se întorceau în Hastings ca să se bucure de toate cele dobândite astfel, ca nişte adevăraţi americani la prima generaţie ce erau. Tatăl meu, care era pakistanez, obţinuse cetăţenia americană. Pentru el, deşi iubea America, nu a fost neapărat o chestiune de patriotism sau de identitate naţională, ci mai degrabă ceva ce ţinea de politica locală din Hastings, fiindcă îl iritase o creştere a taxei de şcolarizare, cu care nu era nicidecum de acord, şi detesta faptul că nu poate să voteze la alegerile locale. Aşa că a dat testul pentru acordarea cetăţeniei americane – l-a trecut cu brio, bineînţeles – şi a depus jurământul în august 2001, la puţin timp înainte ca sudul Manhattanului să se transforme într-o imensă scenă a unor crime.

Prietenii mei din liceu şi din facultate făceau bani pe Wall Street sau se ascundeau pe undeva prin alte facultăţi. Nu părea să fie niciunul prea angoasat de situaţia mondială. Şi-atunci eu de ce mă simţeam gol pe dinăuntru?

Nu era ca şi cum viaţa mea ar fi fost aiurea. De fapt, îmi mergea destul de bine. La Harvard abia se împlinise un an de când lucram ca programator în departamentul de resurse umane şi mă şi promovaseră, dându-mi pe mână propria echipă la University Information Systems. Pentru mine era o

superoportunitate, iar pentru universitate ceva nou. Parcă ne-am fi ocupat de propria afacere sub egida Harvardului. Ni se dădea voie să fim creativi şi întreprinzători – de fapt, chiar eram încurajaţi în direcţia asta. Eu îmi puteam conduce echipa după cum credeam de cuviinţă. Şi, dacă mă descurcam pe postul ăsta, aveam toate motivele să cred că mă aşteptau numai lucruri bune.

Avusesem parte de o educaţie bună. Fusesem cocoloşit toată viaţa, beneficiind de toate avantajele celui care a crescut în una dintre suburbiile înstărite ale New Yorkului. Eu şi Ava eram tineri şi ne iubeam. Aveam un apartament grozav şi un Pontiac Firehawk. Ne cumpăraserăm şi o maşină cu care să facem naveta, o Honda Civic model 1993, neagră şi uşor de parcat, pentru a face drumuri rapide prin oraş. Fusesem binecuvântat cu toate aceste oportunităţi şi avantaje, însă ce făcusem eu mai departe cu ele, la drept vorbind?

Nu cine ştie ce. Nimic din ceea ce făceam nu părea să aibă prea multă importanţă.

La asta se rezuma viaţa? Să fac site-uri web pentru Larry Summers, preşedintele Harvardului? Să particip la şedinţe interminabile cu nişte sclifosiţi, discutând despre iniţiative de care nu-mi păsa câtuşi de puţin? Aşa voiam să-mi petrec următorii 40 de ani? Ascunzându-mă din proprie iniţiativă în spatele zidurilor înalte ale universităţilor din Ivy League? Era o slujbă plăcută şi de viitor – şi cât se poate de comodă. Doar că eu mă simţeam bizar de rămas pe dinafară. Eram Peter Gibbons, programatorul nemulţumit din *Rutina, bat-o vina* al lui Mike Judge – „Nu avem prea mult timp pe pământul ăsta”, ajunge Peter să zică la un moment dat. „N-am fost meniţi să-l irosim în felul ăsta. Fiinţele umane n-au fost menite să stea toată ziua în birouaşe pătrate, cu ochii în monitoare.” Avea dreptate. Mă simţeam total debusolat şi aruncat în afara zonei în care se-ntâmplau lucrurile – nu că aş fi ştiut unde se-ntâmplau lucrurile. Stră-stră-stră-străbunicul meu ştiuse. Aveam senzaţia că îmi irosesc viaţa. 11 septembrie cu siguranţă m-a făcut să înţeleg clar asta. Viaţa mea nu însemna decât siguranţă şi confort, ceea ce nu mai părea în regulă în condiţiile date. Aveam 25 de ani, însă mă comportam ca şi când aş fi fost

un tip aşezat, de 40 de ani, care se complăcea în situaţia lui. Trebuia să fac ceva. Trebuia să schimb ceva.

Dar ce? Cum? Unde?

11 septembrie nu doar le insuflase oamenilor patriotism, ci le şi amintise multora că au ocazia să facă ceva care să conteze. Cu cât mă gândeam mai mult la asta, cu atât mi-era mai clar: trebuia să existe şi altceva ce-aş putea face, ceva mai important şi mai plin de sens. Atunci mi-a venit ideea de a intra în serviciul de informaţii al marinei militare.

Dintotdeauna citisem o grămadă despre armată. Chiar şi când eram mic nu mă jucasem decât cu soldăţei şi cu machete de avioane. Filme despre război şi spionaj? Îmi luasem porţia cu vârf şi îndesat. Iar în ultimul timp observasem că mă adâncisem şi mai tare în chestia asta. Sâmbăta, când dădeam o raită cu Ava prin Barnes & Noble, în Newton, luam o grămadă de cărţi de geopolitică, toate cu titluri precum *Saddam: King of Terror* a lui Con Coughlin, şi niciuna care să aibă legătură cu slujba mea din domeniul IT. Pur şi simplu îmi plăcea să citesc despre aventuri care au loc în ţinuturi îndepărtate şi despre crize internaţionale complicate. Îmi închipuiam că sunt implicat în cine ştie ce eveniment major la nivel mondial şi mă gândeam cum s-o scot la capăt. Citeam despre mari lideri şi marile lor decizii. Devoram cărţile care dezvăluiau dedesubturile, aspectele lăsate de obicei pe dinafară în manualele de istorie. Voiam să ştiu cum au reacţionat aceşti lideri când s-au văzut puşi în situaţii inimaginabile în care au fost nevoiţi să ia decizii imposibil de luat. Au făcut ceea ce trebuia? Au influenţat istoria alegerile făcute de ei? A clipit preşedintele Kennedy în timpul crizei rachetelor din Cuba? Nu. Ar fi căzut Zidul Berlinului dacă nu era Ronald Reagan? Nu. Generalul Westmoreland a fost un strateg strălucit sau a dat-o în bară rău de tot în Războiul din Vietnam? Şi una, şi alta. Am descâlcit toate enigmele astea. Am evaluat atât reuşitele, cât şi ratările presupuşilor mari oameni ai istoriei. Şi, când nu-mi stătea capul la armata adevărată, asta se-ntâmpla pentru că eram obsedat de ficţiunile militare. Aşa, în gând, am simulat tot felul de nebunii. În ce film m-aş vedea jucând, în *Salvaţi soldatul Ryan* sau în *Războiul celor 13 zile*? Aveam o minte tactică sau mai degrabă una strategică? Eram tipul care spărgea

uşi cu piciorul şi împuşca oameni sau tipul din umbră, care punea piesele de puzzle cap la cap? Ambele poziţii sunt decisive. Eram totuşi destul de sigur că talentele mele aveau legătură mai degrabă cu raţiunea.

Mă uitam la filme şi citeam cărţi din astea încă din copilărie, când obişnuiam să-mi închipui că sunt prezent în toate scenele cu avioanele mele G.I. Joe Skystriker, îmbrăcat în geaca mea gri care semăna cu cele de pilot şi pe care lipeam însemnele escadrilei Jolly Rogers. Copil fiind, asta se-ntâmpla după ce-mi terminam temele – şi nu mă opream până nu mă culcam. Acum, când eram om în toată firea şi aveam prieteni care purtau geci adevărate de pilot, ştiam că exista un lucru care nu se schimbase: la fel ca în copilărie, alesesem să las celorlalţi aventurile adevărate.

Nu şi de-acum înainte.

Aveam un plan, iar planul meu suna cam aşa: fiind expert în domeniu, aveam să mă folosesc de tehnologie ca să aflu tot felul de chestii. Dacă era ceva la care să mă pricep cu adevărat, asta era să găsesc informaţii. Speram că abilităţile mele tehnice aveau să mă teleporteze acolo unde fusesem dintotdeauna sortit să fiu.

Încă eram în epoca motoarelor de căutare rudimentare – WebCrawler, Dogpile şi Ask Jeeves – şi a forumurilor. Internetul creştea puţin câte puţin, dându-ne ocazia de a intra în legătură cu oameni pe care probabil altfel nu i-am fi cunoscut niciodată. Un tip peste care dădusem pe un chat IRC mi-a sugerat military.com, unde cică puteam să aflu tot felul de ponturi în legătură cu intrarea în serviciile de informaţii ale marinei militare – şi asta rapid.

Iar *rapid* era cuvântul-cheie, fiindcă răbdarea nu era punctul meu forte. Nu mă interesa un proces care avea să dureze 20 de ani. Nu voiam să fiu trimis în larg pe vreo navă. *Hai odată*, îmi ziceam. *Aproape o treime din viaţa mea s-a dus deja. Timpul trece. Cât să mai aştept?*

Oamenii care postau pe military.com – ofiţeri activi sau în rezervă şi alţi militari – ştiau o grămadă de lucruri şi, îndată ce s-au convins că vorbeam serios, au devenit cât se poate de prietenoşi şi de dornici să mă pună în temă. Iar eu nu eram deloc timid când venea vorba de întrebări. Le-am zis că voiam

să fiu ofiţer în serviciul de informaţii al marinei militare. Le-am zis că am pregătire tehnologică şi că voiam să aflu o metodă prin care aş fi putut s-ajung acolo rapid. Mai mulţi utilizatori au pomenit de un program de acreditare directă a ofiţerilor, de care eu auzeam prima dată şi care suna excelent. Ţinea de rezervele din marina militară a Statelor Unite. N-avea nicio legătură cu minţile înfierbântate ale puştanilor proaspăt ieşiţi de pe băncile şcolii. Programul în cauză se adresa oamenilor care începuseră deja să lucreze în diferite domenii ale vieţii civile şi care posedau aptitudini speciale, de care marina ar fi putut avea nevoie. Medici. Ingineri. Avocaţi. Preoţi. Meteorologi. Îl şi vedeam pe cel care prezenta starea vremii la 11 fix demachiindu-se cu un şerveţel umed şi tulind-o la baza militară locală ca să ia legătura prin radio cu căpitanii unor distrugătoare şi să-i anunţe că îi paşte vreo furtună. Chiar aşa, de ce nu?

N-aveam eu studiile necesare ca să prezic scăderile de presiune, însă cerinţele pentru un ofiţer din serviciul de informaţii al marinei militare nu erau chiar atât de precise. Nu-ţi trebuia decât „un grad înalt de expertiză în cadrul civil al sistemelor de informaţii sau al profesiilor care decurg din cibernetică”. Chestie care putea să însemne orice, nu-i aşa? Ştiam că sunt pe drumul cel bun. Aveam aptitudinile de bază ca să spionez.

Petrecusem un catralion de ore în laboratorul de informatică de la NYU. Peste tot unde lucrasem, lumea mă ştia de maestru kung fu în cercetarea şi transformarea unor idei vagi în coduri. Aveam facultăţi de renume în CV şi angajatori unul şi unul – NYU, Columbia şi Harvard –, care nu puteau să nu dea bine. Nu era nevoie să mai aduc în discuţie timpul pierdut la Hackley sau episodul în care rămăsesem fără diplomă la Hastings. Eram unul dintre acei pasionaţi de tehnologie care puteau să se înţeleagă cu oamenii aflaţi de ambele părţi ale prăpastiei digitale, atât cu echipa mea de oameni superstrăluciţi ce scriau coduri, cât şi cu clienţii noştri, universitarii, care erau în ceaţă din punctul ăsta de vedere. În plus, faptul că eram pe jumătate pakistanez nu avea cum să fie în defavoarea mea. Chiar dacă nu ştiam araba, la colţul străzii aş fi putut trece drept un tip care o vorbeşte.

Ideea de servicii secrete în cadrul marinei militare, cu tot ce însemna asta, mă fascina. Era un factor-cheie al strategiei noastre militare. Şi nu avea treabă cu a invada inamicul, ci cu a fi mai deştept decât el, un domeniu în care credeam că aş putea excela.

Şi pe cât de mult îi surâdea această idee adolescentului dornic de aventură din mine, pe atât de bine ştiam că, în viaţa de zi cu zi, a fi ofiţer în serviciile de informaţii ale marinei militare n-avea să însemne nicidecum urmăriri cu maşini, livrări secrete şi acţiune ca-n John le Carré, ci mai degrabă muncă de cercetare, plus rapoarte şi tot tacâmul de lucruri plictisitoare. Chiar şi aşa, trebuia să fie mult mai distractiv şi mai interesant şi de departe mai plin de sens decât ce puteai să faci într-un laborator de informatică dintr-o universitate.

Mi-am făcut un scop din a afla cât mai multe lucruri cu putinţă despre serviciile de informaţii ale marinei militare. Presupunând că aş fi fost acceptat – şi dat fiind bagajul cu care veneam, cât de greu putea să fie? –, aveau să mă treacă timp de două săptămâni printr-un program de îndoctrinare, în Pensacola, Florida. În ziua în care semnam contractul, aveam să devin ofiţer în rezervă al marinei militare a Statelor Unite. Fără să merg la Academia Militară, fără ROTC, fără şcoală de ofiţeri, fără să stau infinit pe tuşă aşteptând să trec la următoarea etapă a vieţii mele. Aşa cum zicea unul dintre cei care postau pe military.com: „Vei fi ocupat încă de la prima misiune. Oamenii te vor saluta”.

Era un angajament pe care eram dornic să mi-l iau. Serviciul militar dura opt ani, lucru cu care trebuia să fiu de acord. Asta putea să însemne un weekend de instrucţie pe lună şi două săptămâni de cantonament în vară. Ori poate că, la cum mergeau lucrurile după 11 septembrie, avea să însemne direct mobilizarea la una dintre bazele navale din Statele Unite sau dintr-o zonă de conflict din Afganistan, Irak sau cine mai ştie pe unde. Cel mai probabil însă, câte un pic din fiecare – erau de părere cei de pe military.com. O cale perfectă în ceea ce mă privea. O aventură pentru care eram pregătit şi pe care o aşteptam.

Era incredibil de revigorant să mă trezesc dimineaţa având un ţel precis. Şi nici nu mi-a luat mult să-l găsesc.

Am completat formularul „pentru mai multe detalii” pe site-ul dedicat acreditării directe în marina militară. Am bifat căsuţa corespunzătoare, „ofiţer în serviciul de informaţii”. Câteva zile mai târziu, am primit un e-mail de la locotenent-comandorul Lino Covarrubias, ofiţerul însărcinat cu recrutarea în programul acreditării directe în New England. Cu aşa titluri, marina militară părea la fel de plină de birocraţie pe cât îmi aminteam că fusese şi ROTC. Locotenent-comandorul a zis că i-ar plăcea să ne întâlnim, doar că, mai întâi, trebuia să asist la o prezentare generală cu privire la acreditarea directă în specializarea ce mă interesa, serviciul de informaţii al marinei militare, care urma să aibă loc la Fort Devens, o tabără militară pentru ofiţerii în rezervă, aproape de Worchester, Massachusetts, şi cam la o oră est de Boston. Şi trebuia să fac şi un examen medical de rutină la comisariatul militar din South Boston.

„Prezentarea va fi ţinută de un ofiţer din serviciul de informaţii al marinei militare”, mi-a scris locotenent-comandorul. „Aşa e cel mai uşor să-ţi faci o idee, să vezi dacă te tentează. După ce asişti la prezentare, dacă eşti în continuare interesat, trimite-mi un e-mail. Ne putem întâlni, iar eu o să-ţi răspund la orice întrebare. Poate te scot în oraş la prânz.”

„Recepţionat”, i-am scris eu.

M-am prins că aveam de-a face cu o gaşcă de bogătani încă de când am intrat în parcare şi le-am văzut maşinile. Un Mercedes. Un Jaguar. Câteva BMW-uri. Strict în termeni de etichetă, Firehawkul meu era fix la coadă. N-a fost o problemă să găsesc sala de clasă luminată de neoane în care urma să aibă loc sesiunea de la 7 seara. Mai era ceva până atunci şi, din moment ce nu eram primul sosit – mai era un grup de oameni ce păreau să aibă slujbe bune, eram vreo 20 şi ceva de persoane în total, majoritatea bărbaţi, dar şi trei-patru femei –, m-am prezentat şi m-am băgat în vorbă. Erau doi avocaţi, un broker, un director de vânzări, un contabil şi vreo câţiva trântori care ocupau posturi de şefuleţi în nişte corporaţii. Nu era niciunul bătrân, însă eu mă număram printre cei mai tineri din încăpere. Şi poate unul dintre cei mai puţin ajunşi. În puţinul timp care trecuse de la 11 septembrie, marina militară avusese

cu siguranţă parte de niscaiva schimbări în contingentul recruţilor.

A intrat o femeie cu pantaloni kaki şi cămaşă kaki şi s-a prezentat. Era îndesată, cu o frizură serioasă, tip castron. A zis că era locotenent-comandor în rezervă în cadrul serviciului de informaţii al marinei militare. După care, în mare, a cam repetat ce citisem deja pe site, doar că ea le zicea de parcă s-ar fi străduit să ne convingă că n-ar trebui să ne mai batem capul să ne înscriem.

— S-ar putea să aveţi nişte idei preconcepute în ceea ce priveşte viaţa unui ofiţer din serviciul de informaţii, a spus. Care nu înseamnă doar capă şi spadă. Nu e doar ca-n *James Bond*. De fapt, nu prea e deloc ca-n *James Bond*. În mare, înseamnă doar culegere de informaţii. Şi analiză. Aflarea unor lucruri pe care duşmanii ţării noastre nu vor ca noi să le aflăm. Treaba mea nu e să glorific asta, a continuat ea. Treaba mea e să vă spun adevărul. Marina militară apreciază interesul pe care i-l arătaţi. Ce vrem noi însă e s-o faceţi – dacă alegeţi că vreţi s-o faceţi – în cunoştinţă de cauză. Din punct de vedere istoric, trăim un moment unic.

Una dintre posibilităţile pe care n-ar trebui să le neglijăm e de a fi mobilizaţi peste mări şi ţări, a zis ea.

— Ştiu că vorbim despre rezervişti, care, ştiu, nu înseamnă acelaşi lucru cu serviciul activ. Dar daţi-mi voie să vă avertizez – rolul rezerviştilor în marină nu mai este nicidecum unul pasiv. Nu vă înrolaţi dacă nu sunteţi gata să vă vedeţi viaţa dată peste cap.

Ştiam că nu făcea decât să ne pună în gardă. Această doamnă locotenent-comandor era expertă în descurajarea oricui nu era 110% sigur. Însă pentru mine a funcţionat diferit. *Viaţa mea dată peste cap?* mi-am zis. *Da! Să-i dăm drumul!*

— Dacă eşti acceptat în cadrul acestui program, atunci e foarte probabil că vei fi şi mobilizat.

După care s-a oprit şi a aşteptat ca replica ei să-şi facă efectul.

— Vorbim despre un preţ care trebuie atent luat în calcul.

A început să enumere.

— Există un risc în ceea ce priveşte slujba pe care o aveţi, familia, dar şi venitul – cei dintre voi care aveţi slujbe bine

plătite v-aţi putea trezi cu surpriza unei micşorări salariale considerabile.

Moment în care, am observat eu, câteva persoane din public s-au îndreptat în scaune.

— Am văzut o mulţime de maşini de fiţe în parcare, a zis ea. Dacă vă place genul ăsta de maşini, atunci probabil că programul de faţă nu e cel mai potrivit pentru voi. Avem colegi care erau agenţi la bursa de valori şi care făceau patru-cinci sute de mii de dolari pe an. Acum, ca sublocotenenţi, fac 70 de mii. Pregătiţi-vă pentru asta. Întrebaţi-vă: „Pot să fac asta?”. Nu e nicio problemă dacă hotărâţi că nu e de voi.

Am observat câţiva oameni dând din cap a pagubă şi foindu-se stingheriţi. Eu, aplecat în faţă, dădeam din cap aprobator. Entuziasmat.

*

Aveam totuşi nişte îndoieli în legătură cu condiţia mea fizică. Una singură, de fapt. În formularul dedicat stării de sănătate am bifat căsuţa „nu” atât în dreptul bolilor de inimă şi al cancerului, cât şi în dreptul altor boli grave sau mai puţin grave. Nu, nu sunt dependent de heroină, cocaină sau alte narcotice! Nu, nu sufăr de o tumoare cerebrală! Nu, nu am platfus! Însă, la drept vorbind, nu eram într-o formă fizică nemaipomenită. Să lucrezi la Harvard nu era foarte diferit de slujbele obişnuite din domeniul tehnologiei: stăteam absurd de mult timp în scaune ergonomice, lucrând la birouri ergonomice, încercând mereu să ne ferim de tulburări musculo-scheletale, sudând băuturi cu conţinut ridicat de zahăr şi de cofeină. Rar dacă vedeai pe cineva să iasă ca să ia prânzul. Întregul spaţiu de lucru fusese proiectat astfel încât să ne ţină la sau cât mai aproape de tastaturi, de unde actualizam arhitectura sistemului – scriind linii nesfârşite de coduri şi construind noua generaţie de site-uri. Bolurile pline ochi cu Twizzlers, zumzăitul maşinilor de cappuccino, bufetul deschis non-stop – toate astea fuseseră gândite să ne ţină acolo, sedentari, însă nu şi flămânzi. La Harvard era chestia asta, că prânzul era gratuit – dar şi micul dejun şi cina, dacă voiai.

Pentru ele plăteai cu talia îngroşată şi cu nivelul crescut al colesterolului.

Ştiam că aici s-ar putea să fie o problemă. Aşa că, imediat ce-am primit e-mailul de la Lino – înainte chiar de marea descurajare generală de la Fort Devens –, am trecut pe dieta Atkins şi m-am apucat să fac sport din nou. Aveam în jur de 80 de kilograme când am început, asta la un metru şaptezeci înălţime. Tabelul înălţime-greutate zicea că trebuie să ajung la 76, aşa că m-am ţinut de treabă urmând metoda Atkins. Mâncam şuncă, hamburgeri fără chiflă, plus farfurii de broccoli care nu se mai terminau. Nu mâncam pâine sau paste, nimic care să conţină carbohidraţi, şi nici prea multe legume, ca s-o zic până la capăt. Ce-am sacrificat însă la capitolul varietate am recuperat la capitolul determinare, iar în seara de dinaintea examenului medical, când m-am suit pe cântarul din baie, acesta arăta 76 de kilograme.

Eram programat la 4 dimineaţa în South Boston. Era atât de devreme, încât Ava a fost de acord să vină cu mine. Tocmai ce primise şpalturile la un articol pe care îl trimisese spre publicare unei reviste ştiinţifice. A zis că avea să aştepte în maşină şi să-şi facă corectura în timp ce eu intram ca să fiu împuns, cercetat, testat şi luat la rost. Ava mă încuraja, însă în clipa aia mi s-a părut că se abţine cu greu să nu zâmbească văzând în ce mă băgasem.

Mi-am strâns toată hârţogăraia de care aveam nevoie – fişa medicală, cardul de sănătate, o copie după diploma de bac, un act de identitate emis de una dintre instituţiile statului. Am plecat din Fenway la 3.15 şi am ajuns cu Honda noastră uşor de manevrat în South Boston. Sediul comisariatului militar era în Summer Street numărul 495, aproape de gura tunelului Ted Williams.

— Baftă, mi-a zis Ava când am pupat-o, înainte să ies din maşină.

N-am putut să nu bag de seamă cât de diferite erau maşinile parcate acolo. Chevroleturi, Toyote şi Forduri vechi. Plus câteva dubiţe şi o camionetă boţită. Şi, în locul agenţilor de la bursa de valori, al avocaţilor şi al contabililor, în sala de aşteptare am dat mai mult peste puştani de 18 şi 19 ani, dintre care unii vorbeau despre noaptea petrecută la Holiday Inn Express, posibil chiar

prima lor noapte petrecută singuri, departe de casă. La nivel emoţional, mulţi păreau să se situeze undeva între entuziasm şi groază. Tipii ăştia veniseră să se înroleze în marina militară propriu-zisă. Presupunând că treceau de examenul medical, a doua zi dimineaţă aveau să fie trimişi pentru câteva luni de instrucţie.

Şi personalul părea diferit. În locul unui locotenent-comandor gata să răspundă tuturor întrebărilor condescendente puse de agenţi de la bursa de valori aflaţi după program, personalul repezit de aici nu părea tocmai dispus să-şi bată capul prea tare. Dacă Fort Devens era *Ofiţer şi gentleman*, comisariatul militar era *Plutonul.*

Am trecut prin examenul medical ca o maşină printr-o spălătorie auto, secţie după secţie după secţie, fiecare cu un rol aparte, până când n-a rămas un centimetru pătrat din mine neexaminat. Mi-au testat muşchii şi articulaţiile. Mi-au făcut un examen oftalmologic. Mi-au testat chiar şi auzul. Am urcat la etaj ca să mi se ia sânge. Analize de sânge şi de urină. De alcoolemie şi droguri.

— Mersul piticului, a zis unul dintre examinatori, la care tot şirul de recruţi s-a lăsat pe vine şi a făcut mersul piticului prin sală.

Eu îmi căram teancul de hârţoage într-un plic mare, de hîrtie galbenă. Cântărirea era ultima oprire, dar şi cea care-mi dădea cele mai mari emoţii. Lângă un cântar Toledo ca vai de el stătea un medic militar care nota greutatea.

— Aici mi se-nfundă, am zis eu, încercând un zâmbet fermecător. Îmi puteţi da vreun sfat?

Dar tipul nu avea de gând să se lase fermecat.

— Sus, atât a zis, iar eu m-am urcat pe cântar cu gândul la toţi acei burgeri fără chiflă pe care îi mâncasem, cu garnitură de şuncă.

A tras greutatea mai mică spre dreapta până când braţul de metal s-a oprit în echilibru, arătând fix 76 de kilograme.

— Încotro? m-a întrebat el.

— Marină, i-am zis eu.

— Atunci eşti în regulă, a zis el. O să te trec cu 75.

Mi-a pus ştampila şi mi-a făcut vânt. Era trecut de 6.30 când am ieşit de acolo. Bostonul încă nu se trezise, iar iubita mea mă

aştepta în maşină de aproape trei ore. Abia aşteptam să-i spun Avei că trecusem proba cântarului. Şi că aveam o rugăminte – înainte de toate, să trecem puţin pe la Au Bon Pain. În sfârşit aveam voie să mănânc, să las să mi se topească în gură o chiflă bine prăjită, unsă cu cremă de brânză şi ceapă verde.

Când m-a întrebat cum a fost, i-am zis doar atât:

— Bine. Şi te rog să nu mă pui niciodată să-ţi fac mersul piticului.

Capitolul 6

Comandorul Lino

Voiam să *fiu* Lino Covarrubias. Am fost sigur de asta la cinci minute după ce ne-am aşezat la bufetul chinezesc Imperial Terrace din Quincy, Massachusetts, şi l-am întrebat ce făcuse în marină înainte să se ocupe de recrutări.

— Ofiţer pe nave de suprafaţă, a zis el. Bun la toate, specialist în nimic. Pe Mediterană şi pe Adriatică. Pe fregate, pe crucişătoare şi pe un portavion.

Aşa vorbea el – simplu, direct, ca şi când n-ar fi văzut la ce ar fi fost bun să înfrumuseţeze lucrurile sau să se laude cu ceva. Eu îl aprobam din cap peste pacheţelele de primăvară.

— La începutul anilor ’90, când a izbucnit conflictul în Balcani, a spus el, ne-am alăturat unei unităţi a NATO a cărei misiune era să-i împiedice pe sârbi şi pe muntenegreni să facă rost de arme şi muniţii. Ideea era să se limiteze violenţele lăsându-i fără arme şi muniţii. Noi eram acolo ca să inspectăm navele şi să interceptăm armele care veneau de pe piaţa neagră din Italia. Ne-au scăpat câteva, dar asta pe timp de noapte, în condiţiile în care ei erau pe bărci foarte rapide, care mergeau cu o sută la oră. Noi nu puteam deschide focul. Dar astea transportau vreo câteva zeci de arme odată. Noi eram cu ochii pe vasele mai mari, care ar fi putut transporta mii de arme. Era o iarnă infectă – marea era foarte agitată de un vânt rece care sufla dinspre Alpi. Dar să ştii că am reuşit să interceptăm multe arme, care n-au mai ajuns în Serbia.

Ascultam ca vrăjit. Citisem toate cărţile alea despre militărie. Văzusem sute de filme de război, sute de emisiuni. Copil fiind,

auzisem poveştile sfâşietoare din al Doilea Război Mondial ale bunicului meu francez. Avusesem şi eu scurtul meu episod în ROTC, bun, rău, cum a fost. Însă nimic nu se compara cu ce simţeam în momentul acela, când stăteam la masă, într-un restaurant, cu locotenent-comandorul din marina militară, vorbind cu el despre viaţa de acolo ca de la bărbat la bărbat.

— Trebuie să fi fost captivant, i-am spus eu.

— A fost, a zis el.

Urmasem toţi paşii pe care Lino mi-i indicase în acel e-mail. Completasem un teanc întreg de formulare şi cereri, bifând „nu" în toate căsuţele corespunzătoare. Luasem Firehawkul şi mă dusesem cu toate la Centrul pentru Rezerviştii din Marina Statelor Unite, în Sea Street, la numărul 85. Acum era timpul să-l cunosc pe omul care îmi descrisese itinerariul.

Quincy e un vechi oraş industrial situat în regiunea South Shore, nu departe de Boston. Pentru cineva care nu cunoaşte zona, pare mai degrabă tot un cartier al Bostonului aflat în plin proces de îmburghezire, şi nu un oraş de sine stătător. Are străzi întortocheate, case cu trei niveluri şi clădiri ale unor foste fabrici transformate în clădiri de birouri şi apartamente. Însă Quincy are în continuare o puternică amprentă identitară. „QUINzy", cum le place bătrânilor să-i spună, ca şi când „c" s-ar citi „z". Citisem despre locul oraşului Quincy în istoria Americii. Întemeiat în 1625, oraşul fusese numit după colonelul John Quincy, care a fost bunicul matern al lui Abigail Adams. Soţul acesteia, John Adams, al doilea preşedinte al Statelor Unite, s-a născut în Quincy, la fel ca fiul lor, John Quincy Adams, al şaselea preşedinte. Tot în Quincy s-a născut şi John Hancock, guvernatorul statului Massachusetts – cunoscut de toţi copiii din America pentru semnătura lui îngroşată şi elegantă de pe *Declaraţia de Independenţă*.

Partea asta din Quincy nu arăta chiar atât de încărcată de istorie. Stilul arhitectural era mai degrabă de genul „excedent de bolţari". Am trecut pe lângă câteva malluri, pe lângă un Blockbuster, un McDonald's, un Burger King şi un Friendly's. Clădirea marinei militare, maronie, cu un singur nivel, arăta mai mult ca un liceu dezafectat. Am lăsat maşina în parcare şi am intrat.

Personalul de la recrutare împărţea clădirea cu Academia Poliţiei de Tranzit MBTA. Recruţii poliţiei erau pe un hol, iar cei interesaţi de marina militară pe celălalt.

— Aş vrea să vorbesc cu locotenent-comandorul Covarrubias, i-am spus funcţionarului de la ghişeul marinei, făcând tot posibilul să pronunţ cum trebuie numele format din cinci silabe.

Funcţionarul a dat din cap, aşa că am luat loc.

Am aşteptat în jur de zece minute, timp în care oameni îmbrăcaţi în uniforme albastre au tot venit şi-au plecat. N-aş putea spune ce făceau, dar toţi păreau foarte ocupaţi. M-am holbat la afişele care vorbeau despre recrutare – tineri şi tinere într-o formă excelentă, scrutând orizontul de pe puntea unei nave, sărind dintr-un elicopter sau alergând prin valuri. Îi auzeam pe recruţii poliţiei din capătul holului.

Brusc, în sala de aşteptare şi-a făcut apariţia un bărbat pe la 40 şi ceva de ani. Era îndesat şi purta o uniformă kaki de ofiţer. Înainte să se uite la mine, le-a urat un „bună dimineaţa” scurt celor cu cămăşi albastre. Era cam cât mine de înalt şi avea o claie de păr negru, cu cărare pe stânga. Pe cămaşa lui am numărat cinci rânduri de decoraţii. N-aş fi putut zice despre fiecare în parte ce însemna, însă am văzut insigna argintie a paraşutistului, cea a recrutorului şi o insignă aurie a forţelor de suprafaţă.

— Salut, mi-a zis el senin, întinzându-mi mâna dreaptă. Cum merge treaba? Eu sunt Lino. Vrei să mâncăm ceva?

Lejeritatea lui amicală m-a prins cu garda jos.

— Da, domnule, am zis eu, ridicându-mă rapid în picioare.

— Zi-mi Lino, a zis el, lăsând formalităţile deoparte.

— Da, domnule, am răspuns eu. Lino.

M-aş fi simţit de minune chiar şi spunându-i „domnule locotenent-comandor”.

La o stradă distanţă era un bufet chinezesc. Am mers acolo din considerente de preţ, probabil, ambianţa ieşind complet din ecuaţie – încăperea era întunecoasă şi aproape goală. Bufetul era de tipul *all you can eat*, măcar atât. Lino şi-a umplut farfuria cu găluşte şi pacheţele de primăvară, ceea ce am făcut şi eu.

— Ei, cum a început totul? l-am întrebat.

Am început să mânânc, iar Lino a început să vorbească. Chiar şi aşa, în lumina aia chioară, vedeam cum strălucea grăsimea în farfuria lui.

— Am ştiut dintotdeauna că asta o să fac. În marină îi întâlneşti pe unii din cei mai faini oameni. Te face să simţi că eşti parte din ea. A fost nemaipomenit, a zis el, după care a început să enumere porturile prin care trecuse alături de camarazii lui. Toulon, Franţa. Malaga, Spania. Corfu, în insulele greceşti. Haifa, Israel.

— A fost incredibil, nu-i aşa? am întrebat.

— O, da. Aşa e. Nu există termen de comparaţie pentru flota Atlanticului intrând într-un port după câteva luni de stat pe mare. Ştii, în marina noastră militară se stă pe uscat, n-avem voie cu alcool la bord. În multe alte marine, atât timp cât nu eşti în tură, poţi să bei o bere sau un pahar de rom, te uiţi la un film şi abia apoi te duci la culcare. Nu şi-n marina militară a Statelor Unite. Eşti cu săptămânile pe mare şi n-ai nimic care să te distragă. Aşadar, tocmai ai ajuns în port. N-ai mai băut o bere de o lună şi jumătate. Prima te loveşte în cap ca un pietroi. Faza cu marinarii americani ieşiţi la băut e destul de adevărată. Două sau trei zile, cât stai în port, bagi cât încape.

Aşa cum le spunea Lino, până şi lucrurile naşpa sunau bine. Faptul că n-aveai voie cu bere la bord – indiferent cât timp – părea un fleac pe lângă aventurile gălăgioase din alt port de escală. Cu toate astea, marinarii ajunşi pe uscat nu se rezumau doar la băut, umblat după femei şi distracţii. Nu, ei încercau să şi ajute oamenii pe cât de mult posibil.

— Construiam câte un teren de joacă, zicea el. Sau reabilitam un orfelinat. Spargem bani în restaurante şi în baruri, dar facem şi proiecte din astea. Oamenii apreciază. În majoritatea locurilor în care suntem trimişi, oamenii sunt foarte bucuroşi să vadă flota Statelor Unite. Oamenilor, în general, le plac americanii.

Părea destul de bucuros că are ocazia să povestească, de parcă faptul că dăduse peste un recrut dispus să-l întrebe lucruri despre *el* era o eliberare. Ştiam că o să ajungem şi la programul de acreditare directă, respectiv la şansele mele de a fi acceptat, aşa că am continuat să-l asaltez cu întrebări legate de trecutul lui.

— Covarrubias – e cumva un nume grecesc?

— Spaniol, a zis el. Provin dintr-o familie mexicano-americană. Am crescut în sudul Californiei, lângă El Centro. E o zonă destul de săracă, în apropiere de graniţa cu Mexicul. Există acolo o bază aeriană a marinei. Iarna, El Centro e bârlogul celor de la Blue Angels, din marina militară a Statelor Unite. Ai auzit de ei?

Sigur că auzisem de Blue Angles, echipa care făcea zboruri acrobatice era legendară.

— De când eram mic şi până am terminat liceul, i-am urmărit în fiecare iarnă, a zis Lino. Dădeau spectacole aviatice la baza militară. Am fost câştigat de marina militară încă de la bun început. Era singurul lucru pe care voiam să-l fac. Aşa puteam scăpa de sărăcie şi de ghetou.

S-a înrolat chiar la terminarea liceului, în 1984. După instrucţia de bază, i s-a făcut vânt în programul BOOST – Broadened Opportunity for Officer Selection and Training[1].

— Marina militară avea nevoie de mai mulţi ofiţeri, a zis el. BOOST era conceput pentru personalul deja înrolat în flotă şi însemna un curs de un an în San Diego care te pregătea pentru programul ROTC din cadrul unei facultăţi de pe undeva.

Lino trebuie să se fi descurcat bine în BOOST, fiindcă a fost unul dintre cei zece elevi din clasa lui cărora li s-a oferit un loc la Academia Navală din Annapolis, Maryland. Doar că el nu era sigur că asta era ceea ce trebuia să facă. Fusese acceptat şi în programul ROTC de la UCLA. Văzuse broşurile color cu campusul din Los Angeles. Totul arăta destul de frumuşel.

— Superiorul meu m-a tras deoparte şi mi-a zis: „Covarrubias, tu eşti dintr-o familie săracă, nu? Părinţii tăi n-au niciun ban. ROTC plăteşte doar taxa de şcolarizare şi manualele, nu şi cazarea şi masa. Pentru cazare şi masă cine o să plătească? Părinţii tăi? Majoritatea studenţilor sunt nevoiţi să lucreze. Şi îţi spun eu ce-o să faci. O să întorci burgeri de pe-o parte pe alta. Ai fost vreodată în Maryland?”. Eu nu fusesem niciodată nicăieri, a explicat Lino. „Cele mai bune fructe de mare. Nu trebuie să lucrezi. Ai totul de-a gata, nu plăteşti pentru nimic. E marină pe pâine. Nu burgeri.” Motivul pentru care m-am dus la Annapolis n-a fost că era o instituţie prezentabilă sau o şcoală prestigioasă sau treburi de genul ăsta.

M-am dus pentru că părinţii mei nu şi-au permis să mă ţină la facultate şi pentru că n-am vrut să frig burgeri.

A absolvit Academia Navală în 1989, apoi a ieşit pe mare, de data asta ca ofiţer cu o carieră strălucită în faţă.

Conversaţia noastră a deviat. A început să-mi pună el întrebări. I-am povestit câte ceva despre mine. Mamă franţuzoaică, tată pakistanez, fiu pasionat de tehnologie, a cărei iubită este o evreică deşteaptă din New York.

A părut să-i placă toate astea.

— America e o naţie de imigranţi, a zis el. Personal, îmi plac candidaţii proveniţi din familii de imigranţi aflate la prima sau a doua generaţie.

I-am spus că atunci, pe 11 septembrie, şi eu, şi Ava ne-am simţit prost că nu eram în New York. Şi că, probabil, după ce avea să-şi termine doctoratul la Harvard, aveam să ne mutăm împreună înapoi.

A zis că e-n regulă. Dacă eram acceptat în program, marina militară avea să-mi spună unde trebuie să mă prezint, dar n-avea s-o intereseze unde locuiam în timpul liber.

Pe măsură ce vorbeam, mi-a confirmat câteva lucruri pe care le ştiam deja în legătură cu selecţia extrem de dură pe care o presupunea programul, punând accentul pe faptul că serviciul de informaţii era cea mai selectivă specializare din marină.

— Acolo avem nevoie de oameni pricepuţi, a zis el. Mare parte din procesul de supraveghere este acum computerizată. Avem nevoie de specialişti în tehnologie. Poate că anul viitor o să avem prea mulţi specialişti în tehnologie şi o să trebuiască oameni care gândesc. Moment în care ei o să-mi zică să le trimit mai mulţi profesori şi doctori în ştiinţe. După 11 septembrie, a zis el, au început să mă sune o mulţime de oameni cărora înainte de asta nu le trecuse prin cap nicio secundă să se înroleze în armată. Oameni calificaţi. Oameni cu diplome de la facultăţi de elită. Oameni cu cariere reuşite. Şi toţi îmi spuneau acelaşi lucru: „Îmi merge foarte bine. Am o familie minunată. Am primit o educaţie minunată. Duc o viaţă minunată. Însă n-am făcut nimic pentru ţara mea, iar asta nu mi se pare corect” – îţi sună cunoscut?

I-am spus lui Lino că îmi citea gândurile.

— Chestia asta s-ar putea să-ţi vină ca o mănuşă, a zis el.

Se uitase peste cererea mea. Nu putea să garanteze, însă credea că aveam şanse mari să intru.

— Hârţoagele sunt în regulă, mi-a spus. La capitolul tehnic stai excelent. Faptul că lucrezi la Harvard dă bine. Elementul diversităţii există. Pari să faci asta din motivele care trebuie şi ştii în ce te bagi.

Ce-l îngrijora era doar nivelul meu de experienţă.

— Eşti abia la începutul carierei, a zis. Chiar şi aşa, cred că o să fii un candidat redutabil. Tot ce pot să-ţi zic e că treci de prima triere.

Lino a continuat să vorbească. Şi eu am continuat să-i pun întrebări. Despre oamenii extraordinari pe care i-a cunoscut în marină. Despre felul în care serviciul militar i-a dat un sens vieţii. Despre momentele nemaipomenite. Descriindu-mi o călătorie memorabilă pe Marea Mediterană şi un schimb de experienţă cu marina militară turcă, s-a înflăcărat.

— Pur şi simplu ai foarte multe ocazii să contribui şi tu cu ceva, a zis el.

Până atunci, habar nu avusesem ce făcea toată ziua un ofiţer din serviciile de informaţii. În afară de faptul că era musai ca toţi candidaţii să fi absolvit facultatea, din documentaţia oficială nu mai aflai mare lucru. Încercasem şi pe forumurile dedicate armatei, însă nici acolo ofiţerii de la informaţii nu se înghesuiau să se întindă la poveşti decât după ce ajungeau să aibă deplină încredere în tine. L-am întrebat pe Lino dacă a avut de-a face personal cu vreun ofiţer din serviciile de informaţii. A dat din cap că da, fără să zică nici el prea mult.

— Au fost dintotdeauna nişte profesionişti.

L-am întrebat cu ce anume m-aş putea ocupa în cazul în care eram admis.

— O să afli atunci când o să faci parte dintr-un comandament, a zis. Or să-ţi spună ei ce anume ai de făcut.

Totul era destul de vag, gen Maverick în *Top Gun*: „E secret. Aş putea să-ţi spun, dar ar trebui să te omor după asta”. Ce-mi plăcea totuşi era că vorbea de parcă aş fi avut mari şanse să intru.

— După ce intri, a zis el, s-ar putea să vrei să-ţi alegi o unitate în care să faci instrucţie care să fie aproape de casă,

astfel încât să nu-ţi dea viaţa şi serviciul peste cap. Rezerviştii pot avea şi o carieră normală, de civil.

Mai multe detalii nu mi-a dat şi nici n-aş putea să zic cât ştia în realitate. L-am întrebat dacă el crede că aş putea lua lecţii de zbor ca ofiţer în serviciul de informaţii, însă Lino se pricepea să dea răspunsuri evazive care să sune totuşi încurajator.

— Nu e imposibil, a zis. Uşile nu-ţi sunt închise. Se pot întâmpla tot felul de lucruri.

Nu voiam să se mai termine prânzul ăla. Când am ridicat privirea, am văzut în restaurant încă vreo câţiva oameni îmbrăcaţi în uniformă.

— Despre mâncarea din marină am auzit şi bune, şi rele, am zis eu. Dumneata eşti umblat. Unde-i cea mai bună?

— La submarine au cea mai bună mâncare, a zis el fără să clipească. Băieţii de-acolo stau o grămadă sub apă şi n-au parte de prea multe distracţii.

— Aşa deci – pare logic, am zis eu.

Aş fi putut sta să-l ascult pe Lino povestind toată după-amiaza. Impresia cu care plecam însă era că, odată ajuns ofiţer în serviciul de informaţii al marinei militare, ce aveam eu să fac urma să fie fără îndoială important pentru ţară. Şi că aveam şanse să intru. Asta era tot ce voiam să aud.

Ştiam că eram în compania unui militar pur şi dur. Şi voiam să-i calc pe urme: să-mi petrec tinereţea navigând în jurul lumii, trecând prin locuri exotice ca membru al celei mai tari marine din lume. Suna destul de îmbietor.

Când am ieşit din restaurantul acela chinezesc din Quincy, eram prins în mreje.

Scrisoarea a ajuns în Queensbury Street sâmbătă dimineaţa, pe 7 iunie 2003. Ava era cu mine când am scos corespondenţa din cutia poştală din hol. Adresa expeditorului era Comandamentul de Recrutare al Marinei Militare, Integrity Drive 5722, Milington, TN, 38054-5057. Plicul era subţire.

În timp ce urcam la etajul al doilea, mi-am amintit ce spuneau colegii mei de liceu când aşteptau răspunsuri de la facultăţile la care se înscriseseră: tot ce vrei să vezi e un plic gros, plin cu liste de cursuri şi formulare pentru cazare, sfaturi

pentru ziua mutării şi plicuri pentru retur. Când e vorba despre plicuri aducătoare de veşti, ele nu trebuie să fie niciodată subţiri.

„Stimate Domnule Jamali” – începea scrisoarea. „Cererea dumneavoastră de înscriere în Programul de Acreditare Directă a Rezervelor în Marina Militară a Statelor Unite a fost analizată cu atenţie, însă, în urma restricţionării programului, vă informăm cu regret că nu aţi fost selectat.”

Am citit primul paragraf încă o dată. Nici a doua oară n-a sunat mai bine.

După care veneau rahaturile obişnuite, menite să-ţi ridice moralul. „Cererea dumneavoastră va rămâne în atenţia noastră timp de doi ani. Vă sfătuim să păstraţi legătura cu unul dintre ofiţerii noştri recrutori. În cazul în care programul va fi reluat în viitor, acesta v-ar putea notifica în vederea reactivării cererii dumneavoastră.”

Apoi, partea cu să-nu-ţi-pară-foarte-rău: „Vă rugăm să nu consideraţi faptul că nu aţi fost selectat drept o evaluare nefavorabilă cu privire la persoana dumneavoastră, ci un semn al competitivităţii acerbe din cadrul Programului pentru Rezervele Marinei Militare”. Şi, în încheiere: „Regretăm că nu s-a putut lua o decizie favorabilă în cazul de faţă. Vă asigurăm că apreciem foarte mult interesul manifestat faţă de Programul de Acreditare a Ofiţerilor în Rezerva Serviciului de Informaţii din Marina Militară”.

Scrisoarea era semnată „Cu sinceritate, S.M. Heller, locotenent-comandor, Secţia Rezerve, Divizia Programe pentru Ofiţeri, Departamentul Operaţiuni”.

La sfârşit mai era scris: „La ordinul comandorului”. Ceea ce făcea ca respingerea să sune şi mai oficial.

Auzisem oameni spunând că atunci când primeau veşti proaste era ca şi cum cineva i-ar fi lovit în stomac. Ei bine, eu mă simţeam ca şi când m-ar fi lovit cu copita în stomac un cal vânjos.

— Tu chiar îţi doreai să fii acceptat, nu-i aşa? m-a întrebat Ava pe un ton foarte îngrijorat. La început am crezut că nu făceai decât să cochetezi cu ideea, ca şi când ţi-ai fi zis că ar putea fi mişto sau pur şi simplu interesant. M-am gândit că o să-ţi piară cheful pe parcurs.

— Nu cred să-mi fi dorit ceva mai tare de când mă ştiu, am zis. Cum mă întorc eu luni la lucru? Totul pare atât de lipsit de sens.

Îmi plângeam de milă şi mă purtam ca o victimă, dar reacţia Avei nu a fost să mă încurajeze în direcţia asta, dimpotrivă. M-a luat de mână şi, vorbindu-mi ferm, m-a obligat să mă uit în ochii ei.

— Hei! Unde-i puştiul care n-a intrat la facultate şi care, când s-a înscris din nou, a intrat la NYU? S-a dat bătut? Nu-ţi mai plânge atâta de milă. O să faci fix ce-ai făcut la Hunter. O să mergi înainte şi o să încerci din nou. Dacă asta e ceea ce-ţi doreşti, nu contează de câte ori încerci sau cât durează. Nu. Te. Dai. Bătut.

Pentru o clipă, am crezut că o să mă şi pocnească. Însă pe faţă i-a apărut un zâmbet larg.

— Afară e frumos, eu nu trebuie să merg la laborator – ce zici, deschidem trapele la ’hawk şi dăm o tură pe coastă?

Luni dimineaţă l-am sunat pe Lino. Aflase deja.

— N-o lua personal, mi-a zis.

Ştiam că asta o să zică. Ştiam şi că o voi lua personal. Cum altfel?

— Ce crezi că s-a-ntâmplat? l-am întrebat.

— Anii de experienţă, probabil, mi-a spus. Abia ai ieşit de pe băncile şcolii, abia ai început să lucrezi.

Sunt deja cinci ani de când am terminat facultatea, m-am gândit eu. *Cât trebuie să mai aştept?*

— Ar putea fi şi factorul geografic, a zis el. Pentru programul ăsta, în New England probabil că e cea mai mare bătaie pe locuri. Şi nu vin doar de la Harvard. Mai sunt şi de la MIT, de la Yale, de la Brown – sunt o grămadă. Poate că, dacă erai din Texas, ar fi fost mai uşor. Aici sunt o grămadă de dosare bune.

A repetat ce-mi mai spuseseră şi el, şi alţii, şi anume că nu e deloc ieşit din comun să nu intri din prima. A zis că mai am şi alte opţiuni. Puteam să mă înrolez în marina militară, să acumulez nişte ani de experienţă şi abia apoi să intru în serviciile de informaţii. Sau puteam să mai acumulez ceva experienţă în civilie şi pe urmă să încerc din nou.

— Dacă îţi doreşti ceva cu tot dinadinsul, a zis el, încerci până reuşeşti. Şi ce dacă nu eşti selectat din prima? Cunosc

oameni care n-au fost selectaţi nici a doua, nici a treia oară, dar care au încercat până când, într-un final, au reuşit. Pentru că şi-o doreau, au făcut ce a fost de făcut. Şi au reuşit.

M-a întrebat dacă eu şi Ava aveam în continuare în plan să ne întoarcem la New York. I-am spus că da, asta era ideea.

— Uite ce-aş face eu în locul tău, a zis el. Cel mai important lucru este să capeţi experienţă care să fie relevantă în acest program. Faptul că lucrezi în IT la Harvard e grozav, însă nu e şi suficient. Ce-ţi trebuie ţie e să capeţi experienţă în domeniul informaţiilor, ceva prin care să te departajezi de ceilalţi candidaţi. Ai putea lua în considerare să lucrezi cu Departamentul de Stat sau cu FBI. Sau cu o agenţie, ceva, dar care să aibă şi un serviciu de informaţii. Acolo ar trebui să încerci. Avem oameni care lucrează şi pentru alte agenţii statale sau federale, fiind în acelaşi timp ofiţeri în rezervă ai marinei militare, ceea ce funcţionează de minune pentru toată lumea. Nu zic că trebuie să fie la fel şi în cazul tău, dar trebuie să ai ceva la mână ca să le dovedeşti: „Uite, chiar am oareşice experienţă în domeniu”. Ai priceput?

— În regulă, am zis eu, încercând să nu par prea descurajat.

— Şi, Naveed... a zis Lino înainte să-mi ureze baftă şi să-şi ia rămas-bun. Ţine-mă la curent, bine? Să-mi zici ce şi cum.

Ştiam că Ava şi Lino aveau dreptate. Nu puteam să renunţ aşa uşor. Aşa că în secunda următoare am început să mă gândesc ce era de făcut. Era clar că trebuia să obţin o diplomă de masterat. Când ai dubii, ascunde-te în studii postuniversitare. Din moment ce Harvardul oferea locuri fără taxă, mi-am zis: *De ce nu?* Aşa că m-am înscris şi, spre încântarea mea, am fost acceptat în programul masteral de ştiinţe umane. După ce-am citit cartea Samanthei Power, *A Problem from Hell: America and the Age of Genocide*, m-am hotărât să mă axez pe suveranitatea statelor şi pe ideea că unele crime sunt atât de atroce, încât justifică încălcarea acesteia. Au urmat dezbateri aprinse cu colegii mei: când este răul atât de profund încât să permită sau chiar să necesite intervenţia militară? Asta se întâmpla în primele luni ale Războiului din Irak, când Statele Unite erau acuzate tot mai vehement de tendinţe imperialiste. Pot spune că argumentele mele în favoarea intervenţiei nu se bucurau de prea multă

popularitate în campusul de la Harvard. În plus, am hotărât să îmi asum rolul de îndrumător al bobocilor de la Harvard, aşa că m-am trezit cu un cârd de puşti de 18 şi 19 ani care umblau după mine prin campus. Am dat vechiul meu Firehawk din 1999 pe un Corvette Z06 argintiu, scos la aniversarea a 50 de ani, un model de 405 cai putere. M-am băgat până peste cap în lumea împătimiţilor de maşini din Boston, intrând chiar pe circuitele de la New Hampshire International Speedway şi Lime Rock Park în zilele în care acestea erau deschise publicului larg, la care se adăugau plimbările lungi prin New England, în weekenduri.

La prima vedere, toate astea ar fi putut trece drept indicii ale faptului că revenisem la situaţia în care mă complăceam înainte de 11 septembrie. Pentru mine nu erau însă decât nişte amărâte de substitute. Eu voiam să fiu ofiţer în marina militară a Statelor Unite, doar că băteam pasul pe loc. În ianuarie 2005, după ce Ava şi-a susţinut doctoratul în genetică, eu şi proaspăta dr. Brent ne-am încărcat cele două pisici într-o furgonetă şi, cu toate celelalte bunuri ale noastre lumeşti, am pornit-o către oraşul natal.

1. Programul Lărgit pentru Selecţia şi Pregătirea Ofiţerilor (n.tr.).

Capitolul 7

Agenţii speciali

Bostonul a fost curând dat uitării.

Eu şi Ava eram newyorkezi până la ultimul atom. Având în vedere că împlinirea speranţelor mele de a intra în marina militară fusese amânată, nu fusese greu deloc să las în urmă Bostonul – şi, odată cu asta, masteratul pe care-l urmam la Harvard. La început am pus în discuţie varianta de a-mi lua liber un semestru, pentru ca mai apoi să fac naveta sau să mă transfer la un program masteral în New York, însă până la urmă chiar şi asta ajunsese să-mi pară o nouă scuză menită să tărăgăneze lucrurile.

New Yorkul a reprezentat un nou început pentru amândoi. Eu m-am întors să lucrez – temporar, mi-am spus în sinea mea – la Books & Research. Iar când i-am propus Avei să facem ceva semnificativ, acum, că tot ne-am întors acasă, nici nu apucaserăm bine să despachetăm.

— Hai să ne căsătorim, am zis.

N-a fost o nuntă mare. N-am vrut nici eu, nici ea. Pe 9 februarie 2005, cu o săptămână înainte de zilele noastre de naştere, ne-am dus la primărie şi am spus „Da”.

Câteva săptămâni mai târziu, într-o dimineaţă de sâmbătă, Ava Brent Jamali citea nişte articole ştiinţifice în timp ce eu umblam încoace şi-ncolo prin camera de zi.

— Hei, Ave, acum, că nu mai merg la şcoală, ce-ai zice dacă aş încerca să capăt şi eu nişte experienţă care să-mi folosească în marină? Crezi că m-ar ajuta?

O întrebam a treizeci şi şaptea oară.

— Î-hî, a zis ea fără să ridice privirea.

— Păi, ştii, mă gândeam că poate ar trebui să încerc să fac un stagiu de practică. La FBI, de pildă. Ce părere ai?

Mi-am dat seama că tonul vocii mele devenise intens şi piţigăiat. Ava lăsase deoparte articolele şi se uita la mine.

— Pe bune, Naveed, a zis ea. Iar pui la cale ceva?

Ultima oară când am deschis subiectul hotărâsem că mă înrolez în marina militară.

— Nu, ascultă-mă.

— Bine, Naveed, a zis ea. În cazul ăsta, ia telefonul şi sună la FBI. Zi-le că-ţi oferi serviciile. Dar, între timp, dacă chiar vrei să salvezi lumea, nu te duci să cumperi nişte nisip pentru litiera pisicilor? Am rămas fără.

Provocare acceptată – pe ambele flancuri.

Lunea următoare, am rugat-o pe mama să-mi dea şi mie numărul de telefon al ultimului agent FBI cu care luaseră legătura, pe motiv că voiam să văd dacă nu-mi poate da careva sfaturi în legătură cu marina. Făcându-i-se poate milă de mine – băieţelul ei încă încerca să afle ce-o să facă atunci când o să crească mare –, mi-a dat un număr.

— Ai grijă, ăştia nu sunt oameni în care te poţi încrede, mi-a zis cu puternicul ei accent franţuzesc.

Produsul anilor'70, mi-am zis eu. *Suspectarea „celuilalt".*

Entuziasmat, am format numărul pe care mi-l dăduse mama. Agentul a răspuns la al doilea ţârâit.

— E în regulă dacă vă spun Bambi? am întrebat eu după ce m-am prezentat.

Încercam să par prietenos şi relaxat.

— Dacă aşa vrei dumneata, sigur, a zis ea uşor confuză. Dar, dacă vrei să-ţi şi răspund, cred e mai bine să-mi spui pe numele meu adevărat. Care e Randi.

E vina mea că am întrebat-o pe mama cum o cheamă pe agentă. Din cauza accentului ei franţuzesc, în loc de „Randi" înţelesesem „Bambi" şi uite aşa m-am făcut de râs în faţa celei pe care voiam s-o impresionez. Halal primă impresie!

I-am explicat că sunam din partea părinţilor mei, ceea ce nu era prea departe de adevăr şi nici un mod foarte prost de a intra în subiect, mi-am zis eu – oricum, nu se compara cu „Bună, faceţi cumva angajări cu jumătate de normă?". I-am zis

că bărbatul de la misiunea diplomatică a Rusiei tocmai trecuse pe acolo şi că eu fusesem cel care îi luase comanda.

— Aşa cum vă puteţi da şi dumneavoastră seama, am zis eu, părinţii mei îmbătrânesc. În curând or să se pensioneze. De aici încolo, eu o să fiu cel care se va ocupa de ruşi.

Poate că se cam plictisea. Sau poate că nu voia decât să dea ochii cu puştiul idiot care îi zisese Bambi. Cert e că mi-a propus să vin în centru şi să-i cunosc în persoană atât pe ea, cât şi pe partenerul ei. Ne-am înţeles asupra unui loc de întâlnire – în faţa sediului FBI din New York, în Federal Plaza, la numărul 26, aproape de primărie şi de tribunalele din sudul Manhattanului.

— Şi de-acolo putem să mergem undeva, a zis Randi.

Era o dimineaţă superbă de primăvară când m-am dus să mă întâlnesc cu agenţii, care au părut încântaţi să mă cunoască.

Randi părea să fie o femeie deşteaptă. Tânără, dar pricepută. Familia ei venise în Statele Unite din Columbia, America de Sud. A zis că se întorsese recent din Seattle, unde o şocase faptul că maşinile îi făceau loc să treacă indiferent dacă avea girofarul pornit sau nu.

— Lucrurile stau cu totul altfel acolo, a zis ea.

Pe partenerul ei îl chema Terry. Părea să fie mai mic în grad. N-avea cum să fie cu mult mai mare decât mine. Era subţirel, purta ochelari şi vorbea uşor nazal. Provenea dintr-o familie italiano-americană din Pennsylvania.

Am tulit-o prin traficul aglomerat de pe Broadway, intrând într-un Dunkin' Donuts. Când Randi l-a avertizat: „Fii atent, Terry", el a tachinat-o că îşi face prea multe griji pentru cum trece el strada.

— Ai stat prea mult în Seattle, i-a zis el râzând, apoi m-a întrebat dacă nu vreau să mănânc ceva.

— Nu, am zis, e-n regulă. Nişte apă, atât.

Zâmbind ironic aproape insesizabil, Randi l-a întrebat pe Terry dacă nu voia un fruct, ceva. Acesta a părut enervat şi n-a mai răspuns.

— Ce zici de un trigon cu mere? l-a întrebat ea. Am auzit că fac trigoane bune aici.

Terry n-a făcut decât să se încrunte. Mi-a plăcut că, deşi erau agenţi FBI, păreau să aibă un strop de personalitate. Păreau mai degajaţi decât îi prezenta stereotipul.

— Terry nu pune gura pe nimic natural sau de anumite culori, a zis Randi, întorcându-se spre mine. Pe bune, sunt ani de zile de când n-a mai mâncat fructe sau legume sau ceva verde.

Părea ciudat. Însă Terry a ridicat din umeri, aşa că am lăsat-o aşa.

A luat trei sticle de apă. Apoi ne-am aşezat la o masă în colţ, unde am stat puţin de vorbă. Am repetat ce îi zisesem deja la telefon lui Randi, cum că părinţii mei îşi făceau încet-încet ieşirea din afaceri şi că aveam să mă ocup eu de ruşi mai departe.

— Ştiu că relaţia dintre FBI şi familia mea durează de foarte mult timp, am spus. Tot aud asta de când mă ştiu. Şi mi-a venit rândul să fiu mai direct implicat.

Nu le-am zis agenţilor care era planul meu. Ca să fiu sincer, şi eu eram cam în ceaţă în ceea ce priveşte detaliile. Dar diplomaţi ruşi şi agenţi FBI, la care se adăugau vizite clandestine şi rapoarte secrete – ei bine, era limpede că asta trebuia să ducă la ceva interesant. Eram destul de sigur că voiam să fiu implicat în asta, chiar dacă nu ştiam cum.

Agenţii gândeau cu siguranţă lucrurile la o scară mai mică.

— Apreciem ajutorul acordat, a zis Randi într-un final. Ne-am bucura să continuăm, însă este în întregime decizia dumitale. Dacă vrei să facem asta în continuare, bine. Dacă nu, te înţelegem. Concursul dumitale este în totalitate voluntar.

Le-am zis că înţeleg asta şi că sunt bucuros să continuăm. Nerăbdător, mai degrabă.

— Aşadar, cum ar trebui să procedăm?

— Ce vreţi să spuneţi? a întrebat Randi.

— Ajutaţi-mă să înţeleg mai bine ce anume căutaţi, am zis. Ce-aţi vrea să fac? O să vă dau listele, bun, dar sunt şi alte lucruri cu care v-aş putea fi de folos?

Agenţii n-au părut interesaţi să se folosească de ambiţia mea de a face mai mult decât a le pune la dispoziţie copii după listele de cumpărături ale ruşilor.

— Avem o relaţie bună cu familia dumitale, domnule Jamali. Totul pare să decurgă aşa cum trebuie. Ţineţi-ne la curent. Daţi-ne de ştire dacă se iveşte ceva. Vedeţi-vă liniştit de treabă şi, vă rugăm, daţi-ne de ştire dacă aveţi veşti de la ei.

Le-am promis că aşa aveam să fac.

Agenţii erau profesionişti, o companie foarte plăcută. În plus, şi-au rupt o grămadă din timpul lor pentru mine în ziua aceea. Dar trebuia să-mi iau gândul de la o implicare mai serioasă decât cea a părinţilor mei şi îmbogăţirea dosarului meu printr-o experienţă într-un serviciu de informaţii – cel puţin o perioadă. N-am reuşit să fac nicio brânză la întâlnirea noastră de tatonare şi nici n-aş putea zice că i-a dat pe spate faptul că m-au cunoscut. Ce pot să spun cert e că nici nu s-a pus problema unui stagiu de practică la ei. Chiar şi aşa, m-am prins de o fază din lumea lor. Chiar dacă discuţia se cam împotmolise, n-am putut să nu observ că niciunul din ei nu s-a ridicat să plece. În cele din urmă, i-am întrebat:

— Ar trebui să plec eu primul?

Ambii agenţi au aprobat din cap. Şi am plecat. Mi se oferise, fără ca eu să ştiu, o mică piesă din ansamblul de tehnici utilizate în contraspionaj, ceva ce avea să fie important pentru mine în lunile şi anii ce urmau. Erau multe reguli pe care trebuia să le ştii, se pare. Când este posibil, discută faţă în faţă, nu la telefon. Agenţii lucrează doi câte doi şi păstrează o distanţă sănătoasă faţă de oamenii cu care cad de comun acord să lucreze. De asemenea, păstrează caracterul confidenţial al relaţiei. Încrederea şi confortul sunt lucruri care vin cu timpul.

Totuşi, spunându-le agenţilor că aveam să preiau chestia asta pe care o făcuseră ai mei însemna deja că eram implicat într-o acţiune sub acoperire. Aveam să iau de la rus lista, pentru ca mai apoi s-o predau în secret Biroului, ceea ce mă făcea, deşi la cel mai de jos nivel posibil, un informator al FBI. Faptul că învăţam regulile în timp ce trebuia să şi joc după ele mă făcea să mă simt un fel de Ed Norton în *Fight Club*, doar că mai mic.

Am ţinut legătura cu agenţii, aşa cum le promisesem.

Cu prima ocazie în care rusul de la misiunea diplomatică a trecut să lase o nouă comandă, am şi sunat-o pe Randi ca să-i dau raportul în privinţa titlurilor solicitate. Am fost amabil. Şi ea a fost amabilă. Dar cam la asta s-a rezumat totul. Când am întrebat-o cu ce altceva le-aş mai putea fi de folos, nu a părut să mă ia în seamă.

— Apreciem ceea ce faceţi, a zis. Ne e de mare ajutor.

Nu cred că ştia la ce mă refeream când ziceam că sunt gata să fac mai mult. Ca să spun drept, nici eu. Nu încă. Nu ştiam unde duc toate astea, nici dacă duc undeva.

Cu Randi am mai vorbit la trei luni după aceea. Se nimerise să nu fiu la birou când a trecut rusul. Îşi luase comanda de la tatăl meu, căruia îi lăsase şi o nouă listă. Când m-am întors, i-am amintit tatei că aş vrea să îi sun eu pe agenţi. Lui oricum nu-i păsa.

— Am făcut rost de informaţii, i-am zis lui Randi când a răspuns la telefon. Putem stabili o oră la care să ne întâlnim?

Încă din clipa în care i-am cunoscut pe Randi şi pe Terry, mă tot gândeam cum am putea să dezvoltăm relaţia noastră banală. Un lucru era sigur, ştiam că vreau să fac ceva pentru FBI cu care să-i impresionez pe cei din comisia marinei militare. Sigur era ceva ce-aş fi putut face. M-am tot gândit la conversaţiile pe care le avusesem cu părinţii la cină, în copilărie, când spuneam în glumă că acei ruşi îmbrăcaţi în impermeabile *sigur* erau spioni. 20 de ani mai târziu, chiar şi după căderea Uniunii Sovietice şi după ce întreaga lume se schimbase atât de mult, ruşii tot mai veneau la Books & Research, iar FBI era în continuare cu ochii pe ei. Trebuia să existe un motiv pentru asta, nu-i aşa? De ambele părţi – şi nu mă îndoiam nicio secundă. Oricare ar fi fost motivele, îmi spuneam eu, mă aflam într-o poziţie bună, care-mi permitea să fac săpături şi, în felul ăsta, poate că aveam să dau peste ceva despre care le-aş putea scrie lui Lino şi colegilor săi.

Nu voiam să-i dau raportul la telefon. Şi nici ideea de a-i chema pe agenţii FBI la mine la birou nu mă încânta. Erau prea mulţi oameni pe-acolo ca să putem vorbi ca lumea.

— Ce zici dacă ne întâlnim înainte de program pe undeva pe lângă blocul în care stau? am întrebat-o pe Randi.

N-a întrebat de ce. Ne-am înţeles să ne vedem la 8.30 a doua zi, înainte să plec la serviciu.

Cred că i-am spus Avei că urma să mă întâlnesc cu agenţii dimineaţă. Sau poate că nu i-am spus. Nu sunt sigur. În orice caz, nu prea discutam despre asta. Iar când Terry m-a sunat că e jos, Ava plecase deja la laboratorul de la NYU.

— Suntem în faţa blocului, pe trotuarul de vizavi, a zis el.

Am coborât cu liftul şi m-am întâlnit cu cei doi agenţi, care mă aşteptau pe trotuar, lângă maşina lor, un Ford Taurus negru, a patra generaţie. De departe, păreau să râdă de ceva ce eu îmi imaginam că trebuie să fie o glumă de agenţi speciali. Terry purta un costum gri şi o cravată roşie. Randi un costumaş bleumarin, cu pantaloni. Nu ieşeau cu nimic în evidenţă în cartierul de yuppie în care stăteam eu. Ar fi putut fi foarte bine nişte oameni obişnuiţi care mergeau la serviciu la o bancă sau la un cabinet de avocatură. Nu s-ar fi uitat nimeni de două ori la ei, darămite să îi ia drept agenţi FBI, şi încă de la contraspionaj.

Apropiindu-mă de ei, agenţii s-au potolit, devenind mult mai serioşi.

— Ce-ar fi să mergem undeva să stăm de vorbă? a sugerat Randi.

— Vreţi să urcaţi un pic? i-am întrebat eu.

Randi şi Terry ezitau. Uitându-se unul la altul, au ridicat din umeri.

— În regulă, a zis Randi.

Am traversat strada şi am intrat în bloc. Am dat din cap când am trecut pe lângă portar, dar nu i-am zis nimic. Am urcat cu liftul fără să zicem nimic până când nu s-au deschis uşile. Am descuiat, poftindu-i pe agenţi în apartament.

Se presupune că bunul-simţ şi o anumită paranoia de altfel demodată ar trebui să-i ţină deoparte pe agenţii federali, căci nu e indicat să te întâlneşti cu unul dintre informatorii tăi la el acasă. Şi chiar dacă tot ce făcuserăm vreodată eu şi părinţii mei fusese să punem la dispoziţia FBI listele de lecturi ale ruşilor, tot informatori ai FBI se chema că suntem. Nu există mod mai bun de a deconspira o operaţiune sub acoperire decât acela ca agentul care lucrează pentru guvern să fie văzut intrând sau ieşind din casa informatorului. Însă nu e mereu uşor să discuţi lucruri sensibile în locuri publice şi nici eu nu eram genul de informator cu care să-şi dea întâlnire într-un loc ascuns. Era prea puţin probabil ca ruşii să-i vadă pe Randi şi Terry strecurându-se la mine în bloc. Aşa că se gândiseră probabil că dacă asta mă făcea să mă simt mai în largul meu, dacă ajuta în vreun fel la sudarea relaţiei, atunci riscul era neglijabil.

Iată-ne deci aşezaţi la masa mea de zece persoane.

— Aici aveţi ce a comandat… Aici, o copie a listei… Aici sunt chestiile noi… Şi aici cât face totul, am prezentat eu situaţia.

— Bine… Î-hî… În regulă, s-au arătat Terry şi Randi vag interesaţi.

M-am uitat la Randi, urmărindu-i reacţia. Stătea dreaptă în scaun, ca la armată, cu o faţă lipsită de expresie. Terry o privea, părea neliniştit. Credeam că ştiu ce gândesc amândoi: *Avem o chestie bună aici. Funcţionează. De ce s-o stricăm?* Colaborarea Biroului cu părinţii mei funcţionase dintotdeauna la cota de avarie, însă nu implica prea mult efort şi, în mod cert, funcţiona. Fireşte, niciunul din agenţi nu a spus asta, dar nu cred să mă fi înşelat. Nu-i putea învinui nimeni. Iar eu n-aveam prea multe de raportat. Însă, din moment ce ăsta era primul meu raport oficial, încercam să fiu cât mai eficient şi mai meticulos posibil. Voiam ca agenţii să creadă despre mine că sunt priceput şi profesionist. Speram să-i pot convinge uşor că eram suficient de creativ încât să putem lărgi sfera relaţiei noastre.

Le-am explicat agenţilor că afacerea părinţilor mei creştea pe zi ce trece şi că aveam să ne mutăm curând într-un sediu nou, să mai facem angajări, baza noastră de clienţi fiind în plină expansiune – intraserăm pe nişe mai tehnice, unde ne ocupam de proiecte mult mai vizibile. Le-am explicat, de asemenea, că trebuia să fiu sigur că legătura mea cu Biroul, indiferent în ce stadiu ajungea ea, nu punea afacerea în pericol.

— Cooperarea dintre noi n-ar trebui să se reflecte nicicum asupra afacerii dumitale, a zis Randi, respingând această posibilitate cu un gest al mâinii.

M-am gândit la asta, după care am fixat-o uşor enervat.

— Înţeleg că *n-ar trebui* să se reflecte, dar dacă o face?

— Uite, e evident că eşti o persoană foarte inteligentă, care ştie să vorbească, a zis ea.

I-am zâmbit auzind complimentul, după care am întrerupt-o. Ştiam ce făcea şi-mi venea să râd.

— Unul dintre lucrurile pe care le-am învăţat lucrând cu clienţi din armată veniţi din sud, am început eu, este că poţi să şi faci bucăţi pe cineva atât timp cât închei cu „ dragul de el”. „Tom e complet idiot, dragul de el.”

Voiam să ştie că nu se joacă cu mine.

— Ăsta e discursul tău cu „dragul-de-el”?

Terry părea îngrijorat, poate chiar un pic confuz, aşa că a intervenit.

— Naveed, a zis el tăios, care-i ideea?

— Dă-mi voie să-ţi spun, am zis eu.

Şi le-am propus să ducem chestiunea cu ruşii la un cu totul alt nivel. Am luat de bună ideea că erau băgaţi în ceva mai mult decât relaţii diplomatice tradiţionale. Cu două decenii în urmă, cei de la FBI le spuseseră părinţilor mei despre Tomahin că era spion rus. Era de bun-simţ să presupui că nici ruşii de astăzi nu erau mai breji.

— Există vreun mod prin care aş putea să-l momesc pe rusul care vine la noi? Ce-aş putea să-i sugerez eu ca să fie tentant pentru el – ceva care să nu mă pună în pericol nici pe mine, dar nici afacerea? Mi-ar plăcea să venim cu ceva nou aici.

A urmat alt moment de tăcere, în care Terry şi Randi au reflectat la propunerea mea. Acum, când mă gândesc la asta, îmi dau seama că răspunsul lor ar fi trebuit să mă surprindă mai mult. Nu mi-au închis gura imediat, ci au părut oarecum interesaţi.

— Ia-te după el, a zis Randi când a părut că se mai risipise tensiunea. Noi nu-l putem împinge într-o anumită direcţie, m-a prevenit. Trebuie să vină de la el.

Am mai discutat o vreme, dar cam asta a fost. Nu mi-au dat niciun sfat util. Sau vreun plan. Dar nici nu mi-au ordonat să mă potolesc. Măcar atât. Şi, pentru că atmosfera începuse să se mai destindă, Randi m-a-ntrebat:

— Pot să merg până la toaletă?

— Fireşte că nu. Du-te, am zis eu, arătându-i unde era baia noastră cu plăcuţe de faianţă originale, folosite la construcţia staţiei de metrou, şi o fereastră spre vest, care dădea către Hudson. E la capătul holului.

După ce a plecat Randi, mie şi lui Terry nu ne-a rămas decât să ne uităm unul la altul, de parcă cineva apăsase pe *pauză*. El nu zicea nimic şi nici eu nu ziceam nimic. Mă întrebam ce părere avea despre mine. Părea să fie o persoană atentă, chibzuită, un bun observator. Să fi fost asta versiunea FBI pentru cuplul poliţist bun/poliţist rău – agentul vorbăreţ şi agentul mut?

Auzind apa curgând, nu am putut să nu mă întreb: oare Randi îmi cotrobăia prin dulăpiorul cu medicamente, notând denumirea pastilelor pe care le găsea pe acolo? Nu aşa făceau agenţii FBI? Oare verifica dacă nu iau cumva Lorazepam? Sau Cialis? În orice caz, ştiam că tot ce văzuse ea acolo avea să se regăsească în dosarul meu de la FBI. Îmi părea rău că nu-mi trecuse prin cap să strecor şi nişte pilule exotice printre medicamente – doar aşa, ca să-mi bat joc de ei. Sau să umplu dulăpiorul cu bomboane. „Informatorul are o slăbiciune pentru M&M-urile verzi".

Când s-a întors de la baie, ne-am luat rămas-bun, după care au plecat.

Aveam impresia că diagramele noastre Venn nu se prea intersectau. Ce-aveam noi în comun? Nu ştiam. Încă. Randi şi Terry păreau mulţumiţi de felul în care mergeau lucrurile. Însă eu eram încordat şi nerăbdător, agitat, mă mânca să văd odată că lucrurile se mişcă, cresc, se ramifică.

A sunat telefonul. Era de la birou. N-aveam timp să mă iau la trântă cu întrebările mele. Trebuia să mă duc la lucru. Mi-am luat laptopul şi am tăiat-o spre garaj, unde lăsasem maşina.

Tot restul zilei am fost prins cu îndatoririle plicticoase ale muncii de birou, aşa că am cam uitat de întâlnirea mea cu agenţii FBI. Când am ajuns acasă, se întunecase deja şi, pentru că în camera din faţă a apartamentului nostru am văzut aprinsă lumina, mi-am dat seama că Ava se întorsese şi ea. Ajuns în camera de zi, m-am descălţat şi am strigat:

— Salut!

N-a răspuns. M-am întors în dormitor, unde ne petreceam cea mai mare parte din timp. Ava, în picioare, cu mâinile încrucişate, părea foarte, foarte nervoasă.

Hm, asta nu-i a bună, mi-am zis eu.

— Ce s-a-ntâmplat? am întrebat-o, sperând că reuşisem s-o spun pe un ton cât mai firesc, sperând că mă înşelasem.

— Nu ştiu, a zis ea. Tu să-mi spui.

Ştiam că e vorba despre o întrebare-capcană. Voiam să răspund cu atenţie. *Ce-am făcut? Ce trebuie să recunosc? Am lăsat apartamentul vraişte azi-dimineaţă? Sau poate că n-ar fi trebuit să zic gluma aia cu băşina de faţă cu colegii ei de laborator?* În asemenea momente nu există un răspuns potrivit,

nici vreo cale de a ieşi din ce te-ai băgat – indiferent în ce te-ai băgat, fără să ştii măcar.

— Ai ceva ce vrei să-mi spui? a întrebat Ava din nou.

Am ratat vreo zi de naştere? Ce dracu' am făcut?

Încercam cu disperare să păşesc cu grijă pe acel teren minat din capul meu. Aveam vreo două bănuieli. Singurul lucru peste care sărisem complet era vizita agenţilor federali de dimineaţă.

În dormitor aveam câteva rafturi cu cărţi. Când a întors capul, de pe unul din rafturi mi-a sărit în ochi un ambalaj de un galben ţipător, care n-avea ce să caute acolo sub nicio formă. Ava s-a dus şi l-a luat. Nu-mi dădeam seama exact ce era.

— Ce e asta? a întrebat ea.

— Nu ştiu.

Chiar nu ştiam. Ştiam doar că juca un rol în orice-ar fi fost chestia aia greşită în care mă băgasem.

— Este ambalajul de la un absorbant, mocofanule.

Reuşise să mă bage şi mai tare în ceaţă. *Cum de-a ajuns acolo? E o chestie de femei. Şi ce-are asta de-a face cu mine?*

— Ai avut oaspeţi astăzi?

— Am fost toată ziua la lucru, am zis eu, ceea ce nu era neapărat un răspuns la întrebarea ei, însă avea avantajul că, tehnic vorbind, era adevărat.

Când nu eşti sigur, începe prin a spune adevărul. *Am lăsat oare cheile cuiva? Am avut muncitori?*

— Vrei să spui că asta a apărut aşa, din senin?

— Nu ştiu ce să-ţi spun, Av...

— Ei bine, nu e al meu.

Şi am ţinut-o tot aşa. Eu încercam să trag de timp, sperând că o să-mi vină în minte vreo explicaţie.

Până când, la un moment dat, m-a lovit.

Terry şi Randi fuseseră în apartament. Iar Randi fusese la toaletă.

Cum explic una ca asta? O să mă creadă Ava? Ce-aş putea eu să-i zic ca să se mai domolească? Să-i spun că am o aventură? Că am un fetiş ciudat cu absorbante? Că nu-mi place să mă ridic ca să mă duc la toaletă şi că produsele de igienă pentru femei mi se par mai convenabile decât o sticlă de Cola?

Mă întrebam cât de nebuneşte ar suna dacă i-aş spune pur şi simplu: „Ava, puiule. Jur. N-am făcut decât să mă întâlnesc cu

doi agenţi FBI care m-au chestionat în legătură cu cineva care ar putea fi spion rus”. Adevărul părea mult mai absurd decât orice minciună tâmpită.

Chiar şi aşa, i-am spus până la urmă adevărul.

— M-am întâlnit cu agenţii FBI Randi şi Terry azi-dimineaţă. Credeam că ţi-am spus. Le-am zis să urce la noi. Am stat de vorbă în sufragerie.

— I-ai adus aici? a sărit Ava. Ne-au văzut casa? I-ai lăsat să meargă la baie? Ai făcut măcar curat în baie înainte de asta?

— Nu, n-am făcut curat în baie.

Ava era îngrozită. Şi nu din cauza prezenţei ambalajului de absorbant, nici la gândul presupuselor orgii la care m-aş fi dedat eu la noi în apartament în mijlocul după-amiezii. Brusc, problema era curăţenia. Nu sărisem chiar din lac în puţ, dar puteam fi sigur că aterizasem în alt lac – care era la fel de adânc.

Am înjurat FBI-ul în gând. Asta era celebra lor tehnică abilă de investigaţie? Asta însemna la ei să fie discreţi? Să împrăştie produse de igienă pentru femei peste tot pe unde treceau? Ce mai urma? Să mă dibuiască ruşii pentru că am nişte hârtie igienică lipită de talpa pantofului?

— I-ai pus să se descalţe?

O, da. Clar. Mă şi vedeam insistând în faţa unor agenţi federali înarmaţi să-şi scoată pantofii dacă au de gând să calce-n casa mea! N-aveam nicio scăpare. Ca să mă salvez totuşi, m-am agăţat cu disperare de o minciună nevinovată.

— Normal că i-am pus să se descalţe! am zis eu pe un ton la fel de înţepat.

Şi asta a fost doar prima zi dintre multele care aveau să urmeze şi în care diferite aspecte ale vieţii mele din ce în ce mai complexe se băteau cap în cap. Slujba mea, soţia mea, cariera, părinţii, ruşii şi agenţii, plus obsesia mea pentru maşini – aveam de jonglat, nu glumă! Uneori s-a-ntâmplat să fiu pus la grea încercare şi n-am reuşit să le jonglez întotdeauna perfect.

În acea zi, am învăţat însă două lecţii foarte importante. Prima: să n-o minţi niciodată pe Ava Jamali. Punct. Nu merită. Chiar nu merită. Şi a doua: într-o operaţiune de contraspionaj, când îţi construieşti o acoperire, trebuie să gândeşti cu grijă fiecare detaliu, strat după strat după strat. Iar asta durează, e

nevoie de pricepere şi nu e deloc uşor – unde mai pui că totul poate fi spulberat într-o clipită de ceva la fel de mărunt ca un absorbant pentru femei.

Capitolul 8

Întâlnirea cu Oleg

Când l-am văzut prima oară pe Oleg Kulikov, tatăl meu era şi el acolo.

Asta se întâmpla în 2005, pe la începutul lunii decembrie. Zilele deveniseră tot mai scurte. Luminiţele de Crăciun fuseseră deja instalate. Temperaturile nu coborâseră încă sub pragul îngheţului, însă peste Hudson sufla deja un vânt pătrunzător, de iarnă. Cu doar o lună înainte, din considerente de spaţiu, ne mutaserăm sediul din Hastings în Dobbs Ferry, pe Palisades Street, la numărul 145, unde găsiserăm o fortăreaţă de patru etaje din stuc alb, pe malul fluviului, pe o alee în pantă, la mai puţin de un kilometru de staţia Dobbs Ferry Metro-North. Imobilul fusese folosit în al Doilea Război Mondial pe post de centru de cercetare în domeniul naval, după care devenise fabrică de biblii. Birourile noastre erau la etajul al doilea, de unde, pe fereastră, puteam vedea tot ce mişcă.

Într-o dimineaţă rece de marţi, pe când stăteam de vorbă cu unul dintre managerii noştri, am văzut uşa mare de metal deschizându-se. Înăuntru a păşit un bărbat scund, între două vârste. Nu era încă ora 11.

N-a salutat pe nimeni. Nu s-a apropiat de noi. Şi nici pe canapeaua de la recepţie nu s-a aşezat. S-a proţăpit în faţa unei biblioteci albe, mari, care era plină cu cărţi primite de la edituri. De obicei, dacă le făcea ceva cu ochiul, îi pofteam pe clienţi să îndrăznească să-şi ia una sau două. Bărbatul scana titlurile şi mormăia ceva ca pentru sine.

Mi-am dat seama instantaneu că el trebuie să fie Oleg.

În toţi aceşti ani, se perindaseră mulţi ruşi prin biroul nostru. În mod normal, serviciul lor în misiunea diplomatică de la New York dura trei ani. La începutul anilor ’90, odată cu destrămarea Uniunii Sovietice, nu mai apăruseră o perioadă, iar părinţii mei s-au întrebat atunci pe bună dreptate dacă terminaseră cu ei o dată pentru totdeauna. Însă după vreun an sau cam aşa, deşi au venit alţi ruşi, cererile au rămas neschimbate – cărţi, articole şi studii pe care n-aveau de unde să le ia din altă parte.

Întâi a fost Serghei. Apoi Aleksei. După care a venit Ivan. Şi-au mai fost câţiva care nu s-au distins prin nimic.

Majoritatea materialelor cerute de ruşi erau la liber şi aparent benigne. Ocazional, se-ntâmpla să mai strecoare pe listă şi câte un titlu restricţionat, dacă nu chiar clasificat ca secret de stat. Dar în acest punct s-au lovit întotdeauna de refuzul părinţilor mei şi nici ei n-au insistat niciodată.

Se întâmplaseră şi câteva chestii sinistre în tot acest timp.

Într-o dimineaţă de sâmbătă eram cu tata într-un magazin cu materiale pentru hobby-uri din Dobbs Ferry. Eu eram prins cu machetele de avioane, dar el, când a ridicat capul, a văzut că din celălalt capăt al magazinului ne urmăresc doi bărbaţi. Unul era Serghei, de la misiunea diplomatică.

Iniţial tata a dat să se ducă spre ei şi să-i salute, după care s-a gândit mai bine şi nu le-a mai zis nimic. Nici Serghei n-a zis nimic. Prezenţa ruşilor, la o distanţă atât de mare de ansamblul lor rezidenţial din Riverdale, Bronx, însemna totuşi un singur lucru: că ştiau unde locuiesc părinţii mei, care aveau un fiu.

Altă dată mama a observat că prin faţa casei lor trece foarte încet aceeaşi berlină gri, când într-o parte, când în alta. N-a zis nimeni nimic. Nici de-ntâmplat nu s-a întâmplat nimic. Dar ea era convinsă că-l recunoscuse pe şofer ca fiind unul dintre angajaţii misiunii diplomatice ruse.

Îi auzisem pe părinţii mei vorbind despre ultimul dintre ruşi, care fusese deja la sediul din Hastings de două sau de trei ori în vara şi toamna aceea.

— E altfel decât ceilalţi, a zis mama.

— E mai puţin sofisticat, a fost tata de acord. Accentul lui e mai pregnant.

— Nu e la fel de prietenos şi de deschis, a continuat mama. Mie de Aleksei mi-a plăcut. Şi de Tomahin.

— Nici la fel de educat, a completat tata, ca şi când i-ar fi citit gândurile. Tipul ăsta nu-mi spune nimic.

Nu avea niciun strop din farmecul celorlalţi bărbaţi care veniseră şi comandaseră cărţi în numele misiunii diplomatice a Rusiei. Indiferent de activităţile mişeleşti în care FBI pretindea că ar fi fost implicaţi, toţi păruseră inteligenţi, umblaţi prin lume şi, în general, nişte tipi agreabili. Ar fi putut fi spioni. Ar fi putut fi chiar nişte ucigaşi cu sânge rece. Asta nu însemna că nu ştiau să se facă plăcuţi. Dimpotrivă, diplomaţii ruşi se purtau cu ai mei ca şi când ar fi fost prieteni de-o viaţă. Nu şi Oleg însă.

— E un ţăran, a zis mama.

— Aşa e, a aprobat tata. E un necioplit.

Iată-l aşadar lângă bibliotecă, de unul singur.

Mi-am luat un răgaz ca să-l studiez. Avea în jur de un metru şaptezeci. Poate nici atât. Părul, deschis la culoare, îi încărunţea şi avea o mustaţă îngrijită. Era foarte palid, atât de palid, că-ţi venea să te-ntrebi dacă nu cumva e bolnav. Chiar şi aşa, din unghiul din care îl priveam, îi vedeam ochii de un albastru pătrunzător. Purta o cămaşă albă, cu nasturi la guler, cu o cravată lată, roşie, un costum pătrăţos, gri-deschis şi un impermeabil bej, mult prea mare pentru el.

Men's Wearhouse[1], mi-am zis. Sau poate Jos. A. Bank[2]. Ştiam că Paul Stuart[3] şi Barneys[4] erau la doi paşi de misiunea diplomatică a Rusiei, dar era clar că el nu-şi făcea cumpărăturile la acestea.

Şi numai ce termin eu ce aveam de vorbit cu managerul nostru, că-l şi aud pe tata întâmpinându-l pe Oleg.

— O, ce bine! Ai găsit noul sediu! Îmi pare rău, sper că n-a fost prea mare deranjul.

Bănuiam că nici măcar nu i-a zis că urmează să ne mutăm.

— E-n reeegulă, a zis Oleg cântat – jur, ca o copie spălăcită a lui Borat, personajul cazac al lui Sacha Baron Cohen din *Da Ali G Show*, pe HBO. Am nimerit eu.

Vorbea în fraze concise, uşor cadenţat, cu o urmă de accent rusesc. Engleza lui era bună. Încerca oare să evite posibilitatea de a fi cumva înregistrat? Fusese în trupa de teatru a liceului?

Nu puteam decât să-mi dau cu presupusul. Tonul vocii sale era însă blând, calm, neagresiv.

Asta era şansa mea. Ştiam. Puţin îmi păsa că alor mei nu le plăcea de el. După discuţia avută cu Randi şi Terry în privinţa implicării mele în treaba cu FBI şi ruşii, eram nerăbdător să-l cunosc pe ăsta nou.

— El este fiul meu, Naveed, a zis tata când a văzut că m-apropii. Este ajutorul meu acum.

Oleg mi-a strâns mâna şi a dat din cap.

— Mă duc să-ţi aduc cărţile, a zis tata.

Rămânând doar eu cu rusul, am încercat să leg o conversaţie.

— Şi, cum vi se pare New Yorkul? l-am întrebat.

Cinci cuvinte, atât a răspuns:

— New Yorkul este centrul lumii.

— Eu şi soţia mea am lăsat Bostonul şi ne-am întors aici, i-am zis. Prefer New Yorkul de departe.

— Şi-acum lucrezi aici? a întrebat el.

— Da, i-am spus. Am intrat în pâine, cum se zice. Ştii cum e, părinţii nu întineresc.

Nu s-a aprins nicio scânteie. Rusul părea nerăbdător, de parcă tot ce voia era să i se aducă odată materialele pentru care venise şi s-o ia din loc. La prima vedere, nu păreau să-l intereseze absolut deloc persoana mea şi nici topul preferinţelor mele în ce priveşte oraşele Americii.

Aşa că am încercat să mai destind atmosfera. Umorul fusese mereu arma mea secretă. Nu eram sigur că avea să funcţioneze şi cu rusul ăla acru, dar mi-am încercat norocul cu un banc vechi despre glasnost. Se schimbaseră atâtea între timp, încât mă gândeam că până şi mohorâtul Oleg s-ar putea amuza pe seama zilelor sumbre de mult apuse.

Bancul era cam aşa: Viktor şi Boris stau la coadă în Piaţa Roşie pentru raţia zilnică de varză şi borş. Viktor se întoarce către Boris. „Nu înţeleg”, zice el. „Credeam că, odată cu glasnostul, lucrurile or să meargă mai bine.” „Sunt de acord, tovarăşe”, zice Boris. „Sunt atât de nervos, că l-aş putea împuşca pe Gorbaciov chiar acum. Ia, chiar, nu-mi ţii şi mie rândul?” Patru ore mai târziu, se-ntoarce Boris. „Ei? Gata?”, îl întreabă

Viktor. „Din păcate, nu”, zice Boris. „Şi pentru asta se stă la coadă.”

Oleg m-a fulgerat cu privirea.

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, atât a zis.

Da, pot să fiu foarte prost uneori. Tata a intuit bine asta sau a picat la ţanc, cert e că ne-a salvat înainte să mă fac de râs şi mai tare. A lăsat cutia de carton pe masă şi i-a întins lui Oleg o factură.

— Ţi-a spus fiul meu că e pasionat de armată? a întrebat tata. Naveed a făcut masteratul la Harvard. Povesteşte-i despre teza ta, fiule.

Era ceva tipic pentru el, să exagereze reuşitele mele şi să aducă Harvardul în discuţie, lăsându-mă apoi să mă descurc. Lăsasem baltă cursurile de aproape un an şi nici n-aveam de gând să mă mai întorc. Dar am rezistat tentaţiei de a-l contrazice pe tata, folosindu-mă de încercarea lui stângace de a face conversaţie pentru a puncta decisiv în faţa diplomatului rus.

— Am scris despre jurisdicţia universală şi impactul pe care îl are asupra suveranităţii statelor, am spus eu. Curtea Penală Internaţională, de exemplu, şi de la ce punct încolo acţiunile unei naţiuni pot fi considerate suficient de revoltătoare încât celorlalte naţiuni să le revină dreptul să intervină. Unul dintre cazurile studiate a fost criza rachetelor din Cuba. E interesant că, în ultimii câţiva ani, au fost desecretizate atât de multe informaţii despre Războiul Rece. Acum poţi analiza întreaga situaţie dintr-o perspectivă mult mai largă. Pare că lucrurile s-au schimbat cu adevărat.

— În regulă, a zis Oleg.

— Era un colonel rus, am continuat eu, nu-mi vine acum numele lui – era şef peste rachetele nucleare din Cuba. Vă amintiţi cum îl chema?

— Nu, a zis Oleg.

— Oricum, s-au schimbat multe de-atunci.

Oleg nu a zis nimic. Părea că înţelege foarte bine ce-i spun, dar în mod clar nu făcea nici cel mai mic efort să participe la discuţie.

— În regulă, a zis tata într-un sfârşit, ţi-am făcut rost de toate, în afară de asta – şi a pus degetul pe un titlu din listă.

Cartea asta a fost retrasă.

— Bine, a zis Oleg mulţumit.

A plătit factura cu trei bancnote de câte o sută de dolari, lăsând un bacşiş de 40 şi ceva de dolari, apoi i-a înmânat tatălui meu o nouă listă de cărţi şi articole, încheind acolo orice discuţie.

— O să mă-ntorc după ele, a promis el.

Însă Oleg n-a părăst biroul după ce eu i-am spus „Încântat de cunoştinţă”, iar tata „Ne vedem data viitoare”. Nu imediat. Oprindu-se în faţa corpului de bibliotecă alb, Oleg a scos din buzunarul impermeabilului o pungă de gunoi împăturită cu grijă şi a luat de pe raft una dintre cărţi. Nu băteam până acolo, să văd ce carte era, şi el i-a dat drumul în pungă. Apoi a luat alta, după care încă una şi-ncă una. Rafturile burduşite până atunci cu cărţi se culcau în urma lui ca un castel din cărţi de joc intrat pe mâna unui copil de 6 ani. Le înşfăca cu aşa o viteză, încât ar fi fost practic imposibil ca, pe măsură ce le dădea drumul în pungă, să apuce să le citească şi titlurile.

Ce avea de gând să facă cu ele? Să le trimită la Moscova? Să le vândă pe eBay? Să-şi umple biblioteca din complexul din Riverdale, astfel încât colegii lui să creadă că e un tip citit? Habar n-aveam şi nici el nu ne-a zis.

Mi se părea ciudat faptul că ultimul nostru client rus, care obţinuse acest post mult râvnit, probabil, era în acelaşi timp şi un manglitor ordinar de cărţi gratuite. Nu prea înţelegeam cum se pupă cele două. Am observat, de asemenea, cât de tare îl mâncase să-şi ia mai repede tălpăşiţa – totul durase maximum 15 minute, din momentul în care intrase până când uşa s-a închis în urma lui.

M-am întors la birou, m-am lăsat în scaun, unde am rămas aşa, uitându-mă pe fereastră după Oleg, care urca grăbit aleea cărând cutia şi sacul cu cărţi. Erau mai mult ca sigur îngrozitor de grele, dar trebuie să recunosc că se descurca de minune. Mărunţel şi palid, diplomatul rus părea că zboară la deal.

— Ce-i cu el de adună toate cărţile gratuite? l-am întrebat pe tata îndată ce l-am văzut pe Oleg dispărând cu cutia şi cu ditamai sacul de gunoi ticsite de cărţi. Mare figură! Când se duce la restaurant, ce face, îşi ia la pachet mentosanele care se dau gratuit?

— Nu ştiu ce face cu toate cărţile alea. Poate că le vinde la Strand, a zis tata referindu-se la faimosul anticariat din Greenwich Village. Sau poate că pur şi simplu îi place să citească.

— Oleg nu mi-a părut chiar un cititor înfocat, am zis eu, ştiind că nici tata nu crezuse o clipă ce zisese.

Îmi dorisem foarte tare să păşesc cu dreptul în relaţia mea cu rusul ăsta nou. Dacă voiam să intru într-adevăr pe felie cu FBI, dacă voiam să acumulez acel gen de experienţă necesară pentru marina militară, atunci trebuia să-i fac pe ruşi să aibă încredere în mine. Iar eu abia dacă reuşisem să scot două mormăieli de la Oleg. Această scurtă incursiune îmi fusese suficientă ca să înţeleg la ce se refereau părinţii mei. Oleg era altfel decât ceilalţi ruşi care veniseră până atunci. Mai puţin sofisticat, mai puţin cultivat – mai puţin civilizat, ca s-o spun pe-aia dreaptă.

— Poate că n-ar fi trebuit să spun bancul cu glasnostul, i-am zis tatălui meu. Toată faza a fost destul de ciudată. Şi m-aşteptam să fie mai înalt.

— Nu înălţimea e problema lui cea mai mare, a zis tata.

Până atunci, mama şi tata mai avuseseră de-a face cu Oleg de două sau de trei ori. Nu-l cunoşteau prea bine nici ei, dar le era de-ajuns cât ştiau.

— Nu se chinuie deloc să se facă plăcut, a zis tata. Ce pot să spun sigur e că pentru Oleg e o corvoadă că trebuie să vină aici. Îmi lasă impresia că i se pare aproape înjositor să aibă de-a face cu noi, ca şi când asta ar fi cumva mult sub nivelul lui.

Asta mi-a amintit de ceva.

— Chiar, de ce-a trebuit să pomeneşti de masterat? l-am întrebat eu. Asta vrei tu să ştie ruşii despre mine? Nici măcar nu mai merg la cursuri.

— Ai zis că poate o să te-ntorci.

— A trecut un an, am spus. Probabil că n-o să mă mai întorc. Nu l-am terminat. L-am lăsat baltă.

— Ei bine, nu văd de ce-ar fi o problemă să ştie şi alţii ce-ai reuşit să faci. Nu e chiar de ici, de colo.

La care eu mi-am dat ochii peste cap.

Ştiam, mesajul destul de transparent era că ar trebui să mă întorc, să-mi termin masteratul. Să bifez o diplomă la o

facultate de renume. Să adun cât mai multe titluri ştiinţifice. Tata se pricepea de minune să insinueze vinovăţia tipic pakistaneză. Parcă m-ar fi întrebat: „Când o să ne ferice şti şi pe noi cu nepoţi?”. Avea să mă bată oare la cap şi cu chestia asta? Cine ştie, poate că data viitoare o să le spună ruşilor: „Naveed se străduieşte acum să ne facă un nepot. Povesteşte-le şi lor cum merg lucrurile, fiule”.

Eu şi Ava ne bucuram să fim din nou în New York. Acum, că îşi termina post-docul la NYU, avea să facă şi ea saltul de la orarul de balamuc la cel de bancher. Viaţa noastră era mult mai previzibilă, iar preocupările erau cele fireşti pentru orice cuplu care se apropie de 30 de ani – să ne găsim drumul în carieră, să întemeiem o familie şi să ne aşezăm la casa noastră.

La o oră după ce a plecat Oleg cu cărţile, atât cele pentru care plătise, cât şi cele pentru care nu plătise, l-am sunat pe Terry la biroul lui din Federal Plaza, numărul 26. Ştiam că, dacă voiam să-i stârnesc interesul, asta era şansa mea. Şi m-am hotărât să fac pe misteriosul.

— Salut, Terry, sunt Naveed, am zis. Am nişte informaţii pentru tine.

Pauză.

— A-şa, a zis el încet. Ce anume?

— Mi s-a-ntâmplat ceva interesant astăzi.

Iar pauză.

— Stai aşa, a zis apoi.

Moment în care aş putea să jur că am auzit un declic în receptor, de parcă tocmai ar fi apăsat pe un butonaş roşu pe care scria *înregistrează*.

— Ia zi, a zis Terry.

— L-am cunoscut pe rusul ăsta nou, am zis eu. A fost – cum să-ţi spun? A fost foarte revelator. Am o listă nouă pentru voi. Să vă fac o copie şi să v-o aduc?

— Sigur, a zis Terry. Hai să ne vedem. Ce zici de joi?

Agenţii FBI, după cum mi-era dat să descopăr, nu sunt prea buni la programări. Agenda lor e imprevizibilă. Se ivesc tot felul de chestii. Chiar şi când vorbeşti despre a doua sau a treia zi, pentru ei te-ai dus mult prea departe.

— E bine joi, am zis eu. Putem să ne vedem înainte de program?

— Sigur.
— Ne-ntâlnim în oraş atunci.
— Putem să trecem noi pe la tine prin cartier, a zis el. Îţi dăm un telefon când suntem prin preajmă.
După ce am terminat cu Oleg, apoi cu Terry la telefon, am stat o clipă să reflectez la cele trei lucruri care era musai să-mi iasă – şi toate aveau de-a face cu independenţa mea. Unu: trebuia să-l conving pe Oleg să lucreze doar cu mine, nu şi cu părinţii mei. Doi: trebuia să-mi consolidez relaţia cu FBI. Şi trei: trebuia să-i fac pe toţi să se-ntâlnească cu mine oriunde altundeva, numai nu la birou. La sediul nostru nu puteai să ai o conversaţie cu cineva în linişte. Spaţiul era deschis. Nu ştiam niciodată când vin pe-acolo şi părinţii mei. Dacă era după mine, preferam oricând o bancă într-un parc mai sus, pe Broadway, fie şi-n luna decembrie, ca să nu mai zic de vreun restaurant groaznic de mâna a doua dintr-o suburbie.
Joi dimineaţă, cu puţin înainte de ora 9, în timp ce mă pregăteam să mă duc la lucru, am văzut pe ecranul celularului numărul de telefon al lui Terry.
— Suntem jos, a zis.
Am coborât şi eu. Ava plecase deja la lucru. În unul dintre buzunarele gecii mele de iarnă aveam copia celei mai recente comenzi date de Oleg. L-am reperat pe Terry încă de când am păşit pe trotuar, mă aştepta lângă maşină, care era parcată în dreptul unui hidrant, chiar vizavi de blocul nostru.
De data asta nu venise cu Randi. Lângă Terry era un tip foarte masiv.
— Unde-i Randi? l-am întrebat eu când m-am apropiat.
— S-a transferat, a zis Terry.
Of, la naiba! – mi-am zis. Oare se aflase faza cu absorbantul? Dar cum aşa? Eu nu-i spusesem decât Avei.
— E-n regulă? l-am întrebat eu.
— Da, a zis Terry. E de bine.
Mă bucuram să aud asta, chiar dacă felul în care o expediase Terry lăsa loc de speculaţii.
— El e Ted, a zis Terry.
Ted, atât. Fără nume de familie. Un tip blond, lat în spate şi musculos, cu nişte palme cât o lopată – pe scurt, genul de om care ar putea să-ţi deschidă în timp record borcanul ăla pe care-

l ţii în frigider pentru că are capacul înţepenit. Ne-am strâns mâna bărbăteşte, după care mi-a zâmbit larg. Părea mai sociabil decât Terry, care era un tip mai degrabă discret. Nu mi-a zis nimeni asta, însă mi s-a părut foarte clar că Ted era superiorul, în locul lui Randi. Iar Ted, ca şi Randi, părea destul de prietenos.

— V-am adus lista, le-am zis eu.

În timp ce vorbeam, am observat vreo doi vecini ieşind din bloc. Din fericire, niciunul n-a traversat strada în drum spre staţia de metrou. Ştiam însă că e doar o chestiune de timp până când avea să treacă cineva care o să ne dea bună dimineaţa. Moment în care mi-am dat seama că nu acţionam tocmai discret – ce aveam eu de împărţit aşa, nebărbierit şi îmbrăcat în trening, cu nişte bărbaţi puşi la patru ace, îmbrăcaţi la costum?

— Băieţi, e un pic ciudat, le-am zis eu.

De data asta nu i-am mai invitat să urce până la mine.

— Vă supăraţi dacă nu facem asta chiar în faţa blocului meu? E un parc aici, la doi paşi.

Straus Park este un spaţiu verde triunghiular, cam cât un cvartal, la intersecţia dintre Brodway şi West End Avenue. Părculeţul e cunoscut datorită unei statui de bronz care înfăţişează o nimfă contemplând o apă liniştită. Statuia a fost ridicată în 1913, în onoarea lui Isidor Straus, un congresman american, coproprietar al magazinelor Macy's, şi a soţiei acestuia, Ida, care a murit alături de el în data de 15 aprilie 1912, când pachebotul *Titanic* s-a scufundat în Atlanticul de Nord.

Soţii Straus au trăit într-o casă de pe Broadway, la sud de parc. În momentul în care nava cea blestemată a început să ia apă, Ida a refuzat să urce în una dintre bărcile de salvare puse la dispoziţia femeilor şi copiilor, insistând să rămână alături de iubitul ei Isidor. În memoria lor, pe soclu a fost inscripţionat un pasaj din Cartea a doua a Regilor: „Cei iubiţi şi uniţi în viaţa lor, nici la moarte nu s-au despărţit".

Eu, Ted şi Terry ne-am aşezat pe o bancă, la stânga nimfei. În acea dimineaţă friguroasă de decembrie, noi trei eram singurii care stăteau acolo.

— Cum a reacţionat Oleg când l-ai abordat? a întrebat Terry, deschizând discuţia. Se aştepta să dea doar peste tatăl tău, aşa-

i?

— Ei bine, n-aş zice neapărat c-a fost prietenos, am răspuns eu. Din păcate, i-am zis şi eu un banc. Care n-a prea ieşit. Nu i s-a părut prea amuzant.

— I-ai zis un banc? a întrebat Ted. Ce banc?

— Un banc despre glasnost.

Agenţii s-au uitat la mine, apoi unul la celălalt.

— Tu ştii vreun banc despre glasnost? l-a întrebat Terry pe Ted.

— Nu cred. Tu?

— Nici eu, a răspuns Terry, după care s-a întors către mine. Cum era bancul ăsta?

— Vreţi să vi-l spun?

— Da! au zis agenţii aproape la unison.

Şi le-am zis bancul cu tipul din fosta Uniune Sovietică care era atât de sătul de stat la coadă, încât s-a dus să-l împuşte pe Gorbaciov, doar că şi acolo era coadă.

— Şi zici că lui Oleg nu i s-a părut amuzant? a întrebat Ted.

Mi-am dat seama că Ted mă lua peste picior.

— Mie mi se pare foarte reuşit, a zis Terry.

— Ai vrea tu, i-a zis Ted.

Le-am spus agenţilor că Oleg nu era prea vorbăreţ din fire şi că păruse să se simtă mai în largul lui interacţionând cu tata decât cu mine, asta în măsura în care putea el să se simtă în largul lui interacţionând, în general. Le-am zis că reuşisem totuşi să conversez puţin cu el şi că am discutat despre ce studiasem eu la masterat şi despre faptul că acum eram implicat în afacerea de familie.

— Un mic progres tot cred că am făcut, am zis eu, exagerând niţel interacţiunea rece dintre mine şi Oleg.

I-am dat noua listă lui Terry, zicându-le că eram sigur că Oleg avea să se întoarcă în câteva săptămâni după cărţi şi că atunci urma să facă altă comandă. După care le-am descris cât am putut de plastic genul de persoană care părea să fie Oleg, punând accent pe faptul că era un pişcotar de cărţi.

— Ce scârţar de om! am zis eu. Aşa de săraci sunt ăştia? Că trebuie să colinde pe la firme mici şi să se lăcomească la mostrele gratuite? O cutie de umeraşe de sârmă de la

curăţătorie? O găleată de pliculeţe cu ketchup dintr-un McDonald's?

Ted a pufnit în râs.

— Te cred, a zis el. Sunt groaznici.

Agentul a povestit apoi că unii dintre diplomaţi primeau de la Naţiunile Unite nişte subvenţii pentru taxele de poduri şi tuneluri care trebuiau achitate în New York, „doar că ei preferă să ocolească şi să meargă pe drumurile fără taxă, pretextând că taxele se duc înapoi la guvernul american – când, de fapt, nu-i interesează decât să-şi bage banii în buzunar".

Le-am spus că tata avea o teorie în legătură cu băutura pe care o aduceau ruşii cam de fiecare dată când aveau drum la Moscova.

— Tata zice că nimeni, de fapt, n-o cumpără de acolo, ci că o iau pe mai nimic de la misiunea diplomatică. Sau că aduc câteva sticle dintr-un duty-free.

— Tot ce-i posibil, a zis Terry.

Personal, consider acea întâlnire din Straus Park, care n-a durat mai mult de 15 minute, prima mea întâlnire de lucru cu cei de la FBI, prima oară când le raportam agenţilor despre ceva peste care dădusem pe teren. Poate că nu fusese cine ştie ce, doar impresiile mele şi câteva amănunte răzleţe. Însă avusese loc prima mea discuţie faţă în faţă cu un diplomat rus, iar eu le-am transmis mai departe informaţiile agenţilor FBI. Nu spun că ar fi avut vreo valoare. Însă aşa se construieşte încrederea, iar eu speram să reuşesc să fac asta de ambele părţi ale prăpastiei de după Războiul Rece.

Nouă săptămâni mai târziu, Oleg şi-a făcut din nou apariţia în Dobbs Ferry. Agenda lui era aceeaşi: să ia cărţile pe care le ceruse, să mai comande câteva şi, da, să-şi umple sacul cu teancurile de cărţi moca înşirate între timp la loc pe rafturi. Era mijlocul lunii februarie şi, ca de obicei, ne-am trezit cu Oleg acolo. Fără să dea un telefon înainte. Fără vreo programare. Fără să ne anunţe şi pe noi în vreun fel. Pentru că mă aşteptam la aşa ceva din partea lui, încercasem şi eu să m-asigur că voi fi la birou cât mai mult timp posibil. Veneam devreme, plecam târziu – tocmai ca să nu-l ratez pe Oleg. Pe lângă asta, speram să apară când erau ai mei plecaţi.

Succes pe ambele flancuri: nici de ratat nu l-am ratat şi nici ai mei nu erau acolo.

A intrat, dar a rămas pe loc. După ce l-am lăsat să stea acolo o clipă, m-am dus eu la el.

— Bună, am zis.

— Bună dimineaţa, a zis el încet, pe un ton inexpresiv. Naseem este aici?

— Nu e, am zis eu. Şi nici mama nu e. Vă pot ajuta eu cu ceva?

Pauză.

— Înţeleg. Mai târziu o să fie?

— Astăzi nu.

— Înţeleg. Poate că ar trebui să vin altă dată.

Însă toată faza era să-l conving pe Oleg să stabilească o relaţie cu *mine*. Părinţii mei erau plecaţi. Era ocazia perfectă şi nu voiam s-o las să-mi scape printre degete. Cine ştie când s-ar mai fi întors Oleg. Asta dacă nu mirosea ceva putred la mijloc şi nu avea să se mai întoarcă niciodată.

Aşa că i-am dat pedală.

— Dacă vreţi să treceţi mai târziu, sunteţi mai mult decât bine-venit, i-am spus lui Oleg. Dar să ştiţi că părinţii mei stau tot mai puţin pe la birou. V-au spus că urmează să se pensioneze, nu-i aşa? Ştiţi cum e, programul lor a devenit foarte neregulat. N-aş vrea să vă pun pe drumuri degeaba.

Îmi dădeam seama că mă studiază, încercând să proceseze lucrurile pe care i le spuneam. Atunci mi-a picat fisa. Era foarte posibil ca ruşii să fi cercetat terenul înainte de a decide că era în regulă să lucreze cu părinţii mei. În schimb, eu eram o necunoscută.

— Sunt sigur că pot să vă ajut şi eu, i-am zis.

Oleg a tras aer în piept.

— Am venit să-mi ridic comanda, a zis el într-un final.

— Nicio problemă. V-o aduc eu.

— În regulă, a aprobat el.

Nu mi-a lăsat impresia că n-ar avea încredere în mine. Lucrurile luaseră o întorsătură nouă, la care el trebuia să se acomodeze din mers, şi nu părea genul care să reacţioneze bine la surprize.

M-am dus în depozit, unde am găsit cutia lui. Ca de obicei, încă nu fusese sigilată. Factura era deasupra. Am dus-o la recepţie, pe măsuţa de cafea.

— Cred că avem totul aici, am zis eu.

Oleg n-a stat să verifice.

I-am întins factura, el s-a uitat la ea cu atenţie, a plătit-o, adăugând la total obişnuitul bacşiş generos. Mi-a dat o nouă listă, apoi a scos din buzunarul impermeabilului sacul său de gunoi şi şi-a văzut de treabă la rafturi.

După ce a plecat, am avut impresia că de data asta chiar făcusem progrese. Nu se aşteptase să mă găsească pe mine la birou, ci pe mama sau pe tata, aşa cum se-ntâmplase şi până atunci, atât în cazul lui, cât şi al celorlalţi ruşi. Şi sunt sigur că nu i-a convenit. Însă măcar am vorbit. Iar mie chiar şi acea conversaţie scurtă mi-a dat speranţe că poate eram pe drumul cel bun.

1. Firmă de îmbrăcăminte pentru bărbaţi (n.tr.).

2. Prescurtare uzuală a lanţului de magazine Joseph A. Bank Clothiers, renumit pentru preţurile accesibile practicate, în special în materie de costume bărbăteşti (n.tr.).

3. Croitorie de lux, pusă pe picioare în 1938 de Ralph Ostrove şi numită aşa după fiul său, Paul Stuart Ostrove (n.tr.).

4. Lanţ newyorkez de magazine de lux (n.tr.).

Capitolul 9

Războiul bazat pe reţele

Ca să pună mâna pe informaţii secrete, ruşii preferau o schemă folosită de generaţii întregi de puşti însetaţi şi perfecţionată pe casierii din magazinele americane. La mine în oraş i se zicea „dă-o pe după”.

— În regulă, vreau o cutie de Lean Cuisine[1], un borcan cu piure de mere, două baterii tip D, o periuţă de dinţi pentru copii, un bax cu şase Bud – a, da, şi un *Us Weekly*.

Totul era spus pe un ton cât se poate de normal, cu speranţa că răspunsul angajatului n-o să fie:

— Ia stai aşa! Tu câţi ani ai? N-ai voie să cumperi bere!

Trebuie să fi avut şi ei ceva de genul ăsta în Rusia.

De-a lungul timpului am tot avut ocazia să mă amuz alături de părinţii mei atunci când vreunul dintre ruşi încerca „să dea pe după” cărţile şi studiile obişnuite un document secret sau un raport cu acces restricţionat. S-o văd însă pe viu mi s-a întâmplat abia în 2006, când, într-o zi fierbinte de august, în Dobbs Ferry s-a înfiinţat Oleg – ca de obicei, neanunţat.

A emis câteva fraze stângace de complezenţă, apoi, la fel ca de fiecare dată, şi-a îndreptat atenţia către raftul cu cărţi gratuite. Cât m-am dus să-i aduc comanda, el a şi început să care la cărţi în sacul de gunoi. Până aici, nimic ieşit din comun. Aşa era Oleg. După ce mi-a plătit cu bani gheaţă, rotunjind suma cu generozitate, mi-a întins noua lui listă de cumpărături, care conţinea vreo zece cărţi şi articole, plus o publicaţie despre o conferinţă ce avusese loc la Washington la începutul acelui an.

— Ce-i asta? l-am întrebat eu mieros ca un casier chinuit în tura de noapte de la un non-stop.

— A, da, a zis el de parcă uitase complet. Sunteţi cumva membru al acestei organizaţii? Aţi putea să-mi faceţi şi mie rost de lucrările din cadrul acestei conferinţe?

M-am uitat încă o dată pe foaia pe care mi-o dăduse. „IDGA”, scria. „Institute for Defense and Government Advancement. A V-a conferinţă anuală pe tema războiului bazat pe reţele.”

Hm.

Auzisem despre războiul bazat pe reţele. Era o teorie militară propusă la jumătatea anilor ’90 de amiralul William Owens şi alţi câţiva de la Ministerul american al Apărării. Ideea de bază era că noi eram, din punct de vedere tehnologic şi digital, mult superiori majorităţii duşmanilor noştri, aşa că ar trebui să încercăm să traducem această superioritate informaţională a americanilor în avantaje militare practice pentru trupele noastre aflate pe câmpul de luptă. Sisteme de senzori conectaţi prin reţele de comunicaţii digitale, conexiune a tuturor aspectelor luptei într-un cadru general de înţelegere integrată, în reţea, a situaţiei operative, dominare a întregului spectru al confruntării, evaluare rapidă a ţintelor, pauze operaţionale reduse – toate astea erau cuvinte-cheie în războiul bazat pe reţele, care, atunci când Oleg şi-a manifestat interesul, încă era un subiect fierbinte în domeniul apărării. Despre conferinţa în cauză nu ştiam nimic concret. Putea fi foarte bine o prezentare la care, ca să asişti, nu-ţi trebuia decât o cartelă de metrou. Dar i-am promis lui Oleg că o să văd ce pot face.

Chiar dacă îmi doream foarte tare să duc conversaţia la un alt nivel şi, cine ştie, să-l fac să renunţe la mina aia rigidă într-un final, nu puteam să neg faptul că era uşor înspăimântător să-l ştiu acolo, în birou. Am văzut câteva persoane aruncându-i priviri ostile, de parcă ar fi vrut să spună: „A, iar a venit ăsta”.

— Pentru dumneavoastră, mă interesez, i-am promis eu înainte să plece. Vă anunţ ce şi cum.

Pe cât de brusc a apărut în birou, pe atât de repede s-a făcut nevăzut.

Din câte ţineam eu minte, IDGA furniza acest gen de documente funcţionarilor guvernamentali, în mare parte oameni din Pentagon, dar ele ajungeau şi la cei din branşa

tehnică a industriei de apărare. Fiind în parte grup de relaţionare, în parte program de training şi laborator de idei, evenimentele organizaţiei şi altele din domeniu erau „dedicate promovării ideilor inovatoare şi celor mai noi progrese în administraţia publică şi apărare”.

Nişte tocilari din domeniul apărării care făceau schimb de informaţii pentru propriul amuzament şi pentru un ban în plus, dacă preferaţi o traducere adecvată.

Printr-o căutare rapidă pe Google am aflat despre conferinţa în cauză a IDGA că avusese loc în luna ianuarie în Ronald Reagan Building and International Trade Center, aproape de Casa Albă. Şi da, conferinţa părea să fie mult mai mult decât o întâlnire a IT-iştilor amatori. Era, ca să citez din scurtul comunicat de presă pe care îl găsisem online, „o ocazie unică de a întâlni peste 800 de ofiţeri superiori şi colegi din domeniu şi de a învăţa de la ei”. Între vorbitori, unii dintre greii domeniului apărării. Generalul Richard Myers, de exemplu, fostul preşedinte al Comitetului Şefilor de Stat-Major, a deschis conferinţa, iar printre cei care au luat cuvântul s-a numărat şi John Ashcroft, fostul procuror general al Statelor Unite.

I-am dat mai departe lista lui Oleg unuia dintre documentarişti, aşa cum aş fi făcut cu oricare altă comandă. Încercam să mă prefac că Oleg nu era decât un client obişnuit.

— Fă rost de ce poţi, am zis.

Câteva zile mai târziu, documentaristul a venit să-mi spună că încercase tot ce-i trecuse prin cap, dar degeaba.

— Nu e disponibilă publicului larg, astea au fost cuvintele lui. Nu cred că putem face rost de asta. Trebuie să fii membru al organizaţiei ca să ai acces la chestii de genul ăsta. Sau să fi fost la conferinţă.

Se pare că era vorba despre un proces complicat de acreditare pentru ambele variante.

L-am întrebat pe documentarist dacă mai avea şi alte idei. A zis că nu. Atunci n-avea să fie uşor, am conchis eu. Era puţin probabil să primim lucrările conferinţei dând o raită până la IDGA. Şi nu mă vedeam coborând pe nişte cabluri de pe acoperiş, ca Tom Cruise în *Misiune imposibilă.*

Dar încă nu voiam să renunţ. Cererea lui Oleg era o mare şansă pentru mine. Ce voia el era un material la care în mod

clar n-avea cum să aibă acces. Dacă l-ar fi cerut alor mei, aceştia pur şi simplu l-ar fi refuzat, aşa cum îi refuzaseră în atâtea rânduri şi pe el, şi pe predecesorii lui. Înţelesese oare Oleg semnalele mele? Sau hotărâse doar să-şi încerce norocul cu mine? În orice caz, detestam gândul că aveam să mă întorc la el cu mâna goală. Dacă voiam să trec cu el la alt nivel, asta era o ocazie pe care nu trebuia s-o ratez.

Abia aşteptam să vorbesc cu agenţii. Poate că avea să le vină lor vreo idee. M-am înţeles cu Ted şi Terry să ne întâlnim în grădina cu trandafiri a catedralei St. John the Divine, la câteva străzi de unde stăteam eu. Dacă tot aveam treburi de rezolvat, de ce să n-o facem într-un loc drăguţ, mi-am zis. Era un august fetid, iar grădina catedralei era unul dintre puţinele locuri plăcute şi retrase din New York.

— Am tot încercat să-i fac rost lui Oleg de materialele astea de la o conferinţă, le-am explicat agenţilor. E total altceva decât ce mi-a cerut până acum. Şi nu cred să fi fost o greşeală. Doar că mi-am cam epuizat variantele.

Le-am spus şi că nu voiam să mă dau încă bătut.

— Am impresia că mă testează, am zis, că vrea să vadă la ce am acces, pe ce-aş fi în stare să pun mâna, cum mă raportez la regulile privind secretele de stat şi cât de departe sunt gata să merg pentru el. Habar n-am dacă îi pasă cu adevărat de conferinţa asta. Ce încerc să zic e că eu cred că mă pune la încercare.

— De ce? a întrebat Ted, evident.

— Să mor dacă ştiu, am recunoscut eu.

Ted şi Terry n-au vrut să se bage pe fir imediat, însă a părut să placă faptul că gândeam strategic şi că încercam să-mi dau seama care sunt motivele rusului. Oricum, măcar nu m-au pus să las totul baltă pe loc, aşa cum mă temeam.

— E foarte interesant ce zici, a revenit Ted.

— Eu pot să-i spun lui Oleg: „Uite ce e, nu pot să fac rost de asta, îmi pare rău”. Dar ce-aş face dacă toată chestia asta ar fi pe bune, dacă aş fi cu adevărat dispus să spionez pentru el? Aş încerca să fac rost de materiale, corect?

Ted şi Terry păreau să-mi dea dreptate. Chiar şi aşa, discuţia noastră din grădina cu trandafiri s-a încheiat într-o notă neutră.

— În regulă, a zis Ted. Hai să ne mai gândim.

Nu era nicio grabă. Ştiam că Oleg n-avea să se întoarcă decât peste vreo trei luni.

Ah! Nu chiar.

Oleg şi-a făcut din nou apariţia în biroul din Dobbs Ferry pe la mijlocul lui septembrie, adică la mai puţin de o lună după ultima lui vizită. Ca de obicei, fără să ne anunţe în prealabil. Când am ridicat capul, am dat cu ochii de el. Chestia asta începea să fie enervantă. Era imposibil să-ţi faci vreun plan. Nu voiam să-l ratez, aşa că trebuia să fiu tot timpul pe la birou. Ceea ce era naşpa. Iar prezenţa lui îi nelinişte pe ceilalţi angajaţi. Aveam clienţi din toată ţara şi din toată lumea şi nimeni nu-şi permitea să vină când avea chef. În plus, nici nu eram pregătit să dau ochii cu el.

I-am făcut vânt cât am putut eu de repede. După câteva replici superficiale, de complezenţă, a abordat brusc ceea ce presupuneam a fi motivul pentru care se întorsese atât de repede.

— Aţi făcut rost de materialele alea de la conferinţă?

Tot ce-am putut face a fost să-l amân. Nu voiam să-i spun că, deşi mă străduisem, nu făcusem nicio brânză.

— Am fost prins cu altele, am zis, ceea ce era adevărat, dar nu era motivul pentru care nu făcusem rost de ele. Ajung curând şi la asta. O să-mi dau silinţa să le obţin.

După ce-a plecat Oleg, i-am sunat pe Ted şi Terry.

— E interesat în continuare de conferinţa aia, le-am spus agenţilor. Eu mai pot încerca o dată, să văd dacă nu reuşesc să fac totuşi rost de materiale. Doar că trebuie să fiu atent. Nu vreau să stârnesc bănuieli. Plus că nu pot să mai pierd cine ştie cât timp cu asta. Oamenii de pe-aici l-au luat deja în vizor. N-am de gând să las chestia asta să-mi încurce afacerea. Ar trebui să luăm o decizie, vrem sau nu să-i livrăm ce ne cere – şi, dacă da, cum?

— Deci tu cum vezi lucrurile? m-a întrebat Ted. Care-i planul?

Mi-a plăcut că voia să vadă ce părere am eu.

— Mie mi-ar plăcea să facem cumva şi să-i dăm materialele de la conferinţa aia, am zis. Cred că ne-ar ajuta să punctăm la capitolul încredere.

— Păi, atunci mai încearcă o dată, a zis Terry. Şi ţine-ne la curent.

Le-am spus că aşa aveam să fac. Chiar dacă îmi ziceam că ar fi putut să mă ajute şi ei puţin, tot era bine, măcar nu-mi ziseseră că analizasem greşit situaţia.

Am dat şi peste alte conferinţe. Mai era una pe tema războiului bazat pe reţele, dar avea loc în Europa. Aş fi putut să particip la aia şi să-i aduc materialele lui Oleg. Călătoria în sine îmi surâdea, însă nu era ce-mi ceruse el, materialele evenimentului de la Washington, în privinţa cărora am avansat cam cât îmi şi închipuisem c-o să reuşesc, adică deloc. Nici timp n-am avut suficient la dispoziţie.

Oleg s-a întors în octombrie, ca şi ultima dată, după doar o lună. În mod clar, ritmul se schimba. Era o dimineaţă ploioasă de joi când am ridicat privirea de la birou şi l-am văzut. De data asta l-am condus până în parcare, unde am stat de vorbă ca doi traficanţi de droguri care se tocmeau cu cât să dea gramul. A amintit de conferinţă destul de repede. În mod clar, fostului ofiţer rus nu-i plăcea să vadă lucrurile lâncezind. Omul ăsta trebuie să fi avut o agendă de fier!

— Mă străduiesc, am zis eu pe un ton uşor iritat. Dar să ştiţi că durează, nu e ca şi cum v-aş comanda o carte oarecare. Eu zic că pot să pun mâna pe materiale, dar mai am de trecut câteva obstacole.

Apoi am continuat cu voce scăzută:

— Ştiţi şi dumneavoastră, e cu totul altceva. O categorie aparte. Nici măcar nu sunt sigur că o să-mi iasă schema. S-ar putea să mă poată ajuta un prieten, dar o să vă coste ceva. Şi nu puţin. Ştiţi ce zic?

A zis că ştie.

După ce l-am văzut plecat, primul lucru pe care l-am făcut când m-am întors în birou a fost să-i sun pe agenţi.

— Uite ce e, i-am zis lui Terry. Am vorbit cu Oleg despre cât de greu merg lucrurile. Trebuie să ştiu clar ce să-i spun de aici încolo. Voi ce faceţi? Mă lăsaţi să mă dau cu capul de pereţi pe-aici sau îmi daţi o mână de ajutor?

— Poate, a zis Terry, lăsându-mă să cred că a vrut să zică *probabil*. Să văd ce putem face.

M-am simţit uşurat. Chiar şi aşa, fără o promisiune clară că avea să mă ajute, am început să stabilim cum aveam să-i explic lui Oleg că intrasem în posesia documentelor.

— Logic ar fi să-i zic că m-a ajutat cineva să fac rost de ele. Sau că am plătit taxele şi m-am înscris în IDGA, una din două, am zis eu, simţind cum mi se învârt rotiţele şi cum îmi vin idei pe bandă rulantă, pe care le adaptam pe loc dacă mi se părea că ar fi vreo problemă. Poate că, am continuat eu, dacă i-aş zice că m-am înscris ar trebui să pot dovedi asta, fiind vorba de o acţiune care implică multe hârţoage... Nu ştiu ce să zic, dacă oamenii lui Oleg au încercat deja varianta asta, iar el ştie că aşa ceva nu se poate? Întreaga chestie ar putea fi un test. Mai bine îl lăsăm să creadă că am avut pe cineva acolo care m-a ajutat.

Îmi plăcea ideea de a-l face să creadă că eu aş cunoaşte o grămadă de oameni într-o grămadă de locuri.

— Pentru mine, am zis eu, încântat de propria analiză, asta pare să fie calea de urmat.

— Noi nu putem să-ţi facem un scenariu, a zis Ted. Trebuie să te porţi firesc. Să pară real, să crezi ceea ce spui. Dacă tu nu crezi, el de ce te-ar crede?

Pentru ca Oleg să aibă încredere în mine, interacţiunea noastră trebuia să fie reală, să curgă de la sine, aşa cum se-ntâmplă într-o relaţie normală. În spionaj nu există promptere.

— Aşadar, întrebarea care se pune este: „Cum crezi *tu* că ai fi putut face rost de materialele respective?”. Şi nu uita, uneori e în regulă s-o laşi în coadă de peşte.

— Da, ar putea merge, am fost eu de acord. Până acum nu ne-a întrebat niciun rus cum am făcut rost de cărţi. Au venit, au luat ce le-am pus noi în braţe şi s-au cărat.

Treptat, agenţii mă făcuseră să mă simt ca şi când aş fi fost parte din echipă – eram trei tipi isteţi care încercau să născocească o strategie raţională cu care să vină de hac unei provocări. Iar asta îi deşteptase cu siguranţă instinctul de mentor lui Ted, fiindcă eu îi tot puneam întrebări şi el îmi răspundea – n-aş zice neapărat patern, pentru că prea făcea pe deşteptul pentru a putea fi vorba de aşa ceva –, lăsând impresia că îi face plăcere să mă îndrume.

Oare se foloseau de mine? De aia mă linguşeau? Sau chiar apreciau ce aveam de spus? Ca să fie clar: m-au făcut să cred că

împreună eram pe punctul de a da lovitura.

Peste câteva zile m-a sunat Terry.

— Am făcut rost de ce voiai, a zis el. Îţi punem totul pe un CD. Să vezi ce treceri au făcut băieţii noştri în PowerPoint!

— Ptiu! PowerPoint! am făcut eu.

Uram PowerPointul. Ştiam că Terry încerca să-l încânte pe tocilarul din mine, doar că îşi alesese greşit programul pe care să-l ridice în slăvi. În mâinile unui vorbitor plictisitor, PowerPointul era în stare să omoare în faşă ideile pe care trebuia să le pună în valoare. Oricare ar fi fost tema – înlocuirea unui colac de veceu sau invadarea Irakului –, PowerPointul trecea cu şenilele uniformităţii peste ea, făcând una cu pământul chiar şi subiectele interesante. Faimoasa cuvântare ţinută de Martin Luther King Jr. nu a fost „Am un [pauză/evaporare/slide nou] vis”. Dacă eram obligat să asist la încă o serie de liste PowerPoint, mă gândeam că s-ar putea să-mi trag un glonţ în cap.

— Serios, Naveed, a zis Terry. Ar trebui să arunci un ochi peste prezentare. Au făcut treabă bună.

— Cred şi eu, frate, că doar de-aia aveţi salarii babane, i-am spus.

Grafica lor ochioasă nu mă încălzea cu nimic. Faptul că urma să am un CD, da.

Era impresionant să vezi ce adunaseră agenţii despre conferinţa cu pricina. Desfăşurătorul complet. Lista participanţilor. Rezumatele lucrărilor de la „Informaţii utile despre reţele şi rezultatele testelor făcute în timpul zborurilor bazate pe reţele”. Toate prezentările în PowerPoint. Copii ale slide-urilor. Chiar şi notiţele vorbitorilor. Erau atâtea lucruri pe acel CD, încât aproape că puteai zice că ai fost acolo. Cât despre agenţii federali – era suficient să-i stârneşti ca lucrurile să se pună în mişcare.

Ted nu mi-a dezvăluit niciodată la cine apelaseră, nici ce motive au invocat. Eu încercasem în toate felurile să obţin aceleaşi informaţii – sau măcar o mică parte – fără niciun rezultat. M-am consolat cu gândul că ei operaseră la cu totul alt nivel. Cercetarea cvasiguvernamentală merge semnificativ mai uşor atunci când primele cuvinte pe care le rosteşti sunt: „Bună ziua, de la FBI vă deranjăm”.

În fond, ce n-am putut eu să fac le-a reuşit lor, lucru de care eram foarte mulţumit.

Oleg a trecut iar pe la birou mai repede decât înainte. De data asta, în luna noiembrie. Când l-am văzut apropiindu-se de clădire cu mersul lui greoi şi apăsat, am luat-o la fugă pe scări şi l-am prins înainte să ajungă la uşă.

— Hai să dăm o tură cu maşina, i-am zis. Am ceva pentru dumneata.

Am urcat în Acura mea aurie, un model RL din 2005, cea mai recentă achiziţie dintr-o succesiune rapidă de vehicule, şi am pornit către Cedar Avenue, artera principală din centrul Dobbs Ferry.

— Poftim, am zis eu, întinzându-i CD-ul pe care-l aveam de la FBI. Ai aici totul de la conferinţă. Nu tot, absolut tot – chiar şi copii ale slide-urilor, cu adnotările vorbitorilor. Nu-i aşa că-s dat dracului?

Oleg nu a răspuns. De fapt, chiar mă bucur că n-a făcut-o. Dar a zis *mulţumesc* şi a părut sincer. Şi mi-a întins un plic plin cu dolari americani.

— Ajung o mie de dolari? a întrebat el.

— Zece ar ajunge şi mai bine, însă o mie e-n regulă pentru început.

În secunda doi mi-am dat seama că am acceptat prea puţin.

— Să nu crezi că ăsta o să fie tariful de acum înainte, am insistat eu, dar de undeva trebuie să-ncepem şi noi.

Oleg n-a insistat să afle cum am făcut rost de materialele de la conferinţă, aşa că nici eu nu m-am apucat să-i povestesc despre imaginarul meu prieten de nădejde. Am avut noroc cu carul. Paravanul n-ar fi stat în picioare nici 30 de secunde în cazul în care m-ar fi luat la întrebări. *Cine e prietenul ăsta? De ce a făcut-o? Cât i-ai dat? O să ne mai ajute? Pot să-l cunosc?*

— A fost ceva de muncă, să ştii, a fost tot ce i-am zis lui Oleg.

În general, părea mulţumit că mă descurcasem să-i fac rost de ceea ce-mi ceruse. Apoi s-a arătat interesat de priceperea mea de a parca maşina.

— Nu prea ai loc, a zis el. Nu cred că poţi s-o bagi acolo.

Oprisem în faţa unei patiserii de pe Cedar Avenue.

— A, da? Fii atent, am zis.

De ce mă simţeam atât de competitiv în preajma lui Oleg? Şi cum de ajunsese acest lucru să se traducă printr-un loc de parcare dintr-o suburbie? Tot ce ştiu e că, schimbând în marşarier şi lăsându-mi piciorul să atingă pedala de acceleraţie, îmi răsuna în cap ceva despre onoarea americană. În acel punct, virând puternic la dreapta ca să intru, mă simţeam ca Sylvester Stallone nimicindu-l pe Dolph Lundgren în runda a cincisprezecea din *Rocky IV.*

Acura era foarte uşor de manevrat. În plus, avea senzori pe spate, de care Oleg nici măcar nu sunt sigur că auzise până atunci. Ce vreau să zic nu e că aş fi avut nevoie de piuiturile alea ca să parchez maşina cum trebuie pe Cedar Avenue – am fost dintotdeauna genul de şofer căruia îi ies destul de bine parcările laterale –, ci că, virând la momentul potrivit, senzorii nici măcar n-au apucat să se activeze. Am parcat perfect. Pe fundal, James Brown, „Living in America”.

— Foarte bine, a zis Oleg.

N-am stat mult acolo, doar cât să comandăm nişte cafea, timp în care abia dacă am schimbat câteva vorbe. Nu eram încă pe felie, dar încercam să-l obişnuiesc cu ideea de a pleca împreună cu mine de la birou. Voiam să-i las impresia că am putea trece la nivelul următor în viitorul apropiat.

— Părinţii mei sunt pe punctul de a se retrage din afaceri, am zis. Iar eu încerc să găsesc noi surse de venituri. Cred că vânzarea materialelor tipărite se cam apropie de sfârşit.

Oleg părea interesat. N-aş şti să zic dacă chiar pricepuse la ce m-am referit sau dacă nu cumva se jenase să admită că nu înţelege. Nu prea-i plăcea să arate niciun fel de slăbiciune.

— Poate că în felul ăsta o să apară nişte oportunităţi pentru amândoi, nu-i aşa? l-am întrebat.

— Ba da, a zis el brusc înviorat. Oportunităţile mă interesează.

Serios? – mi-am zis. *Pe cine nu interesează oportunităţile?* Venise momentul să încerc marea cu degetul.

— Poate că o să apară unele lucruri cu care te-aş putea ajuta? i-am sugerat.

A zâmbit.

— Naveed, a început el, mă bucur atât de tare că am putut ieşi în oraş ca să bem o cafea. Aşa poţi discuta afaceri într-o

manieră plăcută – la cafea, adică, a zis el ridicând paharul de hârtie ca şi când ar fi toastat cu un pahar de cristal plin cu vodcă rusească ţinută la rece. Acum, spune-mi, cum vezi tu afacerile astea?

O-o! La asta nu mă gândisem încă. Încălcasem regula pe care orice avocat o învaţă încă de la început – spre binele lui, înainte să calce prima dată în sala de judecată: niciodată să nu pui o întrebare al cărei răspuns nu-l ştii deja. Doar că acum, odată intrat în horă, n-aveam altă opţiune decât să joc.

— Ţelul meu este, am început eu, dezvoltând ce adusesem în discuţie mai devreme, să trec de la proiecte pe hârtie la ceva care să aibă de-a face mai mult cu tehnologia. Chiar mi-ar plăcea să schimb uşor orientarea afacerii mele. Lucrăm deja la diferite proiecte pentru marina militară şi alte câteva instituţii ale statului. Preponderent, e vorba despre date din aria armatei. Sunt convins că putem vedea amândoi o mulţime de oportunităţi în asta.

— Foarte interesant, a zis Oleg. Ar putea ieşi ceva foarte interesant.

— Avem şi nişte proiecte care au de-a face cu bibliotecile, am continuat. Crezi că mă poţi ajuta să găsesc în Rusia un bibliotecar cu care să mă pot înţelege?

Nu mi-a dat niciun nume, însă n-a părut să fie deranjat de întrebare şi nici nu mi-a tăiat craca.

— O să mă gândesc, a zis. Aşadar, îţi place să lucrezi aici? Asta e – cum se spune la voi? – profesia dumitale?

— Ei bine, am zis eu, trăgând aer în piept înainte să-i explic cum fusesem atras de tehnologie.

Mi s-a părut că văd cu coada ochiului pe cineva care mă urmăreşte. Mi-am dat seama că domnul acela bătrân ar putea fi cineva pe care îl cunoscusem prin intermediul tatălui meu. Am încercat să nu am contact vizual cu el, ştiind că s-ar fi autoinvitat la masa noastră. Prea târziu. Zâmbind şi făcându-mi cu mâna, se îndrepta deja spre noi.

— Naveed, nu-i aşa? a zis el. Fiul lui Naseem? Ce mai face tatăl tău? Cum merge treaba? Credeam că eşti în Boston!

— Totul e foarte bine, am zis eu. Ar trebui să-i daţi un telefon.

Nu i l-am mai prezentat lui Oleg. Nici Oleg n-a scos un cuvânt despre asta, dar se vedea că e atent la discuţie. Se apleca în faţă cumva fără să se aplece. Părea să-l amuze încurcătura în care nimerisem.

— Îmi pare rău, i-am zis bărbatului. Acum m-aţi prins chiar în mijlocul unei afaceri. Mai vorbim, da?

I-am întins cartea mea de vizită şi tot tacâmul, semn că ar fi cazul să ne lase. El s-a uitat la ea, apoi s-a întors la ale lui, înţelegând că ne-a întrerupt discuţia.

— Îmi pare foarte rău, i-am zis lui Oleg după ce a plecat bărbatul. Asta e problema cu oraşele mici – sunt mici.

Oleg a dat din mână, alungându-mi îngrijorarea de parcă ar fi fost o gâzuliţă. Chiar şi aşa, părea că îi pierise cheful să continue discuţia şi l-am văzut în picioare, trăgându-şi haina pe el, înainte să apuc să-mi termin propoziţia.

Ştiam deja că era o zi crucială pentru relaţia mea cu Oleg. Nu fusese uşor, însă recompensele aveau să fie pe măsură. Nu ştiu sigur ce s-ar fi întâmplat dacă cei de la FBI n-ar fi reuşit să pună mâna pe materialele de la conferinţă, mă bucur doar că au făcut-o. Mesajul a fost livrat. Mulţumesc mult!

Am ştiut de la bun început că, dacă eu şi Oleg aveam să comitem vreodată acte de spionaj împreună, felul în care interacţionam trebuia să se schimbe. El trebuia să devină mai mult decât un client pentru mine, iar eu, la rândul meu, mai mult decât un vânzător pentru el. Asta presupunea că nu mai aveam ce căuta la birou şi că eram nevoiţi să încetăm cu subtilităţile. Eu trebuia să-mi trădez ţara, iar el trebuia să-mi ceară s-o fac.

Alături de agenţi, ce am făcut eu a fost să plimb momeala prin faţa lui Oleg, iar el, pentru că i s-a părut îmbietoare, a muşcat-o.

*

Câteva zile mai târziu m-am întâlnit cu Ted şi Terry. Mi-au zis să iau cu mine plicul alb pe care mi-l dăduse Oleg. Eram bucuros să mă văd scăpat de el şi de mia de dolari. De când comandau ruşii materiale de la noi şi plăteau cărţile lăsând

întotdeauna ceva peste, orice surplus venit de la ei a mers direct în fondul de rulment al companiei.

Doar că suma era acum alta, iar eu ştiam că nu pot să bag pur şi simplu banii în buzunar. Nu mai vorbeam de o comandă obişnuită de cărţi. Nu ştiam cum e corect să procedez. Aşa că i-am întrebat pe Ted şi Terry.

— Nu ai voie să iei bani de la ruşi, mi-a spus Ted. Ni-i dai nouă. Noi ţi-i schimbăm, semnezi o chitanţă şi primeşti aceeaşi sumă înapoi.

Aşa am şi făcut. Totul a fost foarte protocolar. Când Terry mi-a întins chitanţa s-o semnez, l-am întrebat:

— Şi dacă nu vreau s-o semnez?

— Atunci nu putem să-ţi dăm banii.

Mi s-a părut corect. Nu mă băgasem în asta pentru bani. Dat fiind timpul pe care mi-l mânca, aş fi ieşit mai bine şi dacă aş fi pus un anunţ pe Craigslist ca să-mi ofer serviciile ca dădacă. Doar că existau anumite cheltuieli. Operaţiunea noastră în continuă expansiune îmi mânca timp şi nu-mi permiteam să las Books & Research să finanţeze contraspionajul Statelor Unite. În plus, lui Ted şi Terry părea să le surâdă ideea că ruşii mă plăteau ca să-i trag pe sfoară. Şi mie, normal.

— O să semnez, i-am zis lui Terry.

1. Marcă de mâncare congelată aparţinând companiei Nestlé (n.tr.).

Capitolul 10

Din nou pe poziţii

— Oleg! am izbucnit, la o săptămână după Ziua Recunoştinţei, când rusul şi-a făcut din nou apariţia. Nu poţi să vii pe-aici aşa, când ai tu chef! Mie, unul, nu-mi convine.

L-am scos în parcare înainte să apuce să înşface ceva de pe raftul cu cărţi moca şi ne-am oprit lângă Acura mea, unde am stat de vorbă câteva minute.

— De azi înainte o să ne întâlnim în altă parte, am zis eu cât am putut de ferm. M-ai înţeles?

După faza cu CD-ul ştiam că eu şi Oleg depăşiserăm un fel de barieră, chiar dacă nu era clar ce se află de partea cealaltă. El îmi ceruse ceva dificil, eu îi pusesem la dispoziţie lucrul respectiv cu ajutorul celor de la FBI, pentru care mă plătise mai apoi cu un teanc de dolari americani. Joaca de-a agentul dublu nu era uşoară, începeam să mă prind şi singur, însă mă gândeam că s-ar putea să am talent pentru asta.

Deşi acel episod avea să servească în ochii ruşilor drept mărturie a credibilităţii mele, mai existau câteva lucruri care se cereau rezolvate. Cel mai presant dintre ele era să-l conving pe Oleg să nu mai vină la birou, pentru că n-aveam nicio şansă să vorbim acolo. De fiecare dată când apărea, putea să se întâmple o nenorocire – pentru că nu s-a întâmplat niciodată să vină şi să plece discret. Chiar dacă stătea doar 15 minute, părea că a venit să dea târcoale. Iar vizitele sale erau în mod clar privite cu curiozitate şi cu suspiciune de ceilalţi angajaţi. Nu puteau să nu se întrebe care-i faza cu rusul ăsta ciudat şi cu pungile lui de gunoi pe care le tot scoate din buzunarul impermeabilului. Iar

după ce pleca Oleg, de fiecare dată trebuia să fac cumva să evit întrebările lor: îmi găseam de lucru cu discuţii la telefon care nu puteau fi întrerupte sau cu întâlniri de la care nu puteam fi deranjat, sperând că, până să scot capul din nou, aveau să-şi piardă interesul.

N-aveam chef să-l văd pe Oleg că dă buzna când mi-e lumea mai dragă, mai ales acum, că vizitele lui se îndesiseră. Gata, nu mai eram doar furnizorul lui. Relaţia noastră depăşise stadiul în care era pe vremea părinţilor mei, o chestie de bifat printre altele, pentru ca ruşii din New York să le dea raportul mai departe superiorilor lor de la Moscova. Trebuia să găsesc o modalitate de a nu amesteca afacerea de familie cu spionajul.

Partea care ţinea de relaţia dintre Books & Research şi misiunea diplomatică a Rusiei era în continuare importantă. Pentru ei, chiar dacă vorbeam despre materiale aflate la liber într-o societate deschisă, dobândirea informaţiilor avea o valoare intrinsecă. Deşi genul de rapoarte, articole şi cărţi pe care le voiau ruşii erau accesibile publicului larg, asta nu însemna automat că erau şi uşor de obţinut de către duşmanul ancestral al Americii. Aproape oriunde s-ar fi dus diplomaţii ruşi, impermeabilele lor, accentul, actele – toate astea ar fi stârnit suspiciuni. *De ce vreţi astea?* întreba lumea. *E legal? N-o să dau de bucluc dacă vi le încredinţez? Nu e ţara voastră duşmanul ţării mele? De ce-ar trebui să vă ajut?* Chiar şi fără oprelişti de ordin legal, din cauza istoriei naţiunilor noastre le-ar fi venit exasperant de greu să obţină aceste materiale. Unde altundeva să se ducă ruşii? Treburile astea nu se găseau la Barnes & Noble. Comenzile prin poştă implicau o anumită birocraţie, ceea ce ar fi putut ridica întrebări în privinţa intenţiei lor. Aceste subiecte erau prea tehnice, prea de nişă, prea obscure pentru a fi distribuite către publicul larg. Şi, chiar dacă nu-i întreba nimeni în mod direct care erau obiectivele lor reale, presupunerea mea era că ruşii erau obsedaţi să opereze cât mai discret cu putinţă. Era clar că nu-şi doreau ca FBI-ul sau vreo altă entitate guvernamentală a Statelor Unite să ştie după ce umblă ei. Date fiind experienţa şi contactele pe care le avea firma noastră, puteam face rost cu uşurinţă de chestiile astea, fără să bată la ochi. Nu existau formulare de completat, nici ordine de cumpărare în trei exemplare. În plus, eram în New

York. Ceea ce le permisese lui Oleg şi predecesorilor săi să se întâlnească cu noi în persoană la sediu. Vizitele erau mereu scurte. Nu obişnuiau nici măcar să ia loc. Firma noastră le pusese la dispoziţie diplomaţilor ruşi de la misiune o alternativă convenabilă, care le permitea să evite lucrurile de care se fereau cel mai mult.

De aici lucrurile începeau să se complice. Dacă afacerile cu părinţii mei fuseseră ceva lipsit de riscuri şi convenabil, să le fie clar, eu nu mai eram o oprire ocazională. Devenisem o persoană cu care lucrau în mod regulat – şi pe care puneau preţ, speram eu.

A fost evident că relaţiile politicoase care durau de decenii s-au încheiat încă din clipa în care, în dimineaţa aceea de început de decembrie, m-am enervat pe Oleg. Totuşi, el a fost surprinzător de relaxat în privinţa cerinţei mele de a ne vedea în altă parte. Poate că nici lui nu-i făcea mai multă plăcere decât mie să treacă pe la sediu.

Beneficiile faptului că nu ne mai întâlneam acolo s-au văzut aproape imediat. Puteam să vorbim fără să ne fie teamă să nu ne audă careva. Mi-a cerut numărul de celular, i l-am dat, iar el mi-a oferit la schimb o adresă de e-mail de pe Yahoo! Am notat-o, dar l-am avertizat că probabil n-aveam s-o folosesc.

— Atunci când discuţi pe e-mail, totul rămâne înregistrat undeva, am zis.

— E mai bine s-o ai, pentru orice eventualitate, a spus el.

Totuşi, cred că i-a plăcut faptul că eram prevăzător.

Era o dimineaţă rece atunci, în parcare. Dinspre fluviu sufla un vânt tăios. Cu toate astea, conversaţia noastră era plăcută şi curgea de la sine. După care Oleg a revenit la motivul pentru care stăteam şi îngheţam acolo.

— M-am gândit la ce ziceai, a spus. Începând de azi, o să ne întâlnim în altă parte. Dacă dau comandă de cărţi, mi le aduci când ne întâlnim. N-o să mai trec pe aici. Relaţia noastră se schimbă.

Mamă, ce uşor a fost!

— Eu trebuie să plec în concediu, a continuat Oleg. Dar o să avem multe de vorbit când mă întorc. Data viitoare când ne vedem, e-n regulă dacă ne vedem la un restaurant?

Apoi a băgat mâna în buzunar şi a scos o carte de vizită.

— Ştii unde e ăsta?

„Uno Pizzeria & Grill”, scria pe ea. „Pizza cu blat Chicago original.” Era o adresă din Central Avenue, în Yonkers, pe artera principală din colţul ăsta de Westchester County.

La Pizzeria Uno aveam să mergem? Pe bune? Acolo se vindeau mai nou secrete de stat?

— E-n regulă, mă descurc, i-am spus.

— O să te caut pe mobil când mă întorc, a zis el.

— Dar, dacă se iveşte ceva şi nu mai pot ajunge la întâlnire, eu cum fac ca să dau de tine?

Pentru o clipă m-am gândit că poate pun prea multe întrebări, însă Oleg nu dădea semne că ar fi deranjat.

— Nu-ţi face griji, a zis. O să aştept, iar dacă văd că nu vii, plec. Te sun eu. Ne-ntâlnim altă dată.

Trebuie să recunosc că am fost un pic dezamăgit de restaurantul ales de Oleg. Eu îmi închipuisem că o să stăm şuşotind la o masă undeva în fundul localului Russian Tea Room, cafeneaua fermecător de ostentativă din Manhattan, sau că, în West Side, la ore târzii, o să conspirăm la un păhărel de Iordanov în vreun băruleţ simpatic. Pizzeria Uno? Nu era nici pe-aproape. În loc de localul perfect, notat cu 30 de puncte în sistemul Zagat, mă alegeam cu un lanţ de pizzerii a cărui cronică de pe Yelp spunea cam aşa: „parcare mare, porţii mari”. În loc de blinii cu smântână şi caviar, *prima pepperoni* şi *cheese stix*. Nu mi-era foarte clar de ce alesese lanţul ăsta de pizzerii. Poate că asta era tot ce îi puteau deconta cărpănoşii de la misiunea diplomatică a Rusiei. Iar dacă Oleg îşi închipuia că o masă bună în America înseamnă să mergi la Pizzeria Uno, atunci asta aveam să facem. Tot ce mă interesa pe mine era că, din acel moment, n-avea ce să mai caute pe la birou.

Când le-am zis lui Ted şi Terry, nu le-a venit să creadă:

— Ţi-a dat e-mailul lui? m-a întrebat Ted. Şi tu i-ai dat numărul tău de celular? E un semn foarte bun. Îşi pregăteşte terenul pentru întâlniri clandestine. Începe să capete încredere în tine.

— Mda, dar Pizzeria Uno, frate, am zis eu dând din cap dezaprobator. Data viitoare unde ne ducem? La KFC?

Cu două săptămâni înainte de Crăciun, la ieşirea de pe Interstate 87, în Yonkers, am trecut pe lângă un camion cu

platformă. Pe platformă, un Corvette Z06 din 2006, negru, interior negru – era prima oară când vedeam aşa ceva. Mă documentasem o grămadă până să mi-l comand. În viziunea mea, Z06 era suma tuturor lucrurilor bune tipice Americii. Încredere. Putere. Măiestrie. Performanţă. Avea un motor LS7 V8 cu o capacitate de şapte litri, un motor clasic deci, cu tacheţi, care dezvolta 505 cai-putere, iar cutia de viteze era manuală, în şase trepte. Pentru o maşină de dimensiunile ei, asta era enorm, rezultatul fiind un cuplu atât de mare, încât l-a făcut să exclame chiar şi pe Jeremy Clarkson, prezentatorul emisiunii *Top Gear* de la BBC: „E dovedit, Z06 poate ajunge de la 0 la 280 de kilometri pe oră într-o singură treaptă!”. Vorbim despre o maşină care scotea timpi mai buni pe circuitul Nürburgring decât maşini care costau de zece ori mai mult – oferindu-ţi totodată confortul unei maşini moderne, de la radio prin satelit până la sisteme de navigaţie şi sistem dual de încălzire, ventilaţie şi aer condiţionat. Te ducea unde voiai într-o clipită şi mai era şi plăcut. Era acea maşină americană rară pe care băieţii de la Maranello, Stuttgart şi Bologna, oricât şi-ar fi dorit, nu-şi puteau permite s-o treacă cu vederea. Era suficient să mă uit la ea ca să simt cum se deşteaptă patriotismul în mine. Eram îndrăgostit.

În opinia mea, maşinile sunt făcute ca să fie conduse. N-a fost maşină pe care s-o fi avut şi pe care să n-o fi folosit în viaţa mea de zi cu zi. Cunosc mulţi oameni fascinaţi de scena urmăririi din *Locotenentul Bullitt*, în care Steve McQueen depăşeşte o Barracuda neagră cu Mustangul lui verde, însă ce m-a fascinat pe mine dintotdeauna a fost faptul că personajul conduce maşina aia şi o parchează zi de zi pe străzile din San Francisco.

Asta însemna şi Z06 pentru mine. Era frumos, exotic şi iute ca gândul. În timp ce deţinătorii de Ferrari îşi duceau stresaţi bijuteriile în garaje de fiţe, ca nu cumva să se-ndepărteze de centru, eu mă mândream cu maşina mea parcând-o zi de zi pe străzile din Manhattan, pentru că, dacă îmi luam o maşină, o şi conduceam – oriunde, oricând, inclusiv într-o operaţiune de contraspionaj care însemna să pendulez mereu între un diplomat rus şi agenţii de la FBI. N-am avut niciodată impresia că bag banii de pomană în maşini. „Am cheltuit o grămadă de

bani pe băutură, femei şi maşini rapide. Pe restul n-am făcut decât să-i irosesc”, a zis la un moment dat marele fotbalist irlandez George Best. Am fost dintotdeauna de părerea lui.

Pe termen lung, Z-ul avea să-mi fie de mare folos. Urma să fie maşina cu care aveam să-mi iau tălpăşiţa după multele întâlniri cu Oleg, dar, pe lângă asta, avea să mă ajute să mai scap de stresul şi presiunea care se acumulau constant. Relaţiile cu Oleg puteau fi îngrozitor de frustrante. Aveam să simt asta de nenumărate ori. Relaţiile cu Biroul, pe măsură ce ne chinuiam să găsim o strategie, să vedem ce şi cum ar trebui să zic, puteau fi şi mai şi. Îmi făceam griji ca nu cumva să fie anulată operaţiunea, să nu fiu deconspirat sau mai rău. În oricare dintre scenariile astea, ştiam, vina avea să fie aruncată în cârca mea. Pentru că am o minte care nu stă locului o clipă, mi-am imaginat toate scenariile posibile şi imposibile, ca să văd cum se termină fiecare în parte – uneori bine, alteori rău. Faptul că eram din când în când capabil să mă deconectez de toate astea, fie şi pentru câteva minunte, călcând pedala de acceleraţie a maşinii până la podea avea un efect Zen special asupra mea. Nu ratam niciodată şansa de a-mi face această injecţie cu adrenalină. Rupând cauciucurile pe serpentinele de pe Bear Mountain. Schimbând viteza în punctul ideal. Glisând încrezător spre următorul viraj la stânga.

Fix ca în Boston, unde eram când am avut primul meu Corvette, am găsit un grup de împătimiţi de maşini şi am început să ies cu ei. Împărţeam aceleaşi convingeri, iar ceea ce-i mâna nu era dorinţa de recunoaştere, ci extazul pe care îl putea genera condusul în sine. Dacă voiau să sune formal, îşi ziceau New York Motor Club. Obişnuiam să ne întâlnim foarte devreme în dimineţile de duminică, undeva în afara oraşului, de unde îi dădeam bice pe drumurile lăturalnice şi pe şoselele din zona rurală, atingând viteze care n-ar fi fost posibile câteva ore mai târziu, în condiţii de trafic normal. Aşa a fost şi când am coborât în ceţoasa Hudson Valley. Ne-am oprit într-un orăşel ca să bem o cafea şi să ne umplem rezervoarele. Era unul dintre acele sfârşituri de săptămână când maşinile de familie, mai puţin rapide, începeau să blocheze drumurile.

Cum stăteam toţi în curbă, în faţa tancului de Z06, am început să povestesc cu prietenii mei Matt şi Larry despre cei

mai *cool* oameni pe care i-am cunoscut noi vreodată.

— Unchiul meu a lucrat pentru CIA, a zis Matt. Era foarte tăcut. La vremea aia nimeni nu ştia ce face exact. Dar era un dur, în felul lui extrem de discret.

— Mai că nu-ţi vine să crezi că există oameni care fac asta, a zis Larry. Dar n-ai de unde să ştii. Crezi c-a omorât pe cineva?

Oricât mă mânca să intervin, mi-am ţinut gura. N-am zis decât:

— Mă-ndoiesc. Dar probabil c-a rănit sentimentele câtorva persoane.

Era replica lui Robert De Niro, am furat-o din *Ronin*. Aşteptam de ani de zile ocazia s-o folosesc.

Atunci când nu mergeam pe circuitul din Lime Rock şi nici în sprinturile noastre matinale, ne întâlneam şi puneam la cale ceea ce ne plăcea să numim ture pentru ego. Ne duceam împreună în Times Square sau în alt loc ultracentral, cu trafic intens, parcam şi stăteam aşa, fără să spunem nimic. Ieşeam din maşini şi ne uitam la provincialii cu ochii cât cepele, care o luau razna când vedeau maşinile şi începeau să ne pună întrebări, să-şi facă poze cu ele. Era jenant, dar şi incitant să vedem nişte străini că vin, ne strâng mâna şi ne imploră să-i dăm şi pe ei o tură în maşinile noastre superlustruite.

Faza cu maşinile şi stilul de viaţă pe care îl implicau avea să devină unul dintre micile mele secrete pe care nu le dezvăluisem celor de la FBI. Agenţii deveniseră atât de prezenţi în viaţa mea, încât era reconfortant să ştiu că există câteva lucruri pe care le păstrasem pentru mine. Unii beau. Alţii iau droguri. Alţii sar cu paraşuta sau dau cu şutul în minge pe un gazon bine întreţinut. Pe mine nu mă interesa nimic din toate astea. Ce-mi plăcea mie era să conduc ca apucatul.

Ştiam că agenţii FBI n-ar fi fost de acord cu aventurismul condusului sau cu unele personaje din povestea asta. Era foarte probabil să fi văzut în pasiunea mea pentru curse o slăbiciune, o dovadă că nu eram o persoană matură, pe care să se poată baza în planurile pe care le puneam cap la cap împreună. Nu-şi doreau să aibă de-a face cu un tip gata să-şi asume oricând riscuri, era evident, mai ales în condiţiile în care nici nu apucaseră să măsoare pe îndelete amplitudinea lor.

Însă atât timp cât nu ştiau n-avea cum să mă afecteze. Astfel, în mijlocul lunii decembrie, în dimineaţa în care maşina a fost coborâtă de pe platformă şi m-am urcat în ea, ca să fac o tură, am simţit un fior gândindu-mă la toţi caii-putere din mâinile mele. Mă simţeam extrem de încrezător. Automobil sau spionaj, nu exista ceva ce n-aş fi putut învăţa să conduc dacă îmi dădeam un pic silinţa.

În prima jumătate a anului 2007 m-am întâlnit cu Oleg de patru ori, de fiecare dată la restaurante obişnuite din Central Avenue. În două rânduri, în ianuarie şi februarie, am fost la Pizzeria Uno. În aprilie ne-am întâlnit la Charlie Brown's, un lanţ regional de restaurante frecventate în general de familii. Iar în iunie a fost rândul localului retro – retro pe bune, nu vreo imitaţie de retro – El Dorado Diner. Nici urmă de borş sau de rusoaice incitante care să ne întâmpine la intrare.

Protocolul a fost acelaşi de fiecare dată. Oleg mă suna pe celular şi mă întreba dacă am cum să iau prânzul cu el, de obicei a doua zi. Nu cina. Nu micul dejun. Nu ceva de băut. Prânzul. Am zis da în fiecare ocazie, fiind de acord să mă întâlnesc cu el chiar dacă asta însemna să reprogramez o întâlnire sau chiar să anulez alte planuri pe care le aveam. El stabilea de fiecare dată unde şi când, obişnuind să-mi dea la plecare, în timp ce ne luam rămas-bun, cartea de vizită sau meniul pentru livrări al localului următor.

— Data viitoare o să mergem aici, zicea el, iar mie nu-mi rămânea decât să aştept să mă sune ca să-mi spună când.

A fost ca un dans lent şi lung. Cu fiecare întâlnire, făceam câţiva paşi înainte, agonizant de încet. Există o scenă în thrillerul cu spioni *XXX*, în care personajul interpretat de Vin Diesel, Xander Cage, se întâlneşte cu o spioană din Rusia, Elena, care se ocupă de monitorizarea unui grup de persoane din Europa Centrală suspectate că ar fi terorişti. „De doi ani sunt aici sub acoperire”, îi zice ea, la care el, nevenindu-i să creadă, o întreabă: „De doi ani? Şi ce plănuiai, să-i laşi să moară de bătrâneţe?”.

Ar fi putut la fel de bine să mă-ntrebe şi pe mine acelaşi lucru.

Pe cât de încet mi se părea că progresez, pe atât de clar mi-era că Ted şi Terry sunt extrem de încântaţi. Mă încurajau să

continui dansul, ba chiar îmi arătau uneori încotro s-o iau, însă sfaturile lor se opreau adesea la „Poartă-te firesc” şi „Încurajează conversaţia”. În legătură cu Oleg, nicio direcţie. Se comportau de parcă partea cu adevărat importantă era ca eu să le dau raportul.

În rarele cazuri în care mergeau mai departe de atât, sfaturile lor specifice constau în avertismente teribile. Ted mi-a zis la un moment dat:

— Sub nicio formă nu te lua la întrecere cu Oleg când vine vorba de băutură.

Ce mod amuzant de a pune problema, mi-am zis.

— Poftim? Te referi la beer pong?

Ted, care în mod normal era imperturbabil, părea surprinzător de încordat. Mi-a repetat avertismentul cu şi mai multă emfază:

— Pentru ei, a zis, băutul nu e o joacă, ci o abilitate cultivată şi dezvoltată de la vârste fragede. Poţi să îi baţi la orice îţi trece prin cap, dar nu poţi să-i bagi sub masă când vine vorba de băut.

Mă întrebam: oare n-a fost niciunul la vreo petrecere americană în facultate? Dar l-am ascultat. *În regulă. Să nu bei cu Oleg. Niciodată. S-a notat.*

Înarmat cu avertismentul în cauză, am făcut primul drum la Pizzeria Uno. Asta se-ntâmpla la prânz, într-o zi de marţi, pe la jumătatea lunii ianuarie. Oleg a comandat o bere. Eu un ceai cu gheaţă.

A fost o întâlnire plăcută, dar nu cum mă aşteptasem eu să fie. I-am adus cărţile pe care le comandase. El a venit îmbrăcat într-un costum de afaceri gri, tern, la care îşi pusese o cravată roşie, nici prea lată, nici prea îngustă. La gât purta, atârnată cu şnur, o legitimaţie pe care şi-o îndesase în buzunarul din dreapta al cămăşii. Tot ca un robot afacerist arăta, dar părea un interlocutor mai relaxat decât cel care ne vizita la sediu nu demult. Pentru prima oară de când îl cunoşteam, l-am auzit vorbind mult despre el. Mi-a zis că a copilărit în vestul Rusiei, nu în Moscova. Studiase la Academia Maritimă din Vladivostok, un port dur, nu departe de graniţele Rusiei cu China şi cu

Coreea de Nord. A zis că de mic copil visase să ajungă în marina militară, doar că, spre deosebire de noi, a fost nevoit să urmeze cursurile academiei pentru a intra cu gradul de ofiţer.

— Nu a fost deloc uşor, a zis el. Trebuia să alergăm şi să facem flotări şi tot felul de exerciţii fizice. Am muncit foarte mult. Dar eram hotărât şi-am scos-o la capăt.

Aşa cum le spunea Oleg, nu prea rămânea loc de îndoială. În ciuda aspectului exterior, atunci când vorbea despre sine se simţea o doză de lăudăroşenie şi foarte multă mândrie. Şi, mă gândeam eu, poate că le mai şi înflorea niţel.

A zis în treacăt că era căsătorit şi că avea o fiică adolescentă, însă nu şi cum le cheamă. Am observat că purta verighetă şi o insignă din aur în formă de submarin, aşa cum un pilot din Forţele Aeriene ale Statelor Unite ar purta una sub formă de mici aripi sau un puşcaş marin ar avea un trident la rever.

— Ai fost ofiţer pe un submarin? l-am întrebat pe Oleg.

— Da, am fost membru al echipajului pe un submarin, a zis el. Un serviciu foarte important.

A zis că, printre altele, procesul de apărare a patriei însemnase să patruleze de-a lungul coastei Statelor Unite cu rachete nucleare aţintite spre noi. Fusese cantonat într-o mulţime de locuri, a spus el. A menţionat Turcia. Înainte de New York, parcursul său diplomatic înregistrase o oprire şi în Canada.

Acum era aici, iar viaţa metropolei îi pria cu adevărat.

— E centrul lumii, buricul pământului.

N-aveam de unde să ştiu cât era pe bune şi cât nu, însă aveam impresia că mare parte din ce-mi spusese era adevărat. Oleg era diplomat de profesie şi, aşa cum începea să devină tot mai evident, un tip înclinat către spionaj. Îl suspectam că îşi însuşise, pe parcursul formării sale, aceeaşi lecţie importantă pe care tocmai o învăţam şi eu, şi anume că minciunile sunt mult mai credibile atât timp cât sunt mascate de adevăruri demonstrabile. Din punctul meu de vedere, chestiile astea nici măcar nu contau, aşa că la ce bun să le mai şi înfloreşti?

Chiar şi aşa, nu puteam să nu mă întreb ce-l apucase pe Oleg acum, pentru că nu părea genul de om pe care îl apucă aşa, din senin, să se confeseze.

A zis că-i plăcea de părinţii mei. Mi-a spus cât de importantă era educaţia în viziunea lui, după care m-a întrebat unde făcusem eu facultatea. I-am zis de NYU, am menţionat şi că făcusem parte din programul ROTC, dar că o luasem la un moment dat spre tehnologie. Am detectat rapid un şablon. Mai întâi zicea ceva drăguţ ca să mă perieze, apoi strecura o întrebare aparent inocentă. A zis că îi plăcea să se uite la televizor la fotbal american – apropie-te de tânărul american! – şi m-a-ntrebat dacă şi mie îmi place.

— Maşinile sunt sportul meu, i-am spus, sărind imediat peste un subiect pe care probabil că îl studiase special pentru întâlnirea cu mine.

Iniţial, conversaţia noastră din pizzerie a fost ca un fel de zgomot alb. Abia mai târziu mi-am dat seama ce făcea Oleg – vorbindu-mi deschis, în aparenţă, încercase de fapt să mă facă să mă simt în largul meu şi să-i dezvălui şi eu unele lucruri. Acum înţelegeam, planul său era să mă scoată din starea de alertă, astfel încât să răspund din reflex la întrebările pe care mi le punea. Ceea ce am şi făcut, într-o oarecare măsură. Oleg se pricepea la interogatorii, bănuiesc că episodul de faţă putea sta mărturie – atât cât a durat întâlnirea, m-am simţit confortabil şi am lăsat garda jos.

În timp ce eu sporovăiam, el opera. Trebuia să-mi perfecţionez tactica. Exista o doză reală de risc. Auzisem poveşti despre care speram că nu ajunseseră şi la urechile Avei, cum ar fi terifianta poveste a lui Aleksandr Litvinenko, jurnalistul de investigaţie rus, fost ofiţer al FSB, care dezertase şi care, în noiembrie, murise otrăvit la Londra. Oleg era extrem de rezervat şi, în mod cert, greu de citit. Însă lucra de aceeaşi parte a baricadei cu cei care erau suspectaţi că l-ar fi omorât pe Litvinenko, iar eu eram conştient de ceea ce erau capabili conaţionalii săi.

Nu-mi permiteam să persist în prostia mea. N-aveam să mai fiu niciodată atât de expus. Aveam o treabă de dus la bun sfârşit. Însă n-aveam să-mi las nici imaginaţia să mă paralizeze.

De asemenea, am hotărât că, aşa cum Oleg păruse interesat să afle mai multe despre mine, trebuia la rândul meu să aflu mai multe despre el. Ceea ce spusese despre timpul petrecut în marina militară era edificator, însă fusese o informaţie plantată

intenţionat ca să mă încurajeze să fiu mai deschis. Tipul ăsta care pretindea că devenise diplomat rus după ce fusese căpitan pe un submarin sovietic avea încă multe secrete, iar eu voiam să i le aflu pe toate.

Atunci când i-am pomenit lui Terry prima oară despre Oleg, mi-a fost clar că era cineva de care a cărui existenţă guvernul nostru era informat şi interesat – genul de tip prezent pe radarul FBI. Agenţii nu s-au înghesuit să mă pună la curent cu biografia lui, însă l-am căutat pe internet, am verificat câteva baze de date publice şi am mai dedus câte una, alta, din care a reieşit că Oleg nu era un simplu diplomat rus. Era în Comitetul de Stat-Major al Naţiunilor Unite, poziţie din care interacţiona la nivel înalt cu diplomaţi militari din toată lumea. Iar intuiţia mea legată de domeniul lui special de interes fusese corectă. Oleg era ofiţer în cadrul Direcţiei Principale de Informaţii a Statului-Major General al Forţelor Armate ale Federaţiei Ruse – pe scurt, GRU, Glavnoe Razvedîvatelnoe Upravlenie.

Bărbatul acela tăcut, uşor stângaci, îmbrăcat cu costume prost croite şi impermeabile şi mai urâte era un ofiţer cu un grad destul de înalt în serviciile de informaţii militare ruseşti. Şi asta nu era tot. Oleg era ofiţer de caz, ofiţerul meu de caz. Fusese pregătit să coordoneze agenţi şi să recruteze potenţiali informatori străini. Misiunea lui era să identifice oameni ale căror cunoştinţe şi relaţii ar putea fi valoroase pentru Federaţia Rusă – urmând să facă tot posibilul ca să-i atragă de partea sa.

Oameni ca mine.

Titlul de *ofiţer de caz* îmi era cunoscut din nişte cărţi şi articole pe care le citisem. Era o poziţie specială în serviciile de informaţii militare ruse, o poziţie cu posibilităţi reale de avansare. Unul dintre exponenţii ei, cel puţin, ajunsese pe cele mai înalte culmi cu putinţă: în perioada cât a făcut parte din KGB, până să ajungă preşedinte, şi Vladimir Putin fusese ofiţer de caz în serviciul de informaţii.

A trecut ianuarie, a venit februarie, iar eu, în tot timpul ăsta, am aşteptat din ce în ce mai nerăbdător să mă sune Oleg. Ce tot făcea? Îi spusesem eu ceva? Îl descurajasem? Dispăruse pur şi simplu? În timpul zilei îmi făceam de lucru la birou, încercând să nu mă cramponez de proaspăta mea carieră de agent dublu. De fapt, nu mă chinuiam prea tare. În fiecare seară citeam cărţi

despre spioni ca Ames, Hansen sau Pollard. Analizam tacticile de care uzaseră şi mă întrebam dacă eu m-aş descurca mai bine decât ei. De multe ori, aroganţa fusese cea care le venise de hac. Le dăduse încredere iniţial, după care îi făcuse neglijenţi. Cu cât mă gândeam mai mult la treaba cu spionajul, cu atât mai bine îmi dădeam seama ce provocare imensă era să păcăleşti pe cineva la nivelul ăsta – cea mai mare provocare, fără urmă de îndoială. Şi, cu cât citeam şi disecam mai mult metodele folosite de aceşti spioni renumiţi, cu atât îmi doream mai tare să intru din nou în ring cu Oleg.

Cât timp a durat aşteptarea, am avut mai multe întâlniri prelungite cu Ted şi Terry. Oricât de tare mi-aş fi dorit eu să avansez cu Oleg, nu voiam nici să sfârşesc omorât. Mă gândeam că nici Avei nu i-ar fi plăcut asta. Şi nici mie, în mod sigur. Era incitant să trăiesc pe muchie de cuţit, dar nu voiam să cad pe tăiş. Încet, anevoie şi cu intermitenţe, încercam să găsesc un echilibru acceptabil.

La una dintre întâlnirile mele cu agenţii FBI am ridicat o problemă care nu-mi dădea pace.

— Crezi că-i înarmat? l-am întrebat pe Terry.

— Probabil că nu, mă gândesc eu, a răspuns agentul.

— Probabil că nu?

Acest *probabil* bătea la ochi.

— Nu cred că un diplomat de rang înalt ar risca să fie găsit cu o armă asupra lui. Ce sens ar avea?

— Păi, şi de ce nu eşti sigur? am spus eu. De ce zici *probabil*?

— În chestiunile astea, nu putem spune decât *probabil*, a răspuns el.

Oleg m-a căutat din nou într-o joi. Era o dimineaţă caldă de februarie. M-a întrebat dacă pot lua prânzul cu el în acea zi, iar eu i-am zis că da. Cu 30 de minute înainte de întâlnire am trecut pe la părinţii mei pe acasă şi am vomitat. Iradiere. Arme. Eram surescitat. Mi-am dat cu nişte apă rece pe faţă şi am încercat să mă adun. După care am mânat maşina ca apucatul, făcând tot posibilul să ajung la timp. Pe drum i-am dat un telefon lui Terry ca să-i spun că plecasem să mă-ntâlnesc cu tipul – „doar aşa, ca să fii la curent”.

— Relaxează-te, mi-a spus el. N-o să păţeşti nimic.

Deşi am şofat agresiv prin traficul de la prânz, tot am întârziat 15 minute la întâlnire. Pe Oleg l-am găsit în apropierea standului de la intrare, prefăcându-se interesat de meniul Pizzeriei Uno.

Când am intrat, am detectat o urmă de furie în privirea lui, însă şi-a recăpătat instantaneu calmul. Indiferent ce-ar fi fost în mintea lui, a afişat o expresie de uşurare când m-a văzut îndreptându-mă spre el.

— Prietene! a zis el zâmbitor, strângându-mi mâna energic. Mă bucur să te văd!

Am schiţat şi eu un zâmbet anemic. Acea sclipire de furie îmi dăduse emoţii. N-am putut să mă abţin şi i-am aruncat o privire spre zona taliei, căutând vreo umflătură, dar n-am văzut nimic.

— Îmi pare foarte rău, am zis. S-a buşit ceva la birou şi a durat până am scos-o la capăt.

— Buşit? m-a întrebat el confuz – bănuiesc că era prima oară când auzea termenul.

Am observat că nu-mi dăduse drumul la mână. Să fi fost doar o stângăcie socială la mijloc? Vreun soi de test? Sau voia să vadă dacă nu cumva îmi creştea pulsul pe măsură ce-i explicam de ce am întârziat? Nimic din ce făcea Oleg nu părea să fie întâmplător.

— Un client nemulţumit, am explicat eu. A durat un pic mai mult să-l rezolv prin telefon.

S-a uitat la mine o fracţiune de secundă mai mult decât ar fi fost necesar, apoi a zâmbit şi mi-a dat drumul la mână.

— Hai să stăm jos, a zis el.

Odată aşezaţi, Oleg a redevenit amical, reluând băşcălia de data trecută, când tot la Uno luaserăm prânzul. Din când în când îmi povestea câte ceva despre el, aşteptându-se să fac şi eu acelaşi lucru. Când a zis că fiica lui învăţa franceza la şcoală, şi-a amintit şi că mama mea era din Franţa.

— Tu ştii franceză? m-a întrebat. Ai paşaport francez? Mai faci excursii acolo?

— Ştiu franceză, am zis eu, mărginindu-mă la atât.

Chiar dacă fusesem cu ai mei în Franţa de multe ori, nu aveam paşaport francez. Ceva îmi spunea că întrebările lui Oleg nu erau simple curiozităţi, ci că ştia el de ce mă întreabă.

N-a insistat totuşi.

— Franceza e o limbă frumoasă, a zis.

Despre tatăl meu pakistanez n-a zis nimic şi nici nu m-a întrebat dacă ştiam urdu.

Îmi pregătisem şi eu o chestie pe care voiam s-o strecor în discuţie – faptul că soţia mea avea pe cineva în familie care era oarecum rudă cu Troţki, teoreticianul revoluţionar marxist şi primul lider al Armatei Roşii. M-am gândit că lui Oleg avea să-i placă asta – şi chiar i-a plăcut.

— *Lev* Troţki? a întrebat el, luminându-se la faţă când a auzit numele.

— Chiar el, am zis eu.

Îl impresionasem. N-a durat însă mult şi a preluat din nou frâiele discuţiei. M-a întrebat dacă nu cumva eram inginer electrician.

— Nu asta ai studiat în facultate?

— Nu. Computere. Am studiat tehnologie.

În fond, întrebările lui păreau relativ inocente – nu era nimic din ce nu i-aş fi putut spune şi străinului de lângă mine în timpul unui zbor cu avionul –, motiv pentru care îmi venea greu să menţin un zid de apărare între mine şi el şi să-l mint. Pe de-o parte, apreciam deschiderea de care dădea dovadă. Îmi doream să mă apropii de Oleg la fel de mult pe cât îşi dorea şi el. Pe de altă parte, cu fiecare nouă întrebare pe care mi-o punea, golul pe care îl simţeam în stomac era şi mai intens. Nu că aş fi divulgat cine ştie ce secrete, dar îmi dădeam seama că el conducea discuţia cu lejeritate în timp ce eu răspundeam la nişte întrebări biografice particulare fără să ştiu care va fi sfârşitul jocului. Trebuia, cel puţin, să ţin minte ce îi spusesem, ca să nu mă contrazic mai târziu. Tonul era acelaşi, relaxat şi amical. Însă, cu cât vorbeam mai mult, cu atât deveneam mai tensionat. Aveam impresia că mă împinge într-o anumită direcţie şi ştiam că nu era de bine. Nu m-am simţit niciodată confortabil pe scaunul din dreapta, mai ales dacă nu ştiam unde merg, ca să nu mai vorbim de rută.

Am cerut nota. A plătit Oleg cu bani gheaţă. Întotdeauna plătea aşa. Când ne-am ridicat ca să plecăm, a scăpat portofelul din mână. I l-am prins din zbor şi i l-am dat înapoi.

— Mulţumesc, mulţumesc, a zis el.

Iar mă gândeam: *A fost un simplu accident? A fost un test? A vrut oare să mă verifice, să vadă dacă nu dau să mă uit ca din întâmplare în portofel? Era acolo ceva ce-ar fi vrut să văd? Sunt eu paranoic?* Întrebările sale aparent inofensive mă puseseră pe jar. Dacă era un test, bănuiesc că trecusem. Însă, de fiecare dată când eram împreună, rămâneam cu senzaţia că Oleg încerca să se strecoare în mintea mea. Iar dacă intenţiona să-mi sădească o sămânţă de paranoia, reuşea.

Trebuia să găsesc un mod de a trece eu la cârmă. Sesiunile astea de întrebări încâlcite nu doar că-mi întorceau stomacul pe dos, ci erau mult prea riscante pentru mine. Având în vedere răspunsurile vagi, dar sincere pe care le dădeam, ruşilor avea să le vină greu să se lămurească cu mine, ceea ce însemna automat că n-am făcut decât să pierd timpul. Sau, la fel de rău, înainte să fac vreun pas, ei aveau să-mi ceară cine ştie ce chestie, care mie nu mi-ar fi convenit deloc. Îmi şi închipuiam: *În regulă, uite la ce ne-am gândit. Vrem să închiriezi o dubă, să mergi prin Washington şi să pozezi clădiri vulnerabile. Ba nu. Vrem să te căsătoreşti cu roşcata asta pe care o cheamă Anna, ca să-i putem face rost de o carte verde.* Nu, mersi! Trebuia să iau eu frâiele.

— Sunt nişte oportunişti, m-a avertizat Ted atunci când i-am împărtăşit ce mă măcina. Probabil că încă nu-şi dau seama cum te pot folosi. Când or să-şi dea seama, crede-mă, vor încerca s-o facă.

Aşa păreau să stea lucrurile. Când aveau să hotărască ce voiau de la mine, eu nu trebuia decât să mă asigur că era vorba despre ceva ce puteam să le ofer – sau, mai exact, să-i fac să creadă că pot.

Capitolul 11

De unde până unde spion

N-am avut cum să-mi schimb numele sau identitatea, ruşii îmi cunoşteau familia de 20 de ani. Faptul că lucram sub numele meu adevărat mă făcea mai vulnerabil. Dacă ruşii voiau să vină după mine, ştiau exact unde mă găsesc. Lui Oleg nu i-am dat prea multe detalii despre viaţa mea personală. Nu i-am povestit niciodată despre cartierul meu sau despre Ava – deşi ştia că sunt căsătorit. Nu-mi făceam însă iluzii că aş avea cum să-mi protejez intimitatea, ştiam că ruşii pot scormoni oricând după ce-i interesează. Am presupus că oricum făcuseră deja asta. Prea complicat nu putea fi. Numărul meu de fix era în cartea de telefon, maşinile fuseseră înmatriculate pe numele meu, aşa că o simplă căutare le-ar fi fost de ajuns dacă voiau să afle unde stăteam, cine erau vecinii mei, cu cine eram căsătorit, ce facultate am făcut, unde am lucrat, plus de câte ori uitasem să plătesc parcarea, care ajungea să mă coste dublu sau triplu cu tot cu dobânzi şi penalizări.

(Doar de câteva ori s-a-ntâmplat. Jur!)

Într-o zi l-am întrebat pe Ted:

— Probabil că ei ştiu o grămadă de lucruri despre mine, nu-i aşa? Cât de expus sunt?

— Din câte ştim noi, nu extrem de tare, a zis el în stilul lui măsurat.

— Nu extrem de tare? Din câte ştim noi? Asta ce-nseamnă?

— N-avem niciun motiv să credem că eşti în pericol. De ce-ar vrea să-ţi facă rău? Ei speră că o să le fii de folos.

Ştiam că încerca să mă liniştească, dar nu funţiona.

— Pot să mă ia la puricat? am întrebat.

— Pot face cercetări acolo unde există surse la liber, a zis Ted. Sigur.

N-a zis şi ce credea că ar presupune asta, însă despre sursele la liber ştiam mai multe decât el. Era vorba despre LexisNexis şi Google, plus conturile mele de Facebook, Twitter şi LinkedIn. Ruşii puteau merge la Equifax sau la orice altă agenţie de informare cu privire la credite care avea informaţii despre mine. Cam oricine putea avea acces la asta, de altfel. Puteau să vorbească şi cu vecinii mei, cu foştii mei angajatori. Oare puteau să-mi pună microfoane în apartament sau să-mi intercepteze convorbirile telefonice? Oare mă urmăreau? Dar pe Ava?

— E ilegal să te ţină sub supraveghere, m-a asigurat Ted, evitând abil să răspundă la întrebare.

Asta era tot ce-mi putea zice, că ruşii nu s-ar preta la ceva ilegal?

— Dar Oleg face parte din GRU, am zis eu.

Din nou, Ted nu mi-a răspuns direct, însă faptul că nu m-a contrazis era suficient. Am continuat:

— Vrei să zici că serviciile de informaţii ruseşti nu-şi permit să joace murdar împotriva celui mai mare duşman al lor? Diplomaţii din oraşul ăsta nu-şi plătesc nici măcar parcarea. De ce ar respecta reguli mai importante? Le-ar plăcea să-l urmărească pe tipul care îi ajută să spioneze Statele Unite, dar n-or s-o facă pentru că în felul ăsta ar încălca cine ştie ce jurământ al cercetaşilor GRU?

Ted a pufnit în râs.

N-aveam eu experienţă în domeniu, dar nici prost nu eram. Trebuia să plec de la ideea că Oleg a cerut să fiu verificat, nu conta că nu era el cel care făcea asta. Iar respectivii aveau să facă tot posibilul ca să verifice tot ce spuneam, aşa că ar fi fost bine să nu-l mint în privinţa faptelor ce puteau fi demonstrate decât dacă era musai s-o fac.

Puteam să restrâng cadrul de referinţă. Puteam să exagerez. Puteam să ascund unele aspecte problematice şi să mă concentrez asupra unor detalii răzleţe. Însă, oricum mi-aş fi prezentat biografia şi motivele, tot aveau să fie examinate cu atenţie atât de ruşii de aici, cât şi de cei de la centru. Urmau să

verifice până când se convingeau că pot avea încredere în mine. Aşa că tot ce spuneam trebuia să fie justificabil, chiar dacă nu era sută la sută adevărat. Nu aveam voie să trăncănesc aiurea, nu trebuia să spun nimic fără să mă gândesc. Urzelile pe care aveam să le ţes trebuiau să aibă la bază nişte adevăruri. Ruşii trebuiau să creadă. Simplu sau complicat, asta era tot ce trebuia să fac.

Chiar dacă nu-mi puteam schimba numele şi datele biografice de bază, puteam jongla cu personalitatea şi motivaţiile mele. Oleg ştia deja *cine* sunt, dar ţinea doar de mine să-i arăt de ce eram în stare. A fi agent dublu, am descoperit eu, nu înseamnă să te arăţi aşa cum eşti. De fapt, am fost nevoit să-mi inventez o cu totul altă imagine, care avea să-mi fie mai de folos decât eul meu adevărat. Iar tot acest proces s-a dovedit a fi extrem de important şi de distractiv totodată.

În principiu, cu Oleg am avut ocazia să fiu mult mai nemernic decât am fost vreodată în viaţa de zi cu zi. Am pus banii mai presus de orice. Am fost tot timpul nerăbdător. Iute la mânie. Impertinent. Insuportabil. Egoist. Am ajuns la concluzia că aşa era cel mai bine. Oleg era un tip foarte dur. Îndurase multe în marina militară rusească şi obţinuse un post mult râvnit în Statele Unite, cel mai bun din New York. Cel mai impresionant era însă că reuşise să facă tranziţia de la Uniunea Sovietică la Federaţia Rusă şi să rămână în picioare. Nu oricine se putea mândri cu aşa ceva – un om slab sau şovăielnic, în niciun caz. Dacă voiam să mă ţin tare în faţa unui tip ca ăsta, mi-am zis eu, trebuia să fiu la fel de dat dracului.

Pentru prima oară m-am simţit eliberat de constrângeri. Nu mai trebuia să fiu un tip prietenos, agreabil şi cumsecade, aşa cum m-am străduit întotdeauna să fiu. În raport cu aproape toţi ceilalţi, obişnuiam să mă desconsider foarte tare. Îmi plăcea să-i fac pe oameni să râdă. Îmi doream să mă placă. În schimb, alter ego-ul meu era un psihopat amoral şi narcisist – şi aşa am ajuns să fac o mulţime de lucruri la care nici măcar nu aş fi îndrăznit să visez vreodată. Probabil că n-ar trebui să recunosc cât de uşor am intrat în rolul de nemernic. Atunci când îmi jucam rolul cu Oleg, nu mă mai interesa dacă mă urăşte sau dacă vrea să mă vadă mort. Nu mă interesa decât să-mi văd personajul în acţiune, să-l văd că mă ţine în priză, întreg la minte şi că dă

randament chiar şi în circumstanţe total necunoscute. Iar asta, aşa cum am observat, era eliberator.

Nici nu mi se părea că am de ales. Tipul pe care îl ştiau prietenii, părinţii şi soţia mea ar fi fost incapabil să-şi vândă ţara pentru bani. Aveam simţ moral. Ţineam prea mult la respectul celor pe care îi respectam. Îmi plăcea să dorm liniştit noaptea. Dacă voiam ca această mare înşelătorie să fie credibilă, atunci trebuia să inventez un personaj care să se implice în mod plauzibil în spionaj. Iar acest personaj era musai să aibă o voinţă de fier şi să fie unitar. Şi nemilos. Personalitatea, atitudinea, manierismele, toate trebuiau să zică de la o poştă: „Sigur, îmi trădez patria, dar nu pe degeaba”.

Vestea bună era că aveam deja nişte defecte şi puteam să le dezvolt pe acestea. Înjuram prea mult. (Scuza mea: m-am născut în New York.) Simţul umorului îmi fusese adesea comparat cu cel al unui puşti de 14 ani – şi nu în sensul bun. Încă râd când aud pe cineva zicând „spermanţet”. Într-adevăr, ideea mea despre distracţie se suprapunea oarecum cu a unui puşti de 14 ani: văzusem mult prea multe filme cinice şi jucasem mult prea multe jocuri video tâmpite. Aşa că, în unele privinţe, aveam o bază solidă pe care să-l construiesc pe acel Naveed pe care începea să-l cunoască Oleg. Vă daţi seama cât de dificilă ar fi fost această trecere dacă aş fi fost o bomboană de băiat!

Însă minusurile mele nu erau suficiente ca să-mi servească drept sursă de inspiraţie. Pentru consiliere de top care să mă ajute să mă transform într-un nemernic amoral, am apelat la experţii de necontestat ai lumii care creau personaje: cei de la Hollywood. Dacă existau nişte oameni care să ştie cum se construieşte un personaj, aceştia erau scenariştii.

Astfel, în timp ce eu intram în pâine cu Oleg, televizorul meu cu ecran plat mă ajuta să organizez în camera de zi propriul Festival de Film cu Spioni, Informatori şi Agenţi Dubli. Începusem să caut personaje de la care să am ce învăţa şi pe care să le imit. Şi nu erau puţine. *Miami Vice*, *Spioni de elită*, *Obsesia*, *Colateral*, *Casino Royale*, *Manhunter*, *Locotenentul Bullitt* – mă uitam la ele până când mi se înceţoşau ochii şi trebuia să mă bag în pat. Filme pe care le mai văzusem, filme de care nici nu auzisem, episoade din seriale vechi. Practic, le

învăţam pe de rost. După care mă duceam în baie şi exersam în faţa oglinzii replicile mai de impact – un fel de Stella Adler care îngrăşa porcul în ajunul audiţiei pentru un rol dificil.

„N-am venit până aici ca să dăm o probă pentru afacerea asta. Afacerea dă o probă pentru noi” – Jamie Foxx, *Miami Vice*.

„O decizie proastă e mai bună decât incapacitatea de a lua o decizie” – James Gandolfini, *Clanul Soprano.*

„Cum adică sunt nostim? Adică sunt nostim aşa cum e nostim un clovn? Te amuz? Te fac să râzi? Dracu’ s-o ia de treabă, eu sunt aici ca să te amuz pe tine?” – Joe Pesci, *Băieţi buni.*

Poate suna prostesc acum, însă jur că în felul ăsta am învăţat foarte multe despre cum se construieşte o personalitate nouă, mai dură. Tot filmele mi-au arătat şi cum să intru în pielea personajului. Ca transformarea să aibă loc, era nevoie doar de câteva repetiţii în faţa oglinzii. În 30 de secunde, cât îmi lua să-l imit pe Al Pacino din *Scarface* – „Eu spun întotdeauna adevărul, chiar şi atunci când mint” –, reuşeam să trec de la Naveed Jamali, tipul obişnuit, la Naveed Jamali, agentul dublu cu capsa pusă.

Ăştia pe care îi imitam eu erau dintre cei mai duri. În multe dintre filmele şi serialele despre care vorbesc, personajul principal, fie poliţist sub acoperire, fie spion infiltrat, juca rolul unui agent dublu, iar pe mine mă interesa felul cum reacţiona el atunci când – inevitabil – era acuzat că nu e cine pretinde că e. Din câte îmi dădeam eu seama, cea mai bună apărare era un atac în forţă.

Îmi plăcea la nebunie reacţia lui Crockett şi Tubbs (Colin Farrell joacă fostul rol al lui Don Johnson, în timp ce Jamie Foxx îl înlocuieşte pe Philip Michael Thomas) în *Miami Vice* atunci când Yero, locotenentul cartelului, îi întreabă: „În afară de Nicholas, cine dracu’ vă mai ştie?”. „Mămica şi tăticu’”, zice Crockett fierbând, pe un ton dispreţuitor. După care pune pe masă o grenadă, îi scoate cuiul şi începe să-l ia pe Yero la trei păzeşte: „Vrei să «ştii» chestii? Da’ cine dracu’ eşti tu? Ai făcut o înţelegere cu Poliţia de Frontieră americană ca să-ţi deschidă câteva culoare pe coastă şi acum vrei să le dai la schimb nişte fugari? Pe noi, adică?”. „Ai şi vreun microfon?”, îl întreabă Tubbs, rupându-i cămaşa mahărului. „Sau cu Divizia

Narcotice?”, sare Crockett. „Zi, cu FBI-ul?” După care agenţii sunt din nou stăpâni pe situaţie.

Mă vedeam în stare să-i fac o fază de genul ăsta lui Oleg – mai puţin partea cu grenada, fireşte.

Aveam atâtea din care puteam alege şi atât de multe lucruri de făcut. Odată puse bazele personajului meu – fără stare, temperament exploziv, obsedat de bani –, trebuia să învăţ să mă comport ca un infractor. Făcusem şi eu chestii tâmpite la viaţa mea, însă nu comisesem niciodată o infracţiune, cu atât mai puţin ceva atât de grav ca trădarea sau spionajul. Experienţa mea se reducea la faptul că depăşisem limita de viteză în câteva rânduri sau că mai intrasem în baruri înainte să împlinesc vârsta legală – ceea ce, pe vremea când eram eu adolescent, era de cele mai multe ori trecut cu vederea chiar şi de poliţiştii înţepaţi din Hastings; în niciun caz nu te alegeai cu amprentări şi cu cazier.

Aşadar, ce-ar face şi ce-ar zice un infractor adevărat? Dar şi mai important, cum se aşteptau Oleg şi ceilalţi ruşi să se comporte un infractor? Ca ofiţer militar şi diplomat de carieră, probabil că nici Oleg n-o fi avut prea mult de-a face cu infractori, în afară de trădători dispuşi să-şi vândă ţara pentru plicuri groase pline cu bani. Bănuiam că şi el îşi construia reprezentarea bazându-se tot pe serialele şi filmele americane, aşa cum făceam şi eu. Hollywoodul e cel mai mare produs de export al Americii – auzisem asta de nenumărate ori.

În filme, chiar şi infractorii mai blânzi aveau temperamente explozive. Dacă li se părea că lucrurile nu mergeau chiar aşa cum voiau ei, nu ezitau să plece tunând şi fulgerând în mijlocul negocierilor. Vorbeau o limbă numai a lor şi aveau un set de reguli propriu şi unic.

În *Spioni de elită*, personajul lui Brad Pitt, Tom Bishop, îl acuză pe Nathan Muir, personajul interpretat de Robert Redford, că a lăsat să-i fie ucis un informator:

> Muir: Era informatorul tău. Tu erai cel care îl folosea pentru informaţii.
>
> Bishop: Ah, Isuse Christoase! Nu poţi să faci troc cu oamenii ăştia ca şi când ar fi cartonaşe cu jucători de baseball! Nu e un joc!
>
> Muir: Ba da, chiar asta e. Un joc. Dar nu e un joc de copii. E cu totul alt joc. Şi e serios şi periculos. Şi nu-ţi doreşti să pierzi.

Spionajul e o treabă dură, asta păreau să spună toate filmele. Nu-i pentru cei slabi de înger. Nu-i loc de plângăcioşi sau de

muieri. E ca în *Obsesia*, unde Vincent Hanna, poliţistul interpretat de Al Pacino, îi zice lui Neil McCauley, spărgătorul de bănci interpretat de De Niro: „Viaţa mea e o zonă calamitată. M-am ales cu o fiică vitregă total dată peste cap din cauza tatălui ei biologic, care e un nemernic cât casa, şi cu o soţie, a treia, cu care abia dacă apuc să mă intersectez – pentru că îmi trec timpul urmărind tipi ca tine prin cartier. Aşa arată viaţa mea”. La care McCauley îi răspunde: „Ştii ce mi-a zis un tip la un moment dat? «Să nu te ataşezi niciodată de un lucru pe care n-ai fi dispus să-l laşi în urmă în 30 de secunde – când auzi sirenele după colţ». Acum, dacă tu eşti geană pe mine şi trebuie s-o iei din loc de fiecare dată când mă mişc şi eu, cum îţi închipui că poate să funcţioneze o căsnicie?”.

Mare noroc de filme şi seriale!

După care venea întrebarea legată de motivaţia mea. De ce s-ar hotărî să facă spionaj unul ca mine? Am citit mult despre ce îi face pe oameni să devină spioni. Istoria şi ficţiunea, şi antice, şi moderne, conţineau multe exemple. Cărţi despre spioni, filme despre spioni, seriale despre spioni – toate vin cu teorii în legătură cu motivaţiile ascunse şi mai puţin ascunse. Peste teoria BICE am dat încă din primele faze ale documentării mele.

Conform BICE, există patru motive principale pentru care oamenii devin spioni: bani, ideologie, constrângere sau ego. Uneori se combină două sau trei din ele, dar cei care au cercetat asta mult mai mult decât o făcusem eu ziceau că toate cele patru categorii sunt solide. Fiecare este puternică în felul său caracteristic. Şi e uşor să găseşti exemple pentru fiecare în parte.

Banii pot fi consideraţi cel mai la-ndemână motiv. Oamenii au vândut deseori secrete de stat pentru a-şi rotunji venitul sau într-un context în care apărea o urgenţă financiară. De asta sunt trecuţi printr-o rundă de verificări financiare şi cei care cer acces la informaţii secrete. O mulţime de trădători au fost daţi de gol tocmai de largheţea şi neglijenţa cu care cheltuiau banii. John Anthony Walker reprezintă exemplul perfect – trist e că nu este nici pe departe singurul. Fostul ofiţer din marina militară a Statelor Unite, condamnat după ce a fost găsit vinovat că a vândut informaţii Uniunii Sovietice de la sfârşitul anilor ’60 până la jumătatea anilor ’80, se pare că a fost prins în plasă

cu un năvod făcut din bani grei. Secretarul Apărării Caspar Weinberger a recunoscut că trădarea lui Walker le-a oferit sovieticilor acces la o paletă largă de secrete ale Statelor Unite – „arme şi date de la senzori, tactici navale, ameninţări teroriste, instruiri cu nave de suprafaţă, submarine şi trupe aeropurtate, precum şi gradul de pregătire şi tacticile aferente”.

Ideologia este o motivaţie la fel de comună. De la primii patrioţi, cum ar fi Nathan Hale, şi până la aboliţioniştii sanctificaţi, vezi Harriet Tubman, unii dintre cei mai mari eroi ai Americii au fost spioni ideologici. Spionajul bazat pe ideologie a jucat un rol în aproape fiecare naţiune şi în fiecare război. Orice cauză ai numi, ea este legată de un caz faimos de spionaj. Comunism: Kim Philby şi Klaus Fuchs. Antinazism: Fritz Kolbe şi Juan Pujol. Pro-Cuba: Ana Montes. Lista continuă, creând o istorie fascinantă.

Constrângerea, deşi mai puţin comună, joacă şi ea un rol. Tortura este cel mai evident şi mai extrem exemplu, dar şi ameninţările pot fi la fel de eficiente. Se întâmplă uneori ca, odată capturaţi, unii spioni motivaţi de B, I sau E să pretindă că au fost de fapt constrânşi. Însă uneori chiar aşa se întâmplă şi se recurge şi la o anumită doză de ingeniozitate. În al Doilea Război Mondial, Mathilde Carré, care lucra pentru Rezistenţa franceză, a fost capturată de nazişti şi ameninţată cu tortura sau chiar mai rău dacă refuza să devină agent dublu. Cei de la KGB i-au spus Svetlanei Tumanova că familia ei din Uniunea Sovietică avea să fie în pericol dacă refuza să intre în horă. Deşi nu prea l-a crezut nimeni, Ronald Humphrey a susţinut că a ajutat Vietnamul de Nord doar pentru a o elibera pe soţia sa vietnameză. Secole la rând, ofiţeri şi diplomaţi au fost constrânşi să spioneze fiind ameninţaţi că în caz contrar vor fi deconspiraţi ca homosexuali. Îngrijorate de această posibilitate, agenţiile de informaţii acordau mare atenţie orientării sexuale a candidaţilor, marea lor temere fiind că „devianţii” ar putea fi şantajaţi. Acest gen de constrângere ţine mai degrabă de domeniul trecutului, însă, odată ajuns într-o poziţie delicată, oricine poate fi şantajat pentru a deveni spion.

Ego, incitare, senzaţii tari, aroganţă – spune-i cum vrei, dar o mulţime de oameni spionează tocmai pentru că e atât de distractiv, chiar şi atunci când există şi alte motive la mijloc.

Robert Hanssen e un exemplu de primă mână. Agent FBI care a vândut secretele sale Uniunii Sovietice, acesta a fost implicat în ceea ce a rămas cunoscut ca „poate cel mai mare fiasco al serviciilor de spionaj din istoria Statelor Unite”. Ceea ce l-a stimulat de fapt a fost propria aroganţă. Alt caz este cel al lui Jonathan Pollard, funcţionar în serviciile secrete americane. Acesta a fost condamnat pentru spionaj în favoarea Israelului. Nu şi-a putut închipui că cineva atât de inteligent ca el ar putea fi prins vreodată. Un ego la fel de exagerat avea şi Cristopher Cooke, locotenent în cadrul forţelor aeriene ale Statelor Unite, care în 1981 a strecurat ambasadei Uniunii Sovietice informaţii despre racheta Titan II. A fost atât de fascinat de spionaj, încât nu s-a putut abţine – cel puţin asta a declarat în faţa procurorilor, deloc impresionaţi.

Prin urmare, care avea să fie motivaţia mea? Eram oare un B, un I, un C sau un E? Eram nevoit să aleg ceva. Trebuia să fie credibil şi trebuia să mă reprezinte. Eram convins că Oleg citise la fel de mult ca şi mine despre BICE şi că ştia ce să caute. Oare nu ăsta fusese scopul discuţiilor de la restaurant, să facă lumină în privinţa motivaţiei? Nu cred că venise doar ca să se bucure de rulourile de brânză!

Banii. Asta avea să fie în cazul meu. Dintre toate motivele plauzibile pentru care aş fi trădat, banii erau de departe cel mai credibil. Dacă aveam să fac pe spionul, doar asta putea să funcţioneze. Eu nu aveam nicio treabă cu ideologia. Nu eram mai islamist decât tatăl meu. N-aveam chef de discuţii interminabile cu Oleg despre religie, despre comunism sau despre gloria Imperiului Rus etc. Nu puteam să zic că mă animă sentimente de ură împotriva Statelor Unite – ba chiar dimpotrivă. Nu făceam parte din nicio organizaţie subversivă, asta dacă nu luai în calcul clubul meu de vitezomani. Nici membru cu acte în regulă nu eram pe nicăieri, decât dacă puneai la socoteală permisul de bibliotecă şi cardul de sănătate de la Blue Cross Blue Shield. Nici măcar card Blockbuster nu mai aveam.

Banii erau un motiv simplu. Curat. Înţelegeam banii. La fel ca majoritatea oamenilor, apreciam lucrurile pe care le puteam cumpăra cu bani. Timp liber. Confortul familiei mele. Şi maşini americane de mare viteză. Aşa că, dacă îmi exagerez dorinţa de

a avea cât mai mulţi bani, mi-am zis eu, Oleg o să înţeleagă. Deşi fusese crescut în spiritul comunist al Uniunii Sovietice, care îi luase decenii întregi în derâdere pe americani pentru idealurile lacome ale capitalismului, părea să se fi adaptat la sistemul capitalist în care până şi ţara lui ajunsese să învârtă una dintre rotiţe. Îl suspectam că şi lui îi plăceau banii. În plus, vedea foarte bine cum trăiam eu – maşinile, hainele, slujba – şi avea de unde să-şi tragă confirmările.

La fel ca mulţi spioni adevăraţi, şi eu am presărat puţin E peste motivaţia mea principală. Decizia de a comite un act atât de grav implică şi o doză de aroganţă fundamentală. Pollard şi Hanssen au fost aroganţi. La fel şi cea mai mare parte dintre ceilalţi spioni. Şi, nu puteam să neg, atât eu, cât şi alter ego-ul meu de agent dublu. N-a fost deloc greu să adaug niţică superioritate la ceea ce voiam să-i fac pe ruşi să creadă că mă motiva. În preajma lui Oleg simţeam constant că vreau să-l conving că sunt mai deştept decât el. Cu FBI-ul, la fel, aveam aceleaşi impresii în cap. Ca să nu mai zic că nu mi-am pus o secundă întrebarea dacă chiar sunt mai deştept decât toţi. La fel ca modelele mele reale din istoria spionajului, ştiam că sunt mai şiret decât cei care mă urmăreau.

Aşa arăta personajul al cărui rol puteam lejer să-l joc, ahtiat după bani şi, cu asupra de măsură, sigur de sine. Nici sută la sută eu, dar nici prea departe.

Poate că nici cărţile şi filmele nu fuseseră cei mai buni dascăli. Însă chiar şi aşa, alături de Ted şi de Terry, au fost singurii dascăli pe care i-am avut. Noroc totuşi cu agenţii, pe care mi-am putut testa metodele deprinse de capul meu. Astfel, înainte să mă întâlnesc din nou cu Oleg, le-am împărtăşit lui Ted şi Terry lecţia pe care credeam că o învăţasem.

— În ceea ce mă priveşte, trebuie să fie vorba despre bani, le-am zis agenţilor. Plus un pic de aroganţă. Nimic altceva n-are sens. Nu sunt comunist. Nu urăsc America. Pur şi simplu îmi plac tot felul de chestii. Nu pot să mă prefac că sunt specialist în fizică nucleară. N-aş fi în stare s-o ţin aşa până la capăt. Pot să vorbesc despre aproape orice, dar n-o să reuşesc să conving un specialist că ştiu mai mult decât ştiu. În plus, cum putem şti ce

cunoştinţe are Oleg? Ce pregătire secretă ascunde? Nu putem. Că vreau bani e ceva verosimil.

— Mie îmi place, a zis Ted.

Având aprobarea lor, am urcat în maşină şi m-am dus la lucru.

Odată ieşit din apartament şi din raza de supraveghere a Avei, îmi intram în rol. Doar în felul ăsta puteam să verific ce se schimbase la mine. Purtarea. Mersul. Aura. Felul în care conduceam. (Bine, poate că nu şi felul în care conduceam. N-am fost niciodată timid la volan.) Chiar dacă nu eram înarmat, trebuia să eman încredere şi să nu las să se vadă că mi-ar fi frică. Aşadar, chiar dacă eram îmbrăcat cu hainele mele obişnuite, plecasem din apartamentul meu real, conduceam maşina care chiar era a mea şi rusul ştia cum mă cheamă în realitate, îmi însuşeam manierismele şi personalitatea cuiva care fusese special născocit pentru Oleg.

Pentru ca transformarea mea să fie completă, de fiecare dată când porneam spre locul de întâlnire cu Oleg îmi puneam o compilaţie de piese gândită special pentru asta, care mă ajuta în mod real să-mi intru în rol. Astfel, în drum spre Oleg ascultam o grămadă de chestii care să mă pună în mişcare – „99 Problems" a lui Jay Z, M.I.A. cu „Paper Planes", „Shadow on the Sun" de la Audioslave –, iar pe drumul înapoi, pe măsură ce redeveneam Naveed cel adevărat, înlocuiam chestiile mai dure cu o muzică ceva mai blândă, menită să mă relaxeze – Eddie Vedder, „Hard Sun", „Ghostwriter" de la RJD2 şi puţin Wilco. „Theologians" mergea la fix.

Aveam lângă mine un teanc de documente, recuzita de care eram gata să mă folosesc ca să-mi clădesc credibilitatea, iar hârtiile acelea îmi dădeau încredere să continui, ele erau dovada faptului că aveam ceva tangibil de oferit, la care se adăuga aroganţa ideii conform căreia creierul meu valora în ochii ruşilor mai mult viu decât mort.

Aşa se face că, atunci când opream maşina în parcare, eram cu totul altă persoană. Orice urmă de frică se evapora, parcă umblam la un întrerupător, iar în locul ei aveam o perspectivă extracorporală aproape clinică asupra lucrurilor pe care trebuia să le fac.

Da, joaca de-a agentul dublu era un teritoriu necunoscut pentru mine, însă noutatea experienţei nu mă descuraja. Ba chiar picam bine pe asta – şi nu doar dintr-un singur punct de vedere. Pregătirea tehnologică îmi era de mare folos: eram obişnuit să lucrez cu tehnologii noi. În domeniul meu, asta era o condiţie de bază. Indiferent dacă era vorba despre o căutare, o buclă, un obiect sau o declaraţie Select, dacă înţelegeai conceptele de bază, tot ce trebuia să faci era să le aplici la cel mai nou format.

La fel şi cu spionajul şi contraspionajul – lucruri despre care nu ştiam mare lucru. Ce ştiam, în schimb, era că pot să înţeleg natura umană. Şi mai ştiam că pot să învăţ. Era vorba doar despre o nouă experienţă, cu limbajul şi conceptele sale de bază. La care eu învăţam să mă adaptez.

Când am pus totul cap la cap, am înţeles că aveam tot ce era necesar ca să-i conving pe ruşi că eu eram omul de care aveau nevoie.

Capitolul 12

La cârmă

Vindeam timp de emisie, iar vedeta eram chiar eu.

În aprilie, când m-am întâlnit cu Oleg la restaurantul Charlie Brown's din Yonkers, n-am mai aşteptat să-mi pună el întrebări. Cu câteva aripioare picante dinainte, m-am apucat să-i povestesc care erau planurile mele în ceea ce priveşte Books & Research, cum eram hotărât să transform o afacere modestă de familie într-o companie internaţională de cercetare a bazelor de date. I-am explicat că am ambiţii.

— Textele tipărite sunt depăşite. Lumea se digitalizează. Asta trebuie să facem şi noi.

Am zis că eram gata să cuceresc piaţa internaţională.

— Ar trebui să fim o afacere mult mai mare decât suntem acum, i-am zis. Lucru de care o să mă ocup chiar eu, ascultă la mine.

Plin de sine, i-am expus comeseanului meu situaţia. Egoul meu dădea pe dinafară! Puteam face atâţia bani! Iar eu eram gata de orice!

Şi, cu toate că nu eram – încă – pe punctul de a domina lumea din punct de vedere financiar, tot ce îndrugasem era în mare parte adevărat, iar ăsta era un avantaj. Aşa cum bănuiam, povestea cu banii era mult mai uşor de dus decât o eventuală raliere împotriva imperialismului american opresiv, ca să nu mai vorbesc de citarea unor lungi pasaje din Coran. În sprijinul personajului meu – tânăr afacerist pus pe căpătuială –, l-am copleşit pe Oleg cu o avalanşă de tabele în Excel, dovedind creşterea constantă şi avântul tot mai mare ale companiei. A

părut impresionat. Cu adevărul, chiar dacă niţel exagerat, e mai uşor de operat. Astfel, vorbăria despre ambiţiile mele în afaceri a venit de la sine.

I-am spus lui Oleg că făcusem un program nou care avea să uşureze gestionarea comenzilor plasate. Înainte, totul fusese pe hârtie – nu era deloc uşor să ai o perspectivă de ansamblu.

— De-acum înainte, am zis eu, o să putem să monitorizăm şi să inventariem itemi folosind tehnologia codurilor de bare, verificând fiecare carte atât la intrare, cât şi la ieşire.

Am menţionat că s-ar putea să încheiem un contract ca să digitalizăm un volum mare de date tehnice militare. Am vorbit despre National Defence University şi despre alte câteva proiecte care erau pe sfârşite.

— Pe măsură ce terminăm cu proiectele astea, i-am zis eu, ne apucăm de altele noi care te-ar putea interesa.

— A, da? a întrebat el, aplecându-se în faţă, aşteptând să audă mai multe.

— Să-ţi dau un exemplu. Să zicem că te interesează rachetele de croazieră Tomahawk. Momentan, nu ştii ce informaţii sunt disponibile, corect? Eu s-ar putea să am acces la anumite baze de date. În fine, se dovedeşte că nici nu ştiai ce pierzi. E doar un exemplu, am repetat eu. V-ar interesa ceva de genul ăsta?

— S-ar putea, a zis el.

Cu cât eu vorbeam mai mult, cu atât el avea mai puţine şanse să mă încolţească cu întrebări despre familia mea, despre trecut şi despre viaţa mea personală.

— Eşti foarte ambiţios, mi-a spus.

Poveste, motivaţie, acces – piesele se înşirau ca mărgelele pe aţă, la fel ca toate restaurantele alea proaste.

Înainte să mă văd cu Oleg din nou, aveam parte de sesiunile obişnuite de stabilire a strategiei cu Ted şi Terry, unde discutam despre ce-aş fi putut să-i flutur rusului pe la nas. Le-am zis agenţilor că-mi doream să vin cu ceva îmbietor – şi asta curând – şi i-am tachinat – cine era mai birocratic şi mai lent, FBI-ul sau Oleg? Într-una din zile, în timp ce treceam în revistă diferite scenarii posibile, Ted mi-a strecurat o întrebare, aşa, ruseşte:

— A, chiar! Ai avea ceva împotrivă să porţi ceasul ăsta când te întâlneşti cu Oleg data viitoare?

În mână ţinea un ceas G-Shock mare şi negru, cu brăţara tot neagră, cu scai. Era genul de ceas pe care l-ar fi purtat un soldat din trupele speciale, membrul unei echipe SWAT sau un raper extrem de ostentativ. Avea afişaj digital, iar printre dotări se numărau o busolă încorporată şi un reportofon minuscul, secret, pe care nu-l puteai vedea decât dacă întorceai ceasul invers.

N-am avut nimic împotrivă. Aşa cum a pus Ted problema, n-am sesizat vreo urmă de îndoială în ceea ce-i privea pe el sau pe Terry – sau, în general, pe cei de la FBI. Oricum pornisem de la premisa că ascultau tot ce vorbeam eu cu Oleg. M-am gândit că aveau un microfon lipit pe sub masă ori nişte agenţi sub acoperire aşezaţi lângă noi. Sau poate că – orice e posibil, nu-i aşa? – cea care ne servea nu era nicidecum chelneriţă, ci un agent special care ne lua comanda.

Am înţeles că, din acel moment, supravegherea şi contrasupravegherea aveau să fie parte din viaţa mea, chiar dacă eu nu aveam să ştiu când sau în ce fel. Am încercat să nu devin prea obsedat de asta. Am încercat să separ lucrurile. Doar că, în timp ce-mi vedeam de treburile de zi cu zi, nu puteam să nu mă întreb: *Nu cumva mă urmăreşte dubiţa aia de pe strada mea? Ăia doi din separeul de alături nu cumva trag cu urechea? Poate că da. Poate că nu.* Într-un final, am înţeles totuşi că, dacă voiam ca paranoia mea să nu interfereze cu observaţiile, trebuia să-mi ţin şi imaginaţia cea zburdalnică în frâu. Chiar dacă aveam o nedumerire, dacă era ceva care mă neliniştea, trebuia să nu fac din asta o obsesie, ci să-mi notez undeva, s-o raportez şi să trec mai departe. Nu eram singur. De partea mea aveam câţiva profesionişti.

Am glumit în legătură cu ceasul.

— Încheietura mea e subţire, le-am spus lui Ted şi Terry. Chestia asta e enormă. Să fiu sincer, zici că-i cesoiul ăla al lui Flavor Flav. De la el l-aţi cumpărat? Îl vindea pe eBay?

— Hei, era fie asta, fie un breloc, a zis Ted.

— Un breloc?

— Da, un breloc. O chestiuţă de-aia pe care ţi-o pui la chei.

— Ştiu cum arată un breloc, am zis eu.

Faza e că erau brelocuri de toate felurile. Văzusem adolescente cu brelocuri Hello Kitty, dar şi bunici care le

foloseau ca să descuie portierele maşinilor lor Oldsmobile 98, model 1990.

— Aveaţi de gând să puneţi un reportofon într-un breloc?

— Am fi putut, mi-a spus Ted. Dar am ales ceasul până la urmă. Cred că e mai cool. L-au făcut special pentru tine. Nu mai are nimeni aşa ceva.

Una peste alta, am fost de acord că, în fond, era mai bine să fie un ceas. Jason Bourne n-a prins niciodată pe cineva cu ajutorul unui breloc.

Ceasul a venit la pachet cu un încărcător. Trebuia să-l pun în priză, astfel încât să fie pregătit atunci când mă întâlneam cu Oleg, care, din punctul meu de vedere, n-a dat niciodată importanţă acestui detaliu.

Ceasul în cauză a adus cu el multe schimbări. Chiar dacă subtil, a afectat până şi personajul pe care îl construisem. Abia când am început să înregistrez discuţiile m-am simţit ca un adevărat agent dublu.

— După ce te vezi cu el, va trebui să ne întâlnim ca să descărcăm ce-ai înregistrat, m-a avertizat Ted.

— Înţeleg.

— Va trebui să înregistrezi totul, de fiecare dată când te vezi cu el, a zis. În felul ăsta, tot ce ne spui va putea fi verificat.

Începând din acea zi, păpuşarii mei de la FBI aveau să ştie dacă nu era numai gura de mine. Eram însă de părere că credeau ce le spuneam. Investiseră suficient timp şi energie în mine. Doar că eu, în mod ciudat, mă bucuram să văd că eliminăm astfel orice eventual dubiu. Rapoartele mele fuseseră de fiecare dată sincere, însă doar în măsura în care reuşeam să-mi aduc aminte ce vorbisem cu Oleg. Acum, agenţii puteau să verifice totul cuvânt cu cuvânt.

Mai exista un motiv pentru care mă bucuram să port cu mine un reportofon ascuns: în felul ăsta, Ted şi Terry aveau să vadă cât de bine mă descurcam cu Oleg, ce negociator abil eram. (Ego.) Eram mândru de talentul meu de manipulator şi nu mă deranja nici cât negru sub unghie faptul că de acum înainte aveau să audă şi agenţii cum mă comport pe teren.

N-a durat mult, c-au şi avut ce asculta.

Oleg a sunat la începutul lui iunie. Ne-am întâlnit în Scarsdale, pe Central Avenue, la El Dorado Diner. Înainte să

intru, după ce m-am asigurat că nu mă vede nimeni, am făcut cum mă învăţaseră Ted şi Terry: mi-am scos ceasul şi am apăsat cele două butoane care activau reportofonul. Înainte să mi-l pun înapoi la mână, am verificat dacă pâlpâie luminiţa ascunsă dedesubt. În felul ăsta mă asiguram că reportofonul era pornit.

Geanta de laptop era plină cu hârţoage. M-am gândit că era important să-i dovedesc lui Oleg două lucruri, şi anume că afacerea înregistra o nouă creştere semnificativă a veniturilor şi că, într-adevăr, cel care se afla la cârmă eram eu. Astfel, îndată ce m-am instalat în separeu, am şi scos scriptele şi le-am aşezat între noi, arătându-i-le pe rând lui Oleg. Contracte. Avize guvernamentale. Şi, mai presus de toate, copii ale certificatelor de acţiuni, dovada clară a faptului că părinţii trecuseră compania pe numele meu. Eu eram proprietarul pe hârtie.

Oleg mi-a răspuns cu o strângere de mână călduroasă.

— Felicitările mele, a zis el, zâmbind. Se pare că astăzi avem ceva de sărbătorit!

Deşi crescuse în colectivismul comunist al Uniunii Sovietice, atâta tot ştia şi el: mai bine patron decât muncitor.

M-a întrebat din nou despre Franţa.

— E frumoasă Franţa – mai mult n-a scos de la mine.

După care m-a întrebat despre Ava.

— Cum o cheamă pe soţia ta?

Nu-mi convenea să mă întrebe despre ea, dar ştiam că e o informaţie publică, aşa că n-avea niciun sens să mă fofilez sau să-l mint. Când i-am spus cum o cheamă, a continuat:

— Copii aveţi?

Oleg mă interoga din nou, mai puţin delicat decât prima dată. Şi, chiar dacă nu-mi convenea deloc, n-am avut de ales şi i-am răspuns.

— Ei bine, Dumnezeu fie lăudat că te-a binecuvântat cu această reuşită, a zis el – replică total deplasată, parcă forţată.

Era evident, fusese gândită ca să mă testeze, să vadă dacă nu cumva eram musulman. Încerca să afle ce anume mă putea mâna de la spate. Îmi doream să fiu stăpân pe acest front al discuţiei. Nu voiam să fie el la cârmă. Trebuia să pun punct interogatoriului fals amical. Noroc că povestea mea era deja gândită în cele mai mici detalii. Atunci am izbucnit prima oară într-un loc public în faţa lui Oleg.

— Uite ce e, am ridicat eu vocea peste zăngănitul farfuriilor şi comenzile strigate în ospătăria aglomerată de suburbie, să nu te mai prind că mă tragi de limbă în legătură cu nevastă-mea!

Chelneriţa a întors capul spre noi, dar nu m-am clintit. Am continuat:

— Şi să nu te mai prind că mă iei cu Dumnezeu. Am venit aici ca să facem afaceri. Nu ca să discutăm despre familia mea. Ţi-am zis ce era de zis. Hai să vedem cum putem să facem afaceri.

Brusc, intrasem în cărţi. Pe bune, de data asta. Rămânând extrem de serios, dar coborând vocea, l-am luat direct:

— Ce treabă pot să fac eu pentru tine, Oleg, pentru care să mă plăteşti? Nu pot să te-ajut decât dacă îmi zici ce vrei. Apoi eu îţi zic dacă pot şi cât te costă. Tu decizi. Ori e albă, ori e neagră. Mai simplu de-atât nu se poate. Asta-i tot. Tot ce pot eu să fac. Dacă tu-ţi închipuiai altceva, să ştii că nu mă interesează.

Oleg a rămas mască. A fost nevoie de câteva secunde pentru ca tipii din spatele nostru să-şi reia conversaţia de unde rămăseseră.

— Bine, bine. Aşa e, am venit ca să facem afaceri, a zis Oleg.

Eu mă gândeam la ceasul-reportofon, care, speram, înregistrase tot.

Capitolul 13

Încrederea agenţilor

N-a fost aşa din prima, dar aveam impresia că agenţii FBI deveneau din ce în ce mai relaxaţi în prezenţa mea. Existau mici indicii în privinţa asta. Într-o dimineaţă de vară, când ne-am întâlnit la Metro Diner, pe Broadway colţ cu 100th Street, la micul dejun, au venit şi ei îmbrăcaţi la fel de lejer ca mine – Ted în blugi şi tricou polo cu mânecă scurtă, iar Terry în nişte pantaloni largi de bumbac şi o cămaşă cu nasturi la guler şi cu mânecile suflecate. Poate că mi se părea mie. Poate că se săturaseră pur şi simplu să se fâţâie toată ziua de parcă ar fi fost directorii unei firme de pompe funebre. Însă, aşa cum stăteam noi într-un separeu mai ferit, părea că dispăruse ceva din rigiditatea caracteristică interacţiunilor noastre de până atunci. Nu mai era de parcă venisem să dau raportul şi să primesc noi dispoziţii, ci mai degrabă ca şi când am fi fost acolo ca să povestim, să schimbăm idei şi să facem caterincă.

— Îl ştii pe tipul ăla din *Lost*? m-a întrebat Ted.

Serialul despre avionul prăbuşit tocmai ajunsese la finalul celui de-al treilea sezon.

— Ăla care îl joacă pe tipul irakian? Ar putea să te interpreteze şi pe tine într-un film, a completat el.

— Ce rasist eşti, Ted! i-am spus eu, încercând să fac pe indignatul. Tu eşti irlandez. Cum ar fi dacă ţi-aş spune că pe tine ar putea să te joace Colin Farrell? Sau Mickey Rooney? Sau, mai rău, Mickey Rourke?

În scurta perioadă în care avusesem tangenţe cu Randi, totul fusese foarte oficial. Deşi cu Terry se mai tachina, cu mine rămânea mereu verticală. Însă, cu Ted şi Terry drept coechipieri, tonul a devenit în timp mai relaxat. Adesea ajungeam să vorbim aşa cum vorbeam cu prietenii mei.

— Pe bune, omule, i-am zis lui Terry când am terminat de mâncat, arătând către farfuria lui plină ochi cu cartofi, de care nici măcar nu se atinsese. Cum de mai trăieşti? Împrospătează-mi memoria: *ce anume* mănânci?

De fiecare dată când am fost cu Terry într-un restaurant, s-a comportat fix cum zisese Randi că face, refuzând să consume fructe, legume sau orice alt aliment care nu-şi datora existenţa unui laborator de chimie.

— Sunt o maşinărie reglată la milimetru, a declarat el foarte serios, jucându-se cu legumele rămase în farfurie.

— Care consumă alimente procesate! s-a băgat Ted.

M-am uitat la omleta din farfuria mea.

— Stai un pic. Brânză mănânci?

— Da, a zis Terry. Brânză galbenă.

— Nu, frate, am obiectat. Aia nu se pune. Aia nu e brânză *adevărată*. E la fel de artificială ca balivernele lui Oleg.

Toată lumea a râs. Dar Terry tot nu şi-a mâncat cartofii.

Când râsetele s-au mai potolit, am hotărât că era un moment bun să încep o discuţie în legătură cu un lucru care nu-mi dădea pace.

— Uitaţi ce e, băieţi, am zis eu, aş vrea, ăăă, aş vrea să vă zic ceva. E un secret pe care îl păstrez de ceva timp.

Ted şi Terry s-au uitat unul la altul cu nervozitate. Am observat că Terry s-a foit în scaun.

— M-aţi faultat grupa mare, le-am zis eu. Nu tu, Ted. Tu încă nu erai. Dar Terry era.

Le-am povestit despre ziua în care Ava găsise la noi în apartament ambalajul galben-aprins al absorbantului.

Când am terminat, Ted rânjea cu toţi dinţii, iar Terry rămăsese efectiv cu gura căscată.

— Pe bune, am zis eu, n-a fost amuzant. Băieţi, era cât pe ce să ajung la divorţ. N-a fost deloc uşor să-i explic Avei. E greu să păstrezi secrete faţă de ea, iar în clipa asta nu prea am cu cine să vorbesc.

— Am o idee, a zis Ted, întinzându-mi o carte de vizită şi spunându-i lui Terry să facă acelaşi lucru. Înţelegem perfect că e stresant. Dacă Ava are întrebări, lucruri pe care crezi c-ar trebui să le audă din gura noastră, am fi bucuroşi să ne întâlnim şi să discutăm cu ea. Nu e nicio problemă. Înţelegem că ai nevoie de sprijinul soţiei în treaba asta. Te rog, dă-i cărţile noastre de vizită.

— Mersi, chiar apreciez. Voi vă mai ocupaţi cumva şi cu consilierea de cuplu?

— Stai liniştit. Plus că eu şi Terry promitem să nu ne lăsăm luciul de buze şi oja la voi acasă.

Aveam o relaţie lejeră. Ei erau profesionişti, aveau experienţă în lucrul cu informatorii, dar tind să cred că a fost mai mult decât atât. S-ar putea să pară că mă laud, însă eu cred că şi lor le-a plăcut cu mine. Eram puţin mai altfel decât majoritatea surselor cu care lucrau în operaţiunile de contraspionaj ce îi vizau pe ruşi. Mai aproape de cultura pop. Poate că mai educat. Mai americanizat. Mai ca ei.

În acelaşi timp, îmi dădeam seama că Ted şi Terry nu îmi erau *cu adevărat* prieteni. Chiar dacă râdeam şi ne prosteam, chiar dacă ne simţeam bine împreună, nu ieşeau cu mine pentru că le-ar fi plăcut că sunt spiritual sau tupeist. Era o relaţie în esenţă profesională. Fiecare dintre noi voia ceva de la celălalt. Colaborarea noastră avea să ţină atât cât avea să fie folositoare. Ştiam clar că, dacă făceam ceva care să nu le convină sau dacă le dădeam impresia că sunt o bătaie prea mare de cap pentru ei, n-ar fi ezitat nicio secundă să mă lase baltă. N-am mai fi luat noi masa împreună în oraş. Dacă aş fi călcat pe bec, bănuiam că m-ar fi arestat fără să stea pe gânduri – sau mai rău.

Adevărul e că i-am respectat enorm pe amândoi. Se vedea că voiau să facă treabă bună şi că luau regulile jocului foarte în serios. De fapt, în pofida tuturor stratagemelor şi manevrelor, nici n-aş zice că vedeau operaţiunea ca pe un joc. Făceau contraspionaj pentru FBI, iar responsabilitatea nu le era egalată decât de precauţie. Respectau regulile, chiar dacă ele reglementau felul în care erau nevoiţi să se raporteze la ruşi. Când am întrebat de ce nu i-au strecurat documente secrete lui Oleg, pentru ca mai apoi să-l aresteze, răspunsul lui Ted a fost:

— Între ei şi noi e o diferenţă. Noi nu mânărim probe. Noi lucrăm curat.

— Ce anume te îngrijorează, că o să fie prins în cursă? am întrebat.

Eu eram cel care zisese asta, nu ei. Dar asta părea să fie ideea.

— Există anumite reguli pe care trebuie să le respectăm, a zis Ted. Trebuie să lucrăm curat.

Tot repetau cuvântul ăsta, *curat*. Mi-era clar că voiau să facă totul ca la carte. Eu abia învăţam regulile. Doar că, în ceea ce mă privea, asta însemna că nu existau scurtături.

Şi totuşi, balanţa nu părea să fie în echilibru. Am stat mult şi m-am gândit la spionii străini care operau la mine în ţară ca să submineze, să distrugă şi să atace America. Nu ţineau seama de legile noastre, nici de legile internaţionale, însă noi, din câte ştiam eu, eram constrânşi de legile noastre în privinţa metodelor de combatere a celor care nu respectau nicio regulă. Nu era ceva de genul „cui pe cui se scoate”. Noi trebuia să ne bazăm pe planuri atent gândite şi pe şcoala vieţii dacă voiam să fim mai deştepţi decât ei şi să avem un avantaj asupra lor. Oricât de mult mă scotea uneori din minţi chestia asta, înţelegeam că, dacă agenţii săreau pe de-a-ntregul partea cu dovezile, mă săreau şi pe mine din schemă.

Le-am urmărit cu atenţie mişcările, învăţând constant de la ei. În mare, a fost vorba despre lucruri mărunte. De exemplu, dacă eram într-un local şi vedeau chelneriţa apropiindu-se de masa noastră, Ted şi Terry întorceau din reflex documentele de pe masă cu faţa în jos. În portofel, Ted îşi ţinea permisul de conducere pe dos. Amândoi erau mereu foarte atenţi la ceea ce era în jur, fiind tot timpul cu ochii în patru: *Cine stă la masa din spate? Ce pot auzi ceilalţi? Se opresc cumva din vorbit atunci când începem noi, ca şi când ar trage cu urechea?* Şi în relaţia cu mine exista un anumit protocol. Atunci când ne întâlneam, veneam şi plecam separat, astfel încât să fim văzuţi împreună de cât mai puţină lume. Iar foarte des, am observat, după ce mă aşezam şi eu la masa lor, unul din ei se scuza şi se ducea la baie. Asta ce mai era? Chiar făceau pipi pe ei? Sau unul din agenţi se ducea până la baie ca să pornească vreun dispozitiv de înregistrare? Nu eram sigur. Poate că citisem prea multe

romane cu spioni. Sau poate că începusem să înţeleg tot mai bine cum funcţiona treaba. Când am făcut o glumă în legătură cu asta, Ted şi Terry n-au făcut decât să zâmbească.

Având în vedere ce încercam să facem împreună, paranoia era justificată. Agenţii erau în permanenţă atenţi la aceleaşi lucruri ca şi mine. Din păcate, de când mă ştiam fusesem genul de om dedicat trup şi suflet, aşa că nu eram deloc precaut din fire.

În timp ce povesteam cu Ted şi Terry în separeu, de masa noastră s-a apropiat o femeie – nu chelneriţa – şi a cerut bani. Era insistentă. Nu mai pleca odată. Ted întorsese deja hârţoagele cu faţa în jos. M-am uitat la ea, apoi la agenţi. Terry i-a zis a doua sau a treia oară că nu-i dă, însă femeia tot n-a plecat.

Fiind agentul superior în grad, Ted a părut să simtă că e de datoria lui să inspire încredere şi să arate că el era şeful şi marele ştab în FBI, chiar dacă nu era vorba decât de o sâcâială neaşteptată. Bănuiesc că ar fi putut să-i arate insigna sau, mai subtil, arma. Dar n-a fost nevoie. În timp ce femeia îl tot bătea la cap, Ted nici măcar n-a ridicat vocea. O clipă am crezut că o s-o alunge ţintuind-o cu privire. Însă a mârâit la ea. Pe bune. Apoi, încă o dată, mai tare. Până şi pe mine m-a intimidat mârâitul lui Ted. Ce să mai vorbesc de femeie, care a plecat imediat.

M-am uitat la el – pe jumătate şocat, pe jumătate amuzat. Am fost însă nevoit să recunosc: demonstrase că, uneori, acţiunile neaşteptate erau cele care dădeau roade.

Ted părea foarte mulţumit de sine.

— Băi, a zis el, a mers?

În omul ăsta trebuie să mă încred, mi-am zis eu. Şi chiar am făcut-o.

*

Faptul că am stabilit o legătură cu agenţii m-a ajutat să mă acomodez cu această nouă lume, în care se întâmpla să avem lucruri serioase de rezolvat. Eram convins că ajunseserăm cu operaţiunea într-un punct-cheie şi nu voiam să-l las să ne scape printre degete.

— Cred că nu greşesc dacă zic că în momentul ăsta ne bucurăm de atenţia lui Oleg, le-am zis eu lui Ted şi Terry în acea dimineaţă la Metro Diner. Dar cum plănuim s-o menţinem? Şi ce avem de gând să facem cu el?

Înainte să apuce să răspundă, am continuat:

— E vorba despre informaţii.

Nu cred că ştiau la ce mă refer – eu mă gândeam la ce zicea Cosmo, hackerul mafiot interpretat de Ben Kingsley în *Cutia neagră*, primul mare film de la Hollywood despre National Security Administration: „Bătrâne, se poartă un război. Un război mondial. Şi nu contează cine are cele mai multe gloanţe. Contează cine controlează informaţiile. Ce vedem şi ce auzim, cum procedăm, ce gândim… e vorba despre informaţii!”.

Am zâmbit în sinea mea. Nu conta că agenţii nu ştiau de unde mă inspiram.

— Ce informaţii îi punem la dispoziţie – şi în ce fel?

Aşa cum vedeam eu întreaga afacere, lui Oleg trebuia să-i promitem ceva îndeajuns de tentant încât să-i menţinem nivelul de interes, fără a-i dezvălui însă secrete militare care să ne facă rău cu adevărat. Ultimul lucru pe care mi-l doream era să compromit siguranţa naţională a Statelor Unite. Şi, chiar să fi încercat, nu cred că mi-ar fi permis agenţii.

— Deci? Cum facem ca să găsim un echilibru? i-am intrebat pe agenţi. Cum facem să restrângem sfera de acţiune?

De luni întregi îi tot băgam lui Oleg aluzii despre proiectele noi pe care le contracta compania şi despre accesul pe care-l dobândisem la tot felul de chestii tari. Îi consiliam pe cei de la National Defense University în chestiunea transferului de pe hârtie în digital. Pentru Departamentul de Interne făceam un proiect de conversie retrospectivă. Primeam cereri de colaborare de la toată lumea, începând cu Joint Special Operations Command şi terminând cu US Navy SEAL.

— Tot ce i-am povestit eu a fost însă destul de vag, le-am zis agenţilor. Dacă o lăsăm aşa, am putea să ne trezim că ne cere lucruri de care n-avem cum sau nu vrem să-i facem rost. Nu vrem să-l lăsăm de capul lui. E periculos. Trebuie să-l facem să ia de bună o făcătură.

Agenţii au încuviinţat din cap.

— Ştiaţi că Aliaţii au folosit în al Doilea Război Mondial mii de tancuri gonflabile ca să-i facă pe nemţi să creadă că Ziua Z nu avea ca locaţie Normandia? am întrebat.

Ted s-a uitat la mine şi a dat din cap că nu, aşa că am continuat:

— Aliaţii au fabricat o armată imensă, dar era o făcătură, iar nemţii, care zburau la nouă mii de metri, au luat-o de bună. Nu era perfectă. Însă era suficient de reală încât să-i fraierească, dată fiind altitudinea la care zburau. Asta ne trebuie şi nouă, ceva la fel de înşelător. Ceva care s-ar potrivi cu ce i-am povestit lui Oleg până acum. Ceva despre care, bazându-se pe tot ce i-am zis, să creadă că e pe bune.

Terry s-a uitat fix la farfuria lui, după care a ridicat capul şi a zis:

— Un proiect care pare pe bune, dar nu e, un proiect care să fie greu de verificat.

— Exact, dar care sunt regulile? am întrebat. Ce pot să fac eu? Cât de departe am voie să merg ca să-l ispitesc?

Terry m-a întrerupt. Îşi luase o mină serioasă.

— Totul trebuie să vină de la el, a zis. Nu poate să vină de la noi. Nu poate să vină de la tine. Prefer să-l aud zicând „Vreau să-mi faci rost de cutare chestie” decât să spui tu „Îţi fac eu rost de cutare chestie”. Trebuie să creăm un climat în care el să fie cel care cere.

— Dar nu mai bine îl îndrumăm noi? am întrebat. Dumnezeu ştie ce-ar putea să ne ceară.

— Dacă ai de gând să-i fluturi ceva pe la nas, trebuie să fie ceva interesant, dar nu prea interesant, a intervenit Ted. Trebuie să fie bun, dar nu extraordinar de bun. Dorinţa ruşilor de a pune mâna pe informaţii nu bate decât cu puţin dorinţa lor de a controla totul.

Nu eram sigur ce presupunea asta în practică. Am sorbit din cafea, fără să mai spun nimic deocamdată. *Minunat*, mi-am zis. *Trebuie să-l fac pe tipul ăsta să devină interesat, dar fără să-i întind o cursă – şi asta înainte să-i piară cheful şi s-o ia din loc. Mult succes!*

Să-l fac să creadă că aveam ceva valoros pentru el, dar fără să-i întind o cursă. Asta putea fi o distincţie subtilă. Puteam să-i atrag atenţia asupra unui lucru, dar trebuia să am grijă şi să-i

ofer suficiente informaţii despre el încât să mi-l ceară singur. Unde era linia de demarcaţie? Distincţia cu care Ted şi Terry mă tot pisau era că puteam să-l ademenim, însă depindea de Oleg dacă făcea sau nu pasul decisiv în direcţia asta.

— Ce scoatem noi la înaintare, am întrebat eu, trebuie să fie adevărat? Un proiect la care chiar lucrez în clipa de faţă?

Ted a cântărit întrebarea mea, apoi a răspuns:

— Nu neapărat. Dar nu-l momi cu ceva ce nu poţi să-i dai.

A zis că, profesional vorbind, îl respecta foarte mult pe Oleg.

— Şi ei luptă pentru patrie, la fel ca noi. Au şi ei o structură de comandă şi control şi, de multe ori, sunt supuşi aceloraşi presiuni ca şi noi. În plus, au şi ei resurse.

Chiar dacă nu mă gândisem prea mult la asta, ce-a zis Ted era adevărat. Oleg trebuia să-i raporteze unui şef care, la rândul lui, trebuia să-i dea raportul altui şef şi aşa mai departe. Fiecare dintre ei, până la ultimul, trebuia probabil să valideze tot ce îi spuneam eu lui Oleg. Iar timpul era de partea lor. Ei stabileau întâlnirile. Puteau să amâne următoarea întâlnire până când reuşeau să verifice tot ce ziceam eu. Ştiam că trebuie să mă străduiesc să-l conving pe Oleg, însă bătălia era cu adevărat câştigată doar dacă treceam testul celor de la Moscova.

Acum, cel puţin, puteam să zic că ne înţeleseserăm în privinţa unui plan. Mă puteam folosi în continuare de compania mea drept acoperire şi ca răspuns la întrebarea de unde aveam acces la lucrurile pe care le-ar fi putut solicita Oleg. Îi dovedisem că eram pe bune. Capcana era pregătită. Nu mai trebuia decât să punem momeala.

Mi-am amintit cât de nerăbdător a fost Oleg să primească materialele de la conferinţa despre războiul bazat pe reţele şi cât de mult se străduiseră agenţii să pună cap la cap toate informaţiile.

— Poate că ar fi o idee să particip la nişte conferinţe de care este interesat, am sugerat eu. În loc să orbecăim după stenogramele unor conferinţe care au avut loc cu luni în urmă, n-ar fi mai uşor să fiu prezent la evenimente? Aş putea aduna toate materialele distribuite în sală. În cazul prezentărilor, aş putea lua notiţe. Ulterior, voi aţi putea să le verificaţi şi să vă asiguraţi că nu-i scap nimic periculos. Sau am putea să-i strecurăm nişte informaţii false ca să-l zăpăcim.

De fapt, chiar credeam că ar fi o mişcare isteaţă şi că, în felul ăsta, aveam să fiu şi mai implicat. În plus, părea să fie şi amuzant.

— N-ar fi mai uşor decât să punem materialele cap la cap mai târziu? am întrebat eu.

Agenţii au dat din cap aprobator, dar mai degrabă în genul „Mda, o să luăm şi asta în considerare”.

Mai aveam şi alte idei. Asta nu era nici măcar cea mai bună dintre ele, chit că era singura care m-ar fi *obligat* să merg în ţări ca Finlanda, Portugalia şi Australia. Mai aproape de casă, mă gândeam serios la posibilitatea de a lucra cu o firmă intermediară, ca să nu am de-a face direct cu instituţiile statului. Firmele private reuşeau mult mai uşor să păstreze un secret decât instituţiile de stat, iar eu ştiam asta fiindcă lucrasem deja cu foarte multe, din toate colţurile ţării. În acea zi aveam la mine câteva contracte cu statul care m-au ajutat să demonstrez că am dreptate.

Le-am dat unul lui Ted şi unul lui Terry.

— Problema la contractele cu statul, am zis eu, e că sunt înregistrate, iar înregistrările sunt publice. Multe dintre ele sunt indexate de Google. Dacă venim cu ceva ce se presupune că ar fi un produs guvernamental, ruşii ar putea verifica asta foarte uşor. N-ar fi nevoie decât să arunce o privire ca să-şi dea seama că oferta mea e o făcătură. Dar, am continuat eu, dacă alegem să lucrăm cu o firmă privată, înregistrările acesteia n-ar putea fi urmărite, pentru că nu sunt publice.

M-am oprit, făcând o scurtă pauză de efect.

— Aşadar, poate că ar fi mai bine să gândim treaba asta ca pe o afacere de la privat la privat, şi nu ca pe una între o companie privată şi stat. În felul ăsta ne luăm de-o grijă.

Era o treabă la care mă pricepeam. Deoarece o parte semnificativă a clientelei noastre era formată din agenţii ale guvernului federal, toate contractele în cauză erau la vedere. Dacă voiam să ţinem afacerea cu Oleg în umbră, trebuia să lucrăm pentru o entitate privată – reală sau fictivă – pe care nici el şi nici cei de la Moscova să nu o poată urmări prea uşor.

Chelneriţa a venit să ne mai toarne cafea. Ted a căscat şi a ridicat foile ca să-şi acopere gura, iar Terry a pus pe genunchi teancul lui, întinzând abil cealaltă mână după o felie de pâine

prăjită. Eu am început să răsfoiesc documentele din faţa mea ca şi când aş fi căutat ceva anume. În clipa în care a plecat chelneriţa, foile au revenit pe masă şi ne-am continuat discuţia. Nu ne-a trădat niciun gest.

Cel care a pomenit primul de Northrop Grumman a fost Terry. Acest conglomerat care furniza Pentagonului armament îşi avea sediul lângă Washington, DC, însă o parte din operaţiunea de proiectare şi realizare era localizată în Long Island.

— Acolo există arhive, a zis el. Poate că ai reuşi să te descurci cu ceva de genul ăsta.

Ei, aşa mai vorbim.

Capitolul 14

Încă o încercare

Dacă, pe de-o parte, mă implicam tot mai mult în povestea cu Oleg şi cu FBI-ul, pe de altă parte, nu voiam să uit motivul pentru care făceam asta – unul dintre motivele principale, în orice caz. Voiam să intru în marina militară. Le vorbisem agenţilor de câteva ori despre asta, însă nu insistasem niciodată prea mult şi nici ei nu îmi promiseseră că mă vor ajuta. Această ambiţie persista undeva în fundal, într-un colţ al conştiinţei mele. Timpul trecea însă repede. Aveam mai multă încredere în agenţi, suficient cât să le vorbesc deschis despre dorinţa mea de a intra în marina militară şi despre prima mea încercare, când am dat greş. Oricât de mult îmi plăcea rolul de agent dublu pe care-l jucam, înţelegeam că spionajul în regim *freelance* nu era o carieră tocmai potrivită pentru un om matur. Spionii nu ies de obicei la pensie şi nici asigurări stomatologice sau salarii lunare nu primesc decât în cazul în care sunt angajaţi de cineva. Îmi plăceau întrevederile pe care le aveam pe furiş cu cei de la FBI, însă ce-mi doream cu adevărat era să ajung să fac parte permanent din ceva important, să trăiesc în spatele cortinei uriaşe, să aflu ce se petrece cu adevărat. Îmi doream să fac ceva mai semnificativ, nu doar să mă ocup de afacerea de familie. Voiam, de asemenea, să câştig bani, să am o familie, să conduc maşini frumoase şi să-mi permit din când în când să cumpăr nişte bilete la film în Manhattan. Cea mai bună idee care îmi venise – o idee excelentă, puteam să bag mâna-n foc – a fost să mă înrolez în armată pe post de ofiţer de informaţii în rezervă.

A doua oară avea să fie altfel. Trebuia să fie altfel. Eram în centrul unei operaţiuni reale de contraspionaj împotriva serviciilor de informaţii ruseşti. Eram eroul propriei poveşti, trăind efectiv experienţa agentului sub acoperire. Nu putea fi asta experienţa practică care-mi lipsise până atunci, aşa cum indicaseră cei din marina militară? Fraierirea unui ofiţer de informaţii al GRU cu experienţă trebuia să se pună la socoteală, că doar lucram cu FBI.

Când am adus vorba despre asta, Ted şi Terry mi-au zis trei lucruri. Unu, că s-ar putea să nu fie uşor. Doi, că nu aveau cum să-mi garanteze că voi reuşi sau că vor putea influenţa procedurile de admitere în marina militară. Şi trei, că aveau să încerce să-mi fie de folos pe cât posibil, fără a divulga însă mai mult decât le era permis. Întregul proces părea învăluit în mister.

— E una dintre situaţiile alea dificile, a zis Ted vag.

Şi totuşi, el şi Terry au promis că vor încerca. Şi aşa au şi făcut.

Chiar înainte de Ziua Recunoştinţei, în 2007, Ted mi-a dat cartea de vizită a unui ofiţer de recrutări din New York. Locotenentul Juli Schmidt era, mai mult sau mai puţin, un Lino de New York. Ted mi-a zis că era din Long Island şi că urmase cursurile Academiei Navale din Annapolis, Maryland. Biroul ei era în aceeaşi clădire în care lucrau şi cei de la FBI, în Federal Plaza, numărul 26, în sudul Manhattanului.

— Bună ziua, doamnă locotenent, i-am zis eu când am prins-o la telefon. Numele meu e Naveed Jamali. Mi s-a spus să vă dau un telefon.

— Bună, a zis ea. Mă bucur că ai sunat.

Era prietenoasă şi dornică să mă ajute. Părea foarte inteligentă, mi-am dat seama de asta din prima. La Annapolis nu erau acceptaţi prea mulţi idioţi.

N-a zis cât de mult ştia despre aventurile mele recente cu FBI-ul şi cu ruşii, deşi agenţii mi-au spus că se întâlniseră cu ea, aşa că era de la sine înţeles că o puseseră cât de cât în temă. Fără îndoială, ştia că m-au recomandat cei de la FBI. Oricum, i-am făcut rezumatul rezumatului în chestiunea marinei militare.

— În 2003 am candidat pentru admiterea în programul de acreditare directă, dar n-am intrat, i-am zis. Şi aş vrea să încerc din nou.

Ca un adevărat agent dublu, n-am scos un cuvânt despre implicarea mea în operaţiunea de contraspionaj a FBI-ului şi nici ea n-a întrebat. N-am făcut decât să trec în revistă ce mai făcusem între timp: eram în fruntea unei afaceri din care scoteam două milioane de dolari pe an şi în care aveam de-a face constant cu înalţi funcţionari federali, cărora le satisfăceam nevoile complexe de documentare. Asta ar trebui să atârne greu la CV, mi-am spus eu.

— Foarte interesant, a zis ea, părând că vorbeşte serios.

Însă, în virtutea faptului că nimic cu adevărat important nu se obţine fără sacrificii, trecuseră patru ani de când fusesem respins, aşa că eram nevoit să mă înscriu din nou şi să trec încă o dată prin toate interviurile şi testările.

— Dacă eşti dispus, am putea să ne apucăm de treabă.

— Să-i dăm drumul, am zis eu.

A zis că ar trebui să încep cu varianta de bază a testării ASTB[1]. Nu voiam s-o dau în bară. Trecuseră deja câţiva ani de când nu mai dădusem teste şi-mi pierdusem antrenamentul. Aşa că, în timp ce pregăteam alături de agenţi următoarea întâlnire cu Oleg, mi-am cumpărat un cărţoi cu teste pregătitoare şi l-am buchisit aşa cum nu mai făcusem din clasa a opta, când învăţasem la istorie.

În vinerea de dinaintea Crăciunului, m-am dus la biroul de recrutări şi am dat testul pe calculator. Era un fel de SAT[2] combinat cu GRE[3], doar că de data asta toate întrebările erau centrate pe aviaţie şi marină. Erau desene cu avioane înclinate în diferite unghiuri: avionul din imagine se întoarce către tine sau în direcţia opusă?

Nu era greu. Era imposibil! Trebuia să-ţi dai seama cum era orientat un avion într-un desen bidimensional, fără niciun cadru de referinţă. Pentru genul ăsta de întrebări n-aveai cum să te pregăteşti. Răspundeam la ghici ca să nu pierd timpul. Mă simţeam mai pregătit la întrebările care implicau cunoştinţe de matematică sau memoria. Să transform noduri în mile pe oră?

Asta puteam face. Să numesc diferitele părţi ale unei nave – „Pe ce parte este tribordul? Ce este teuga?” –, floare la ureche.

Şi, cum dădeam eu clic după clic pe tribord şi teugă, aud dintr-odată un strigăt nu departe de mine. Terry King, coordonatorul biroului de recrutare, era într-o teleconferinţă cu cei de la sediu, unde cineva era furios că oamenii nu se conectează la timp. Nu înţelegeam de ce era atât de nervos, dar ţipetele lui mă cam distrăgeau, mai ales că încercam să hotărăsc dacă alt avion de vânătoare se îndrepta spre mine sau în direcţia opusă.

Am terminat testul şi am tras adânc aer în piept. Nu eram sigur că obţinusem un scor suficient de mare. Am intrat în birou la King şi am încercat să intru în vorbă cu el.

— Care-a fost faza cu apelul ăla? Ce-a avut marina militară cu bietul om? Părea furios, am zis eu pe un ton amuzat.

— Ce-a avut *cu el*? a întrebat King. Uite ce e, unii oameni pur şi simplu reacţionează prost în condiţii de stres. Însă trebuie să ştii să te porţi cu oamenii, iar eu nu prea cred că el ştie.

A verificat răspunsurile, apoi a comparat rezultatele mele cu diferite bareme. Acele câteva secunde au fost un chin. Într-un sfârşit, mi-a aruncat colacul de salvare:

— Se pare că te-ai descurcat binişor, da, binişor.

King părea uşurat că aveam un scor bun. Asta ne punea în aceeaşi oală. Cât a completat hârţoagele, s-a apucat să-mi spună că unii chiar se chinuie cu testul ăla, după care mi-a povestit despre o femeie care dăduse testul pe acelaşi computer ca şi mine.

— Când ne-am dus să vedem ce face, ia-o de unde nu-i, a zis el. Nu mai era. Când a terminat, şi-o fi dat seama c-o dăduse de gard, de fapt, şi ce şi-o fi zis, „Aici nu-i de mine” – şi a roit-o. N-am mai auzit nimic despre ea. Dar dumneata să nu-ţi faci griji. Te-ai descurcat binişor.

Nu ştiam ce legătură avea testul de faţă cu calitatea de ofiţer în serviciul de informaţii al marinei militare, dar ştiam că trebuie să-l trec, după care mai aveam de dat vreo şase mii de teste. Avea să fie un proces lung şi obositor. A urmat examenul medical, care se făcea în Bronx, la Navy Operational Support Center. Ulterior trebuia să merg în Long Island ca să-mi ia sânge, apoi să mă întorc în Bronx pentru testarea auzului.

Cel mai greu a fost să aflu care sunt paşii următori şi să-mi fac programările de rigoare, fiindcă apăreau invariabil anulări şi continuări, ca să nu mai zic de proceduri despre care nici nu mai auzisem până atunci. Cred că am dat toate testele de pe lumea asta. Totul avea un aer de plictiseală aleatorie. Noroc cu Juli, care părea să cunoască omul potrivit oriunde era nevoie şi care ştia cum să facă lucrurile să meargă.

Aveam treabă până peste cap. Aveam o afacere de care trebuia să mă ocup, plus toate dificultăţile care decurgeau din asta. Aveam o soţie. Eram încă la începutul vieţii în doi. Mai erau şi maşinile, pe care nu le puteam ignora. Şi Oleg, desigur. Asta însemna că trebuia să migrez rapid de la o personalitate la alta. Acum, colac peste pupăză, încercam din nou să intru în marina militară. În unele zile nici nu mai ştiam ce rol trebuie să joc. Eram oare şeful? Agentul dublu? Soţul? Recrutul? Tânărul pasionat de distracţie şi de maşini rapide? Fiecare rol mă solicita în felul lui.

Ca lucrurile să fie şi mai dificile, cu toate că şi marina militară, şi FBI-ul erau entităţi guvernamentale, erau două lumi total diferite. Tot ce ţinea de marină era excesiv de birocratic, cu mii de reguli şi de cerinţe, cu nenumărate niveluri de supraveghere, dar fără vreun răspuns clar la o chestiune anume. Prin comparaţie, în ce priveşte FBI-ul, nimeni nu-mi spusese niciodată să deschid manualul la capitolul 15, secţiunea 10, paragraful 25, ca să aflu cum trebuie să mă tund sau să vorbesc cu ruşii. Eu şi agenţii aveam libertatea să ne mişcăm cum credeam noi că este mai bine şi părea că nu ni se uită nimeni peste umăr. Iar cea mai bună veste era că, deocamdată, totul ne mersese ca pe roate.

În vreme ce eu avansam milimetric în procesul lui Juli, Ted şi Terry căutau aliaţi sus-puşi care să-mi susţină cauza. Ted a aranjat pentru mine o întâlnire cu comandorul Jeffrey Jones. Acesta nu avea legătură cu procesul normal de recrutare, fiindu-i direct subordonat unui amiral de la Pentagon. Nu cred să fi făcut vreodată un interviu de recrutare a rezerviştilor. Era ataşat al misiunii diplomatice a Statelor Unite la Organizaţia Naţiunilor Unite care avea biroul la sediul ONU, dar a fost de acord să ne vedem în centru, la biroul de recrutare.

Încă din clipa în care l-am întâlnit, mi-am dat seama că am de-a face cu un adevărat profesionist – şi nu era vorba doar despre maxilarul lui puternic, ochii sfredelitori şi superbul costum gri-închis, care părea croit pe el. Era înfricoşător de deştept, foarte discret şi la fel de lipsit de expresie ca Steven Wright, comicul cu voce letargică.

— Îmi place să mă trezesc devreme, a zis el îndată ce m-am aşezat pe scaunul din faţa biroului la care stătea. Majoritatea bărbaţilor se trezesc la 5 dimineaţa ca să facă amor cu nevasta. La ora aia eu sunt deja în drum spre birou.

Mi-a spus asta fără nicio intonaţie, după care a aşteptat reacţia mea. Eu nu am reacţionat nicicum. Tipul ăsta nu glumea.

A vrut să ştie de unde sunt, despre familia mea, unde am crescut, unde am făcut facultatea, cu ce m-am ocupat în ultimul timp, aproape totul, în afară de ce făcusem cu Ted şi Terry. Aveam totuşi sentimentul că ştia mult mai mult decât lăsa să se întrevadă.

Părea dornic să mă convingă să devin diplomat militar.

— Ai fi perfect pe postul de ataşat, mi-a zis. Te-ar şcoli. De vreme ce mama dumitale e franţuzoaică şi vorbeşti franceza de când te ştii – mersi, mamă –, ai ajunge probabil într-o ţară africană. E ceva nemaipomenit. Îţi iei familia cu tine. Ei îţi pun la dispoziţie şofer, plătesc taxele şcolare.

Probabil că zâmbeam.

— Nu e uşor să găseşti oameni potriviţi pentru posturile astea, a continuat comandorul. Când o să ies la pensie, avem pe cineva care o să-mi ia locul. Un avocat. Majoritatea celor care vin în locul nostru – avocaţi, bancheri şi alţi specialişti – sunt oameni foarte fini, foarte cosmopoliţi. Însă nu prea au habar ce este cu adevărat culegerea de informaţii, nu prea ştiu să se descurce în lumea asta. Acum, în marina militară, se caută şi altfel de oameni pentru aceste roluri, mai diverşi şi mai complecşi. Dumneata le ai pe toate. Te-aş vedea făcând asta bine-mersi.

A zis că trebuia să iasă la pensie peste câteva luni şi că, înainte să plece, i-ar fi plăcut să-i prezinte amiralului un raport despre mine: urma să meargă curând la Pentagon şi avea să-şi spună părerea.

I-am spus că toate astea mi se păreau incredibile.

— E ceva ce-ar trebui să fac acum?

— Nu poţi chiar să depui o cerere la poartă, m-a avertizat el, încercând să mă aducă cu picioarele pe pământ. Mai întâi trebuie să intri în marina militară. Însă ai putea să urmezi nişte cursuri până atunci. Cred că or să ţi se pară interesante şi că or să-ţi fie de folos mai departe.

Mi-a spus că ar trebui să mă interesez de Centrul Naţional de Instruire din cadrul Departamentului de Stat. I-am promis că aşa am să fac. I-am spus cât de mult mă bucuram să-l cunosc, apoi i-am mulţumit pentru timpul acordat.

După ce am ieşit de la el din birou, nu mi-am mai putut stăpâni entuziasmul. L-am sunat imediat pe Ted.

— Sunt cu sacii în căruţă! l-am anunţat. A încercat să mă convingă să devin ataşat militar. Aş fi total de acord. Când pot să încep? Aşa cum mi-a povestit el, totul pare atât de incitant, atât de cool! Comandorul Jeff Jones – până şi numele tipului e cool.

— Sigur, a zis Ted evaziv, după care a adus iar vorba de Oleg.

1. The Aviation-Selection Test Battery, testare folosită în marina militară americană la selectarea candidaţilor potriviţi pentru programele de antrenament rezervate piloţilor şi ofiţerilor de zbor (n.tr.).

2. Testare folosită în Statele Unite pentru admiterea la facultate (n.tr.).

3. Testare folosită în Statele Unite pentru admiterea la programe masterale sau doctorale (n.tr.).

Capitolul 15

Adversari demni de luat în serios

— Ai chef să luăm prânzul? m-a întrebat Terry.

— Sigur, am zis eu. Unde vrei să mergem?

— Nu-ţi bate tu capul cu asta, a zis el.

Cu Ted şi Terry am început să glumesc despre gusturile ruşilor în materie de restaurante încă de când am ieşit prima oară cu Oleg. Putea alege orice restaurant din întreaga zonă metropolitană a New Yorkului. Federaţia Rusă îi deconta banii. Dar făcea ce făcea şi întotdeauna alegea cel mai banal lanţ de restaurante americane. Probabil că aşa îi spusese cineva la Moscova: „Newyorkezii adoră mâncărurile cu gust de carton!”. Sperasem ca măcar Ted şi Terry să se simtă şi să sară cu nişte restaurante newyorkeze de prima mână, că doar şi lor li se decontau cheltuielile. N-a fost să fie, totuşi se achitaseră onorabil, pricepându-se să aleagă localuri simple, dar cu mâncare bună.

Ieşiserăm din oraş şi mergeam către est. Eram în Fordul Taurus al lui Terry, care, la fel ca Ted, era bizar de vag în privinţa destinaţiei şi a motivului pentru care luam prânzul împreună.

— Vrem să-ţi facem cunoştinţă cu nişte oameni, a zis Ted după ce l-am presat un pic. O să le povesteşti un pic despre tine. Nu ştiu, poate că or să te ajute. Vor să te cunoască, asta-i tot.

Avea de-a face cu ruşii, cu operaţiunea? Sau cu planul meu de a intra în marina militară? Ori poate că erau nişte rude ale lui Ted sau Terry care îşi doriseră întotdeauna să cunoască un împătimit de maşini americano-franco-pakistanez. Habar n-

aveam. Am presupus că nu era vorba despre o întâlnire cu publicul, ca acelea din campaniile electorale, în special pentru că încercam să atragem cât mai puţin atenţia asupra noastră. Fie ce-o fi, mi-am zis. Oricum îmi luasem iarăşi zi liberă la birou şi eram deja în maşină, nu era ca şi cum aveam de ce să mă împotrivesc. În plus, se apropia ora prânzului şi îmi era foame.

Date fiind toate discuţiile despre lipsa de gust în materie de restaurante de care dăduse dovadă Oleg, am fost foarte surprins când m-am trezit în Bethpage, Long Island, parcând în faţa unui Chili's, lângă autostrada Seaford – Oyster Bay. Făcuseră şi agenţii rost de un exemplar din *Ghidul restaurantelor din New York pe înţelesul diplomaţilor ruşi*? Eram sigur că nu nimerisem chiar în paradisul culinar din Long Island.

La masă ne aştepta un agent de la Naval Criminal Ivestigative Service. Şi NCIS-ul are un rol important – investighează şi combate ameninţările criminale şi teroriste la adresa marinei militare a Statelor Unite, precum şi pe cele venite din partea serviciilor de informaţii străine. „Pe uscat, pe mare şi în cyberspaţiu", aşa cum le place agenţilor NCIS să zică. A! Şi la televizor. Majoritatea oamenilor cunoşteau numele organizaţiei doar pentru că era titlul unui serial de televiziune difuzat la nesfârşit de CBS, în care Mark Harmon juca rolul agentului special Leroy Jethro Gibbs. Adevăratul agent NCIS venise însoţit de un fost pilot de la puşcaşii marini, care lucra pentru Northrop Grumman, compania contractantă despre care îmi spusese şi Terry şi despre care ştiam că avea o unitate mare în Bethpage.

A fost un prânz foarte ciudat.

După ce ni s-a luat comanda, tipul de la NCIS a povestit vreo 40 de minute despre regimul lui alimentar şi de exerciţii fizice:

— N-am mai mâncat zahăr sau făină de cinci ani, a declarat el mândru.

Pe bune, el şi Terry ar fi trebuit să facă un concurs de obiceiuri alimentare bizare: în colţul din dreapta, misterioasă – carnea procesată! În colţul din stânga, mărunţită – salata verde! Fie ca cea mai ciudată dietă să câştige! Individul s-a apucat apoi să ne spună cât de mult slăbise, cât de mic era procentul de grăsime din corp şi că era într-o formă de zile mari, atât fizic,

cât şi psihic. Într-adevăr, era zvelt şi plesnea de sănătate, dar, fără zahăr şi fără făină, merita oare efortul? Evident, nu părea că intenţionează să atace vreo quesadilla – alt motiv pentru care m-am întrebat de ce, din toate locurile posibile, ajunseserăm să mâncăm acolo. Când ne-au adus comanda, am vrut să văd dacă chiar o să răzuiască toată brânza de pe lipia lui.

Pilotul, un tip plăcut, spre 40 de ani, a reuşit să strecoare pe ici, pe colo câteva anecdote de pe câmpul de luptă. De exemplu, cum s-a descotorosit de elicopter când era pe mare, fiind pescuit de „Pedro, pasărea salvatoare”. Dacă ar fi avut timp să spună povestea cap-coadă, ar fi putut fi interesantă. Tot pe fugă ne-a explicat şi că, după ce a plecat de la puşcaşii marini, s-a dus să lucreze pentru Northrop Grumman.

Mă simţeam ca într-o scenă din *Petrecerea urâtelor*, filmul cu River Phoenix despre un grup de puşcaşi marini şi concursul pus la cale de ei – cine invită în oraş cea mai urâtă fată câştigă. Pe pilot îl adusese agentul NCIS. Pe mine mă aduseseră agenţii FBI. Stăteam amândoi acolo, uitându-ne politicoşi unul la altul, fără să spunem mare lucru. Într-un final, pilotul mi-a întins cartea lui de vizită şi mi-a zis încet:

— Poţi să-i dai asta prietenului tău.

Am fost mai mult decât surprins când i-am văzut pe agenţii FBI că dau din cap aprobator. Mie mi se părea că nu-i deloc a bună.

A fost pentru prima oară când agenţii au permis cuiva care nu era membru al familiei mele sau de la Birou să se implice în ceea ce conveniserăm că este relaţia strict secretă dintre mine şi spionul meu rus. De asemenea, era prima dată când făceam pe intermediarul între ruşi şi altcineva. Nu cumva ideea unei cărţi de vizită era să transmiţi datele tale de contact unei terţe persoane, astfel încât să te poată contacta? Cu alte cuvinte, din clipa în care îi dădeam lui Oleg cartea de vizită, el putea să vorbească direct cu Domnul Pilot de Elicopter de Luptă, măria sa, durul. După ce eu făcusem toată munca de jos ca s-o pun pe picioare, operaţiunea lua o nouă turnură? Fără mine?

N-am promis nimic. Şi, de vreme ce agentul NCIS părea să-şi fi terminat prelegerea despre alimentaţie şi fitness, puteam să

plecăm. Am urcat în maşina lui Ted. Nici agenţii nu erau prea încântaţi de tipul de la NCIS.

— Ce tâmpit! a zis Ted. Auzi la el, am bătut atâta drum ca să-l ascultăm pe Domnul Jenny Craig?

— Ăsta nu mănâncă decât ce nu mănânc eu, iar eu nu mănânc nimic din ce mănâncă el, a zis Terry. De ce ne-am întâlnit iar cu el?

Din ce puteam spune eu – şi din cât lăsau Ted şi Terry să se vadă –, agentul poate că avea să le facă legătura cu cei din marina militară ca să pună o vorbă pentru mine, iar pilotul era un fel de om de legătură cu Northrop Grumman. Ar fi fost drăguţ din partea lor să-mi fi zis şi mie, să fi ştiut dinainte, că doar lucram împreună. Sau era ceva mai important la mijloc?

— De ce i-aş da cartea de vizită lui Oleg? am întrebat. Sunt scos din schemă sau ce?

Agenţii au părut uşor surprinşi de întrebarea mea.

— Scos din schemă? a întrebat Terry.

— Parcă văd ce urmează, am zis eu. Eu îi dau cartea de vizită lui Oleg. Ei ajung să stea de vorbă. El devine noul om de legătură al lui Oleg, care începe să lucreze cu tipul ăsta şi de mine nu mai este nevoie. Sunt scos din schemă şi lăsat pe dinafara întregii operaţiuni. Ce câştig eu din toată treaba asta?

— Nimeni nu intenţionează să facă asta, a zis Ted. Pilotul nu e decât omul nostru de legătură de la Northrop Grumman. Ne-ar putea ajuta să facem rost de nişte lucruri dacă o să avem nevoie.

— De ce-aş face asta? am zis eu. Ce se-ntâmplă – voi vorbiţi cu tipul de la NCIS şi-i spuneţi că trebuie să ajungem la Northrop Grumman, el decide să vă aducă un militar care lucrează deja acolo şi eu zbor afară. Brusc, nu mai am nicio treabă în toată povestea asta.

Pe măsură ce vorbeam despre asta, mă îngrijoram din ce în ce mai tare. Deveneam tot mai convins că FBI-ul nu mai are nevoie de mine. Am mai ţinut-o aşa o bucată. Drumul era aglomerat. Am ajuns în New York şi tot nu terminaserăm. Dar nici Ted sau Terry nu ziseseră ceva care să mă facă să mă simt mai bine vizavi de cei doi străini care făceau acum parte din joc şi să mă convingă să-i dau cartea de vizită lui Oleg.

Câteva zile mai târziu, când m-am întâlnit cu agenţii la Metro Diner, încă nu îmi trecuse supărarea. Am venit pregătit cu o prezentare în detaliu, un fel de grafic oficial în care le arătam eforturile depuse de noi şi rezultatele obţinute.

— Foarte impresionant, a zis Ted când a văzut graficul meu. Tu l-ai făcut? Pe computer?

— Uite, am zis eu, la asta mă refer când vorbesc despre efortul pe care trebuie să-l depun. În plus, şi afacerea mea implică nişte angajamente. Compania mea suportă nişte costuri. Nu despre bani e vorba. Acum vreţi să las pe altcineva să se bage pe fir? Simt că sunt dat la o parte după ce-am dus tot greul.

— Nu, a zis Ted. Ăştia nu sunt decât nişte oameni care ne-ar putea fi de folos.

— Şi atunci de ce ar trebui să-i dau lui Oleg cartea de vizită a pilotului?

— N-a zis nimeni că trebuie să-i dai cartea de vizită. Păstreaz-o, atâta tot. Poate o să-ţi folosească la ceva mai târziu, poate nu.

Răspunsul lui nu m-a mulţumit pe de-a-ntregul. Cu siguranţă se întâmplau tot felul de chestii pe la spatele meu, ceea ce mă punea într-o postură proastă, oricum ai fi luat-o, aşa că m-am mai plâns o bucată despre felul în care fusese pus la cale prânzul acela şi cum decursese. Lui Ted ştiam sigur că nu-i plăcea agentul de la NCIS, iar asta era în favoarea mea.

— Să nu crezi că-i iau apărarea, a zis el. Dar hai să vedem dacă nu cumva se dovedeşte util.

— Dacă mi-aţi fi spus de la-nceput că mergem să ne întâlnim cu nişte tipi care ar putea să ne ajute să ajungem la Northrop Grumman, nu m-aş fi simţit nici eu de parcă mi s-ar fi înscenat totul, am zis. Între noi fie vorba, tipul de la NCIS e un maimuţoi, n-avem ce face cu el.

— Tu chiar îţi faci griji în privinţa asta? m-a întrebat Ted. N-ai de ce. Nu vrea nimeni să te înlocuiască, te asigur eu că n-o să se întâmple asta.

— Bine, am zis eu neîncrezător, simţind în clipa aia mai mult ca oricând nevoia de a-mi arăta adevărata valoare ca informator, astfel încât şi agenţii să-şi dorească să nu mă piardă.

Din fericire, mi-a venit o idee:

— Toate indiciile duc la DTIC[1].

De luni de zile mă sâcâia o chestie. Tot amarul ăsta de materiale pe care le-au cerut ruşii de-a lungul timpului – de unde au ştiut ce să ceară? De unde au ştiut că există? I-am întrebat pe Ted şi pe Terry:

— Aţi încercat vreodată să aflaţi de unde ştiu ruşii titlurile exacte pe care să le ceară? Nu înţeleg. Ruşii ştiu că materialele astea există, dar nu pot face rost de ele? Nu-i un pic cam ciudat? Cea mai mare parte dintre informaţiile astea nici măcar nu sunt făcute publice.

Agenţii păreau intrigaţi.

— Am încercat să-i dau de capăt de unul singur, le-am zis eu. Am căutat puncte comune în materialele pe care le-au cerut ruşii. Rapoartele erau de la diferite agenţii. Erau întocmite la diferite intervale de timp. Unele, nu toate, puteau fi cumpărate prin intermediul Imprimeriei Guvernamentale. Care era deci singurul lucru pe care-l aveau toate în comun? A fost ceva de muncă, dar cred că am aflat.

Toate datele în cauză, şi nu numai, le-am zis lui Ted şi Terry, puteau fi aflate prin intermediul unei baze de date guvernamentale brevetate operate de Defense Technical Information Center.

— Sistemul ăsta de la DTIC e ca un Google intern în materie de rapoarte, am spus eu. E o modalitate de a cerceta rapid milioanele de titluri ale unor articole ridicol de obscure despre armament şi tehnologie. Iar dacă ai şi acces, poţi face rost chiar de rapoarte.

Pentru a imprima puţin dramatism, m-am aplecat în faţă şi am zis aproape şoptit:

— Ce pot eu să vă spun e că fiecare raport pe care l-au cerut vreodată ruşii e stocat în DTIC. Trebuie să folosim asta împotriva lui Oleg.

Asta nu trebuia să afecteze progresul pe care-l făceam cu Northrop Grumman. Am spus-o clar. Trebuia să-i dăm înainte şi să-i oferim lui Oleg orice obţineam de la conglomeratul acesta din domeniul apărării. De fapt, prin Northrop Grumman aveam să-mi testez ipoteza cu DTIC.

— Premiul cel mare vine însă abia după, am zis eu. Din momentul ăsta, noi trebuie să fim cei care definesc opţiunile.

Trebuie să-i punem la dispoziţie un soi de catalog. În felul ăsta excludem riscul să comande el cine ştie ce. În felul ăsta trecem noi la cârmă.

Agenţii au părut receptivi. Au fost de acord să discute despre asta cu superiorii lor înainte să ne vedem din nou. Şi, uite aşa, întâlnirea s-a terminat într-o notă pozitivă, dar prin ce calvar emoţional a fost nevoie să trec! Câteodată, Ted şi Terry mă frustrau îngrozitor. Înţelegeam că operăm pe teren accidentat, însă totul părea că avansează înnebunitor de încet, ca prin ceaţă, iar aceste mici surprize nu conteneau să apară la fiecare pas. Pe bune.

— Dumnezeule, cât de obositor a fost! mi-a scăpat într-un final. Ted, eşti un adversar demn de luat în serios! Dacă vreodată îţi zice cineva altceva, să nu-l crezi.

A părut să fie uimit de replica mea.

— Un adversar demn de luat în serios, a zis el, lăsând fraza să plutească în aer. Ce formulare interesantă!

1. Defense Technical Information Center, Centrul pentru Informaţii Tehnice al Ministerului Apărării (n.tr.).

Capitolul 16

El Dorado

Era umflat rău la faţă, ziceai că are obrajii de cauciuc. Abia dacă putea articula cuvintele în ruso-engleza lui. De obicei îmi dădeam seama când pe cineva îl durea o măsea, dar în cazul lui Oleg se şi vedea de la o poştă. În separeul restaurantului El Dorado din Central Avenue, în acea dimineaţă posomorâtă de octombrie, chiar îmi părea rău pentru el.

— Ai luat-o-n bot? l-am întrebat.

Nu cred că întrebarea mea i s-a părut amuzantă.

— Eu dau în bot, a zis el fără urmă de zâmbet – nu că ar fi putut să zâmbească. Nu iau.

— Cu excepţia dentiştilor, am adăugat, insistând să fiu eu cel care are ultimul cuvânt, nu rusul.

Avusese un abces, a zis el. Dentistul fusese nevoit să-i scoată măseaua. Mă întrebam dacă nu cumva se aştepta la o anestezie cu vodcă. În Moscova, pe strada Narodnogo Opolcenia, unde era academia GRU, nu ştiu dacă Oleg o fi fost instruit în legătură cu efectul de dezlegare a limbii pe care îl avea durerea de după extracţia unei măsele, însă cu siguranţă băgase la cap lecţiile despre stoicism. Să admită că îl doare, bănuiam eu, era pentru Oleg la fel de inimaginabil ca a-şi recunoaşte vreo slăbiciune. A jurat că se simte bine. Instructorii lui de la GRU ar fi fost mândri.

L-am compătimit pe bietul agent FBI care era nevoit să transcrie conversaţia noastră înregistrată de ceasul-reportofon. Subiect: dinţi ruseşti cariaţi!

Era prima oară când mă întâlneam cu Oleg după ce le prezentasem lui Ted şi Terry ipoteza despre DTIC. Nu survenise nicio schimbare în operaţiunea noastră. Nu-mi zisese nimeni să nu mă întâlnesc cu rusul. Nu primisem nicio indicaţie să-l pun în legătură cu pilotul de la puşcaşii marini sau cu altcineva. De fapt, lucrurile păreau să fi reintrat pe făgaşul normal.

Am făcut tot posibilul să ignor problemele dentare şi să mă concentrez asupra treburilor noastre.

— Am să-ţi dau nişte veşti, i-am zis lui Oleg. S-ar putea să intru în marina militară.

— În marina militară a Statelor Unite? a întrebat el.

În ce altă marină aş fi putut să mă înrolez?

— Au un program special, am spus. Acreditare directă îi zice. E foarte selectiv. Dar, dacă eşti acceptat, te fac direct ofiţer.

Pe faţa schimonosită de durere a lui Oleg a apărut un început de rânjet. Fusesem sigur că avea să-i placă să audă una ca asta. Şi el era căpitan în marina militară rusă, încă nu trecuse în rezervă, dar fusese însărcinat cu responsabilităţi diplomatice la New York, cunoscute şi sub numele de spionaj.

I-am explicat care era treaba cu acreditarea directă. Am menţionat că era vorba despre un program pentru rezervişti, ceea ce însemna că puteam să-mi păstrez şi serviciul.

— Lucrurile n-au de ce să se schimbe între noi, i-am zis.

— Ba chiar s-ar putea să fie mai bine, a zis Oleg. Am putea avea încă ceva de sărbătorit.

Am trecut peste asta rapid.

— Mai vreau să-ţi spun câte ceva şi despre proiectul Northrop Grumman. O să fie un proiect mare. Încă nu i-am dat drumul, dar la un moment dat o s-o facem. Mai întâi trebuie să primim de la ei documentele pe hârtie, noi le digitalizăm, după care le trimitem înapoi la companie. N-o să am prea mult timp la dispoziţie. Trebuie să ştiu dacă te interesează sau nu.

— Mă interesează, a zis el. Depinde despre ce documente o să fie vorba.

— Fireşte, am zis eu şi i-am întins cartea de vizită a pilotului de la puşcaşii marini. El e omul meu de acolo.

Oleg a strecurat cartea de vizită în buzunar şi mi-a înmânat teancul de hârtii cu care venise. Erau subliniaţi doi itemi. În dreptul unuia dintre ei, pe margine, scrisese: „Află cât costă”.

I-am zis că o să verific. Părea momentul perfect să aduc vorba şi de DTIC.

— Dacă aş putea aranja să ai acces la o bază de date federală cu tot felul de informaţii în materie de tehnologii de apărare, inclusiv titlurile pe care tocmai le-ai cerut, ţi-ar fi de folos? am întrebat. Dacă da, atunci putem discuta despre asta.

Am văzut cum se luminează la faţă.

— Da, a zis. Aş fi interesat.

— Ce mi-ar plăcea mie să fac, i-am zis, ar fi să-ţi pun la dispoziţie o listă cu documente – o listă extinsă, de ce nu? – de care aş putea să-ţi fac rost. Tu îmi zici care-ţi face cu ochiul, eu îţi spun cât costă.

— Tu îmi arăţi lista şi eu îţi zic ce anume mă interesează?

— Exact, am zis eu.

— Aş fi interesat.

— O să trebuiască să ne înţelegem la bani, am plusat eu. Dar cred c-o să ne descurcăm.

Era perfect. Tocmai îi oferisem lui Oleg posibilitatea de a accesa o bază de date despre care bănuiam că era chiar cea pe care şefii lui încercau să pună mâna de ani de zile. Avea să fie un erou. Amândoi făceam eforturi să nu zâmbim.

Voia să afle mai multe, se citea în privirea lui, însă venise momentul să schimb subiectul şi să revenim la motivul pentru care ne întâlniserăm.

— Faza cu Northrop Grumman nu e decât o mostră din ce pot să fac pentru tine.

Nu ştiu cât de dezamăgit era să mă vadă făcând un pas înapoi de la potul cel mare, dar trebuia să dovedesc că eu eram cel care deţine controlul.

— Northrop Grumman e doar începutul, am zis eu.

— Doar începutul… a spus el, repetând cu grijă cuvintele mele.

*

Întâlnirea din ziua aceea n-a fost dedicată exclusiv bazelor de date. Eu şi Oleg am discutat şi despre alte chestii. Avea şi el agenda lui şi a adus din nou Franţa în discuţie.

— Franceza e o limbă atât de frumoasă, a zis. Eşti norocos că mama ta e franţuzoaică.

Ce tot avea Oleg cu Franţa? Un lucru era sigur, degeaba nu mă peria el – doar că nu mă prindeam despre ce era vorba. Dar da, împărtăşea acelaşi crez cu mama, care-mi zicea de când eram mic:

— Naveed, călătoriile îţi lărgesc orizonturile.

Deşi nu se prea conectaseră ei în scurta lor relaţie profesională, n-am niciun dubiu, la capitolul ăsta ar fi căzut de acord.

— Îţi place să călătoreşti? a întrebat el. Îţi place să călătoreşti peste hotare?

Încercarea lui de a face conversaţie era fie foarte anemică, fie foarte transparentă. Cui nu-i place să călătorească? Unde voia să ajungă?

— Sigur, am zis eu. Îmi place să călătoresc. Acum, că mă ocup de companie, e puţin mai greu. Dar îmi place, normal.

— Există locuri pe care ţi-ai dorit întotdeauna să le vizitezi?

Mi-am dat seama cât de idiot sunt abia după ce am răspuns:

— Mexic.

Nu-mi venea să cred că zisesem asta. Nu ştiu de ce, însă, în timp ce mă lua la întrebări, mie îmi zbura gândul la filmul *Spionii*, cu Sean Penn şi Timothy Hutton, în care doi puştani din California ce provin din familii înstărite se apucă să vândă secrete Uniunii Sovietice. Acţiunea se petrece prin anii ’70, iar ideea e că la un moment dat ajung în Mexic, unde se-ntâmplă chestii nasoale.

— A! Mexic, a zis Oleg încântat. Mexicul e o ţară minunată. Ar trebui s-o vizităm la un moment dat.

Super! Oare văzuse filmul?

Oare cu Oleg voiam să merg în Mexic? Iată-mă aşadar, martor al efuziunilor sale survenite în urma procedurior stomatologice, închipuindu-mi ce-ar putea face cu mine ofiţerii ruşi ai serviciilor de informaţii odată ce nu m-aş mai fi aflat pe teritoriu american: sunt într-un sat mexican prăfuit. Un bărbat musculos se şterge pe mâini cu un prosop după ce mi-a scos primii doi dinţi, încercând să mă facă să vorbesc. Mă încâlcisem de unul singur în propria versiune imaginară a filmului *Spioni ca noi*, în care rusul care conducea interogatoriul, interpretat

de James Daughton, îl încolţeşte pe Emmett Fitz-Hume, personajul lui Chevy Chase, suspectat că ar fi spion. „Pentru fiecare minut care trece fără să ne spui de ce eşti aici, eu tai un deget”, zice rusul. „De-al meu sau de-al tău?”, îl întreabă personajul lui Chase. „De-al tău.” „La naiba!”

Şi totuşi, nu-mi venea să cred că zisesem Mexic.

— Da, da, am reacţionat eu ca şi când nici n-aş fi putut lua în seamă propunerea făcută de Oleg. Data viitoare când ne vedem, am continuat, îndepărtând cât mai mult cu putinţă discuţia de subiectul unei vizite la sud de graniţă, poate că ar fi bine să discutăm mai multe despre DTIC. Şi o să vedem ce mai e şi cu Northrop Grumman.

— Da, bună idee, a zis Oleg.

După ce-am terminat, Oleg a plătit nota – cu bani gheaţă, ca întotdeauna – şi am ieşit împreună în parcare. Atunci mi-a văzut noul Corvette pentru prima dată.

— Ia te uită, a zis el entuziasmat. Ţi-ai luat maşină nouă. Ce Mustang frumos!

Ar fi putut la fel de bine să-mi scoată un molar cu nişte cleşti ruginiţi, fără niciun fel de anestezie, chiar acolo, în parcare.

— Mustang? am zis eu cu repulsie. Ai zis cumva Mustang?

A făcut ochii mari. I-a căzut faţa. Habar n-avea unde greşise.

— Ţi se pare că arăt ca un tip care ar scoate-o în oraş pe soră-sa? l-am întrebat. E Corvette, Oleg. Nu mă insulta în halul ăsta. Corvette.

— Da, a zis Oleg. Evident. Corvette. Îmi place foarte mult.

— E Corvette, am repetat eu. Corvette, înţelegi? Nu Mustang.

— E Corvette, a zis şi el după mine.

În după-amiaza aceea, când m-am întâlnit cu Ted şi Terry, s-au prăpădit de râs la faza cu Corvette-ul. Mai ales Terry, care avea şi el un Corvette.

— Bravo ţie! I-ai zis-o. Cine naiba confundă un Mustang cu un ’vette? E Corvette toată ziua.

— Da, dă-l dracului! a zis Ted.

Partea cu Mexicul nu le-a plăcut agenţilor la fel de mult. Când am ajuns la acea secvenţă a discuţiei, au devenit serioşi.

— A cui a fost ideea cu Mexicul? a întrebat Ted. A ta sau a lui?

— A mea, am recunoscut. Dar n-aţi putea să mă însoţiţi? Dacă nu puteţi voi, nu puteţi trimite un agent care să mă supravegheze cât sunt acolo?

— Ce te-a apucat? a ripostat Terry.

E timpul să mai detensionez situaţia cu o glumă, mi-am zis atunci.

— Aţi putea să trimiteţi o agentă care să se dea drept soţia mea, aşa, ca Linda Hamilton în *Terminator 2*.

— O să verific, mi-a ţinut Terry hangul. Dar am impresia că am însărcinat-o cu altcineva.

Ted n-a făcut decât să dea din cap.

Agenţii mi-au zis foarte clar că sub nicio formă nu aveam să părăsesc ţara împreună cu Oleg, darămite să plec în Mexic. În primul rând, într-un caz de genul ăsta jurisdicţia FBI-ului funcţionează doar până la graniţele Statelor Unite.

— Tu închipuie-ţi numai ce se-ntâmplă cu tine dacă ruşii încep să te suspecteze că lucrezi pentru FBI, a zis Terry. Ăsta-i planul lor. Mai întâi, te scot din ţară. De sub protecţia Biroului. Unde nu te monitorizează nimeni. Unde nu poţi fi găsit.

Acum aveam încă un motiv de îngrijorare. Oare de asta deschisese Oleg subiectul din nou?

— O, da! i-a zis Ted lui Terry. O să fie grozav. O să-l dăm pur şi simplu pe mâna celor de la „Christian Inaction Agency”.

Nu mai auzisem niciodată porecla asta pentru CIA, deşi eram convins că e veche, la mijloc fiind vorba de decenii de rivalitate birocratică.

— Crede-mă, a zis Ted. Cu ăia nu-ţi doreşti să lucrezi.

Capitolul 17

Minciunele

Ted şi Terry abia dacă au scos un cuvânt în maşină.

Cu două săptămâni înainte de Crăciun, ne îndreptam din nou spre est. Eram tustrei în Fordul Taurus al lui Terry, mergeam spre Northrop Grumman. Era ceva la autostrada către Long Island care părea să-i amuţească pe agenţi. Au menţionat că aveam să oprim mai întâi la un motel din apropiere, unde trebuia să punem la punct un plan de bătaie.

Un plan de bătaie?

— Deci despre ce-i vorba? am insistat eu.

Eram blocaţi în trafic undeva prin Queens.

— O să discutăm despre asta când ajungem la motel, a zis Terry ferm, după care a schimbat rapid subiectul şi s-a apucat să ne spună cum şi-a spălat maşina în dimineaţa aceea, interior-exterior: Am optat şi pentru lustruire.

— Bravo ţie, am mormăit eu.

Putea să-i facă orice, că tot Taurus rămânea.

Aveam oareşice emoţii în legătură cu mica noastră escapadă. Aveam impresia că nici agenţii nu erau mai relaxaţi. Ar fi trebuit să ştie deja că nu-mi plăceau surprizele.

Meadowbrook Motor Lodge se lăuda că oferă „cazare de prima calitate în Long Island pentru clienţi chibzuiţi”. Aş spune că accentul cădea pe „chibzuiţi” mai degrabă decât pe „prima calitate”. Ted s-a dus la recepţie şi a făcut rost de cheie, după care am intrat toţi în cameră. Eu şi Terry ne-am luat câte un scaun. Ted s-a aşezat pe marginea patului.

— Aşadar, uite cum stă treaba, a zis Ted. O să mergem cu maşina până la Northrop Grumman, unde o să te lăsăm lângă clădirea arhivelor, care e fix ca o bibliotecă. Oamenii de acolo îţi stau la dispoziţie. Tu intri şi iei ce ai de luat.

Asta nu mă ajuta deloc. Odată intrat, habar n-aveam unde trebuia să mă duc, cu cine trebuia să mă întâlnesc, ce aveam să cer şi nici măcar pentru ce mă duceam acolo. Când mi-am dat seama că Ted terminase prezentarea „planului de bătaie”, i-am întrebat:

— Şi eu ce iau de acolo?

— Nu ştiu, a zis Ted. Asta depinde de tine.

De ce răspundeau mereu în felul ăsta? O variantă era că nu ştiau nici ei mai multe decât ştiam eu. Faptul că îl aveam acolo pe omul nostru de la puşcaşii marini nu ne era de niciun folos.

— Păi, şi ce, pur şi simplu intru acolo şi cer nişte chestii? Ce fel de chestii? Cum le explic ce caut eu acolo? Le zic că-s de la Comisia de Alfabetizare şi că am venit să verific dacă stau bine cu participiple?

Recunosc, ultima întrebare a fost idioată, dar chiar mă simţeam legat la ochi.

— Puteţi măcar să-mi spuneţi dacă sunt aşteptat acolo?

— Ei ştiu că s-ar putea să treacă cineva, a zis Terry. Fă pur şi simplu ce ştii tu mai bine să faci. Zi-le o poveste despre cercetare şi digitalizare şi că îţi trebuie nişte manuale tehnice.

Începeam să cred că s-ar putea să fiu nevoit să-mi fac propriul plan, dacă voiam să mai ies de acolo. Atunci mi-am amintit ce-a zis Sam, personajul interpretat de Robert De Niro în *Ronin*, după ce şi-a ascuns arma pe aleea din spatele unui restaurant frecventat de mafioţi: „Duduie, eu nu intru niciodată într-un loc din care nu ştiu cum să ies”. Eram oare pe punctul de a încălca regula din *Ronin*? Eram bucuros că aveam două sute de dolari în buzunar şi numărul 666-6666 notat în agenda telefonului, numărul celor de la Carmel Car Service.

Ştiam cum înţelegeau agenţii să facă aceste acţiuni să pară fireşti. Erau, ca şi mine, reticenţi la ideea de a fi limitaţi de scenarii pregătite în detaliu – dar nişte indicaţii generale n-ar strica, băieţi.

— Bănuiesc că nu pot să le zic adevăratul motiv pentru care sunt acolo, nu?

— E o presupunere mai mult decât corectă, a răspuns Terry.

M-am uitat la Ted. Aşa cum stătea, cu piciorul stâng pe podea şi cel drept întins pe pat, îi vedeam perfect pistolul semiautomat Glock, model 20, iţindu-se din husa de piele, aţintit fix spre mine. Ştiam că poartă arma aia mereu, doar că nu mai avusesem niciodată ocazia să mă uit atât de bine la ea.

Sunt sigur că a fost o întâmplare – nu?

— Uite ce e, Naveed, tu faci chestia asta de bunăvoie şi nesilit de nimeni, a zis Ted. N-ar trebui s-o faci decât dacă vrei s-o faci. Nu vrem să crezi că te-ar forţa cineva.

M-am făcut că nu observ arma, deşi aş fi putut să jur că am văzut o sticlire în ochii lui Ted.

— De bunăvoie? Deci aş putea să mă ridic de bunăvoie şi să plec de-aici?

Lui Ted i-a dispărut umbra de zâmbet din privire.

— Ce se-ntâmplă dacă începe cineva să se întrebe ce caut eu acolo din senin şi mai ales de ce ies pe uşă cu un teanc de acte aparţinând companiei? am întrebat. Ce se întâmplă dacă cheamă paza?

— O să te aşteptăm în parcare, a zis Terry.

Am analizat puţin situaţia. Aşadar, trebuia să intru într-o clădire în care cei de acolo, în cel mai fericit caz, ştiau vag că trebuie să vină cineva, dar nu ştiau că eu sunt acel cineva. După care aveam să duc cu vorba pe cineva ca să obţin ceva – habar n-aveam ce – care să ne fie de folos în operaţiune. Din nou, cei de la FBI nu voiau să se afle că la mijloc era mâna lor. Ordinele veneau de la nouă mii de metri altitudine – sau cel puţin din parcarea aflată la minimum o sută de metri distanţă. Totuşi, eram destul de sigur că, dacă lucrurile o luau la vale, Ted şi Terry nu m-ar fi lăsat să înfund puşcăria. Erau de la FBI. Sigur aveau prieteni la poliţie, chiar şi în Long Island.

Aşa că am fost de acord. În ciuda îndoielilor, aveam încredere în mine. În plus, am avut încredere în agenţi. Nu eram dispus încă să renunţ la Oleg.

Am zâmbit şi m-am ridicat de pe scaunul din camera de motel.

— În regulă, am zis. Hai să facem cumpărături.

Terry a condus până în parcare. După ce ne-am oprit, mi-a arătat clădirea în care erau arhivele. Ted s-a întors ca să se uite

drept în ochii mei.

— Avem încredere în tine şi în judecata ta, a zis el. Numai să ai grijă. Ăştia le cam au cu povestitul. Dacă nu eşti atent, pot să te ţină acolo cu orele.

— Mda, a zis Terry, majoritatea sunt pensionari. Fac voluntariat. Şi au o grămadă de timp la dispoziţie.

Minunat. Acum trebuia să mă păzesc şi de moşneguţi care abia aşteptau să stea la taclale. Am coborât din maşină şi am intrat în clădire.

M-am prezentat cu numele meu adevărat, neştiind însă dacă asta avea să-mi fie de folos sau nu. După care le-am turnat o poveste care, ca orice şiretlic care se respectă, avea şi un sâmbure de adevăr. Le-am spus că sunt acolo din partea Books & Research, o societate de informaţii care lucrează cu guvernul, că avem un proiect de digitalizare şi că ne trebuie nişte studii pe care să le putem folosi pentru a testa sistemul.

— Aveţi cumva nişte materiale pe care să le putem scana? l-am întrebat pe funcţionarul dornic să mă ajute.

— Sunt sigur că avem. Cam ce aţi dori?

Ştiam că cei de la Northrop Grumman construiseră unele dintre cele mai bune avioane cu turboreactor din arsenalul Statelor Unite. Tot ei construiseră în anii ’60 şi modulul *Apollo* care a aterizat pe Lună. Deşi încinsa cursă spaţială dintre Statele Unite şi Uniunea Sovietică ajunsese sinonimă cu epoca Războiului Rece, nu cred că Oleg era prea interesat de călătorii în spaţiul cosmic.

Oricum, catalogul Northrop Grumman oferea o mulţime de alternative, aveai de unde să alegi.

— Ceva din zona avioanelor militare pentru care e atât de renumită compania? am zis eu, adăugând un strop de linguşire.

Funcţionarul n-a ezitat nicio clipă. A trecut în revistă câteva avioane de vânătoare cu reacţie despre care auzisem, printre care şi F-14.

— În regulă, am zis. Haideţi să le vedem pe astea.

Şi tot aşa, funcţionarul pomenea mândru linii de produse marca Northrop Grumman, iar eu:

— Pot să le văd şi pe astea?

Nu am semnat în niciun registru. N-am arătat vreun act de identitate. N-am promis nimic în schimb. Tot ce le-am dat a fost

cartea de vizită, pe care scria „Books & Research”, însă oricine ar fi putut să-şi facă una dacă trecea pe la un centru de copiere. N-am auzit pe nimeni să spună că eram aşteptat. Nimeni n-a zis nimic despre pilotul de la puşcaşii marini pe care-l cunoscusem şi nici c-ar fi pus o vorbă bună pentru mine. Nimeni n-a pomenit de FBI. N-am observat niciun indiciu care să-mi confirme că mi-ar fi înlesnit parcursul.

În orice caz, am ieşit de la Northrop Grumman cu o listă de documente ispititoare despre avioane militare americane de primă mână, suficiente cât să umple o cutie mare de carton şi, speram eu, să prindă un spion rus. M-am dus înapoi la Ted şi Terry, care erau exact unde-i lăsasem, în parcare. De acum avea să fie treaba agenţilor să-mi livreze comanda.

La întoarcere, pe autostradă s-a circulat îngrozitor. Am avut timp să mă uit peste materialele pe care le primisem. Trebuie să mărturisesc, totul părea foarte impresionant.

Traficul era blocat pe Queensboro Bridge.

— Lua-l-ar naiba de trafic! am zis eu. Nu puteţi să daţi şi voi drumul la o sirenă sau ceva?

Maşina era înţepenită în loc. S-au întors amândoi să se uite la mine.

— Nu putem, a zis Terry.

— Cum adică nu puteţi? Sunteţi de la FBI. De ce nu puteţi? Cine o să ştie?

— Noi, a zis Ted.

Nu cred că a glumit. N-a schiţat un zâmbet.

Când, într-un sfârşit, am ajuns pe strada mea, Ted a parcat lângă un hidrant. Planul era să le las momentan agenţilor cutia cu manuale. Când să cobor din maşină, Ted m-a oprit, zicând că avea de completat nişte hârtii.

— Poţi să i le dai, i-a zis lui Terry.

Era un formular tipizat de trei pagini. „Cod de conduită” – am citit pe prima pagină. Era destul de detaliat. Includea şi o listă consistentă de chestii cu care trebuia să fiu de acord. Să promit că n-aveam să mă dau drept agent FBI. Să iau la cunoştinţă că şi în cazul meu se aplică toate legile federale, statale şi locale. Să conced că orice aş fi primit pe parcursul investigaţiei trebuie predat de îndată FBI-ului.

Mai erau şi altele, însă Ted nu m-a lăsat să termin.

— În regulă, a zis el, se semnează la sfârşit.

Am dat paginile, căutând căsuţa unde trebuia să semnez.

— N-o să semnezi cu numele tău adevărat, a zis Terry.

Asta era ceva nou. Până acum fusesem Naveed Jamali încă de la începutul operaţiunii.

— În regulă.

— O să semnezi aşa, a zis Ted. Green Kryptonite.

— Green Kryptonite? l-am întrebat eu. Ce naiba mai e şi asta?

Tocmai primisem un nume de cod?

— Mda. Să mor dacă nu e un nume cool, a zis Ted mândru. Am verificat. N-a fost încă luat.

Am presupus că FBI-ul avea o regulă internă care zicea că numele de cod nu trebuie să se suprapună. Ştiam că lui Ted îi plăceau benzile desenate cu supereroi. Eram sigur că nu dăduse peste ăsta din întâmplare. Ştiam şi eu de kryptonită: în prezenţa ei, Superman se simţea slăbit şi i se făcea greaţă. I se umflau venele şi i se întuneca pielea. Îşi pierdea superputerile şi risca chiar să-şi piardă viaţa. Kryptonita era deci o substanţă dată dracului!

— Ce, Wonder Woman şi Micul Meu Ponei erau deja luate? l-am zgândărit eu. Ştiu că încerci să sădeşti spaimă în sufletul duşmanilor noştri. Dar chiar Superman? Numele ăsta parcă ar fi fost ales de un tip de 40 de ani care locuieşte la maică-sa acasă, în pivniţă, şi se joacă toată ziua World of Warcraft. Nu ţi se pare?

Ted a mârâit. Adevărul era că acum, că primisem un nume de cod de la FBI, nu mă puteam abţine să zâmbesc.

Uau, îmi ziceam, *un nume de cod!* Era destul de cool. Am uitat complet toate grijile care-mi stătuseră pe cap până atunci. Cui îi mai păsa de pericole şi de pistoale Glock aţintite ameninţător sau de însuşirea unor documente secrete de la o companie care lucra cu guvernul? Eram om în toată firea, care avea şi un nume de cod. Vai, dacă m-ar fi putut vedea cel care eram când aveam 6 ani!

Şi, cu toate că nu aş fi recunoscut niciodată de faţă cu Ted, făcuse o alegere grozavă. După mine, Green Kryptonite suna mişto de tot.

Capitolul 18

Accelerarea ritmului

Cu Oleg căzusem de acord să ne continuăm turul meselor luate în Westchester County cu Fountain Diner, în Hartsdale. În acea dimineaţă, când am ajuns, el mă aştepta deja aşezat la o masă. Era spre sfârşitul lui decembrie. Imediat după ce ne-am salutat, s-a scuzat şi s-a dus la toaletă.

Care era faza cu tipii ăştia din spionaj şi vizitele lor constante la toaletă? Agenţii, Oleg – în nicio tabără a Războiului Rece nu găseai o vezică normală. Nu mi-ar plăcea deloc să merg la drum lung cu maşina însoţit de vreunul dintre oamenii ăştia. De la intrarea pe autostrada către New Jersey şi până în Santa Monica am fi nevoiţi să oprim încontinuu. Ar fi ca şi când am merge în excursie cu o maşină plină de copii de şase ani. Am muri de bătrâneţe înainte să ajungem să vedem Pacificul.

Am luat meniul generos şi l-am urmărit îndreptându-se iute spre toaletă. Dacă şi el avea un reportofon ascuns, ca mine, de ce trebuia să se ducă la toaletă? Nu putea să-i dea drumul încă din parcare?

Când s-a întors la masă, am trecut direct la subiect:

— M-am interesat de articolele tale. Ştiu de unde să fac rost de ele. Dar nu-s decât două bucăţi. O nimica toată. Aşa cum am zis data trecută, cred că am o ofertă mai bună pentru tine.

Oleg s-a uitat la mine, dar nu părea încântat. Oare credea că trag de timp?

— Guvernul federal are o mulţime de baze de date. Unele sunt mult mai interesante decât altele. Se axează pe diferite chestii. Una dintre ele, cea despre care am pomenit data

trecută, se cheamă DTIC şi acoperă nişte zone care cred că te-ar interesa cu adevărat.

Acestea fiind spuse, i-am dat lovitura de graţie: o bibliografie frumos formatată, pe 20 de pagini, cu articole despre rachetele de croazieră Tomahawk.

L-am lăsat un minut s-o răsfoiască pentru a aprecia cu adevărat ce avea dinaintea ochilor, după care l-am avertizat:

— Pot să fac rost de ele, dar n-o să fie ieftin. Nu ştiu care-i scorul exact, dar pentru suma aia o să le primeşti pe toate.

— Pe toate? a întrebat el.

— O grămadă, am zis eu. Cred că o să ţi se pară o investiţie rentabilă, am spus eu ca un mare afacerist.

— În regulă, a zis Oleg, dând încet din cap. Îmi place cum sună.

— Să zicem, de exemplu, că te interesează rachetele Tomahawk. Vii la mine, spui: „rachete Tomahawk" şi eu îţi pot pune la dispoziţie o listă lungă, ca asta. Te uiţi pe listă, îmi spui care titluri te interesează şi eu îţi fac rost de ele. E ca şi cum te-ai uita pe meniu la Russian Samovar – vrei blinii sau caviar?

— Ce?

— Nu contează, am zis eu.

Nu pricepea din prima.

— Tu îmi arăţi lista, a zis, şi eu îţi spun ce anume mă tentează?

— Exact.

— M-ar interesa o chestie de genul ăsta. Da. M-ar interesa. Haide s-o facem.

I-am spus că bănuiam că taxa de înregistrare avea să fie cam zece mii de dolari, după care, o dată la câteva luni, mai trebuia să plătească încă nu ştiu cât. N-avea atâţia bani la el, dar mi-a zis că-mi dă cât are, două mii cinci sute, cu promisiunea că data următoare avea să-mi aducă restul de bani.

A fost un moment important. Nu partea cu banii, bani mai primisem de la el şi înainte, ci faptul că făcuse un pas înainte fără să fi cerut în prealabil aprobarea şefilor lui de la Moscova, arătând că poate să ia decizii de unul singur. L-am apreciat pentru deschiderea de care a dat dovadă.

Unele aspecte ar putea să dureze, l-am pus eu în gardă. Mai întâi trebuia să mă înregistrez şi să fiu acceptat pentru a folosi

baza de date. El trebuia să-mi aducă banii pentru taxa de înregistrare.

— Între timp, am zis eu, arătând spre prada cu care venisem după expediţia din Long Island, s-ar putea să am ceva interesant pentru tine din proiectul Northrop Grumman.

— A, da?

— E ceva cu avioane de vânătoare cu reacţie, i-am spus.

Mamă, eram din ce în ce mai bun la chestia asta! Ştiam exact pe ce butoane să apăs.

După ce chelneriţa ne-a servit mâncarea şi s-a îndepărtat suficient, am continuat:

— Trebuie să fim gata să acţionăm rapid.

Eu nu mă grăbeam cine ştie ce. Încă mai stăteam după cei de la FBI, care trebuiau să-mi facă rost de materiale, dar, cât aşteptam, încercam să controlez mai mult ritmul. Nu-mi convenea să sar în poziţie de drepţi de fiecare dată când mă chema Oleg.

— Când o să fac rost de materialele de la Northrop Grumman, n-o să mai am o lună, două la dispoziţie ca să aştept telefonul tău. Timpul e prea scurt. Trebuie să pot da eu de tine.

Chestia asta mă călca pe nervi de mult – felul unidirecţional în care alesese să comunicăm. Astfel, având puterea falsei urgenţe de partea mea, m-am gândit că aş putea să o folosesc şi să încerc să lărgesc strada şi pentru celălalt sens de mers.

— Trebuie să pot da de tine cumva, i-am spus. Şi nu prin e-mail. Eu nu scriu e-mailuri. Lasă prea multe urme. Am o idee mai bună.

I-am spus că, atunci când o să am nevoie să vorbesc cu el, o să-i transmit că vreau să mă sune.

— O să folosim Craigslist Denver, rubrica obiecte pierdute. O să pun un anunţ că am pierdut o geacă North Face neagră. Ăsta o să fie semnalul prin care-ţi cer să iei legătura cu mine. Stai cu ochii pe Craigslist. Când vezi semnalul, să ştii că sunt gata să ne vedem.

Ca să mă asigur că Oleg a înţeles, i-am arătat cum se face, unde să se uite şi ce anume să caute. A zis că o să ţină minte.

Înainte să ne despărţim, Oleg mi-a spus că se ducea în Rusia de sărbători.

— Însă abia aştept să ne vedem cu bine în noul an, a adăugat el voios.

A plecat din restaurant în pas vioi.

La sfârşitul lunii ianuarie am pus pe Craigslist Denver un anunţ care zicea că pierdusem o geacă North Face neagră pentru care ofeream o recompensă. Timp de câteva zile n-am primit niciun semn. Apoi m-a contactat Oleg.

Când mi-a sunat telefonul, luam cina împreună cu Ava şi câţiva prieteni într-un restaurant popular de sub West Side Highway, Dinosaur Bar-B-Que. Oleg suna de pe un număr necunoscut, cu 718 în faţă. Am intuit că ar putea fi el, aşa că am răspuns.

— Am văzut mesajul de pe internet, dar nu pot să mă văd cu tine, a zis el.

În restaurant era gălăgie. Nu prea înţelegeam ce zice, aşa că l-am rugat să aştepte o clipă şi m-am retras într-un loc unde era un pic mai linişte, dar şi aşa abia îl auzeam.

— Îmi pare rău, a zis el. Nu pot acum. O să te sun din nou când o să pot veni.

Ce puteam să fac? Am zis „în regulă”, apoi „la revedere”. Dar nu-mi pica bine deloc. Credeam că mă făcusem clar înţeles: dacă încercam să dau de el însemna că eram contracronometru. Deşi pusesem de nenumărate ori accentul pe asta, Oleg îmi dădea cu flit. Foarte urât din partea lui.

Înainte să mă întorc la masă, am ieşit afară ca să pot vorbi ca oamenii. Am sunat înapoi la numărul cu 718 în faţă, dar n-a răspuns Oleg, ci altcineva, un individ cu un puternic accent rusesc. *Am încercat* să vorbesc cu el, dar cam degeaba.

Am zis că vreau să vorbesc cu Oleg. Omul ştia suficientă engleză cât să-mi răspundă:

— A plecat.

Mai târziu, când m-am gândit la asta, am ajuns la concluzia că ideea de a-l convoca eu pe Oleg probabil că le dăduse ruşilor toate planurile peste cap. Aşa, Oleg nu mai avea timp să-i pună la curent pe şefii lui de la Moscova. Nu mai aveau timp să-l pregătească pentru întâlnirile cu mine. Nu mai aveau timp să decidă cât de departe îi permit să meargă. Nu mai aveau timp pentru protocoalele lor de obţinere a permisiunilor. Dacă

începeam să-i iau ca din oală, aveam să le anulez orice avantaj pe care credeau că îl au.

Chiar dacă nu-mi plăcea deloc, eram iar în punctul din care plecaserăm.

Dacă faci treaba asta suficient de mult timp, o iei un pic razna. Eu, în orice caz, începeam s-o simt pe propria piele. E unul dintre aspectele vieţii de agent dublu.

Nu puteam spune nimănui cu ce mă ocupam. Nu puteam să le cer prietenilor mei să păstreze un secret atât de suculent, asta era clar. În momentul în care m-ar fi luat gura pe dinainte, ar fi aflat zeci – apoi sute – de oameni, iar unul dintre ei avea cu siguranţă un prieten rus.

I-am povestit unei singure persoane despre activităţile mele din sfera contraspionajului. Avei. Până şi pe ai mei i-am ţinut în ceaţă. Ei nu puneau prea multe întrebări, nici eu nu spuneam mare lucru. Din când în când şi cât mai ocolit cu putinţă, mă mai întrebau:

— Toate bune la birou?

Sau, uneori:

— Mai vin ruşii?

La care eu răspundeam la fel de laconic:

— Toate bune. Ca de obicei.

Sau:

— Ştiţi cum sunt ruşii.

Iar asta părea să mulţumească pe toată lumea.

Dar slavă Domnului că o aveam pe Ava. Ea a fost supapa mea, confidenta mea şi singura persoană cu care am putut să discut despre temerile şi frustrările mele. Oricât de apropiat devenisem de Ted şi Terry, cu ei discutam preponderent chestiuni tactice şi operaţionale. Duceam o luptă permanentă pentru poziţia care permitea controlul operaţional. Niciunul nu voia să se arate slab în faţa celuilalt, asta e clar. Ava a fost singura persoană cu care mi-am permis să vorbesc despre asta. Am ştiut mereu că pot avea încredere în ea. Însă, pe cât de importantă a fost pentru mine când a fost vorba să recunosc că am îndoieli sau temeri, pe atât de adevărat e că a fost singura cu care am putut să vorbesc şi despre cât de incitant era totul, despre cât de mândru mă simţeam. Nu de puţine ori mi-a venit să mă ridic şi să strig în gura mare: „Hei! Uitaţi-vă la mine! Sunt

spionul spionilor!”. Mă ardea să fac cumva un anunţ public, să cobor geamul maşinii şi să strig ca să mă audă tot poporul.

În schimb, mi-am făcut un tatuaj.

Simţeam că trebuie să fac ceva care să ateste faptul că episodul ăsta cu agentul dublu chiar există – să-mi ateste mie, în primul rând. Ceva concret. Ceva fizic. Ceva imposibil de contestat. Ceva care să mă lege de expediţia asta lungă şi secretă la care luam parte. Pentru că nu puteam să pun pe măsuţa de cafea un album cu amintiri de la întâlnirile mele conspirative cu Oleg sau cu cei de la FBI. Totul avea să se sfârşească într-o bună zi, iar mie ce dovadă urma să-mi rămână că a fost real?

Astfel, în dimineaţa zilei de 22 martie, când începeam să mă pregătesc pentru următoarea întâlnire cu Oleg, am tras pe mine un tricou pe care scria „NY NU TE IUBEŞTE” şi-am pornit alături de Ava către Red Rocket Tattoos. Nu-mi mai făcusem niciodată un tatuaj. Salonul intens luminat era în centru, la al doilea etaj al unei clădiri din Garment District, după colţ de Macy’s. I-am zis tipului solid de acolo, care semăna a motociclist, că voiam să-mi tatueze pe interiorul antebraţului drept cuvintele *Green Kryptonite* în codul Morse.

— Green Kryptonite? a întrebat el. Ce eşti? Vreun supererou?

— Nu, i-am zis eu, deşi mă bate gândul să-mi deschid o linie de pelerine.

— Poftim?

— Nu, nimic.

S-a uitat cam ciudat la mine, însă, din ce mai văzusem eu pe bicepşi umflaţi şi cefe late prin New York, oamenii cereau tot felul de chestii dubioase la saloanele de tatuaje din zonă.

— În regulă, a zis. Se face.

Eu nu ştiam codul Morse. Şi nu mă aşteptam nici ca tipul care făcea tatuajele să-l ştie. Aşa că, în seara precedentă, intrasem pe internet, căutasem un tabel cu codul Morse şi transcrisesem atent literele: linie-linie-punct pentru G, punct-linie-punct pentru R, punct pentru E, punct pentru al doilea E, linie-punct pentru N ş.a.m.d.

Tipul mi-a bandajat braţul, apoi am pornit cu Ava spre casă.

— Naveed, te-ai gândit bine la asta? m-a întrebat ea pe drum.

Eu m-am uitat la ea şi i-am zis:

— Aşa mă ştii pe mine?

Agenţilor nu le-am zis nimic despre noul meu tatuaj. Nu cerusem permisiunea lui Ted şi Terry înainte să mi-l fac. S-ar fi împotrivit. Iar în ceea ce mă priveşte, n-aveam să-i las să-mi zică ei ce aveam voie să fac cu corpul meu şi ce nu. În plus, trebuia să recunosc, mă încânta gândul că am un secret pe care ei nu îl ştiu.

În preajma lui Oleg, în schimb, trebuia să fiu şi mai atent. De acum înainte aveam să port numai cămăşi cu mânecă lungă la Pizzeria Uno! Primul gând a fost că n-ar şti să citească punctele şi liniile chiar dacă învăţase codul Morse la şcoală. Dar dacă îmi spărgea totuşi codul tatuajului? Nu puteam decât să-mi închipui ce întrebări mi-ar fi pus pe urmă rusul: *Ce e Green Kryptonite? De ce este kryptonita verde? Tu eşti Superman?* Mă şi vedeam încercând să-i explic că Green Kryptonite era porecla mea în liceu sau că eu şi cu maică-sa aveam tatuaje identice.

Puteţi să ziceţi că am fost imatur. Dacă vreţi, puteţi să ziceţi că m-am grăbit. O să recunosc, pentru că braţul meu proaspăt tatuat a ajuns direct pe Facebook, unde am pus o poză şi un anunţ odios, ca să ştie toată lumea: „M-am pictat, frăţică!”. Prietenul meu Benjamin Dash a comentat dedesubt: „Ce? Ţi-ai făcut un tatuaj? Sper că mi-ai scris numele corect”.

Mai făcusem o mulţime de idioţenii la viaţa mea, dar nu cred să fi fost vreuna care să egaleze tatuarea numelui de cod dat de FBI pe braţ, pentru ca mai apoi să mă laud cu el pe Facebook – şi să postez drept dovadă şi o fotografie!

Dar atâta m-a dus capul să fac. Acel tatuaj era mica mea m**e adresată tuturor. Parcă mă răzvrăteam din nou împotriva părinţilor. *Nu trebuie să afle nimeni, nu trebuie să afle nimeni, nu trebuie să afle nimeni* – de la un punct încolo trebuie să spui cuiva, chiar dacă e vorba despre un tip care arată ca un motociclist, pe care l-ai găsit într-un salon de tatuaje din New York şi care nu înţelege o boabă din ce-i spui. Cred că asta este o reacţie normală a omului la stres. Oricum, asta a fost reacţia mea.

Ava nu îmi dăduse de înţeles că i se pare o idee minunată să-mi tatuez numele de cod pe braţ, dar nici nu se opusese. Era la curent cu aproape tot. După incidentul cu absorbantul, să-i

ascund ei lucruri sau să-mi afle Oleg planurile era cam la fel de periculos.

M-am întrebat ce ar zice părinţii mei dacă ar vedea că fiul lor, care renunţase la Harvard, şi-a făcut un tatuaj, însă n-ar fi făcut legătura între punctele şi liniile mele şi acel moment de demult în care începuseră să aibă contact cu ruşii. Băgam mâna în foc că bănuiau şi singuri că relaţiile mele cu agenţii, dar şi cu ruşii ajunseseră la un cu totul alt nivel, dar nu m-au întrebat niciodată concret. Cred că nici nu voiau să ştie. Iar eu nu voiam să-i implic şi pe ei, ceea ce mă făcea să mă simt foarte izolat şi invizibil.

Nu mă plâng. Doar că viaţa în interiorul unui con compartimentat de tăcere poate să fie foarte stresantă – să te ascunzi constant de prieteni şi de familie, să te pregăteşti minuţios ore întregi, să eviţi întrebările inevitabile despre unde eşti şi ce faci, să-ţi menţii tripla identitate… Zic triplă pentru că nu era vorba doar despre dubla identitate de agent dublu pe care trebuia s-o joc – într-un fel cu Oleg şi altfel cu FBI-ul –, ci mai era şi a treia identitate, pe care o afişam faţă de toţi ceilalţi care făceau parte din viaţa mea. Uneori îmi venea greu să-mi amintesc ce e adevărat şi cine sunt eu. Dacă nu credeţi că asta te poate dezorienta, încercaţi s-o faceţi la un moment dat.

Aşa a fost cu tatuajul Green Kryptonite. Speram totuşi să n-am nevoie vreodată şi de unul cu „Naveed Jamali”.

Capitolul 19

Pasa din garaj

În ziua când m-am înâlnit iar cu Oleg, am purtat mânecă lungă, clar. Ultimul lucru pe care mi-l doream era ca Oleg să-mi vadă tatuajul în Morse atunci când îi înmânam manualele de la cabinele de pilotaj făcute de Northrop Grumman.

Era începutul lui aprilie – trecuseră două luni de la ultima noastră scurtă convorbire telefonică –, iar el părea neobişnuit de nervos. Lui Oleg îi plăcea să controleze totul. Înţelegeam asta. Însă propunerea mea de a folosi Craigslist părea să-l fi dat peste cap mai tare decât anticipasem. Le-am spus agenţilor FBI că mă temeam că-l băgasem cu totul în sperieţi. Sincer, faza cu Craigslist nu era decât o modalitate de a-l contacta atunci când era urgent, însă el părea să creadă că încerc să-l prind în plasă.

Oricare ar fi fost rezervele lui, tot nu reuşiseră să-l ţină departe de bunătăţurile pe care i le promiteam, aşa că a venit cu altă propunere.

În loc să ne întâlnim într-un restaurant sau într-o cafenea, aşa cum făceam de obicei, de data asta a zis că îşi lasă maşina în oraş şi ia trenul până în Westchester, lucru care nu mă deranja – puţin îmi păsa mie cu ce venea, atât timp cât venea. FBI-ul terminase examinarea atentă a manualelor NATOPS pentru cabinele de la Northrop Grumman şi îmi livrase dosarele albastre. Abia aşteptam să fac tranzacţia mult aşteptată. Lui Oleg i-am sugerat să coboare la staţia Metro-North, în Hastings-on-Hudson. I-am zis că urma să-l iau eu de acolo, fiind extrem de atent la cum aveam să-i dau manualele.

— Întotdeauna e bine să fii atent, a zis el.

Dădusem o Acura RDX neagră, model 2007, care nu-mi plăcea deloc, pe un Jeep Cherokee din 2008. Cele şase luni petrecute la volanul Acurei cu patru cilindri mă făcuseră să tânjesc după versiunea cu patru uşi a unei maşini puternice.

Deşi avea vedere spre fluviu, pitoreasca staţie de tren nu oferea prea multă intimitate. În loc să car dosăroaiele albastre după mine în Jeep, am ales să le ascund într-un loc ferit şi să-l duc pe rus acolo. Aveam să-l las să le cerceteze, după care îi puneam în palmă un mic card de memorie negru pe care putea găsi aceleaşi materiale – în felul ăsta, mult mai uşor de transportat înapoi în oraş. Ca loc de întâlnire am ales un garaj situat pe malul estic al fluviului Hudson, la nici două minute cu maşina de staţia de tren. Ştiam de el pentru că îmi ţinusem şi eu maşinile acolo. M-am gândit să parchez Corvette-ul înăuntru, să las dosarele în portbagaj, după care să mă duc cu Jeepul ca să-l iau pe Oleg din staţie şi să-l duc în garajul imens din cărămidă – care era un loc foarte discret, fără prea mult trafic –, unde să ne facem treaba.

Prima parte a planului a mers strună. Ne-am întâlnit în staţie. Am mers cu maşina până la garaj, am intrat şi am reperat cu uşurinţă locul unde parcasem Corvette-ul.

E drept, au mai fost câteva hopuri, atât la propriu, cât şi la figurat. Detectorul radar a început să ţiuie. Pe Oleg aproape că l-am omorât cu portbagajul maşinii – sau, cel puţin, aşa am crezut eu.

Dar transferul a avut loc şi nici lui nu i-am provocat vreo leziune serioasă la cap. La o adică, reciprocitatea încrederii a fost restabilită la sfârşitul acelei zile.

— Îmi place cum merge treaba asta, a zis Oleg, cu micul card de memorie negru în buzunar, înainte să-l las înapoi în staţie.

— Şi mie, am zis eu.

Şi cred că amândoi am vorbit sincer.

Relaţia mea cu Oleg n-a fost niciodată constantă. Elanul de superspion pe care îl simţeam se evapora de fiecare dată când nu primeam nicio veste de la el cu săptămânile sau chiar cu lunile. Uneori, chestia asta mă scotea din minţi. Fără să-mi dau seama, apelam la Ronald Reaganul din mine, afirmându-mi nevoia de a-l domina. Jur, anticomuniştii americani aveau dreptate cel puţin dintr-un anumit punct de vedere: dacă tot ce

faci e să baţi apropouri, de la ruşi n-o să obţii niciodată nimic. Fermitate şi directeţe, doar aşa reuşeai să vorbeşti pe limba lor. Evident, pe Oleg îl interesa să mă pună la treabă şi eu să cooperez. Vedea mereu relaţia noastră ca pe o partidă de şah. Nu-l deranja să aibă un oponent puternic atât timp cât simţea că îmi anticipează mişcările şi că partida nu se îndreaptă către remiză.

Aşadar, care era problema cu cei de la FBI? De ce erau atât de lenţi şi de împrăştiaţi? Poate că trebuia să fiu la fel de clar şi de direct cu agenţii ca şi cu Oleg. Aproape că îmi venea să bat cu pantoful în masă, ca Nikita Hruşciov, sau să-mi scot de la naftalină cea mai bună imitaţie a lui Reagan: „O să-ncepem bombardamentul în cinci minute”. După ce investisem atâta timp şi efort, începeam să-mi pierd răbdarea. Chestia asta trebuia să înceapă să dea roade. Şi cât mai repede.

Cu Ted şi Terry m-am întâlnit în Riverside Park. Deşi era devreme, în parc era deja zăpuşeală. Amândoi erau îmbrăcaţi lejer. Era prima oară când îl vedeam pe Ted cu insigna la cingătoare. În felul ăsta voia să-mi transmită că el e la cârmă?

— Eu duc tot greul, am început să mă plâng. Şi începe să fie dificil când e vorba să mă justific. Mie nu-mi iese nimic. E costisitor. Îmi consumă mult timp. Nu mă deranjează că mă folosesc şi de companie, doar că timpul în care îi procesez şase cărţi lui Oleg pe mine mă costă mai mult. Degeaba am profit 150% dacă vorbim de o sută de dolari. Oamenii de la birou încep să se întrebe de ce facem chestia asta.

Şi chiar erau îndreptăţiţi să se întrebe. Dar eu nu mă plângeam numai de bani. Eram dispus să investesc mai mult timp, energie şi alte resurse, dar pentru asta trebuia să ne mişcăm un pic mai bine pe partea cu spionajul. Când aveam să-l ademenim cu un tun adevărat? Când avea să muşte momeala? Voiam să fiu un agent dublu serios, nu un amărât de informator. Aveam nevoie de ceva pe bune ca să-l pot momi. Nu ştiam cât mai puteam să-i ţin treaz interesul.

— Totul pare atât de neînsemnat, le-am zis agenţilor. La ce mare brânză am făcut până acum, am fi putut la fel de bine să lăsăm lucrurile aşa cum erau pe vremea părinţilor mei.

Aveam nevoie de o finalizare sau măcar de ceva acţiune. Ştiam citatul lui John le Carré din *Casa Rusia*, era faimos:

„Spionajul înseamnă aşteptare”, zice naratorul Harry Palfrey. Dar eu mă cam săturasem să tot aştept.

Agenţii au adoptat un ton mai înţelegător.

— Sigur, a zis Ted. E foarte multă muncă. Înţeleg perfect presiunea la care eşti supus şi felul în care ea să răsfrânge asupra companiei. Îţi sunt foarte recunoscător pentru tot. Îţi suntem foarte recunoscători. Lucrurile astea durează, a continuat el – de parcă era prima dată când auzeam placa asta. Dacă le grăbeşti, le trezeşti suspiciuni, or să se întrebe de ce eşti atât de disperat să-i ajuţi. Cred că noi am menţinut un ritm optim. E important să fie ei cei care împing lucrurile mai departe. Şi or s-o facă. De obicei o fac.

Am apreciat că îmi era recunoscător. A părut să fie sincer. Însă, în timp ce Ted mă îndemna să am răbdare, aşa cum o făcuse în nenumărate rânduri, eu mi-o cam pierdeam.

— Uite ce e, am zis eu. Înţeleg ce zici. Şi vreau să vă ajut. Înţeleg că nimic nu se întâmplă dintr-odată. Dar există şi nişte limite. Trebuie să aveţi un pic de respect faţă de timpul meu. Voi vreţi să rămân pe baricade indiferent cât ar dura. Şi eu vreau asta, vreau să mă implic, dar simt că lucrurile nu se îndreaptă în direcţia în care m-am aşteptat.

Din ce mai citeam, aveam impresia că lucrurile începuseră să se precipite între Statele Unite şi Rusia şi tot ce făceam eu era să stau deoparte.

— Am impresia că ruşii îşi tot bat joc de noi, am zis. Aţi văzut articolul ăla din *The New York Times*?

Îl scosesem la imprimantă: „O vizită la uzină duce la expulzarea ataşaţilor din Rusia”, de C.J. Chivers. I-am dat foaia lui Terry.

— Ruşii au expulzat pur şi simplu doi ataşaţi americani, am zis eu. Mai întâi le-au acordat permisiunea să părăsească Moscova, iar după ce-au ajuns unde se duseseră, le-au revocat permisiunea şi i-au expulzat pe motiv că circulau fără permisiune.

Ted şi Terry au izbucnit în râs.

— Ăştia-s nişte nenorociţi, a zis Ted. Rar o să-i vezi că respectă regulile jocului. Însă noi, când acţionăm, avem tot felul de reguli de care trebuie să ţinem cont. Nu putem să te expulzăm până când nu te prindem asupra faptului.

Voiam să-i aduc pe agenţi înapoi la discuţia despre mine. Părea aproape că uitaserăm de ce mă apucasem eu să fac asta.

— E vorba despre marina militară, le-am amintit. Băieţi, indiferent ce facem noi aici, vreau să fie luat în calcul la admiterea în marină. Vreau să obţinem un rezultat la care ei să se uite şi să zică: „A făcut asta”. Credeţi că e posibil aşa ceva? Poate că ar trebui să introducem din nou asta din nou în ecuaţie.

Ca la un semn, pe deasupra fluviului Hudson au trecut două elicoptere de luptă ale puşcaşilor marini, urmate de câteva Huey. Huruiau atât tare, încât s-a cutremurat parcul sub ele, cu băncile lui de ciment cu tot.

— Ştii, a zis Ted, armata e grozavă. Pe bune, e uimitor ce reuşim să facem uneori.

— Deci crezi că putem încerca să grăbim puţin treaba asta cu marina? Asta m-ar ajuta să justific timpul şi efortul investite.

Ce-a zis Ted a fost la fel de liniştitor şi de neutru ca şi până atunci.

— Posibil. Să vedem ce putem face.

Cât aşteptam, m-am concentrat asupra succesului pe care-l avuseserăm cu Northrop Grumman şi manualele NATOPS. Abia aşteptam să materializez şi faza cu DTIC, dar nu puteam să mă duc la un ghişeu de la Departamentul pentru Apărare şi să zic: „Salut, aş vrea şi eu acces liber la toate datele ştiinţifice, militare şi tehnice pe care le deţineţi”. Trebuia să găsesc pe cineva care să pună o vorbă bună pentru mine. Am discutat despre asta cu Ted şi Terry. Ştiam că FBI-ul avea suficientă autoritate ca să-mi deblocheze accesul. Şi a şi făcut-o.

— Şeful nostru, Frank, a făcut presiuni serioase şi am primit OK-ul, a zis Terry.

Deşi mai auzisem numele lui Frank, despre el nu ştiam decât că era superiorul agenţilor. Am apreciat însă disponibilitatea de a ne sprijini. Pentru mine a fost Robin Masters, faţa nevăzută a autorităţii din *Magnum, P.I.*

Am semnat un contract în care Books & Research se angaja să „furnizeze Departamentului de Achiziţii al FBI servicii de consultanţă şi cercetare în materie de tendinţe şi şabloane în cadrul instituţiilor academice, de cercetare şi de instruire federale pe teme ca gestionarea cataloagelor, digitalizarea şi

alte subiecte conexe. Obiectivul secundar va fi să furnizeze cărţi şi alte servicii de achiziţii materiale”.

Era fix ce trebuia!

Iniţial îi spusesem lui Oleg că, dacă ruşii voiau să aibă acces la DTIC, bănuiam că avea să-i coste în jur de 10.000 de dolari. De fapt, a costat 16.800 de dolari, plătiţi cu un cec semnat de GSA, Administraţia Generală a Serviciilor din Statele Unite. În felul ăsta nu mai eram nevoit să mă bazez pe fondurile companiei sau pe contul meu curent şi nici să stau după Oleg, care se mişca îngrozitor de încet când venea vorba de plăţi. Avea să afle curând că îmi datora o căruţă de bani.

Acum aveam contractul. Mai important, deţineam documentaţia necesară ca să-i dovedesc lui Oleg că aveam acces la DTIC. Mă aştepta o bază de date secretă plină cu materiale incredibile. Erau o mulţime de grafice, fiţuici şi rapoarte banale, dar şi nenumărate dosare după care ruşilor aveau să li se scurgă ochii.

— Datele tale de autentificare nu trebuie să ajungă sub nicio formă la ruşi, m-a avertizat Ted.

Credeam că e de la sine înţeles. L-am asigurat că n-or să ajungă.

M-am gândit neîncetat la felul în care să-i prezint lui Oleg detaliile. Zi şi noapte m-am tot întrebat: cum aş înainta o asemenea ofertă dacă aş fi un trădător adevărat? Cu foarte multă precauţie, am conchis eu, obsedat să nu fiu prins.

Aveam datele de autentificare şi parola, plus o legitimaţie de la FBI, cu care plătisem pentru ele, la care se adăuga un răspuns isteţ la întrebarea pe care Oleg urma inevitabil să mi-o adreseze: cum plănuiam să trec neobservat? Ştiam exact: aveam să camuflez cererile rusului într-un morman de căutări inofensive, abordând aceeaşi tactică pe care o foloseam în liceu atunci când cumpăram bere. Aveam s-o dau pe după, ascunzându-mi infamele căutări chiar la vedere.

Am decis să-i spun lui Oleg că, pentru a evita localizarea, documentele trebuiau căutate într-o manieră specifică, dintr-un anumit loc şi la momentul potrivit. Avea să pară rezonabil şi să mă scutească de insistenţa lor de a le livra dintr-odată cantităţi însemnate de date sau de a le pasa numele de utilizator şi parola.

Am discutat despre toate astea cu Ted şi Terry, care au înaintat mai departe rapoartele superiorilor lor. În aer se simţea entuziasmul. Construiam, în sfârşit, o capcană dată dracului cu care să prindem şi noi nişte răufăcători.

Era uimitor la cât de multe lucruri aveam acces, eram în raiul cercetărilor finanţate de guvern. Pentru unele studii fusese nevoie de ani de zile ca să fie duse la bun sfârşit şi de bugete de milioane de dolari, iar informaţiile respective puteau pune cu adevărat în pericol siguranţa Statelor Unite dacă ajungeau în mâna cui nu trebuie. La acest nivel de acces, orice detaliu tehnic putea fi foarte important.

*

În dimineaţa zilei de 29 mai 2008, la ora 11.30, aveam programată o întâlnire cu David Harris în Amityville, Long Island. La fel ca şi Jeff Jones, şi el era tot comandor în marina militară. Harris era ofiţerul responsabil de regiunea New England pentru ofiţerii în rezervă ai serviciului de informaţii. Prin prisma unei ciudate geografii militare, regiunea respectivă ajunsese să includă şi New Yorkul. Deşi fusesem nevoit să-i reamintesc lui Ted că interesul meu este să intru în marina militară, el se ţinuse de cuvânt şi aranjase pentru mine întâlnirea aceasta.

Ted şi Terry trecuseră prin biroul de la etajul al doilea cu o oră înainte să apar eu. Când am ajuns, primul lucru pe care mi l-a spus comandorul a fost următorul:

— Deci tipii ăştia la costum au fost aici chiar înainte să vii dumneata. Au zis aşa: „Nu vă putem spune la ce lucrează. Nu vă putem spune nimic legat de asta. Tot ce vă putem spune este că e vorba despre un om foarte inteligent”. Aşa că acum stau şi mă gândesc: „Ei bine, ce-ar trebui să-nţeleg eu din asta?”.

N-am zis nimic. N-a fost nevoie. Harris a continuat:

— Eu sunt un simplu marinar care şi-a petrecut cea mai mare parte din carieră urmărind submarine chinezeşti şi ruseşti. E foarte interesant, nu-i aşa?

Am dat din cap, aşa era.

Cei doi comandori pe care i-am cunoscut nici că puteau să fie mai diferiţi. Pe cât era de reţinut comandorul Jones, pe-atât de bombastic era comandorul Harris. Se şi îmbrăcau diferit. Harris purta o uniformă kaki a marinei militare, în timp ce Jones venise la întâlnire îmbrăcat într-un costum gri, impecabil.

Ascultându-l pe comandor, am avut impresia că, pentru un oficial de rang înalt, alesese un mod ciudat de a începe o întâlnire importantă. Îşi făcuse intrarea într-o manieră foarte directă, fără să-mi pună întrebări, fără să aştepte lămuriri suplimentare. Descrisese schimbul de replici dintre el şi agenţi şi lăsase subiectul în aer, de parcă ar fi repetat un comentariu enervant pe care-l auzise de dimineaţă la Starbucks – deşi nu mi-l puteam imagina pe Harris într-un Starbucks. În mod clar, era mai degrabă genul care mergea la popotă, sub punte.

Încă nu fusesem invitat să zic nimic. Chestia asta nu era o întâlnire cu un ofiţer decorat, mi-am zis eu deprimat, ci mai degrabă o fază în care eu stăteam într-un birou ascultând pe cineva care vorbeşte despre mine.

Ştiam că Ted şi Terry încercaseră să-mi dea o mână de ajutor, însă vorbiseră atât de cifrat cu comandorul, încât vizita lor mai mult ridicase întrebări decât oferise răspunsuri şi nu făcuse decât să-l facă şi mai suspicos faţă de mine. Eram convins că Harris s-a gândit că persoana cu care urmează să se întâlnească trebuie să fie cine ştie ce infractor. Nu ăştia ajung să colaboreze cu FBI-ul? Oameni disperaţi să iasă din bucluc şi să se-nvârtă de o înţelegere? Îmi doream ca Ted şi Terry să-i fi zis clar că nu aveam nicio pată, că era vorba despre o operaţiune şi că fusese meritul meu, că eu luasem iniţiativa în legătură cu Oleg şi cu FBI-ul şi că până şi ideea de a intra în marina militară tot a mea era. Părea că bătusem drumul până în Long Island de pomană.

După care, surprinzător, Harris a părut să lase la o parte introducerea cu cei de la FBI şi a început să vorbească cu mine.

— Se vede că eşti genul de om care citeşte o grămadă de chestii, a zis el. Care stă şi încearcă să afle cât de mult poate din tot ce se întâmplă, care vrea să înţeleagă lucrurile de la rădăcină. Am dreptate?

Ei bine, da, i-am spus. Îmi şi imaginam ce-ar putea crede comandorul despre cineva pe care-l cheamă Naveed Jamali şi

care este interesat să se numere printre cadrele din serviciul de informaţii al marinei militare. Date fiind pregătirea mea, dar mai ales numele cu rezonanţe orientale, puneam pariu că se gândea că am de-a face cu terorismul. Cred totuşi că am reuşit să-i risipesc toate temerile legate de asta. Oricare ar fi fost prejudecăţile pe care le-ar fi avut la începutul discuţiei, cred că a fost plăcut surprins să afle că eram suficient de citit, că vorbeam suficient de bine şi că eram la curent atât cu evenimente militare, cât şi cu ceea ce se petrece la nivel global; plus că – şi cred că asta era cel mai important – după câteva întrebări directe s-a lămurit că nu aveam nicio treabă cu interlopii sau cu teroriştii. După mine, părea să-i facă plăcere conversaţia noastră.

Asta nu însemna că uitasem minutele stânjenitoare de la început. Pe Ted l-am sunat imediat ce am ieşit de acolo.

— Frate, am zis, nu vă mai afişaţi îmbrăcaţi la costum ca să vorbiţi codat cu oamenii ăştia din marina militară despre ce fac eu pentru voi. O să înceapă toată lumea să creadă că sunt vreun traficant de droguri, un infractor sau un terorist. Dacă asta înseamnă să mă ajutaţi, mai bine n-o faceţi.

Ted m-a lăsat să mă descarc, aşa cum a făcut mai mereu. Într-un târziu, a zis:

— Înţeleg, dar nu pot să promit nimic.

La sfârşitul lui iulie, într-o dimineaţă însorită de sâmbătă, am fost convocat în faţa comisiei regionale de selecţie pentru interviuri. Situat în Brooklyn, pe ţărm, Fort Hamilton era una dintre bazele comune ale armatei şi marinei militare. În parcare m-am întâlnit cu Juli, care m-a condus într-o sală de aşteptare. Acolo, chinuiţi de emoţii, mai erau şase tineri aşezaţi incomod pe nişte scaune. Ei erau ceilalţi finalişti din zona New Yorkului. Concurenţa era acerbă: oamenii chiar aveau chestii la activ. Unul era avocat. Alţii lucraseră în poliţie. Doi erau agenţi de securitate la bordul unor aeronave, din care unul făcuse şi Dreptul. Un tip era doctorand. Câţiva făcuseră serviciul militar în marină.

În ciuda importanţei ocaziei, tuturor ne spuseseră să nu venim la costum şi cravată sau în uniformă. Un singur locotenent, care părea s-o cunoască pe Juli, ratase probabil

indicaţia de ordin vestimentar, pentru că venise îmbrăcat într-o uniformă kaki cu rânduri întregi de decoraţii pe piept.

— Ţi-am spus doar, a ridicat Juli tonul. Aici nu se vine în uniformă.

Eu m-am aşezat lângă un finalist pe nume Thomas. A fost de ajuns să arunc un ochi în sală ca să-mi dau seama că eu şi el eram singurii „etnici”. El era amerindian. Ne-am înţeles din prima.

— Şi tu ai venit la interviu pentru cartea verde? l-am întrebat.

— Nu, a zis el fără să clipească. Eu am venit la audiţie pentru al treilea terorist din *24*. Am ajuns unde trebuie?

— Nu ştiu. Dar, dacă ne văd că vorbim între noi mai mult de două minute, ar putea să spună că e vorba de cine ştie ce conspiraţie, iar locotenentul ăla de colo o să aibă dreptul să ne împuşte.

Acestea fiind spuse, am izbucnit în râs şi am dat mâna. Thomas era de-o seamă cu mine. Era proaspăt căsătorit şi avea o fetiţă. Înainte să devină agent de securitate la bordul unor aeronave, fusese în NYPD. Ca şi mine, părea imun la insulte. Cele 15 minute pe care le-am petrecut atunci bătând câmpii au pus bazele unei prietenii care avea să dureze mulţi ani.

Unul câte unul, toţi şapte am intrat în sala de conferinţe, unde am fost invitaţi să luăm loc la o masă lungă de stejar cu vedere spre ţărm. Ultima oară când stătusem la o masă ca asta – la interviul din Boston –, sfârşisem prin a fi surclasat de candidaţii cu CV-uri mai stufoase, dar asta doar pentru că mulţi dintre ei s-au putut lăuda cu un nivel ridicat de experienţă operaţională. Iată-mă din nou faţă în faţă cu o concurenţă supercalificată. Deşi mai matur, de data asta veneam în calitate de director al propriei companii şi, în acelaşi timp, de agent dublu, chiar dacă trebuia să fiu atent ce detalii dezvălui.

Preşedintele comisiei regionale de selecţie, căpitanul Gary Golomb, nu mi-a pus cine ştie ce întrebări tehnice. N-a vrut să-i zic ce este o teugă şi nici dacă vreun avion se îndreaptă sau nu către mine. Părea interesat să discute despre evenimentele curente. A vrut să afle care era opinia mea în ce priveşte relaţiile Statelor Unite cu Iranul, aşa că am purtat o discuţie lungă pornind de la unul dintre elementele Doctrinei Bush,

ideea că o naţiune care adăposteşte terorişti este la fel de vinovată ca şi teroriştii, trebuind să fie trasă la răspundere în aceeaşi măsură în cazul unei reacţii militare a Statelor Unite.

Doctrina Bush n-a fost totuşi inventată de George W. Bush. Aceleaşi argumente au fost folosite de Statele Unite şi când cu „Octombrie Roşu”, pe vremea Războiului Rece împotriva Uniunii Sovietice şi a aliaţilor săi. Cu toate astea, începând cu 2001, a fost un concept-cheie în eforturile Americii de a combate ameninţările asimetrice – dezminţire plauzibilă, arme de distrugere în masă, legătura dintre Saddam Hussein şi atacurile de la 11 septembrie – şi este în continuare de actualitate. Teroriştii există pentru că statele le permit să existe, pentru că nu încearcă să-i oprească pe extremişti şi le oferă asistenţă materială.

Îmi place la nebunie să vorbesc despre chestiile astea – şi s-a văzut. Aşa cum mă aşteptam, comisia nu m-a întrebat nimic despre activităţile mele cu FBI-ul şi ruşii.

Eram încântat. Rămăsesem în joc.

Capitolul 20

Oleg pus pe jar

În acea dimineaţă de duminică aerul era foarte umed, era genul de zi în care începeai să transpiri la loc încă din secunda în care ieşeai de la duş. Aparatul de aer condiţionat din apartamentul nostru construit înainte de război n-avea nicio şansă. Nici faptul că simţeam o mâncărime în gât nu mă ajuta. Mă pândea o răceală. Chiar şi aşa, m-am îndopat cu Sudafed D, apoi i-am sunat pe Ted şi pe Terry şi i-am anunţat că porneam spre Long Island.

— Nu mă simt prea grozav, i-am spus lui Terry, dar o să plec oricum.

În industria spionajului nu există concediu medical plătit.

Vorbim despre 22 iunie, a doua cea mai lungă zi din an. Întâlnirea mea cu Oleg era programată pentru prânz. De data asta nu-mi strecurase o carte de vizită. Îmi dăduse un fluturaş cu meniul unui restaurant. Sincer să fiu, preferam fluturaşul. Aşa puteam să mă gândesc din timp ce aveam să comand.

Mergeam în Carle Place, la Vincent's Clam Bar. După cum aveam să aflu din meniu, Vincent's era celebru pentru porţiile generoase de scoici la cuptor şi pentru un sos de roşii „vestit în lumea întreagă". Localul fusese odinioară un restaurant de familie, deschis în 1904 în Little Italy, Manhattan. Trebuia să fie mai bun decât cantinele şi pizzeriile lui Oleg. La Vincent's, mă gândeam eu, puteau să-ţi toarne sosul acela faimos peste orice.

Aveam de discutat cu Oleg mai multe chestiuni presante, care se iviseră de la ultima noastră întâlnire din aprilie. Voiam să-i povestesc despre interviul pe care-l avusesem cu

comandantul Jeffrey Jones de la misiunea diplomatică a Statelor Unite la ONU. Ştiam că avea să fie impresionat.

Îi întrebasem pe Ted şi pe Terry dacă puteam să-i arăt lui Oleg cartea de vizită a lui Jeff. Mi-au zis că era în regulă. Însă ce-mi doream cel mai mult în ziua aceea umedă de iunie era să-i arăt rusului subtilităţile DTIC-ului şi să-i povestesc despre toate materialele pe care le puteam extrage de acolo. Eram conştient că DTIC-ul nu era doar cea mai bună mişcare pe care o aveam. Era şi singura. Abia aşteptam să-i flutur baza de date prin faţa ochilor şi să văd cum reacţionează.

M-am hotărât să iau Jeep-ul cel mare şi negru. Corvette-ul putea să te bage repede în bucluc – şi să te scoată la fel de repede. Orice, numai să nu stea pe loc. Chiar şi la ralanti, suna de parcă bătea toba mare. Ce să mai, era o maşină sport fioroasă. Nu putea trece neobservată. În ciuda mărimii şi a profilului, ştiam că Jeep-ul avea să bată mult mai puţin la ochi în parcarea unui centru comercial din suburbia Long Island-ului decât un Corvette Z06 zgomotos şi cu garda jos, cu arborele lui agresiv de distribuţie şi farurile şi emblemele fumurii.

Am luat cu mine şi laptopul, un Lenovo T60 produs de compania chineză care cumpărase divizia de computere personale a IBM-ului. Am mai luat un card 3G wireless şi un încărcător, în caz că laptopul avea nevoie de un impuls. Şi, cel mai important, un teanc înalt de hârţoage pentru Oleg.

Era una dintre lecţiile pe care le învăţasem în studenţie şi în mediul de afaceri. Oamenii vor să le dai chestii: hârţoage, rapoarte, foi imprimate, documente, certificate, instrucţiuni – aproape orice. Era valabilă în cazul lui Oleg. Era valabilă şi cu FBI-ul. Îmi plăcea să-i îngrop pe toţi în hârţoage. Asta îi făcea să se simtă mai bine. Într-un fel, toate hârţoagele alea făceau ca lucrurile să pară mai serioase. Atunci când oamenii nu pleacă de la o întâlnire cu mâna goală, au ce studia mai târziu în linişte. Pot recurge la ele pentru a veni în ajutorul memoriei lor imperfecte. Le pot explica mai departe colegilor şi superiorilor lor. Au o dovadă reală că au fost *acolo*.

Am traversat podul Throgs Neck către Cross Island, de unde am luat-o spre Northern State pe autostrada Long Island. Deşi era aglomerată chiar şi duminică dimineaţa, era cea mai bună şi cea mai rapidă rută din nordul Manhattanului către Long

Island. Vincent’s era peste drum de Roosevelt Field Mall, pe Old Country Road, într-un satelit al centrului comercial, între Toys „R” Us şi Petco. Eram departe de Mica Italie.

Am parcat, am apăsat pe butonul *înregistrează* al ceasului, după care am coborât din Jeep şi am intrat în restaurant. Interiorul era slab luminat. Se auzea bâzâitul aerului condiţionat. Oleg mă aştepta lângă bar.

— Salut, ce faci? a întrebat. E bine aici?

— Locul ăsta arată grozav.

Am păstrat restul frazei pentru mine: *în comparaţie cu speluncile în care m-ai dus până acum*.

— Vrei să ne aşezăm? a întrebat.

— Sigur.

Gazda localului ne-a condus la o masă aflată chiar în mijloc. Restaurantul era ocupat în proporţie de cam două treimi, ceea ce nu era deloc rău pentru ora prânzului într-o zi de duminică.

Chelneriţa ne-a adus un coş cu focaccia şi a turnat puţin ulei de măsline pe o farfurie cu pâine. Am comandat prânzul – eu am vrut vânătă cu parmezan, iar Oleg, calamari prăjiţi. În mod surprinzător, focaccia era excelentă, însă discuţia a devenit numaidecât tensionată.

— Nu mai bine vorbim despre DTIC? am întrebat eu vioi.

Chiar înainte să am ocazia să explic cât de cuprinzătoare era baza de date dedicată tehnologiilor de apărare, Oleg a început să-mi pună întrebări ce m-au făcut să cred că are şi el un reportofon pornit.

— Spune-mi ce te oferi să faci, a zis el.

— Ce vrei să fac? Vrei să-ţi fac rost de chestii, nu? Chestii care te interesează.

— La ce fel de lucruri poţi să ai acces cu asta? a întrebat.

— Depinde de ce vrei, m-am eschivat eu.

Acest du-te-vino aducea mai degrabă a exerciţiu decât a conversaţie. Încerca oare să mă facă să mă incriminez fără să-mi ofere nimic în schimb? Am început să mă simt nelalocul meu.

Am studiat atent chipul lui Oleg, încercând să-l citesc, acordând mai multă atenţie ochilor rusului. Ce era în mintea lui? Holbându-mă aşa la el, mi-am amintit ziua din 2001 în care preşedintele George W. Bush spusese că, atunci când s-a uitat în

ochii preşedintelui Rusiei Vladimir Putin, „a putut să-i vadă sufletul”. Bush a zis că sufletul lui Putin era „foarte deschis şi de încredere”.

Nu pot să zic că am văzut acelaşi lucru în ochii lui Oleg. Eu eram mai curând de partea senatorului de Arizona John McCain, care reacţionase la observaţia lui Bush cu sarcasm: „Când m-am uitat în ochii domnului Putin, am văzut trei lucruri – un K, un G şi un B”.

— Pot să-ţi arăt genul de lucruri la care am acces, i-am zis lui Oleg.

KGB, SVR, GRU – nu conta. Era ziua în care manevrele mele le întreceau pe cele ale lui Oleg. Am scos pe masă teancul de hârtii. I-am arătat o copie a permisului pentru DTIC. I-am arătat câteva capturi de ecran cu motorul de căutare DTIC. I-am arătat o listă cu numeroasele biblioteci la care DTIC avea acces. Am vorbit încet. Un restaurant aglomerat de familie nu era cel mai potrivit loc pentru o prezentare de vânzări în toată regula, mai ales când la mijloc erau informaţii militare secrete. Dar o mostră tot am ţinut să-i ofer. Speram că-l impresionase îndeajuns încât să-i conştientizeze valoarea.

— Mi-ar plăcea să mergem mai departe, i-am spus eu. Dar mai întâi trebuie să punem la punct câteva lucruri.

Cel mai bun mod să-mi maschez neliniştea era să iau atitudine:

— Trebuie să mă plăteşti. Încă îmi datorezi bani. Dacă e să mergem mai departe, trebuie să rezolvi chestia asta.

M-a privit pierdut. Era cu adevărat nedumerit sau doar negocia? Cred că doar negocia, iar asta m-a enervat.

— Îmi asum un risc semnificativ, am zis cu asprime în glas, fără să-i dau ocazia să-mi mai strecoare altă întrebare. Vreau să facem o înţelegere. Ne trebuie un plan de afaceri. Trebuie să am şi eu de câştigat. Trebuie să-mi achiţi taxa de înregistrare la DTIC. Încep să mă simt tras pe sfoară.

Eu ştiam că FBI-ul avea să-mi dea la un moment dat înapoi banii pe care îi cheltuisem. Dar Oleg nu ştia asta. Zgârcit cum era, avea să înţeleagă zgârcenia mea şi să tragă singur concluzia că nu aveam de gând să fac acte de caritate pentru Federaţia Rusă. Era una dintre marile puteri mondiale. Eu eram un tip oarecare din New York.

— Pot să-ţi dau acum nişte bani, a zis el, dar aş vrea să văd mai bine…

— Nimic, i-am tăiat-o eu scurt. Eu mă expun. Am avut o înţelegere. Aş vrea să fiu remunerat pentru timpul meu. Dacă vrei să mergem mai departe, îţi spun un lucru: n-o să intru într-o relaţie în care, de fiecare dată când ne întâlnim, trebuie să discutăm dacă mă plăteşti sau nu.

Am părut nervos. Asta şi intenţionam. Dar Oleg nu dădea înapoi.

— Trebuie să înţelegi, a zis el. Noi vrem să facem afaceri. Dar trebuie să văd la ce fel de lucruri ne putem aştepta. Spune-mi ce te oferi să faci.

Mi-a dat o factură, apoi a continuat:

— Şi mai trebuie să semnezi aici.

Asta m-a înfuriat şi mai tare. Au existat momente în care furia mea a fost atent orchestrată. Însă nu era cazul acum. Sigur nu glumea?

— N-o să semnez nicio factură nenorocită, i-am spus mai tare decât aş fi vrut. Îmi ceri să-ţi dau asta în scris? Păi, ce fac eu e trădare! Pentru rahatul ăsta faci închisoare pe viaţă. De unde ştiu eu cine eşti? De unde ştiu că nu eşti poliţist? De unde ştiu că nu lucrezi pentru FBI?

Mi-am dat seama că greşisem de îndată ce mi-au ieşit cuvintele pe gură. *Prostule!* Dar nu l-am lăsat nici măcar o secundă să se gândească la asta.

— Am senzaţia că încerci să mă fraiereşti, am încheiat eu.

Oleg s-a uitat împrejur agitat, încercând să vadă dacă nu cumva ieşirea mea atrăsese atenţia. În mod clar, nu-şi dorea să mă audă vorbind aşa într-un loc public. În privinţa asta avea dreptate. Trebuia să mă calmez. M-am gândit că era bine să mă răcoresc niţel. Aveam nevoie de un minut să mă adun şi să gândesc. Luaţi-o ca pe o intrare la boxe. Să intri puţin la boxe este uneori un lucru bun. La urma urmei, scopul întâlnirii noastre era să-i arăt lui Oleg DTIC-ul şi să intrăm în baza de date militară federală. Nu trebuia să ne abatem de la asta, indiferent de chestiile provocatoare pe care mi le spunea. Aşa că l-am pus în dificultate:

— Arată-mi un act de identitate, i-am cerut.

Oleg a ezitat.

— Aş vrea să văd un act de identitate pe care să scrie că lucrezi la ONU. Vreau să ştiu.

A oftat zgomotos şi a zâmbit ca un om care vedea prima rază de lumină într-o pădure întunecată şi deasă. Era o cerere căreia îi putea da curs. A deschis portofelul şi a scos două carduri laminate din plastic.

— Sigur că da, sigur, a zis. Asta e de la ONU. Şi asta, viza de reşedinţă.

M-am uitat la actele lui. Cum mă aşteptam, păreau să fie în ordine. Dacă ar fi fost un impostor, FBI-ul ar fi ştiut. Destinsesem puţin atmosfera şi îi distrăsesem atenţia. I-am înapoiat actele.

Simţeam că mă doboară răceala. Gâtul mă durea şi mai tare. Simţeam că am şi febră.

— Trebuie să merg la baie, am zis.

M-am ridicat de la masă şi m-am dus la toaleta bărbaţilor. După ce am folosit pisoarul, m-am dus la chiuvetă şi m-am spălat pe faţă. În timp ce mă ştergeam a intrat un bărbat slab. Avea în jur de 40 de ani şi părul blond. Mi s-a părut ceva ciudat la el. N-a zis nimic, aşa că n-am auzit niciun accent. Dar părea să fie rus. În drum spre cabine, s-a oprit, s-a întors şi m-a privit câteva secunde. Oare eram paranoic? De ce aveam impresia că sunt urmărit? Poate că eram. Fără să-i dau niciun fel de atenţie, m-am întors la masă şi m-am aşezat în faţa lui Oleg. Prânzul fusese servit.

— După ce terminăm, o să mergem afară, i-am spus eu. O să-ţi arăt pe laptop nişte lucruri pe care le-am adus pentru tine.

Am mâncat în linişte şi, chiar dacă mâncarea era bună, amândoi ne doream să terminăm din farfurie cât mai repede cu putinţă. Oleg şi-a terminat calamarii şi s-a ridicat să plece. Am lăsat furculiţa şi l-am urmat. În drum spre uşă, i-a întins chelneriţei câteva bancnote împăturite – n-am reuşit să-mi dau seama cât îi dăduse – şi i-a zis, fără să încetinească pasul:

— Ar trebui să ajungă.

Am ieşit împreună în sauna suburbiilor Long Island-ului şi am urcat în Jeep-ul meu negru, şi mai încins. În clipa în care Oleg a tras portiera după el, am pornit aerul condiţionat la maximum şi am ieşit din parcare, în căutarea unui loc mai retras unde să putem vorbi. Neplăcerile din restaurant nu

schimbau câtuşi de puţin situaţia: eram dornic în continuare să-i arăt ce puteam să facem împreună cu DTIC-ul.

Capitolul 21

Cardul de memorie

— Hai să mergem în parcarea supraetajată! a zis Oleg.

Parcarea era pe Old Country Road, pe aceeaşi parte cu centrul comercial.

— Urcă la al doilea nivel, a zis Oleg după ce-am intrat.

Odată ajunşi sus, m-a îndrumat către un loc liber aflat în prima treime a parcării, pe rândul din stânga.

— Parchează aici!

M-am uitat în stânga, în dreapta şi în spate, aşa cum învăţasem. Mă asiguram că eram singuri. Lângă noi am observat un Buick LeSabre auriu. Nu mai era nimeni acolo.

— Stai să pornesc computerul, i-am zis lui Oleg după ce am oprit motorul Jeep-ului. Cardul wireless ar trebui să meargă aici. Vreau să-ţi arăt toate lucrurile care sunt disponibile prin intermediul DTIC.

Exact atunci am văzut un paznic venind spre noi. Copilărind în suburbiile americane, ştiam că n-ai de ce să te temi de paznicii de la mall. Deşi purtau uniforme aparent oficiale, ba chiar conduceau maşini ca de patrulă, insignele lor pătrate din tablă nu aveau nicio autoritate legală. Paznicii de la mall nu puteau să-ţi facă nimic.

Nu ştiu dacă existau paznici de mall în suburbiile Moscovei pe vremea când Oleg era adolescent în Uniunea Sovietică, dar a părut puţin speriat atunci când a văzut că paznicul centrului Roosevelt Field a trecut prin dreptul nostru în maşina lui albă, un Chevy Cavalier cu faruri aurii.

— Stai să treacă, mi-a şoptit el.

Am închis laptopul şi am rămas pe loc. Paznicul a trecut încet pe lângă noi.

— Prostovani, am mormăit eu deschizând din nou laptopul.

— Apropo, a zis Oleg întinzând mâna spre mine, ţi-am adus ăsta înapoi.

Era cardul negru de memorie pe care i-l dădusem în aprilie, cel cu manualele cabinelor de pilotaj de la Northrop Grumman.

Nu înţelegeam exact de ce îmi înapoia un card de memorie de douăzeci de dolari. Dar l-am luat şi i-am dat drumul în suportul de pahar de lângă schimbătorul de viteze al Jeep-ului. I-am mulţumit, apoi am revenit la demonstraţia DTIC de pe laptop.

— Chestia drăguţă e că putem să căutăm direct aici, i-am zis lui Oleg pregătind prezentarea. Îl pot programa să efectueze căutări automate. Poate să stocheze articolele într-o bibliografie pentru o perioadă.

I-am arătat funcţia de căutare de bază şi apoi o listă de articole.

— Poţi să le cauţi după dată, i-am spus. Sau după serie.

I-am arătat că fiecare articol avea un număr de cod şi era însoţit de un rezumat.

— Eu sunt cel care face cererea, i-am explicat. Aici e bibliografia în care e stocat. Iar aici e articolul propriu-zis. Uite cum informaţia din articol corespunde cu bibliografia.

N-am căutat vreun fişier anume. Doar i-am arătat cum funcţiona aplicaţia. La întâmplare, am dus cursorul la un articol dintr-o listă lungă de rezultate. Am observat că era emis de DARPA, Agenţia pentru Proiecte de Cercetare Militară Avansată, şi că avea ceva de-a face cu lingvistica. Iniţial nu am citit titlul integral. Dar mi-am dat seama că trata metodele de predare a limbilor străine. Nu era ceva neobişnuit pentru DTIC.

DARPA e agenţia Pentagonului care finanţează cercetări în domeniul noilor tehnologii pentru armata Statelor Unite, iar asta poate să însemne aproape orice. DARPA a fost înfiinţată în 1958 ca răspuns la lansarea primului satelit Sputnik de către Uniunea Sovietică. Preşedintele Eisenhower voia să se asigure că tehnologia militară a Statelor Unite era mai sofisticată decât tot ce aveau potenţialii noştri inamici. Însă DARPA nu înseamnă doar rachete şi coduri de programare. Multe dintre tehnologiile

finanţate de DARPA fac parte acum din viaţa civilă, inclusiv reţelistica, hipertextul, primele versiuni GUI (interfaţa grafică cu utilizatorul), precum şi cele mai noi tehnici de învăţare a limbilor străine.

— Poţi să-mi faci şi mie o copie a articolului? a întrebat Oleg.

— Vrei o copie? l-am întrebat. Sigur, pot să-ţi fac una mai târziu.

— Poţi să mi-o faci acum?

— Nu am imprimantă aici, am răspuns.

Hopa! Trăgeam de timp. Nu eram sigur dacă se prinsese, dar începea să-mi miroasă a probleme.

Am citit titlul cu mai multă atenţie. „Raport tehnic final, martie 2008. Interpretariat robust, cu configurare rapidă, pentru platforme multiple”. Nu ştiam la ce se referă, dar cu siguranţă avea de-a face cu traducerile. Nu părea o lectură de plajă. *Plictisitor* a fost cuvântul care mi-a venit în minte.

Oleg părea să fi ales articolul complet la întâmplare. Pe el s-a nimerit să opresc cursorul, atâta tot. Am bănuit că mai voia nişte hârţoage cu care să-şi convingă superiorii de valoarea demersului lui, o nouă dovadă a nivelului de acces impresionant al noului său contact american.

N-am îndrăznit să-l privesc direct. Am observat cu coada ochiului că expresia lui facială nu se schimbase. Mi se părea entuziasmat în continuare – doar că încerca să nu o arate.

Pregătindu-mă pentru această întâlnire cu Oleg, discutasem cu Ted şi Terry o mulţime de scenarii. Dar nu discutaserăm dacă aveam voie să-i dau lui Oleg vreun fişier. Nu înainte ca ei să aprobe toate documentele. Pur şi simplu nu venise vorba.

— E în regulă dacă mi-l pui pe cardul de memorie? Îl poţi copia acolo, a zis Oleg.

La naiba! La naiba! La naiba!

Ce era să-i spun? Ce era să fac?

Panica parcă îmi curgea prin vene.

Ideea acestui exerciţiu era să-i dau lui Oleg acces la DTIC – să-l facă să creadă asta, mai exact. Dar tot ce îi dădeam trebuia să fie aprobat mai întâi de FBI.

Stop! Gândeşte!

Un fişier despre lingvistică – cât de sensibilă putea fi treaba asta pentru Departamentul Apărării? Echivalentul unei lecţii de

spaniolă la liceu? Nu-mi cerea codurile rachetelor nucleare ale Statelor Unite! În orice caz, n-ar fi fost disponibile pe DTIC.

Nu ştiam ce să fac. Nu-mi permiteam să ezit faţă de Oleg. Ezitarea era un semn de slăbiciune. Iar eu trebuia să mă port ca şi când cererea lui nu era mare lucru. Dacă aş fi fost un spion adevărat, m-ar fi durut în cot de un articol de lingvistică. Dacă aş fi fost un spion adevărat, aş fi fost obraznic, arogant, dornic să arăt ce pot să ofer. Doar nu-i dădeam datele de identificare şi parola. Şi nici codul PIN de la bancă. Pentru un spion, era o cerere inofensivă. Nu făceam decât să dovedesc că eram un spion adevărat.

Nu discutasem despre asta cu agenţii, care aveau diferite niveluri de protocol. Eram într-o poziţie ingrată. Trebuia să mă descurc singur. Fusesem de la bun început de acord cu agenţii: „Nu există un scenariu scris, nicio listă de căsuţe pe care să le bifezi de fiecare dată. Vrem să ştim întotdeauna cum stau lucrurile, dar un agent dublu eficient trebuie să poată lua decizii calm, de unul singur”.

Nu asta mă făcea un bun spion?

Brusc, am avut dovada. Întrebările de la Vincent’s fuseseră un indiciu. Înapoierea aparent nevinovată a cardului de memorie fusese altul. Oleg mă testa. Nu voiam să pierd încrederea pe care o câştigasem în timp, nu pentru un amărât de articol de la DTIC. Trebuia să-i dau un răspuns – urgent. În cap îmi răsuna vocea lui Ted: „Nu trebuie să existe urmă de ezitare. Aproape că trebuie să crezi tu însuţi ceea ce zici. Nu are voie să vadă că ai dubii”.

Oleg a luat cardul de memorie din suportul de pahar şi mi l-a dat. Bănuiesc că era la fel de stresat ca mine, dar nu lăsa să se vadă asta, aşa cum nici eu nu cred că îi păream agitat. Mă privea îndeaproape. Ne auzeam respiraţiile. Era atent la orice tresărire.

Eu mă mişcam din instinct. *Fă cumva să pară că eşti pe bune! Nu-i da de bănuit! Nu te da de gol! Fă ce trebuie să faci! Nu te pripi*, îmi ziceam.

Am scos carcasa din plastic şi am băgat cardul de memorie în mufa USB din laterala laptopului. A început să pâlpâie o luminiţă roşie. Apoi a apărut pe ecran o fereastră micuţă, întrebându-mă ce voiam să fac mai departe:

Să copiez fotografii şi filme?

Să deschid dosarul ca să vizualizez fişierele?

Să folosesc cardul pentru backup sau pentru a mări viteza sistemului?

Nu voiam să fac nimic din toate astea. Am închis fereastra.

Gândeşte cu trei sau patru paşi înainte – nu cu douăzeci! Rămâi conectat la moment! Fii credibil!

Windows Explorer era deja deschis. Am salvat în format PDF fişierul de lingvistică din directorul DTIC. Apoi l-am copiat pe cardul de memorie şi am închis Windows Explorer.

Fii stăpân pe situaţie!

M-am întins şi am scos cardul de memorie din mufă ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. I-am pus capacul din plastic şi i l-am dat lui Oleg.

Totul a durat în jur de şase secunde. Acele şase secunde aproape că mi-au pus capăt carierei de agent dublu.

Capitolul 22

O gafă monumentală

Nici eu, nici Oleg n-am mai avut mare lucru de adăugat în ziua aceea. Mie îmi era şi mai rău decât înainte, deşi senzaţia de febră era dublată acum de un sentiment tot mai profund de spaimă. I-am spus lui Oleg că mai vorbim. El a zis că da şi mi-a dat cartea de vizită a următorului local, un Hooters din Wayne, New Jersey. Evident, restaurantul cu mâncare gătită de la zero fusese un accident. Ne întorceam la marile lanţuri americane, cu toate că de data asta era vorba despre un local cunoscut mai degrabă pentru decolteurile generoase şi îndrăzneţe ale chelneriţelor decât pentru burgerii, berile sau aripioarele de pui pe care le servea.

— Ai mai fost la restaurantul ăsta? m-a întrebat Oleg înainte să coboare din Jeep. Oamenii zic că atmosfera e plăcută acolo.

Mă rog.

Oleg a deschis portiera, s-a dat jos, apoi a urcat într-un LeSabre parcat lângă noi. Nu-mi trecuse prin cap că alesese locul de lângă maşina lui. Era genul de maşină pe care te-ai aştepta s-o conducă tatăl cuiva, un sedan normal, varianta premium. Oleg avea modelul din 2005, ultimul an de producţie pentru LeSabre. Ei, asta da maşină americană!

A dat cu spatele şi a ieşit. Aceleaşi manevre le-am făcut şi eu. Nu-mi plăcea încotro se îndreptau lucrurile.

La dracu', am înjurat în sinea mea îndată ce m-am văzut ieşit din parcare în siguranţă. *Ce s-a-ntâmplat? Nu cumva tocmai am făcut un lucru care o să-mi iasă pe nas?* Îi dădusem lui Oleg un document care nu fusese aprobat în prealabil de nimeni,

făcusem chestia asta de capul meu. Oricare-ar fi fost motivele mele, încălcasem unul dintre protocoalele pe care le urmasem îndeaproape încă de la început. *La dracu'!*

Am intrat din nou pe autostradă şi am luat-o spre vest. Nu puteam reacţiona decât într-un singur fel la ceea ce simţeam – unde mai pui că mă durea capul înfiorător: am condus ca apucatul, croşetând traficul aglomerat de duminică după-amiază, profitând de micile spaţii libere pentru a mă strecura agresiv printre maşinile care înaintau bară la bară dinspre Hamptons spre Manhattan. După două sau trei ieşiri de pe autostradă, am tras pe dreapta undeva în Queens. Acolo, am aşteptat o vreme ca să mă asigur că nu eram urmărit, deşi era greu de închipuit că cineva ar fi reuşit s-o facă, după care l-am sunat pe Terry.

— Ai procedat bine, a zis el după ce i-am spus că oprisem la o ieşire de pe autostradă. Acum aşteaptă puţin. Asigură-te că nu te urmăreşte nimeni, apoi vino aici.

Nu i-am zis nimic despre cardul de memorie, nu i-am dat nici alte detalii despre întâlnirea cu Oleg, însă disconfortul pe care-l simţeam era tot mai intens. Unde mi-a stat capul atunci când i-am dat lui Oleg cardul ăla de memorie? Nici n-avea sens să mă mai întreb, ştiam că FBI-ul n-ar fi fost de acord în niciun caz cu aşa ceva. Cum dracu' aveam să le explic lui Ted şi Terry? Dar ce altă opţiune mai aveam? Toate gândurile astea îmi zumzăiau în creier.

Mă înţelesesem cu agenţii să ne întâlnim la Marrakech, un hotel nu tocmai ieftin cu tematică marocană, situat la intersecţia dintre Broadway şi 103rd Street. Trecusem pe lângă el de o mie de ori. Tot ce pot spune este că speram să fi obţinut o reducere pentru angajaţii guvernului federal.

— S-a-ntâmplat ceva, atât i-am zis lui Terry la telefon înainte să intru din nou pe autostradă. O să vă povestesc toată faza când ajung şi eu acolo. Chiar mi-ar prinde bine o bere.

— În regulă, sigur, a zis el. De care vrei?

— Ceva de rahat, am zis eu. Şi rece.

— Am înţeles.

Am parcat Jeepul în garajul meu de pe 110th Street, mi-am luat geanta cu laptopul de pe scaunul din dreapta şi am mers pe

jos cele şapte cvartale scurte până la hotel. Capul îmi vuia de la răceală, anxietate şi Sudafed.

Holul hotelului Marrakech era slab luminat, cu pereţii închişi la culoare. Lifturile erau imediat după recepţie, pe dreapta. În timp ce mă îndreptam către ele, am auzit o voce de femeie:

— Nu vă supăraţi, domnule. Vă pot ajuta cu ceva?

La dracu'! Nici nu mi-am dat seama că Marrakech era o clădire atât de securizată. Şi nici n-aveam chef să-i răspund unei recepţionere băgăcioase la o tonă de întrebări.

— Sunteţi oaspetele nostru?

— Urc puţin ca să mă văd cu cineva, am zis eu.

— Numele oaspetelui, vă rog.

Nu eram sigur că voiam să răspund.

— E un prieten, am zis. La 305.

— În regulă, îmi puteţi spune numele dumneavoastră?

Nu se lăsa.

— Aţi putea să vă semnaţi în registru?

Eram pe punctul de a pleca către lift, lăsând-o să vină după mine dacă voia să mă iscălesc, dar atunci, dintr-un oficiu de după recepţie, a ieşit managerul.

— E-n regulă, i-a zis el recepţionerei. Domnul trebuie să se vadă cu cineva.

Nu cred că ştia nici managerul cine eram eu sau cu cine m-aş putea întâlni în hotelul lui şi nici că nişte agenţi FBI îl foloseau în cadrul unui caz sensibil cu spioni ruşi pentru raportul de după operaţiune. Sau poate că ştia. În orice caz, am apreciat intervenţia sa extrem de oportună.

Am apăsat butonul pentru etajul al treilea. Liftul m-a dus acolo rapid. Odată ajuns, am păşit în bezna holului prin uşile deschise abia pe jumătate. Am găsit camera 305. Am ciocănit. Mi-a deschis Terry.

— Iisuse! le-am zis eu. Ce i-aţi zis recepţionerei? S-a purtat de parcă urcam la un sex în trei!

— Păi, nu de asta ai venit? a întrebat Ted pe un ton mucalit.

Oricât eram de tensionat, mi-a venit şi mie să zâmbesc.

*

M-am aşezat pe un scaun de birou din vinilin negru. Camera de hotel era înghesuită. Ted mi-a întins o doză de Miller Lite. Nu ştiam cum să-ncep.

— Tipul ăsta e incredibil de şmecher, am zis eu. Mă termină cu nervii! Mai întâi lucrăm împreună şi punem cap la cap un plan, după care, în ultima secundă, vine şi vrea să modifice chestii.

— Deci ce s-a-ntâmplat? a întrebat Ted. Naveed, spune-ne ce s-a-ntâmplat. A mai zis ceva de Mexic?

— Nu, nu, am făcut eu.

Nu mă aşteptam la întrebarea asta.

— N-are legătură cu Mexicul.

De-ar fi fost Mexicul…

— La un moment dat, am continuat, a încercat să mă facă să semnez ceva. O chitanţă – n-am semnat-o.

— O chitanţă? a întrebat Terry, parcă nevenindu-i să creadă. A vrut să-i dai în scris că-ţi trădezi ţara? Ce tupeu!

— Mi-a cerut să semnez o chitanţă pentru cei trei mii de dolari pe care mi i-a dat ultima dată, am spus. De ce nu mi-a dat direct un plic ştampilat, cu adresa FBI-ului la destinatar? Ar fi simplificat lucrurile. Iar vouă nu v-ar fi rămas nimic de investigat.

— Când e vorba de bani, a zis Ted, niciodată nu mi-e foarte clar ce fac tipii ăştia. Îi bagă în buzunar sau, pur şi simplu, au drept şefi nişte idioţi de birocraţi? Cu ruşii e veşnic problema asta cu banii.

— Mda, am zis eu, ascultându-l pe Ted numai cu o ureche – deşi el nu încerca decât să mă liniştească.

Trăgeam de timp, era evident. Nu problemele contabile ale misiunii diplomatice a Rusiei mă măcinau pe mine. Ştiam că încă nu abordasem problema cu adevărat delicată şi nu mă grăbeam deloc s-o fac.

— L-am făcut să-mi arate actele, le-am zis agenţilor. I-am spus: „De unde ştiu eu că nu eşti agent federal? De unde ştiu eu că tu chiar lucrezi pe bune la ONU?”.

Au râs amândoi când au auzit asta.

— Bravo ţie, a zis Ted.

Părea cu adevărat impresionat de faptul că reuşeam să ţin piept de unul singur unui ofiţer rus cu experienţă în spionaj.

Complimentul era cel puţin în parte meritat şi mă simţeam mândru de asta. Doar că senzaţia aceea plăcută n-avea să dureze. Încet, am lansat bomba.

— După care am vorbit despre DTIC, am zis.

— Şi cum a mers? a întrebat Ted.

Am mai luat o înghiţitură de bere.

— Nu prea bine, am zis eu, la care amândoi au ridicat privirea, dar n-au spus nimic. I-am dat hârţoagele şi i-am arătat tot ce era de arătat în restaurant, am continuat eu. După care am urcat în Jeep şi ne-am dus într-o parcare. Eu i-am arătat cum funcţionează căutarea, el mi-a dat înapoi cardul de memorie de data trecută. Pe ecran, cursorul se oprise întâmplător asupra unui document. El m-a întrebat dacă pot să-i dau şi lui o copie a documentului. Fireşte, n-aveam imprimantă în Jeep şi nici să scriu CD-uri nu puteam, dar mi-a zis să-i pun documentul pe cardul de memorie. Ceea ce am şi făcut, după care i l-am dat înapoi. Din fericire, a fost doar un document despre lingvistică.

Am spus totul dintr-odată. Cred că speram ca reacţia lor să fie mai blândă dacă le ziceam pe nerăsuflate tot ce s-a întâmplat. Sau poate că am sperat că partea în care eu îi dădusem rusului un document din DTIC avea să se piardă printre alte detalii.

I-am văzut aruncându-şi priviri unul altuia, dar nici Ted, nici Terry n-au zis nimic. M-au lăsat să termin fără să mă întrerupă, însă limbajul trupului – s-au îndreptat de spate amândoi – indica îngrijorare. Să fi fost şoc? Panică? Nu îmi dădeam seama.

Ted a fost cel care a rupt tăcerea.

— Vezi tu, Terry, a zis el calm, acum cel puţin ştie şi Oleg că e pe bune. N-o să se mai îndoiască niciodată de chestia asta.

Terry l-a aprobat din cap, dar n-a zâmbit deloc.

— Uite ce e, băieţi, am zis eu, ieşind la înaintare. N-am avut de ales. Dacă treaba asta ar fi fost pe bune, i l-aş fi dat. Am fost nevoit să i-l dau. Ce era să fac?

— Ai fi putut să tragi de timp. Ai fi putut să-i ceri mai mulţi bani. Ai fi putut face orice, numai să nu i-l dai, a zis Terry, deşi nici el nu părea să creadă ce spune. N-am stabilit niciodată că o să bagi cardul lui de memorie în laptop şi o să-i dai nu ştiu ce, am dreptate?

— Stai o clipă, am zis eu. Nu încerca să mă prosteşti! Am avut la dispoziţie fix două secunde ca să iau o decizie. Am făcut ce-am crezut eu că e corect. Parcă altfel stătea treaba. „Totul trebuie gândit pe loc”, parcă aşa ziceam întotdeauna.

— Chiar şi aşa, a zis Terry.

— Să-nţeleg că nu mă pot baza pe voi la faza asta?

— Trebuie să vedem cum iese. Nu ştim ce reacţie va stârni.

— Asta ce naiba mai înseamnă?

— Reacţia superiorilor noştri, a zis Terry.

— Vrei să zici că, după ce-am făcut asta trei ani, tot efortul depus şi respectul câştigat or să fie şterse cu buretele din cauza unei decizii luate într-o fracţiune de secundă? Într-o situaţie fără ieşire, în care nu exista nicio variantă corectă? Mă judecaţi după nişte standarde imposibile. Pe bune, frate, ce era să fac? Dacă-l refuzam, pleca plin de îndoieli – sau, mai rău, gândindu-se că i se pregăteşte o înscenare. Din fericire, documentul părea să fie cât de cât inocent. Lingvistică? Nu pare ceva ce-ar putea compromite siguranţa naţională. Ar fi putut fi mult mai rău, serios.

Se vedea că explicaţia mea nu le risipise în întregime îngrijorările. Nici mie, de altfel. Agenţii trecuseră însă alături de mine prin atâtea chestii, erau băgaţi şi ei până la gât în treaba asta – în care credeau la fel de mult ca şi mine. Cel puţin asta îmi spuneam eu, sperând că era adevărat.

Nu ştiam ce altceva să mai zic. Terry părea în conflict cu dorinţa lui de a nu se abate nicio secundă de la regulile şi standardele FBI, aşa încât cel care mi-a aruncat un mic colac de salvare a fost Ted.

— E un tip la noi în birou, a zis el. E pe punctul de a se pensiona. E genul ăla de tip despre care nu ştii de unde vine. Ar putea fi libanez, dar ar putea fi la fel de bine şi hispanic. Pur şi simplu nu îţi dai seama. Poartă cămăşi descheiate până la buric. I se vede părul de pe piept. A lucrat zeci de ani sub acoperire. E unul dintre cei mai prolifici agenţi sub acoperire pe care-i avem. Dar nu e testat antidrog. Există din punctul ăsta de vedere o înţelegere – o aşteptare, cred că ai numi-o tu – conform căreia, la un moment dat, s-ar putea vedea nevoit să le dovedească că e de încredere oamenilor cu care are de-a face –

uneori, consumând droguri ilegale, de exemplu. Cazul tău e ceva de genul ăsta.

Lui Ted i-am fost recunoscător pentru povestea asta. Era o analogie liniştitoare. Exista un agent care ar fi înţeles de ce am fost nevoit să-i dau lui Oleg documentul în cauză. Voiam să-l cunosc înainte să se pensioneze. Aproape că îmi venea să-l îmbrăţişez.

— Noi înţelegem, a zis Terry, părând parcă puţin mai calm, dar la fel de îngrijorat.

Tonul lui, am realizat eu, era foarte oficial.

— Ascultă, a continuat el. O să încercăm să limităm pierderile. În primul rând, trebuie să ştim care e titlul articolului – şi ce detalii mai ai.

— Nicio problemă, am zis eu. Am totul.

— O să trebuiască să aflăm ce era acolo, a zis Terry. O să trebuiască să le spunem câtorva oameni.

Abia când am deschis din nou laptopul am văzut în partea de jos a documentului pe care i-l dădusem lui Oleg următorul înscris: „Conform 22 USC[1] 2778, pedeapsa pentru exportarea ilegală a unor articole sau informaţii controlate de ITAR este de până la zece ani de închisoare sau 1.000.000 de dolari amendă sau ambele. Conform 50 USC, anexa 2410, pedeapsa pentru exportarea unor articole sau informaţii controlate de EAR este o amendă de 1.000.000 de dolari sau de cinci ori valoarea articolelor exportate, oricare din două este suma mai mare. Pentru persoane fizice, pedeapsa este de până la zece ani de închisoare sau 250.000 de dolari amendă sau ambele”.

Nu ştiam ce însemnau toate acele legi şi pedepse sau, dacă era cazul, cum se aplicau ele în ceea ce mă priveşte. Văzusem limbajul ăsta în multe documente ale guvernului, iar majoritatea erau inofensive, însă, în starea în care mă aflam, toate astea nu prea îmi sunau a bine.

— La naiba, le-am zis agenţilor. Nu-mi vine să cred că i-am dat documentul ăsta.

Am încheiat şedinţa înmânându-le ceasul. Ted şi Terry aveau să-l ia cu ei la birou, unde, ca de obicei, urmau să descarce înregistrarea audio.

— O să ţi-l aducem înapoi cât mai curând posibil, a zis Terry. Să vedem cum stau lucrurile.

Pe când mă întorceam acasă de la Marrakech, am simţit cum se estompează efectul adrenalinei din ultimele două ore. Răceala se instalase fără drept de apel. Mă simţeam îngrozitor şi îmi era milă de mine. Cu fiecare cvartal parcurs înspre nord, furia care mă apărase până atunci era tot mai mult înlocuită de deznădejde.

Nu-mi vine să cred, îmi ziceam. *Ăştia încearcă să mă faulteze. Eu îmi asum tot riscul, dar, în clipa în care apare ceva problematic, sunt gata să mă arunce sub autobuz – pentru ca mai apoi să dea cu spatele peste mine.* Eram Matt Damon înfruntându-l pe Leonardo DiCaprio în *Cârtiţa*: „Omoară-mă odată, la naiba!”. De la statutul de aliat al unei agenţii puternice, ajunsesem să-mi fac griji să nu se întoarcă împotriva mea. Ajunsesem să mă gândesc că poate nu trebuia să fiu supărat pe nimeni altcineva în afară de mine.

Am intrat în apartament. Mi-am aruncat lucrurile pe jos. M-am dus în baie, unde am deschis robinetul de apă fierbinte. Am închis uşa şi am lăsat încăperea să se umple de aburi. M-am întins pe jos.

Peste câteva minute, s-a deschis uşa. Ava a intrat şi m-a găsit întins pe podea, în baia plină de aburi.

— Ce s-a-ntâmplat? a întrebat.

Era tot ce puteam să fac ca să nu plâng.

— Am dat-o-n bară, am zis eu. Nu-mi vine să cred. Am făcut-o de oaie.

— Spune-mi ce s-a-ntâmplat.

I-am povestit totul despre Oleg şi despre cardul de memorie şi despre Ted şi Terry şi cum au reacţionat ei şi cum eram destul de sigur că stricasem absolut tot.

Ea a rămas în picioare, cu mâinile în şolduri, arborând o expresie severă.

— Asta-i tot? a întrebat ea într-un final. Asta te macină pe tine? Uite ce e, dacă au de gând să sisteze operaţiunea, n-au decât s-o facă şi gata. Tu oricum ai contribuit deja mai mult decât ar fi făcut-o majoritatea oamenilor. Mai mult decât ar face majoritatea oamenilor într-o viaţă întreagă, în o sută de vieţi. A

fost o experienţă pe cinste. Dar viaţa adevărată nu se rezumă la operaţiunea asta, nu viaţa noastră adevărată.

— Dar eu chiar nu-mi doresc să se termine încă, am spus. Nu sunt pregătit. Dacă e să se termine, vreau să se termine aşa cum cred eu.

— Naveed, a zis ea tăios. La câte ai făcut pentru ei, chiar crezi că or să sisteze operaţiunea? Ce-ar avea ei de câştigat dacă ar face asta? O fi un joc pentru ei, dar e un joc important. Totul ţine de manipulare. Eu sunt sută la sută sigură că nu aşa o să se termine povestea asta. Atunci când o să se termine, o să se obţină ceva important. Îţi promit. Nu ştiu exact ce, dar o să fie important.

— Poate, am zis eu.

Ava nu terminase.

— Dar trebuie să vezi chestia asta aşa cum e ea în realitate, a spus. Nu este ceva de viitor. Nu este o carieră. Trebuie să găseşti un mod în care să te împaci cu ideea asta. O faci pentru că aşa vrei tu. Dar, atunci când o să se termine, o să se termine. N-o să poţi controla chestia asta. Nu asta te defineşte pe tine ca persoană. E doar ceva ce-ai făcut la un moment dat.

Apoi, pe un ton mai blând:

— Îţi promit, Naveed, n-o să rămână asta singura realizare din viaţa ta.

Eu continuam să mă uit mohorât la aburi.

Dimineaţa devreme, luni, în timp ce mă duceam cu maşina către biroul din Dobbs Ferry, m-a sunat Ted. Părea ceva mai serios decât fusese în ziua precedentă.

— Vezi tu, a zis el, se pot face lucruri urâte cu cardurile de memorie. Ar fi putut să-ţi pună ceva pe laptop care să le permită să urmărească tot ce faci tu acolo. Trebuie să ne dai laptopul.

Am tras pe dreapta.

— Nu vreau să vă dau laptopul, am zis eu. Nu înţeleg care-i problema.

— Trebuie să ne dai laptopul, a zis Ted încă o dată.

— Nu vreau să vi-l dau.

Era laptopul meu. Îl foloseam la serviciu. Îl aduceam seara acasă. Aveam lucruri personale pe el. Aveam e-mailul. Activitatea bancară. Chestii personale. Mi se părea invaziv să

las pur şi simplu pe cineva să cotrobăie în viaţa mea. Voiam să ştiu că, dacă intenţionam să las totul baltă vreodată, puteam s-o fac. Era fix ce-mi ceruse şi Oleg, să semnez o chitanţă: *Semnaţi aici dacă vreţi să fiţi prins făcând ceva ilegal.* Dacă la început îmi închipuisem că sunt partenerul civil al agenţilor, acum mă simţeam mai degrabă o ţintă a lor.

— Vrei să zici că e musai? O să mă obligaţi?

— Uite ce e, a zis Ted, nimeni nu vrea să se-ajungă acolo. Hai să ne înţelegem ca oamenii.

Care era alternativa? Să mă oblige? Nu jucam toţi în aceeaşi echipă? Încă o dată, simţeam că nu prea am de ales.

Nu m-a ameninţat nimeni în mod direct, cu atât mai puţin Ted sau Terry, însă mi s-a sugerat că nu există alte opţiuni. N-au zis explicit ce s-ar fi întâmplat dacă refuzam să le predau laptopul. Dar nu cumva frica de necunoscut e întotdeauna mai mare decât aceea de un lucru cunoscut?

În final, am fost de acord să le dau laptopul. Iar ei au fost de acord să-l ţină doar o zi, să-l copieze, apoi să mi-l returneze.

Odată ajuns la birou, am făcut ceea ce face orice infractor atunci când crede că cineva urmează să vină să-i ia computerul: mi-am petrecut toată ziua încercând să şterg totul. Mi-am şters e-mailurile personale. Am scos bateria. Am deconectat laptopul de la reţelele mele de la birou şi de acasă. Am formatat tot de l-a luat dracu' – am făcut-o chiar dacă ştiam că nu prea avea să schimbe lucrurile cu nimic. Vorbeam despre FBI. Ei pot să recupereze orice vor fără să-şi bată prea tare capul, până şi informaţii care teoretic au fost şterse sau rescrise. În orice caz, am făcut tot ce se putea face. Am fost nevoit să plec de la premisa că ruşii mi-au compromis laptopul. Aş fi preferat să fi aruncat la gunoi hard-diskul în secunda în care intram în casă.

Cu Terry m-am întâlnit pe Ninety-fifth, în data de 27 iunie. Mi-a dat o bucată de hârtie care arăta ca un mandat. Nu era. Era mai degrabă un mandat de tipul „te rog şi îţi mulţumesc".

Documentul era foarte precis: „Agenţii vor lua în posesie computerul pentru o perioadă de o zi. Vor fi generate două copii ale hard-diskului. Acestea vor fi verificate. FBI-ul va căuta dovezile unei posibile infiltrări în computer operate de un serviciu de informaţii străin".

„Predat voluntar”, scria în partea de sus a foii, însă mie nu mi se părea nimic voluntar în toată chestia asta.

1. United States Code (n.tr.).

Capitolul 23

Hooters

Schimbase totul un card minuscul de memorie? Agenţii mi-au înapoiat laptopul după 24 de ore. Nu păreau să fi găsit ceva problematic în el. Dar în zilele care au urmat nimeni n-a părut să ştie cum stăm – cu atât mai puţin Ted, Terry sau eu. Eram într-un soi de aşteptare. Doar că nu ştiam concret ce aşteptam şi cât mai dura.

— Cum procedez dacă ia legătura cu mine? am întrebat eu. Ce-i zic dacă mă sună?

Nimeni nu părea să ştie. Un singur lucru părea să fie sigur.

— Nu îţi mai lua laptopul cu tine, a ţinut Ted să sublinieze.

Nu era prima dată când zicea asta. Începea să mă cam calce pe nervi. După cele întâmplate, chiar mai credea cineva că m-aş pune din nou într-o situaţie atât de riscantă? Nici măcar un copil nu pune mâna pe plita încinsă a doua oară.

Abia aşteptam ca lucrurile să revină la normal, orice ar fi însemnat asta. Mueam de ciudă că, de când îi dădusem documentul ăla pe cardul de memorie, nu mai ştiam de Oleg. Dacă avusese de gând să-mi testeze disponibilitatea de a-l servi cu orice alegea de pe DTIC, bănuiam că trecusem testul, dar el parcă intrase în pământ. Chestia asta îmi măcina nervii.

Într-un sfârşit, a sunat şi mi-a zis că vrea să ne întâlnim. Localul fusese ales deja.

— E-n regulă să mă întâlnesc cu el? l-am întrebat pe Terry.

— Du-te, atât a zis.

— OK, am spus. Ei bine, ce să-i arăt când ne vedem?

— Nu-ţi lua laptopul cu tine, atâta tot, mi-a zis Terry, lucru asupra căruia conveniserăm deja. Listează nişte documente şi arată-ni-le nouă mai întâi. Oamenii noştri vor să vadă tot ce urmează să mai arăţi altcuiva.

Nu mi-a picat prea bine remarca deloc subtilă referitoare la faptul că îi dădusem lui Oleg un raport care nu fusese autorizat. În trecut lucrasem cu o grămadă de materiale aprobate anterior. Chiar dacă nu mă mai puteam folosi de baza de date DTIC ca să-l momesc, aveam să găsesc eu ceva.

Am ales un loc umbrit în parcarea goală din spatele localului. Avea să fie o duminică toridă de august. Pe Route 23, de-a lungul centurii paradiziace de centre comerciale din Wayne, New Jersey, se simţea asta încă de la 11.30 dimineaţa. Înainte să mă întâlnesc cu Oleg, ca să mă adun, am zăbovit o clipă în răcoarea aerului condiţionat din Corvette. Am verificat încă o dată hârţoagele pe care le luasem cu mine. Cea mai importantă era o factură de 15.000 de dolari, bani pe care mi-i datora. Mi-am scos ceasul de la mână şi am apăsat butonaşul care pornea reportofonul. Însă, aşteptând să văd dacă pâlpâie lumina roşie, l-am reperat pe Oleg, care se îndrepta cu paşi mari către maşina mea.

O, la dracu'! mi-am zis. *Nu ştiu sigur dacă a pornit reportofonul.*

Am lăsat mâna să-mi cadă în poală şi am deschis portiera zâmbind. Oleg venise îmbrăcat lejer – jeanşi, un tricou polo maro cu verde şi nişte ochelari de soare cu lentile mari. Părea mai fercheş în felul ăsta decât atunci când umbla cu sacourile alea pătrăţoase. Mai că nu-l recunoşteam fără impermeabil.

Ţinuta lui lejeră a avut efectul opus asupra mea. L-am întâmpinat mult mai formal.

— Bună ziua, Oleg. Ce mai faci?

— Toate bune, a zis el, zâmbind larg, ca de obicei.

La Hooters mai fusesem o dată. Aripioarele de pui erau picante – la fel şi chelneriţele. Cea care ne servea pe noi, cu pantalonaşii ei scurţi portocalii şi maioul alb cu decolteu adânc şi generos, i-a tolerat cu vitejie pe prietenii mei idioţi şi nesimţiţi. Bănuiesc că asta-i şi ideea la Hooters.

Înainte să intrăm în acel *breastaurant* faimos în lumea-ntreagă pentru ospitalitatea şi priveliştile sale provocatoare, am

mai stat de vorbă în parcarea încinsă, lângă maşina mea. Oleg mi-a zis că oamenii lui din Moscova apucaseră în sfârşit să se uite peste teancul de documente de la Northrop Grumman.

— Şi?

— Nu prezintă niciun interes pentru ei, a răspuns Oleg. Materialele respective nu au nicio valoare pentru ei.

Ştiam că manualele nu puteau trece drept deosebit de interesante în sine, dar răspunsul lui Oleg părea exclusiv menit să mă destabilizeze. Nu cumva încerca să-mi clatine încrederea în mine?

Ba da. Cred că nu a putut să se abţină. Dar a adăugat imediat:

— Dar vrem să facem afaceri cu DTIC.

— OK, am zis eu.

Oleg nu terminase. Prietenii lui din Moscova îi dăduseră nişte idei în legătură cu modalităţile în care puteam eu să fiu recompensat pentru munca mea legată de DTIC.

— Iată cum am vrea noi să procedăm mai departe, a zis el. Avem o propunere.

Eu credeam că bătuserăm deja palma, ba chiar că aveam o înţelegere solidă – cea care generase factura pe care Oleg încă nu o plătise. Cu ruşii, niciodată nu puteai considera o înţelegere cu adevărat încheiată. Era o lecţie care îmi intra pe-o ureche şi-mi ieşea pe cealaltă de fiecare dată.

— Nu mai înţeleg nimic, Oleg, i-am spus. Data trecută am avut o înţelegere. Tu deja îmi datorezi nişte bani. Acum vrei să zici că ai de gând să renegociezi?

Ne întorseserăm de unde am plecat cu două luni în urmă, când îi explicasem că mai întâi trebuia să acopere costurile de înregistrare în baza de date DTIC, după care să mă plătească pentru fiecare material pe care îl scoteam de acolo pentru el. Mă simţeam de parcă aş fi fost la cheremul tuturor, dar tot ce puteam să fac era să-i dau înainte.

— La ce te-ai gândit? am întrebat.

— Tu îmi dai fişierele, a zis Oleg. Eu le trimit la ei. Le analizăm. Şi îţi spunem noi cât valorează fiecare.

Nu-mi venea să cred că sugerează aşa ceva, dar îl admiram pentru felul în care dăduse o lovitură de cuţit capitalismului sălbatic, tipic american.

— Pentru anumite fişiere, a continuat el, o să plătim o sută de dolari. Pentru altele, câteva mii. Valoarea fişierelor diferă, iar plăţile vor reflecta acest lucru.

N-am mai suportat şi am izbucnit:

— Îţi baţi joc de mine sau ce dracu'? Asta-i cea mai tâmpită idee pe care am auzit-o vreodată! Să-ţi dau un fişier, s-aştept să-mi ziceţi voi cât credeţi că face şi – *poate* – abia după aia să mă plătiţi? Sau poate că nici n-o să mă mai plătiţi?

Şi am continuat pe nerăsuflate:

— Oleg, tu nu înţelegi la ce risc mă expun. Nu e suficient că am acces la sistemul DTIC, trebuie să-l şi păstrez. Şi, cel mai important, să-mi ascund căutările. Ca să nu fiu descoperit, trebuie să împachetez ce fac pentru tine într-o treabă legală. Costurile mele sunt fixe, fie că-i vorba despre cinci fişiere, fie că-i vorba despre o mie. Munca e aceeaşi. Riscul e acelaşi. Fişierele în sine n-au nicio valoare pentru mine. E vorba de timpul pe care-l investesc şi de riscul la care mă expun în locul tău. Nu-mi veni cu tâmpenii din astea, că o să analizaţi voi fişierele şi o să-mi zici cât valorează. Nici nu-mi vine să cred că ai putut să propui aşa ceva!

Pe măsură ce mă ambalam, rusul părea tot mai alarmat. Nu puteam băga mâna-n foc că reacţia lui nu era pur şi simplu una atent plănuită, parte dintr-un proces îndelungat de negociere: să-mi propună ceva nebunesc, să pară îngrijorat la vederea reacţiei mele ostile, pentru ca în final să iasă în câştig cu 50%. Sau poate că mă respecta pentru că nu muşcasem din prima momeala lui de doi bani.

— Dacă vrei să facem afaceri, facem afaceri, am încheiat eu. Dacă nu, nu-mi irosi timpul aiurea!

I-am zis ce credeam, pe bune. Eram atât de furios pe el, că eram gata să mă urc înapoi la volan fără să fi văzut niciunul dintre decolteurile adânci ale fetelor de la Hooters şi să mă duc direct acasă, la New York.

Ceea ce aş fi regretat instantaneu. Ţelul meu era mai presus decât menţinerea nivelului respectului de sine în faţa unui negociator rus alunecos. În ansamblu, nu conta cât mă tocmeam cu Oleg. Trebuia să-l fac să vorbească, să-l fac să-şi dorească ceva, apoi să-l fac să-şi dorească şi mai mult.

Mi-am amintit ce-mi spusese Ted la primele noastre întâlniri:

— Fii dur cu Oleg. Ameninţă-l că pleci. Ei trebuie să creadă că, dacă nu te tratează cum se cuvine, tu chiar o să pleci.

Înainte să lucreze pentru FBI, Ted lucrase la Biroul pentru Investigaţii Speciale al Forţelor Aeriene, unde se ocupa de investigaţii şi avea de-a face cu suspecţi.

— Uneori, a zis el, trebuie să mai fii şi combativ. Nu fi întotdeauna amabil. E în regulă să întorci spatele şi să pleci. Dacă ai turnat o fundaţie solidă, or să se-ntoarcă întotdeauna la tine cu limba scoasă.

Am pus mâna pe portieră şi i-am zis:

— Ce alegi, Oleg? Facem afaceri sau nu?

Mi-am ţinut respiraţia. Călcam pentru prima dată pedala până la podea, făcând o înţelegere pentru un lucru pe care nici măcar nu eram sigur dacă pot sau nu să-l livrez.

Dar Ted avea dreptate. Oleg a venit spre mine imediat.

— Stai, stai, stai, a zis el.

Am luat mâna de pe portieră.

— E OK, Naveed, a spus el. Calmează-te! Totul e-n regulă.

Oleg a dus mâna la buzunarul de la spate al jeanşilor, de unde a scos trei plicuri. Le-a pus pe capota maşinii. Erau groase. Erau bani serioşi, însă habar n-aveam cât. Moment în care i-am dat factura.

— Vreau să fiu plătit, am zis. Tu spui că e vorba despre încredere şi bunăvoinţă. Tu nu-ţi permiţi să achiţi nici măcar o notă la restaurant, dar vrei să încerci chestii noi? Mi-ai adus banii?

— Hai, că o să ne-nţelegem noi, a zis Oleg.

A deschis unul dintre plicuri. Înăuntru era un teanc de bancnote. Mi l-a dat, apoi mi le-a întins şi pe celelalte două.

— Pentru început, ai opt mii de dolari.

M-am calmat.

— Uite ce e, am început eu să-i zic, trebuie să mă înţelegi şi tu. E vorba despre un risc imens pe care mi-l asum. Aş putea să înfund puşcăria. Aş putea pierde totul. Măcar să merite.

— Înţeleg, a zis el. Nu mai bine mergem noi înăuntru, unde e răcoare, şi ne luăm ceva de mâncare?

Am băgat plicurile în torpedou. M-am asigurat că am încuiat portierele, apoi am pornit alături de Oleg înspre clădire, unde, pentru a ajunge în restaurant, am trecut pe sub o copertină de un portocaliu aprins. Mai multe chelneriţe se învârteau pe lângă bar. Una dintre ele, îmbrăcată în costumaţia sumară standard a celor de la Hooters, ne-a condus la o masă în mijlocul sălii. Ne întâlniserăm într-o sumedenie de restaurante până atunci, dar mi s-a părut uşor suprarealist să mă văd îndreptându-mă către o masă alături de o fată de la Hooters şi un spion rus. Brusc, mi-am amintit scena din *Spioni de elită* în care Nathan Muir şi protejatul său, Tom Bishop, survolează cu privirea un restaurant aglomerat. „Tipul care se uită în meniu”, zice Muir. „O ameninţare?” Bishop nu crede că e. „Doar pentru animatoare”, zice el.

Judecând după felul în care Oleg o urmărea cu privirea pe fată, care se întorcea către intrare, ar fi trebuit să mă ridic şi s-o avertizez.

— Ai mai fost aici? m-a întrebat Oleg studiindu-mi reacţia de parcă ar fi urmărit un interogatoriu printr-o oglindă falsă.

— Nu chiar în restaurantul ăsta, m-am limitat eu să răspund.

Înainte să reluăm discuţia, am vrut să mă asigur că ceasul meu înregistra, aşa cum ar fi trebuit. Înainte să apuc să inventez vreun pretext ca să scap de privirea vigilentă a lui Oleg, a venit chelneriţa, care s-a prezentat: era Crystal. Era înaltă şi blondă şi – se înţelege de la sine – foarte pieptoasă. Părea de treabă.

— De ce-aveţi poftă astăzi, băieţi?

Întrebarea asta n-ar fi însemnat nimic în gura oricărei alte chelneriţe din America. Felul în care a rostit-o Crystal, în schimb, o făcea să pară plină de subînţelesuri. Eu am comandat o Cola dietetică, care, din câte ştiam, nu putea să însemne nimic altceva decât Cola dietetică. Oleg a cerut un Sam Adams – cât de american poţi să devii? – şi a început să studieze meniul.

Eram agitat. Aveam impresia că ceasul Flavor Flav de la mână cântărea o tonă. M-am străduit să nu mă holbez la el. Uitându-mă prin restaurant, am încercat să prind un moment potrivit ca să mă duc la toaletă. Încă transpiram, aşa că voiam să-mi dau cu nişte apă pe faţă şi, în plus, trebuia să mă şi piş. În timp ce Crystal se ducea după băuturile noastre, Oleg fiind

preocupat s-o soarbă din priviri, m-am scuzat şi m-am dus să caut toaleta bărbaţilor, care era în celălalt capăt al barului.

Restaurantul era aproape gol. Nu era nici măcar ora prânzului. Nici meciurile din preliminariile campionatului NFL nu începuseră încă. Traversând sala, am observat că pe televizoarele imense rulau meciurile de baseball din ziua precedentă.

La toaletă nu era nimeni. Am folosit pisoarul, apoi am verificat ceasul. Lumina roşie pâlpâia – era în regulă. M-am dus la chiuvetă să mă spăl pe mâini şi pe faţă. Fix când am dat drumul la apa rece, uşa s-a deschis brusc. În baie a intrat grăbit un alb între două vârste. Era scund şi gras şi purta o şapcă nouă-nouţă cu Jets. Eram sigur că era nouă – deasupra cozorocului avea încă o cută de la cum stătuse împachetată.

S-a uitat la mine. Nu i-am întors privirea, dar l-am văzut cu coada ochiului. A întors rapid capul şi a intrat în una dintre cabine. A lăsat uşa deschisă.

La fel ca bărbatul de la Vincent's Clam Bar, nici individul ăsta n-a deschis gura, aşa că n-am avut ocazia să-mi dau seama dacă vorbeşte sau nu cu accent. În schimb, se tot uita peste umăr într-un mod curios şi ciudat. Părea genul de tip pe care l-ai putea vedea în Brooklyn stând în fund şi contemplând Brighton Beach la asfinţit. Să mă fi suspectat Oleg că o ştersesem la baie ca să dau un telefon? Oare grăsanul venise într-un suflet după ce se prinsese cu întârziere că eu dispărusem de la masă? Nu cumva avea şapca cu Jets de la garderobierul misiunii diplomatice a Rusiei, care-l asigurase că în felul ăsta mergea la sigur? „Fix aşa se îmbracă americanii când se duc la Hooters." Sau eram eu mult prea suspicios? N-aveam timp să reflectez la asta, trebuia să mă întorc la Oleg.

După ce m-am întors la masă şi i-am dat comanda lui Crystal – pentru Oleg o farfurie de sandvişuri în chiflă, iar pentru mine o salată verde cu pui la grătar –, mi-am dat seama că Oleg se holbează în continuare la bar. Grăsanul cu şapcă Jets stătea la o masă nu departe de a noastră, dar era aşezat cu faţa în altă direcţie. Altceva îi atrăsese lui Oleg atenţia, una dintre fetele Hooters, o afroamericană minionă.

Oleg s-a aplecat înspre mine de parcă se pregătea să-mi facă iar o mare propunere în materie de spionaj, dar n-a adus deloc

vorba despre asta.

— Fii atent, a zis el zâmbind şi dând din cap către chelneriţă. Au şi negrese.

Cum ar fi trebuit să reacţionez la asta? Mi-am înăbuşit hohotul de râs, străduindu-mă să nu-l împroşc cu Cola, apoi i-am zis franc, imitând cât puteam eu de bine vocea lui Ron Burgundy din *Un ştirist legendar*:

— Da. Aici a existat o mişcare pentru drepturile civile. Oamenii au militat pentru ca negresele frumoase să poată lucra la Hooters.

Nu cred că s-a prins. Am aruncat o privire peste meniu şi mi-am permis o ultimă împunsătură:

— Vezi tu, Oleg, umblă vorba că Hooters Wayne, New Jersey, este United Nations of Hooters. Eşti familiar cu diversitatea, nu-i aşa?

Nu sunt un puritan. Am fost în locuri mult mai infecte. Dacă sunt oameni care aleg să lucreze într-un restaurant ca Hooters, de ce mi-ar păsa mie? Dacă clienţii vor să mănânce aripioare de pui aduse de stripteuze de mâna a doua îmbrăcate cu tricouri incredibil de strâmte, treaba lor, e o ţară liberă. Însă faptul că eram acolo cu Oleg într-o după-amiază de duminică mă făcea să simt un disconfort fizic – era de parcă şeful meu ar fi ales să mute petrecerea de Crăciun a companiei într-un bordel sau unchiul meu şi-ar fi sărbătorit a şaizecea aniversare la Hustler Club.

Eu încerc să fac spionaj internaţional aici. Hai, Oleg, ţi-ai clătit destul ochii! Îîîîh!

De parcă n-ar fi fost suficient de stânjenitor, mai şi înregistram totul pentru FBI.

Cât am mai stat acolo, discuţia n-a fost reluată concret. Oleg a fost mai atent la burgerii lui plini de grăsime şi la personalul grijuliu, mie aruncându-mi din când în când câte-un mormăit. Abia când am ieşit de acolo a reuşit şi Oleg să se concentreze din nou.

— Deci avem o înţelegere sau nu? l-am întrebat eu. O să mă plăteşti indiferent de documente. Să nu mai aud rahaturile astea cu plata pe articol.

Oleg a părut încrezător că poate rezolva chestia asta, dar că mai întâi trebuie să primească binecuvântarea altora. A zis că

data viitoare o să aibă un răspuns clar pentru mine, apoi mi-a întins următoarea carte de vizită – era chiar Pizzeria Uno de vizavi de Hooters. America lui Oleg părea să fie un lung şir de centre comerciale pline de restaurante proaste. Mi-am dat seama că din teancul lui aveau să iasă curând la iveală şi cărţile de vizită pe care scria Olive Garden sau Cracker Barrel. Oare cum de rataserăm Applebee's şi Johnny Rockets?

Înainte să ne despărţim, Oleg mi-a comunicat următoarea rundă de cereri.

— Uite ce aş vrea să faci, a zis el, întinzându-mi o foaie de hârtie. Aş vrea să cauţi pe DTIC anumite categorii – categorii generale. Să-mi arăţi ce găseşti.

— Categorii, am zis eu.

Dacă cei de la FBI mai erau dispuşi să mă lase să-mi exploatez ideea cu DTIC, puteam lucra cu categorii. Puteam introduce orice categorie dintre cele sugerate de Oleg în motorul de căutare, pentru ca mai apoi să compilez pentru el rezultatele DTIC.

M-am uitat pe listă. Nu era nicidecum modestă. Unul dintre itemi era „sisteme viitoare de luptă", principalul program de modernizare derulat de armata Statelor Unite de la începutul până la mijlocul anilor 2000. Altul era „F-22 Raptor", un avion de vânătoare supersonic care făcea parte din generaţia a cincea produsă de Lockheed Martin pentru forţele aeriene ale Statelor Unite. Dar ce mi-a atras mie atenţia a fost „rachete de croazieră". Oleg îmi folosise sugestia!

— Astea sunt nişte domenii foarte vaste, i-am spus. Ce pot face eu este să generez o bibliografie. În felul ăsta, o să ai o listă de documente care ar trebui să fie disponibile.

— Astea ne-ar interesa pe noi, a zis Oleg cu un oarecare entuziasm, deşi parcă mai puţin ca atunci când le cântărise cu privirea pe fetele Hooters.

După ce m-am despărţit de Oleg, m-am dus direct în Manhattan. Mă înţelesesem cu Ted şi Terry să ne vedem la hotel Marrakech pentru un raport urgent. De data asta am trecut ca vântul pe lângă recepţie şi nu m-am oprit decât în lift.

Sus, în cameră, i-am spus lui Ted că îi urmasem sfatul şi că-l ameninţasem pe Oleg că plec dacă nu-mi plăteşte factura

restantă. La fel, dacă nu e de acord cu planul meu privind plăţile care mi se fac.

— A dat înapoi rapid, am zis.

— Bravo ţie, a zis Ted. Ţi-am zis că aşa o să facă.

Faptul că Ted mă aproba conta enorm pentru mine, în special în acel moment. Aveam încredere în experienţa şi în judecata lui. Ted a părut întotdeauna că ştie ce vorbeşte.

Le-am povestit faza din parcare. Ted şi Terry au dat din cap dezaprobator auzind propunerea nesimţită a lui Oleg, „Tu dă-ne şi mai vedem noi cât face”. Le-a păcut la nebunie când le-am povestit despre Oleg şi fetele de la Hooters şi cât de stânjenitor a fost pentru mine.

— Chiar aşa a zis despre negresă? a întrebat Ted. Unde a trăit până acum, într-o peşteră?

— Aşa a zis, le-am confirmat eu, moment în care amândoi au izbucnit în râs.

De când le povestisem agenţilor despre obiceiul rusului de a aduna toate cărţile gratis nu se mai distraseră atât de tare la un raport al meu despre Oleg.

Fuseseră două luni grele, dar raportul din acea zi a mai redus tensiunea care se instalase între noi. Ted şi Terry au făcut o treabă nemaipomenită, astfel încât, la final, am ajuns să mă simt din nou de parcă m-aş fi aflat la un pas de a fi acceptat într-un club exclusivist, deşi înţelegeam că nu eram agent FBI şi că, prin urmare, n-aveam să fiu niciodată un membru cu acte în regulă, indiferent de cât de apropiaţi am fi ajuns să fim.

În timp, am ajuns să înţeleg cât de tare te poate da peste cap chestia asta. FBI-ul, ruşii – e vorba despre organizaţii masive, cu propriile obiective, propriile culturi şi propria influenţă. Lucrează sau nu cu tine – în funcţie de interesele şi de resursele lor. Însă, atunci când te afli într-o poziţie similară celei în care eram eu, trebuie să-ţi porţi singur de grijă. Nu eşti niciodată sigur cine este de partea ta – dacă este cineva. Pot să te înghită şi unii, şi alţii.

De asta plecarea lui Ted a fost o mare lovitură pentru mine. Am aflat vestea asta proastă chiar după Ziua Muncii. Ted primise o misiune nouă şi urma să se mute la Washington cu soţia sa. Îl iubeam pe Ted. Era un agent talentat şi un tip foarte de treabă. Mă susţinuse constant încă din ziua în care o

înlocuise pe Randi. Aprecia determinarea şi creativitatea de care dădeam dovadă, chiar şi atunci când îi venea să mă strângă de gât. Dacă despre agenţii FBI se spunea că sunt ca nişte roboţi, el, dimpotrivă, era foarte uman. Eu, Ted şi Terry eram o echipă în adevăratul sens al cuvântului. Ştiam că avem o relaţie personală foarte bună, chiar şi atunci când mă frustrau de înnebuneam. Chiar şi atunci când lucrurile nu mergeau aşa cum voiam eu, dădeam vina pe superiorii lor ierarhici. Îmi închipuiam că Ted şi Terry ar fi făcut mereu tot ce le-ar fi stat în putinţă.

Ted nu fusese niciodată prea ceremonios, aşa că nu s-a lăsat cu îmbrăţişări plângăcioase şi mese în cinstea plecării lui. Tot ce-a făcut a fost să-şi ia rămas-bun şi să ne ureze baftă.

— O să mă mai interesez cum îţi merge, a zis. A fost o reală plăcere, omule. Te las pe mâini bune.

Ştiam că era obosit. Şi eu eram.

Acele „mâini bune” erau ale unei agente pe nume Lisa. Am înţeles că fusese implicată marginal în operaţiune, fiind cea care se ocupase de supravegherea soţiei şi fiicei lui Oleg în zilele când eu mă întâlneam cu el. La scurt timp după plecarea lui Ted, Terry ne-a scos pe mine şi pe Lisa să luăm prânzul în oraş, ca să ne cunoaştem. Asta se întâmpla la Harvest on Hudson. Am încercat să fiu deschis la minte.

Lisa arăta ca o alergătoare de cursă lungă. Avea părul tuns scurt, elegant şi o înfăţişare sănătoasă, tipică Vestului Mijlociu. Era absolventă de West Point şi rezervistă în armată. În timpul serviciului activ făcuse parte din Divizia 25 Infanterie, Hawaii. Era prietenoasă şi, evident, deşteaptă. Nu-mi venea în minte nicio obiecţie în ceea ce-o privea, în afară de faptul că nu era Ted. Eram bucuros că măcar Terry nu pleca nicăieri.

În timpul prânzului am adus în discuţie una dintre îngrijorările de care nu reuşeam nicicum să scap, şi anume că episodul cu cardul de memorie determinase schimbări mult mai mari în operaţiune decât mi se spunea mie. Nu-mi plăcea să mă ştiu lăsat pe dinafară. Atât Lisa, cât şi Terry au încercat să mă asigure că lucrurile nu stăteau aşa şi că nimic n-avea să se decidă pe la spatele meu. Aveam o şansă să cântăresc totul. Au subliniat cât de important era ca eu să rămân „parte din echipă”.

— Sigur că o să rămân, am zis.

Dar în acelaşi timp mi-am amintit scena aia din *Spioni de elită* în care Nathan Muir zice cât de tare urăşte să i se spună să fie parte din echipă: „De fiecare dată când antrenorul îmi spunea asta, ştiam că urmează să fiu scos din joc”.

— Nu vreau să fiu scos din joc, le-am zis lui Terry şi Lisei.

— Nu te scoate nimeni din joc, a zis Terry.

Poate că nu eram pus pe tuşă. Dar nu primiserăm noi în lot un jucător nou? Unele reguli ale jocului se schimbaseră. Altele fuseseră reinstituite, de parcă eram un recrut care prezenta multe riscuri. Toate astea trebuiau să însemne ceva, nu-i aşa?

Capitolul 24

Schimbare de planuri

— S-a luat o decizie – a început Terry discuţia după câteva politeţuri neconvingătoare.

Nu era de bine.

— „S-a luat o decizie?”, am sărit eu maimuţărindu-l. Ce naiba mai e şi asta?

Cred că Terry a fost surprins de intensitatea reacţiei mele. Şi nu glumeam deloc.

Stăteam într-o parcare înghesuită între West Side Highway şi fluviul Hudson, în Ninety-fifth Street. Venisem acolo la ordinul lui Terry. Asta se-ntâmpla pe la sfârşitul lui septembrie, după serviciu. Parcasem Corvette-ul meu negru lângă maşina de serviciu pusă la dispoziţia lui Terry, un Ford Fusion negru, care luase locul celeilalte maşini de serviciu, un Ford Taurus, tot negru. Urcasem în maşina agenţilor.

Terry a reluat de unde îl întrerupsesem eu şi ne-a explicat ce voia să zică.

— S-a luat o decizie, da, îl derutăm pe Oleg, a spus. Am hotărât s-o facem arestându-te pe tine în faţa lui.

Prima parte era perfect logică, dar cum rămânea cu „arestându-mă *pe mine*”?

— *Prefăcându-ne* că te arestăm, a clarificat Lisa.

Soarele apunea peste Hudson. Navetiştii se grăbeau spre casă pe autostrada din spatele meu. În faţa mea, nişte oameni făceau jogging pe aleea de pe mal. Două bărci mari cu pânze se întorceau către debarcader, ca să înnopteze. Cerul era un minunat amestec de nuanţe de portocaliu şi albastru. Însă eu

priveam mohorât prin parbriz către fluviu şi, dincolo de el, către New Jersey. Nimic nu părea să funcţioneze. Începusem să mă obişnuiesc să lucrez fără Ted. Lisa îmi tot vorbea pe un ton vag superior:

— Naveed, tu eşti un om foarte inteligent – ştim asta.

Complimentele ei erau urmate întotdeauna de un *dar*, rostit sau nerostit. Ăsta era acum planul? Să mă „aresteze"? Clocoteam de furie.

Agenţii aşteptau tăcuţi pe locurile din faţă, lăsându-mă să mă obişnuiesc cu ideea. Sau poate voiau doar să mă mai calmez.

Mă întrebam ce presiuni făceau superiorii asupra lor. În tot timpul cât am colaborat cu ei, Ted şi Terry nu-mi dăduseră niciodată un scenariu prestabilit. Ne aşezam undeva toţi trei şi încercam să scornim ceva care să se lege cât de cât. Agenţii nu făceau decât să mă asiste şi să mă supervizeze. Dar, în final, eu trebuia să-i ţin piept lui Oleg cum mă pricepeam mai bine.

Mi-a venit în minte filmul *Miami Vice*. Crockett şi Tubbs sunt pe urmele unei reţele internaţionale de traficanţi de droguri cu legături în Haiti, Puerto Rico, Dubai şi Geneva. Însă FBI-ul insistă ca poliţiştii să se ocupe de nişte dealeri mărunţi din zonă. „Asta-i tot", zice agentul Fujima, dispus să-şi asume zero riscuri. „Restul nu sunt decât speculaţii prezentate drept informaţii." Crockett îi aruncă nişte chei.„Ce-s astea?", întreabă Fujima. „Cheile bărcii", îi zice Crockett. „Du-te şi rezolvă-ţi-l singur pe nenorocit." Tubbs se bagă şi el în discuţie, traducând vorbele aprige ale partenerului său: „Ce vrea să zică este că priveşte cu reticenţă abandonarea planului de infiltrare a unei mari organizaţii de trafic cu narcotice". „Noi sfidăm moartea", izbucneşte Crockett, „şi ăsta vine şi ne zice să facem paşi? Pentru ce? Pentru o arestare măruntă şi o poză în *The Miami Herald* cu care să-i impresioneze pe nenorociţii ăia din DC?".

Stând acolo, în parcare, şi uitându-mă peste Hudson, mă simţeam precum Crockett şi Tubbs. De fapt, ca Crockett, mai degrabă.

Nu mai primisem nicio veste de la marina militară, ceea ce mă făcea să stau ca pe ace. După trei ani solicitanţi în care lucrasem ca agent dublu, eram gata să mai fac şi altceva cu viaţa mea. Ştiam că la un moment dat trebuia să mă concentrez

asupra carierei mele, dar credeam că vom ţinti sus şi că vom face planuri pe termen lung, mai lung decât atât. Din senin, Terry vorbea de parcă era ventrilocul cuiva, venind la mine cu rahatul ăsta de replică, „S-a luat o decizie”.

M-am mai calmat. Lisa o fi simţit că eram gata să ascult ce avea de zis, aşa că a continuat:

— N-are nimic de-a face cu laptopul, a explicat ea, deşi n-o întrebasem nimic. Oleg pleacă din ţară. Ştim că urmează să plece de la Naţiunile Unite şi că urmează să vină altcineva în locul lui.

Nu ştiam asta. Oleg nu-mi zisese nimic.

— E doar rotaţia lor obişnuită din cadrul misiunii, a spus Lisa. Dar pentru noi e o oportunitate. Nu vrem să-l lăsăm să plece înainte să acţioneze. Acum s-ar putea să fie momentul cel mai bun pentru noi.

— Uite ce ne-am gândit noi, a zis Terry.

Terry şi Lisa tot ziceau *noi*, iar eu mă întrebam: oare se refereau într-adevăr la *ei*?

— Având în vedere că Oleg se pregăteşte să plece din ţară, a continuat el, ne-am gândit că asta e ocazia să le transmitem un mesaj ruşilor.

Înţelegeam că Oleg urma să plece. Înţelegeam că nu puteam controla programul de rotaţie al misiunii diplomatice a Rusiei. Înţelegeam că FBI-ul nu voia să-l lase să iasă din ţară fără să-l tragă la răspundere pentru încercările sale repetate de a face rost de la mine de informaţii sensibile. Dar nu suportam ideea de a-l încolţi pe Oleg într-un fel care avea să-mi încheie cariera de agent dublu. Dacă eram săltat în faţa lui Oleg, ruşii n-aveau să mai vadă niciodată în mine o sursă de informaţii demnă de încredere, fie că luau de bun trucul cu arestarea, fie că nu.

Începând din ziua aceea, ruşii aveau să se gândească mereu că poate lucrez pentru guvernul Statelor Unite, că am făcut vreo înţelegere în schimbul graţierii. N-avea să bată la ochi că, în ciuda arestării mele spectaculoase sub acuzaţia de trădare, numele meu nu avea să apară nicăieri în registrul de procese al Curţii Federale din Manhattan? N-avea să bată la ochi că nu mă pregăteam să petrec câteva decenii într-o închisoare de maximă securitate? Şi ruşii puteau citi un tabloid newyorkez la fel de bine ca oricine altcineva. Şi puteau verifica dosarele de la

Curtea Districtuală. Odată cu mica reprezentaţie teatrală oferită de faţă cu Oleg, cariera mea de agent dublu putea fi considerată încheiată.

Şi cât de prost pica! Fix în momentul în care aş fi putut fi acceptat în marina militară ca ofiţer al serviciului de informaţii. Fix în momentul în care aş fi putut să-i conving pe ruşi că valoram mult mai mult pentru ei. Fix în momentul în care, mai mult ca sigur, cu o strângere de mână şi o recomandare fermă, Oleg m-ar fi transferat mai departe succesorilor săi…

Însă probabil că venise timpul să merg mai departe. În cap îmi răsuna o voce – să fi fost a Avei? – care mă tot întreba cât mai am de gând să continui viaţa asta dublă. Trecuseră deja trei ani. În trei ani se pot întâmpla o mulţime de lucruri, dar la fel de multe sunt amânate. Eu şi Ava eram nerăbdători să ne întemeiem o familie. Venise vremea schimbărilor – pentru toată lumea, inclusiv pentru agenţi. Lui Terry tocmai i se născuse al doilea copil. Ted pornise deja într-o nouă aventură.

Chiar dacă petrecuserăm atât timp împreună, cei de la FBI nu-mi dezvăluiseră niciodată cum avea să se termine totul. Acum, cineva mai presus de noi luase însă această decizie crucială. Nu eram sigur că fuseseră consultaţi nici măcar Terry, Lisa ori Ted. Mă simţeam ca un pasager pe un drum foarte accidentat. Nu-mi convenea. Trebuia să fiu eu la volan. Cu cât mă gândeam mai mult la asta, cu atât eram mai puţin convins că FBI-ul luase o decizie bună.

Terry a simulat cel mai fericit caz cu putinţă:

— Dacă Oleg crede că ai fost arestat, a zis el, asta ar putea afecta întregul aparat al spionajului rusesc din New York. Nimeni n-o să ştie ce s-a întâmplat sau de ce, nici cine a fost compromis şi în cine mai poate avea încredere. N-o să ştie cine e de partea lor şi cine nu.

Dacă îmi făceam speranţe că părerea mea ar putea interesa pe cineva, Lisa le-a spulberat imediat. Decizia era bătută în cuie. Agenţii discutau deja despre unde şi când se va pune planul în aplicare.

— Vrem să te ducem acolo cât mai curând posibil, a zis ea înainte să cobor din Fusion şi să mă întorc la maşina mea ca să plec spre casă. O să trecem prin toţi paşii, mişcări, logistică, tot

ce trebuie să facem. O să te ajutăm să te familiarizezi cu toate detaliile.

De data asta avea să existe un scenariu.

Trebuia să-mi limpezesc mintea.

În loc să mă duc direct acasă, m-am suit la volan şi am făcut o tură cu maşina, alegând o rută pe care fusesem de nenumărate ori, deşi rareori cu asemenea viteză. Am zbughit-o din parcare pe Ninety-fifth Street, am coborât panta spre sud, către West Side Highway, fără să mă mai uit înapoi. Maşina aia avea şase trepte de viteză. La 180 de kilometri pe oră eram într-a treia. Mergeam repede. Foarte repede. Era cel mai eficient mod de a-mi alunga din minte gândurile tulburi şi furia. Conducând cu o viteză atât de mare, nu puteam să fiu atent decât la drum. Pe West Side Highway, spre sud, până la Battery, după care înapoi până la Dyckman Street, în partea de nord a Manhattanului, unde mă întorceam din nou cu 180 de grade şi o luam spre casă.

Depăşisem binişor viteza legală. Aproape că îmi doream să fiu tras pe dreapta – un soi de înjurătură adresată FBI-ului. Aveau nevoie de mine ca să facă o treabă, dar eu nu asta voiam să fac. Am lăsat totul baltă şi-am plecat? Le-am aruncat cheile, aşa cum i-a ameninţat Crockett? Am ridicat din umeri, zicând: „Baftă, băieţi”? Sau mi-am înghiţit limba şi am continuat ceea ce începusem? Trebuiau să aleagă varianta cea mai probabilă. Faptul că eu fusesem cel care se ocupase de chestia asta de la început era un motiv suficient, şi-au zis ei, ca s-o duc până la capăt – în condiţiile lor.

Am parcat în garajul din 110th Street. Maşina aia era întotdeauna încinsă şi zgomotoasă, dar în ziua respectivă scosesem untul din ea. Motorul era atât de fierbinte, că ticăia şi după ce l-am oprit.

M-am dus acasă pe jos. Am aruncat cheile în bol şi am trecut pe lângă Ava cu privirea în pământ.

A ridicat ochii de la ce lucra şi m-a întrebat:

— Ai venit târziu. E totul în regulă?

Răspunsul meu a fost să comand nişte mâncare japoneză.

— Ce s-a întâmplat?

— FBI-ul vrea să încheie totul, i-am zis eu. Nu-mi vine să cred. După trei ani de muncă şi mai ales când eram atât de

aproape să intru în marină, asta vor ei să facă?

— De ce vor să facă asta? a întrebat ea. Din cauza fişierului?

— Probabil, am zis.

Ava avea darul de a-mi reaminti ce contează cu adevărat, indiferent de situaţie. Se pricepea de minune la asta.

— În cazul de faţă trebuie să iei o decizie, a spus. Fie renunţi să mai cauţi aprobarea lor, fie faci ce-ţi zic ei, pur şi simplu, şi te împaci cu gândul. Ambele variante sunt bune. Dar ia o decizie!

I-am răspuns că nu prea îmi dădeam seama cât de mare era libertatea mea de decizie.

— În principiu, agenţii sunt cei care-mi zic: „Fă aşa!”.

Avei nu i-a plăcut asta. Credea că le dădeam prea mare libertate în ceea ce mă privea.

— De ce-ţi pasă atât de tare? a întrebat ea. Cu ce schimbă asta lucrurile? Vezi-ţi de viaţa ta. Zi: „A fost o treabă pe cinste”. Adu-ţi aminte: „Viaţa merge mai departe”. Zi: „E prea mult deja. Eu am o companie de condus”. Nu le eşti dator cu nimic. Nu eşti obligat să faci asta. Oricum ai făcut mai mult decât li s-a cerut majorităţii oamenilor să facă. E în regulă să laşi totul în urmă. Naveed, a adăugat ea, oricum am convenit că, dacă se ajunge într-un anumit punct, o să te retragi, pur şi simplu. Poate că s-a ajuns în punctul cu pricina.

Eram de acord, dar eram şi furios. Iar faptul că ea nu era furioasă pe FBI mă înfuria şi mai tare.

— N-ai şi tu impresia că îmi cam trag preşul de sub picioare? am întrebat eu.

Ava a răspuns calmă:

— Nu prea pare că ai de ales. Ce poţi tu să alegi e dacă ai de gând s-o faci sau nu.

Avea dreptate, doar că eu, în sufletul meu, ştiam ce ar trebui să aleg: luasem decizia să fac asta, aşa că aveam să merg până la capăt, deşi capătul nu era aşa cum mi-l imaginasem. Da, voiam să le zic să se ducă la dracu’, dar nu eram pregătit să abandonez totul. Voiam să iau parte la aceste ultime mişcări. Pentru FBI, într-un fel sau altul, rolul meu oricum se oprea aici.

— Mai gândeşte-te, a zis Ava.

N-a spus: „Asta e realitatea”. N-a zis: „S-a terminat.”

Până dimineaţă, hotărâsem că era mai bine să rămân implicat. Nu voiam s-o rup dintr-odată cu cariera mea de spion.

Mi-am zis, fără prea multă tragere de inimă, că aveam să mă las arestat în faţa rusului. Acelaşi lucru i l-am spus şi lui Terry când m-a sunat.

În acea sâmbătă, Terry şi-a parcat Fusionul în faţa blocului meu. Era ziua în care cercetam locul faptei. El şi Lisa aveau să mă ducă în Wayne, New Jersey, la Pizzeria Uno, unde hotărâse Oleg să ne întâlnim data următoare.

Ca de obicei, nu ştiam când avea să mă sune Oleg. În schimb, ştiam că, atunci când o va face, nu aveam prea mult timp la dispoziţie. Mereu zicea să ne vedem a doua zi – peste două, cel mult. Aşa că planurile sau pregătirile pe care eu şi agenţii le consideram necesare nu suportau amânare.

Când am urcat în maşină cu Terry şi Lisa, atmosfera era tensionată şi nu eram singurul care simţea asta. În acea dimineaţă, traficul înspre tunelul Lincoln era blocat, aşa că am fost nevoiţi s-o luăm pe Eleventh Avenue, unde ne târam câţiva metri, apoi mai stăteam o bucată şi tot aşa. Imediat după ce-am reuşit să facem stânga pe Fortieth Street, o tânără în uniforma NYPD a apărut lângă geamul lui Terry şi a ciocănit de două ori. El a ignorat-o. Femeia a bătut din nou în geam, de data asta ceva mai insistent.

Terry a coborât încet geamul.

— Ce e? a zis el mai degrabă decât să întrebe.

— Permisul şi talonul, a spus poliţista, pe un ton la fel de tăios ca şi Terry.

Terry nu a schiţat niciun gest.

— E ilegal să aveţi geamuri fumurii pe faţă, a zis ea.

Moment în care expresia vagă de iritare de pe faţa lui Terry a fost înlocuită de una care zicea mai degrabă: „Eşti cretină sau ce naiba?”. N-a zis nimic. În schimb, a luat de pe bord legitimaţia de parcare pe care scria FBI şi care stătea cu faţa în sus şi i-a băgat-o sub nas poliţistei.

— A, atât a zis, după care s-a întors pe călcâie şi s-a îndepărtat de maşină.

Era o atmosferă atât de tensionată în maşină, încât n-am mai zis nimic. Aveam însă două chestii în minte. Unu, ce nesimţit era Terry, şi doi, ce mi-aş mai fi dorit să pot scoate şi eu o legitimaţie când mă oprea poliţia în trafic! Doar că Terry nu părea deloc încântat că-i dăduse peste nas poliţistei, ba mai

mult, părea să fie şi mai iritat. Aveam impresia că nici lui nu-i plăcea turnura pe care o luaseră lucrurile.

Într-un sfârşit, am trecut prin tunel. Terry a luat-o pe Route 3, pe lângă Secaucus Bypass, tot schimbând benzile până la ieşirea de pe Route 23, în faţă la Willowbrook Mall, în parcarea Pizzeriei Uno. Nimeni n-a zis mai nimic tot drumul, dar, odată ajunşi acolo, ne-am pus pe treabă.

Lisa şi Terry mi-au arătat unde să parchez când veneam să mă întâlnesc cu Oleg. Aleseseră un loc pe colţ, vizavi de ieşirea dinspre centrul comercial a Pizzeriei Uno. Am intrat împreună în restaurant şi ne-am aşezat la o masă din capătul celălalt al sălii. Terry şi Lisa ştiau deja unde voiau să mă aşez. Mai fuseseră aici şi puseseră totul la punct, era evident. Contau pe mine că o să reuşesc să-l conduc pe Oleg la masa aceea, chiar dacă el prefera să ne aşezăm în altă parte, probabil la masa la care servea cea mai apetisantă chelneriţă.

Restaurantul era aproape gol. O chelneriţă ne-a adus sucurile şi am comandat ceva de mâncare, după care agenţii mi-au descris scenariul.

Dacă am înţeles bine, ideea era că agenţii FBI aveau să aştepte la alte mese, monitorizând totul în timp ce eu stăteam de vorbă cu Oleg. La semnalul meu, agenţii aveau să vină să mă aresteze. Oleg nu avea să ştie ce se întâmplă şi nici ce ar putea însemna chestia asta. Noi speram că o să intre în panică. Mai departe? Se pare că încă nu hotărâse nimeni asta. Nu-mi plăcea finalul deschis al planului.

— Vrem să intervenim cât staţi amândoi la masă, a zis Terry. Putem controla mediul mult mai uşor în felul ăsta. Iar lui îi va fi mai greu să facă mişcări bruşte.

— Logic, nu? m-a întrebat Lisa veselă.

— Absolut deloc, am zis eu, luându-i prin surprindere. Şi dacă mă recunoaşte cineva? Nu vreau să risc să vadă vreun cunoscut că mă saltă FBI-ul, după care să nu se mai audă nimic despre asta. În niciun caz. Nu sunt de acord. Ne trebuie un plan mai bun.

Mi se părea că agenţii ştiau în linii mari ce trebuia să ne iasă nouă acolo – un mare tărăboi, care să-l uimească şi să-l lase pe Oleg mască –, dar că se aşteptau să rezolve toate detaliile din mers.

— După ce mă arestaţi, cu Oleg ce aveţi de gând să faceţi? l-am întrebat pe Terry.

— Aşteptăm instrucţiuni în privinţa asta, a zis el.

— O să-l arestaţi?

— Probabil că nu, a spus Lisa. Are imunitate diplomatică.

— O să aveţi cum să-l interogaţi?

— Nu suntem siguri. Să vedem ce se hotărăşte.

N-avea niciun sens. De ce mă arestau pe mine şi pe Oleg îl lăsau să plece?

Atât pentru FBI, cât şi pentru celelalte agenţii federale cu care era în cârdăşie, punctul culminant care se apropia era în mod clar o chestiune complicată. Terry şi Lisa erau dovada vie a acestui fapt. Păreau să fie sub lupa unui microscop foarte puternic. Şi nu cred că le plăcea nici lor prea mult cum stăteau lucrurile, dar aveau nevoie ca eu să cooperez, să le urmez indicaţiile şi să joc cu cap pentru echipa lor. Din nefericire pentru ei, eu nu eram deloc de acord cu o falsă arestare într-un restaurant plin de oameni care m-ar fi putut cunoaşte. Dacă clienţii făceau poze? Dacă le puneau pe net? Dacă la masa de lângă noi stătea la o felie de pizza chiar echipa de la *Martor ocular*?

După ce ne-a adus comanda, am ciugulit fiecare câte ceva. Eu mi-am luat un sendviş cu grătar de pui şi salată verde. Lisa şi-a luat doar o salată. Terry – un burger fără legume verzi în farfurie. După care ne-am apucat tustrei să punem la punct Planul B.

— Unele lucruri nu pot fi schimbate. Dacă te arestăm, a zis Terry, tu şi Oleg trebuie să fiţi împreună. N-ar avea niciun sens să te arestăm dacă el nu e martor.

Terry avea dreptate în privinţa asta.

— Păi, ieşim din restaurant împreună, am sugerat eu, şi o faceţi în parcare.

Nu-mi permiteam să-l las pe Oleg să plece din restaurant înaintea mea sau după ce ieşeam eu, aşa cum procedase adesea, din precauţie vizavi de o posibilă supraveghere de către FBI. Ar fi fost ca şi când l-aş fi lăsat să se ducă la o piesă pe Broadway într-o seară de marţi – ar fi ratat spectacolul. Mă gândeam să folosesc aceeaşi strategie pe care o aplicasem la Vincent’s, când îl ademenisem la mine în Jeep să vorbim despre DTIC.

— Trebuie să-i spun că am ceva în maşină, ceva ce l-ar interesa foarte tare, le-am spus Lisei şi lui Terry. Doar aşa o să ţină. Dar trebuie să fie ceva foarte important. Va trebui să-l fac să-şi dorească chestia aia foarte tare.

Ambii agenţi au părut încântaţi de idee.

— Tu îl scoţi afară la maşină, a zis Terry, noi o să avem agenţi şi înăuntru, şi în parcare. Tu ne dai un semnal, noi ne punem în mişcare.

— Ce fel de semnal? am întrebat eu.

— Nu ştiu. O să porţi o şapcă. Îţi dai jos şapca. Crezi că poţi să faci asta? O să ţii minte să-ţi dai şapca jos?

Pentru prima oară în ziua aceea, Terry se relaxase suficient încât să încerce să facă mişto de mine. Era un limbaj pe care îl înţelegeam mult mai bine decât cel în care erau scrise scenariile.

— Du-te dracului, am zis eu. Da, îmi dau şapca jos. Doar că eu înăuntru n-o fac.

Oleg m-a sunat pe mobil vineri, 10 octombrie, după-amiază. M-a anunţat când vrea să se întâlnească cu mine.

— Duminică la prânz, a zis.

În sfârşit, spectacolul era pe cale să înceapă.

De vreme ce făcuserăm deja repetiţia la Uno, Terry şi Lisa au hotărât să nu ne mai întâlnim încă o dată. Chiar şi aşa, sâmbătă am vorbit toată ziua cu agenţii la telefon, recapitulând totul. După care, sâmbătă seara, m-a sunat iar Terry. Intervenise ceva.

— Nu te duce mâine, a zis.

— Să nu mă duc?

— Nu te duce. Planul a căzut. Planul de mâine a căzut. Nu te duce.

Nu mi-a zis nimic concret. Doar că se luase decizia – *din nou!* – să nu mă întâlnesc cu Oleg duminică, aşa cum îmi ceruse el. Poate că FBI-ul voia să-l facă pe Oleg să se perpelească niţel. Singurul lucru concret pe care mi l-a spus Terry a fost că nu trebuie – *nu trebuie!* – să mă duc la Uno, chiar dacă aşa era stabilit.

În schimb, mi-a cerut să mă întâlnesc cu el şi cu Lisa a doua zi dimineaţă la 10 şi jumătate, tocmai în momentul când ar fi trebuit să fiu în drum spre Jersey. Urma să ne vedem în Harlem, în parcarea supermarketului Fairway, la intersecţia dintre

Twelfth Avenue şi 132nd Street. Cred că voiau să se asigure că nu mă duc de nebun la Wayne.

Duminică dimineaţa era o vreme superbă. Din parcarea de la Fairway se vedea frumos Hudsonul. Ziua se anunţa senină, dar eu mă simţeam mai degrabă ca o furtună.

— Mă termină chestia asta, le-am spus lui Terry şi Lisei. Vreau să-i punem punct. Nu înţeleg de ce n-o facem şi gata. Nu puteţi şi voi să vorbiţi unii cu alţii?

Nu a mai zis nimeni nimic. Timpul trecea. Mi-l imaginam pe Oleg aşteptându-mă în restaurant, cercetând celelalte mese, aruncând câte-o privire spre parcare, întrebându-se unde dracu' eram şi ce putea însemna absenţa mea. Eu n-aveam cum să-l sun. Noi operaserăm întotdeauna diferit. Amândoi ştiam că, dacă unul dintre noi nu putea să ajungă la o întâlnire, ne vedeam fiecare de treaba lui şi eu aşteptam să mă contacteze Oleg.

În condiţiile în care întâlnirea fusese anulată, faptul că petreceam acele ore împreună cu agenţii nu avea sens decât ca să se asigure ei că nu mi se făcea brusc poftă de o pizza cu blat pufos în stil Chicago.

— E doar o amânare, a zis Terry, încercând să mă calmeze şi ca să mai umple timpul.

Tot nu-mi spunea de ce se suspendase operaţiunea.

— Când Oleg o să te sune din nou, vom fi pregătiţi.

— Şi ce facem dacă nu mă mai sună? am întrebat eu. Ce facem dacă asta a fost tot? Dacă nu mă mai caută? Dacă am dat-o în bară cu totul? Dacă se panichează sau e chemat în ţară sau dacă – la naiba, se poate întâmpla orice.

Într-un final, Oleg m-a sunat. Asta se întâmpla două săptămâni mai târziu. N-a părut cu nimic diferit. N-a zis nimic despre dimineaţa de duminică în care îl lăsasem cu ochii în soare. A propus să ne vedem duminică, în acelaşi loc.

De data asta agenţii au zis:

— Să-i dăm drumul!

Capitolul 25

Falsa arestare

Nu a mai fost nicio amânare. Planul avea undă verde.

Duminică, pe 28 octombrie, am ieşit din casă puţin după 11. Am scos Corvette-ul din garaj şi am luat-o spre West Side Highway. Afară erau 15 grade. O dimineaţă însorită şi senină. Purtam o pereche de jeanşi, o cămaşă albastră, elegantă, cu mânecă lungă şi o şapcă de baseball neagră pe care scria New York Motor Club. Adresa Pizzeriei Uno era introdusă deja în GPS – West Belt Plaza, Route 23, Wayne, New Jersey.

Trei ani de osteneală, o legătură întinsă pe un sfert de secol cu familia mea, mii de ore de reflecţie şi planificare, de milogeală şi dezbatere, de linguşire şi coordonare – şi tot ce-a ieşit a fost asta. Eram pregătit să văd operaţiunea încheiată, dar gândul în sine mi se părea insuportabil. Eram emoţionat şi extenuat în acelaşi timp, optimist şi deprimat, dar mai ales concentrat, cu nervii întinşi la maximum şi adrenalina la cote ridicate.

Când eram deja pe podul George Washington, mi-am dat seama că nu-mi mergea telefonul. Nu suna. Apelurile erau redirecţionate către căsuţa vocală fără să poată fi preluate. O secundă mi-am zis că cineva îşi bătea joc de mine. Îmi ascultau ruşii telefonul? Sau cei de la FBI? N-avusesem niciodată probleme cu semnalul în partea de vest a Manhattanului. Sufeream oare de scenarită? Indiscutabil, eram stresat.

L-am sunat pe Terry.

— Eşti bine? m-a întrebat el. Tot ce ţine de noi e pus la punct. O să fie şi Frank cu noi. El o să conducă operaţiunea.

Apărea, din nou, numele lui Frank. Începeam să înţeleg că alături de noi lucra o întreagă echipă.

În timp ce vorbeam cu Terry, am primit un mesaj care mă anunţa că mă sunase Ava. Ce dracu' se-ntâmpla cu telefonul meu?

Am sunat-o pe Ava. Auzeam că zice nişte cuvinte, care erau în engleză, şi simţeam că o frustrează ceva, dar să fiu al naibii dacă puteam să procesez ceea ce încerca să zică. Se plângea, cred eu, de ceva ce i se-ntâmplase la serviciu.

— Ave, i-am tăiat-o eu, pur şi simplu nu pot vorbi acum.

L-am sunat din nou pe Terry.

— Ajung la local, am raportat. Sunt pe Route 23.

L-am sunat şi când am parcat pe locul pe care el şi Lisa mi-l arătaseră. M-am bucurat să văd că era liber. Nu-mi zisese nimeni ce să fac dacă îl găsesc ocupat. Am tras aer în piept. Mi-am înghiţit nodul din gât. Eram gata de acţiune.

— În regulă, a zis Terry. Doamne-ajută!

— Doamne-ajută? Ce dracu', frate? am izbucnit eu. Ce film e ăsta? *Bărbaţii în negru*? *Străzile în flăcări*? O să fiu împuşcat? O să-mi rupeţi picioarele sau cum? Nu-mi zice asta acum, sunt pe punctul de a intra în restaurant. Nu face şi tu ca pilotul care zice „Te iubesc" în timp ce se prăbuşeşte avionul.

Ştiu că Terry, fiind implicat încă de la început în operaţiune, încerca să zică şi el ceva serios şi profund. Încerca să găsească cuvintele potrivite. Iar eu urlasem la el. Nu mai era mult şi aveau să mă lase nervii, dar ieşirea asta necontrolată mă ajutase să mă mai descarc. Un singur lucru mai aveam de făcut.

Trăgând adânc aer în piept, am citat replica mea preferată din repertoriul agentului FBI interpretat de Gary Busey în *La limita extremă*: „Ocupaţi-vă poziţiile. Să-nceapă spectacolul!".

Înainte să ies din maşină, m-am uitat la ceasul G-Shock. Arăta 11:55. Măcar el funcţiona. M-am uitat pe geam. În stânga. În dreapta. Apoi în spate. M-am asigurat că nu mai era nimeni prin preajmă. Apoi am deschis portiera şi-am ieşit.

În parcare, m-am lăsat pe vine, prefăcându-mă că mă leg la şireturi. Mi-am aranjat şapca.

Am bătut cu degetul în ceasul-reportofon şi l-am întors cu susul în jos. Am vrut să mă asigur că ledul este aprins. Da, pâlpâia.

Eram pregătit.

Am luat-o prin parcarea pe jumătate goală până la intrarea în Pizzeria Uno. La doi paşi de uşă, când am dat s-o deschid, m-a strigat cineva.

— Naveed!

M-am întors şi m-am uitat peste umăr. Era Oleg. Făcuse cumva şi reuşise să se furişeze în spatele meu. *Of, la naiba!* – mi-am zis. *Parcă trebuia să ne întâlnim înăuntru.*

M-am străduit să nu par surprins. M-am întors şi am zâmbit. I-am întins mâna. El mi-a strâns-o, dar nu i-a dat drumul. Inima îmi bătea foarte tare.

— Cum eşti? m-a întrebat. Fireşte că mi-am făcut griji.

— Sunt bine, am zis eu. Mă bucur să te văd.

— Ce s-a-ntâmplat data trecută? m-a întrebat el, ţinându-mi în continuare mâna în mâna lui.

Mă întrebam dacă nu cumva îmi simţea pulsul accelerat.

— Am avut o problemă de familie. Îmi pare rău. N-am avut cum să scap. A fost genul ăla de fază. Scuze.

— E în ordine, a zis el. Totul e-n regulă.

— A fost ziua de naştere a nepoată-mii. Nu puteam să nu mă duc. Scuze că te-am făcut să vii degeaba.

— Ascultă, a zis el, hai să nu mai intrăm aici. Nu vrei să mergem tot la Hooters? E chiar aici, a arătat el cu degetul dincolo de parcare.

La dracu' s-o ia de treabă!

— Cum să nu? am zis eu voios.

Nu ştiam ce să zic. Nu cumva ne aşteptau deja câţiva agenţi în Pizzeria Uno? Aveau să afle că ajunsesem acolo şi că plecasem? Cum avea să le afecteze asta planurile? Oleg apelase din nou la un truc în ultima clipă. Aşa cum se întâmplase şi cu cardul de memorie, nu mi-a venit în minte niciun motiv să zic nu.

— Hai la Hooters, am zis.

Nu era „chiar" acolo. Era în capătul opus al parcării, de partea cealaltă a unui drum, la zece minute bune de mers pe jos. Poate că schimbarea asta de ultim moment n-ar fi trebuit să mă ia prin surprindere, că doar ştiam că era un mare fan Hooters.

Oleg nu ne uşura deloc munca – nici mie, nici FBI-ului. Atât în pizzerie, cât şi afară, agenţii probabil că începuseră deja să se precipite, deşi n-aveam de unde să ştiu exact. Oare aveau să meargă să-şi ocupe poziţiile la Hooters? Oricum ar fi procedat, înţelegeam că trebuia să-l scot pe Oleg din restaurant şi să-l aduc înapoi la maşină.

Când am ajuns la Hooters, restaurantul era plin. Televizoarele urlau. În zi de meci, cocteilurile Bloody Mary servite la prânz pe post de aperitiv făceau loc berilor. Gloata duminicală urla deja anticipând după-amiaza plină de meciuri din NFL. Partida dintre Giants şi Steelers începea la ora 13. Vă imaginaţi ce înregistra ceasul G-Shock.

Când fata de la Hooters s-a apropiat de noi în maioul şi pantalonaşii ei foarte scurţi – de data asta era blondă, dar la fel de pieptoasă ca oricare dintre colegele ei –, nu-mi era deloc foame, dar am început cu nişte aripioare de pui mai puţin picante. Oleg şi-a luat peşte prăjit cu cartofi pai. Apoi am comandat o quesadilla cu friptură de vită. Amândoi beam Coca-Cola. Ultima oară mâncasem salată, dar eram la Hooters, ce naiba! Aşa că mi-am amintit lecţia de nutriţie a lui Terry: de ce te-ai chinui să mănânci sănătos şi fără grăsimi?

Nu ştiam exact cum stăteau lucrurile mai departe de masa noastră. Încercam să estimez ce însemna pentru FBI faptul că ne suciserăm în ultima clipă. Am presupus că se precipitau, că făceau eforturi pentru a se repoziţiona, aşa că am încercat să nu mă uit la uşă de fiecare dată când mai intra cineva.

Oleg s-a aplecat deasupra mesei şi a început să mă întrebe în vacarmul ăla chestii despre DTIC. Era clar, îi luasem ochii cu ideea cu baza de date.

— Ce alte căutări ştii să faci? s-a interesat el. De ce durează atât de mult să comanzi documentele? Mai ai acces şi la altceva?

Abordarea lui fiind cât se poate de directă, nu reuşea să-şi ascundă acea superioritate tipică ruşilor. Îl dădea de gol tonul vocii, care spunea ceva de genul: „Nu suntem impresionaţi de ceea ce ne poţi oferi, dar o să ne folosim de tine în continuare”. Tactica respectivă nu dăduse niciodată roade în ceea ce mă priveşte, dar probabil că se preda la şcoala rusească de spionaj, iar Oleg o tot încerca pe mine.

Stai să vezi ce impresionat o să fii când o să afli că de fapt eu mă foloseam de tine, îmi ziceam. Cu toate astea, trebuia să fiu atent la afacerea în derulare. Chiar dacă ştiam că sfârşitul era aproape, rămânea de datoria mea să mă prefac că lucrurile avansează, să-l motivez, dar în aşa fel încât să nu-i trezesc bănuieli. Aveam să îi aţâţ fără milă pofta pentru ca mai apoi să-l storc de toţi banii pe care-i avea în portofel. Trebuia să fiu încă o dată trădătorul american tânăr şi materialist pe care ajunsese să-l cunoască încetul cu încetul. Jucam pentru ultima oară împreună – cât de greu putea să fie?

Nefiind nevoit să-i şi aduc ceea ce-i promiteam, îi puteam promite absolut orice. FBI-ul avea să se năpustească asupra mea între timp. Singura provocare reală era să-l duc până la maşină. Bănuiam că unii agenţi erau deja în Hooters. Mulţi dintre ei locuiau în acea zonă din Jersey. Poate că îşi petreceau fiecare după-amiază de duminică în barul ăsta, uitându-se la meci în timp ce ronţăiau mozzarella prăjită. Trebuie că ne văzuseră ieşind de la Uno şi străbătând împreună parcarea – nu? Nu?

— Uite ce e, i-am zis eu lui Oleg, trecând peste întrebările lui, pot să-ţi fac rost de multe, de foarte multe. Nu trebuie decât să mă plăteşti.

— Ai adus materialele de data trecută? a întrebat el, referindu-se la documentele marinei militare privind sistemele viitoare de luptă, avionul F-22 Raptor şi rachetele de croazieră.

— În maşină am o grămadă de chestii pentru tine. Chiar n-am vrut să le iau cu mine în restaurant. Şi o să-ţi mai aduc. O să vezi cu ochii tăi. Doar că metoda mea trebuie să rămână secretă şi mai trebuie să fiu şi plătit.

A început să mă întrebe şi despre alte categorii, termeni tehnici militari pe care nu-i înţelegeam decât pe jumătate.

— Ştii ce-s astea? m-a întrebat el.

— N-are importanţă, am zis eu. Spune-mi ce vrei şi eu o să caut. Poţi să-mi dai mai multe subiecte. Facem noi cumva să fie bine.

Eu le cam exageram, el se entuziasma şi tot aşa.

— Mai întâi vreau să facem afaceri, am continuat. Cât ai la tine? Dacă e să-ţi dau ce ţi-am adus, trebuie să-mi dai toţi banii pe care-i ai la tine.

— Cred că o să fii mulţumit, a zis el.

După ce i-am cerut fetei de la Hooters să ne aducă nota, Oleg mi-a spus ceea ce ştiam deja, şi anume că mandatul lui în New York era pe sfârşite şi că avea să plece curând acasă.

— Îmi pare rău că plec. Dar nu-ţi face griji, mi-a zis el, tonul vocii sale devenind mai personal şi mai cald. O să-ţi fac cunoştinţă cu cei care vor veni în locul meu. Vor fi foarte bucuroşi să te cunoască şi veţi colabora foarte strâns.

I-am spus că toate astea sunau bine şi că vom vedea ce ne rezervă viitorul, dar că mai întâi aveam altceva de rezolvat. Nu m-am complicat, niciodată nu mă complicam nici cu Oleg, nici cu FBI-ul.

— Tu îmi dai banii, am zis eu. Mergem la maşină. Eu îţi dau fişierele pe care le am.

— Da, a consimţit el.

Oleg părea entuziasmat de tot ce îi promisesem. Însă pentru el fiecare minut petrecut la masă era încă o amânare a uriaşei sale victorii. Cât despre el, se întorcea acasă ca un erou. Lăsa în urmă un agent valoros. Părea îngâmfat, absolut sigur pe el.

A plătit nota şi ne-am ridicat de la masă.

Promisiunea mea extravagantă în legătură cu documentele valoroase din maşină era o minciună gogonată. În afară de o cutie cu nişte hârţoage, în portbagajul maşinii nu mai era altceva cu care să-l păcălesc pe Oleg mai mult de 20 de secunde, până avea să-şi dea seama că nu au nicio valoare. În clipa în care descuiam portbagajul în faţa lui Oleg – înainte ca el să-şi dea seama că fusese păcălit –, agenţii aveau să ne înconjoare din toate direcţiile, iar acest spectacol care durase trei ani avea să se termine. Nu avea să mai conteze la ce se aştepta Oleg. Nici câţi bani plătise deja.

Aveam să descui portbagajul. Când se apropia să se uite, aveam să-mi dau şapca jos. În parcare aveau să apară gonind un Taurus şi un Fusion. Agenţii aveau să se năpustească spre noi în scârţâit de cauciucuri. Lumea lui Oleg avea să se schimbe pentru totdeauna, iar cariera mea de agent dublu american autodidact urma să se încheie.

Când am ieşit din Hooters, Oleg mi-a întins un plic alb, gros.

— Sunt 15.000 de dolari, a zis. Ţi-am spus că o să fii mulţumit.

Am dat din cap fără să zic nimic.

Când am început să traversăm parcarea însorită, într-o primă fază n-am reuşit să reperez maşina mea neagră. Strada care despărţea Hooters de parcarea pizzeriei Uno era aglomerată. Erau ultimele momente pe care le petreceam împreună cu Oleg. Am profitat de ele. Era ultima ocazie, mai mult ca sigur. La 50 de paşi mai încolo, aveam să-l văd probabil pentru ultima oară.

— Şi eu am o veste pentru tine, i-am zis în timp ce ne îndreptam spre maşină. Una mare.

Ştiam că lui Oleg nu-i plăceau niciodată surprizele. S-a uitat la mine, pe jumătate nerăbdător, pe jumătate în gardă.

— Mi-a venit scrisoarea de la marină. Am fost acceptat.

— Ai fost acceptat? Asta-i grozav! a strigat el.

— O să fiu ofiţer al marinei militare a Statelor Unite în cadrul serviciului de informaţii.

— Felicitări! E o veste minunată! Ai şi o copie a scrisorii?

Lui Oleg îi plăceau la nebunie hârţoagele.

— N-am la mine.

— Lasă că mi-o arăţi mai încolo, a zis el.

Vestea asta era din categoria documentelor care-l aşteptau pe Oleg în portbagajul maşinii – nu putea trece nici măcar drept exagerare. N-aveam de unde să-i dau scrisoarea nici dacă aş fi vrut. În primul rând, pentru că n-o aveam. Ştiam că nu mai era mult până la întrunirea comisiei. Aveam nişte indicii realiste că răspunsul avea să fie pozitiv. Dar oficial nu fusese luată nicio decizie încă, darămite să-mi fi fost şi comunicată.

Chiar şi aşa, mi-a făcut plăcere s-o spun, iar Oleg a părut încântat de veste.

— Excelent! a spus el din nou.

Dat fiind că nu mai aveam un viitor împreună, de ce să-mi văduvesc partenerul întru spionaj de o ultimă plăcere? Pentru mine, era ultima oară când puteam să-mi dovedesc dibăcia de a-l minţi pe duşman. Nu-mi dădeam seama dacă eram drăguţ sau răutăcios, dar, aşa cum procedasem întotdeauna cu Oleg şi cu FBI-ul, i-am dat înainte.

Ieşeau multe maşini din parcare. Servirea mesei duminică dimineaţa la restaurante ieftine era în mod clar un obicei cu mulţi adepţi în Wayne. Stând cu Oleg la semafor şi aşteptând să

se facă verde pentru pietoni, l-am văzut cum bagă mâna în buzunar, scoate o foaie de hârtie şi mi-o întinde. Am aruncat un ochi peste ea. Erau câteva rânduri scrise de mână, nişte chenare şi o listă de funcţii – preponderent din administraţia guvernamentală, atât din vârful ierarhiei, cât şi dintre cele mai mărunte –, cu nivelurile secretului profesional: strict secret, secret, restricţionat ş.a.m.d.

— Ce-nseamnă asta? l-am întrebat pe Oleg.

— Astea sunt codurile pentru toate nivelurile de acces, a zis. M-am gândit că ţi-ar plăcea să le vezi.

Şi chiar că erau *toate*. Funcţiile începeau cu „civilul”, cea mai mică, şi ajungeau până la congresmen şi senator, oprindu-se la „preşedintele Statelor Unite”.

— Tu acum eşti aici, a zis el, arătând cu degetul către un chenar din josul diagramei. Ai acces la materiale controlate la export şi la tot ce e mai jos de asta. E bine. Dar uite unde o să fii ca ofiţer în serviciile de informaţii ale marinei militare, a continuat, arătând către un chenar încercuit, aflat şase sau chiar opt poziţii mai sus în ierarhie. E mare diferenţă, a adăugat zâmbind cu gura până la urechi.

— Da, e mare diferenţă, am fost eu de acord.

Din câte ştiam despre ierarhiile guvernamentale, grila era probabil precisă, deşi nu mai văzusem niciodată detaliile practice ale accesului la documente secretizate prezentate atât de clar. Oare făcuse rost de diagrama în cauză de la guvernul Statelor Unite? Sau era încropită chiar de ruşi? N-ar fi trebuit să mă mire. Doar Oleg se ocupa cu secretele.

Nu i-am dat ocazia să-şi ia fiţuica înapoi. Când s-a făcut verde, am împăturit-o, am băgat-o în buzunar şi am trecut strada. Era prea bună s-o scap din mână.

— Sunt atâtea alte lucruri de care pot să-ţi fac rost, i-am spus lui Oleg.

— Ar putea ieşi ceva foarte bun din asta.

— Aşa sper.

Mergând noi aşa şi tot povestind, Oleg mi s-a părut cumva melancolic, de parcă ar fi fost mândru de informatorul pe care-l câştigase de partea ţării sale, tânărul american pe care era convins că-l avea la degetul mic. Pentru prima dată, mi-a vorbit

ca şi când ar fi recunoscut de ce eram capabil şi ar fi apreciat ceea ce făcusem.

— Vrem să dăm o mare petrecere în cinstea ta, a zis el. Cu vodcă şi homar. Cu muzică. O să fie frumos. O să fie ditamai petrecerea.

L-am ascultat fără să zic nimic.

— O să ţi se facă diferite conturi bancare, a continuat el. O să ţi se pregătească un plan de pensii. O să fii tratat ca un adevărat profesionist. Ei sunt foarte încântaţi de toată chestia asta.

N-a zis concret cine erau *ei*. Am presupus că se referea la superiorii sau la colegii lui de la centru. Din Moscova? Sau de la misiune? Poate că toţi. Ce mi-a zis clar a fost însă că, oricine ar fi fost, erau foarte mulţumiţi de ceea ce reuşisem să fac pentru ei şi de toate documentele pe care reuşisem să le livrez.

Şi, odată cu noua mea poziţie în serviciul de informaţii al marinei militare, se aşteptau la mai mult, la mult mai mult.

Eu şi Oleg am tăiat parcarea pe diagonală. Când ne-am apropiat de Corvette, am respectat îndeaproape scenariul asupra căruia ne înţeleseserăm eu şi agenţii. Nu era momentul pentru improvizaţii. Promisiunile mele generoase îl făcuseră pe Oleg să-mi mănânce din palmă. Acum părea să nu aibă nici cea mai mică idee despre ceea ce-l aştepta.

— Totul e aici, am spus în timp ce scoteam cheia de la maşină.

S-a tras un pas mai aproape.

Am apăsat pe un buton, iar portbagajul s-a deschis.

El s-a aplecat deasupra lui.

M-am uitat peste umărul drept, dar n-am văzut pe nimeni prin preajmă. Cu stânga, am aruncat plicul plin cu bani în portbagaj, chiar lângă cutia goală de carton.

Oleg s-a aplecat să vadă ce era înăuntru. Ziua fiind însorită, şi-a mijit ochii ca să distingă ceva în portbagaj, unde era mai întuneric. De data asta nu i l-am mai trântit în cap.

În timp ce el se uita înăuntru, eu am făcut un pas în spate.

M-am uitat în stânga, apoi în dreapta, dar tot n-am văzut pe nimeni.

Cu dreapta, mi-am scos şapca.

A urmat o jumătate de secundă de acalmie.

Oleg era cu capul în portbagaj. Aşteptând să i se obişnuiască ochii cu penumbra, s-a holbat o clipă în cutia de carton în care ar fi trebuit să fie documentele, apoi a dat să întoarcă capul spre mine ca şi când ar fi vrut să mă-ntrebe: „Unde ziceai că sunt documentele alea?”. Dar n-a apucat să rostească nici măcar o silabă.

După încă o jumătate de secundă de linişte, în parcare s-a dezlănţuit iadul.

Din senin au apărut gonind către noi trei maşini, venind din dreapta. Fără girofaruri. Fără sirene. Trei Forduri Fusion – cel negru, al lui Terry, plus unul argintiu şi unul auriu, toate din 2007 sau 2008. În mod clar, în ziua cu pricina maşina mea a fost cea mai tare din parcare.

Toate maşinile s-au oprit aproape simultan la câţiva paşi de noi. Instantaneu, s-au deschis cinci portiere şi au ieşit cinci agenţi, printre care şi Terry şi Lisa, coechipierii mei.

Ca un personaj de film încercuit dintr-odată de autorităţi, am ridicat mâinile până la nivelul umerilor, în semn că mă predau.

Mai erau doi agenţi tineri pe care nu-i cunoşteam, plus Frank, supervizorul. Pe el mi l-a indicat Terry. Şi mai erau câţiva agenţi în plan secund.

Unul dintre agenţii tineri a păşit lângă mine. Când am întors capul spre Oleg, m-a întrebat:

— Cine e ăsta?

N-am zis nimic.

— Cine e omul ăsta? Ce treabă ai tu cu el? a zbierat el din nou.

— Nimeni, am zis.

— Cine?! a mai strigat el o dată.

El vorbea, iar eu mă holbam la Oleg. Pentru mine, întreaga fază a fost ca un fel de experienţă extracorporală, ca şi când aş fi privit-o de undeva din exterior.

Agentul nu s-a dat bătut.

— Cum îl cheamă?

— Pasha, am zis.

Pasha? Pe asta de unde am mai scos-o?

Ştiam de unde. Cu o seară în urmă, încercând să-mi păstrez calmul înaintea marii mele aventuri, eu şi Ava ne-am uitat la

televizor la *Dansez pentru tine*, unde era un concurent pe care-l chema Pasha.

În tot timpul ăsta, Oleg rămăsese ţintuit pe loc. Fără să zică nimic. Fără să schiţeze un gest.

Terry s-a dus la portbagajul deschis al maşinii.

— Am găsit ceva, şefu', i-a zis lui Frank.

În mână ţinea plicul mare şi alb cu banii lui Oleg. S-a întors către mine.

— Ce-i asta? m-a întrebat.

Terry, agentul care lucra cu mine încă de la început şi care mă cunoştea cel mai bine dintre toţi.

După Pasha, n-am mai zis nimic. Oleg nu scosese încă niciun sunet. Nu s-a atins nimeni de el. Stătea acolo cu ochii cât cepele, pe faţă putându-i-se citi doar o mică parte din nedumerirea pe care trebuie că o simţise inundându-i creierul.

Uită-te la Oleg. E cel mai singur om din lume, mi-am zis. Îi înţelegeam nedumerirea şi îi urmăream eforturile de a rămâne detaşat. Într-o clipită, cea mai fericită după-amiază din viaţa lui se transformase pentru el într-un dezastru oribil şi violent.

Agenţii în Forduri Fusion.

Eu, săltat în faţa lui.

Entuziasmul plin de speranţă pe care-l simţise cu câteva secunde înainte – propria plecare iminentă, torentul de documente mult sperat, mult aşteptata mea scrisoare de acceptare în marina militară, incredibila grilă de secretizare, discuţia despre petrecerea cu vodcă şi homari, conturile bancare, planul de pensii, acest triumf aproape palpabil – se alesese praful de toate.

N-a tresărit o clipă.

Pentru rolul lor, agenţii meritau Oscarul.

— Ceva în buzunare în care să mă rănesc? m-a întrebat unul dintre agenţi, începând să mă percheziţioneze. Ceva ascuţit?

Din câte am observat, Oleg n-a părut deloc îngrijorat în ceea ce mă priveşte – tânărul american pe care îl linguşea cu câteva minute înainte. N-a scos un cuvânt în apărarea mea, nu le-a zis nimic agenţilor ca să mă protejeze. N-a zis nimic nimănui.

Orice dram de reală apreciere şi orice îngrijorare faţă de persoana mea – bănuiesc că nu cine ştie ce, în fond – au fost cu

siguranţă anihilate de propria frică, de pregătirea militară şi de instinctul de autoconservare.

Fără să scoată măcar un cuvânt, mi-a întors spatele şi a început să se îndepărteze încet.

Nu mi-a pus nimeni cătuşele. Nu înţeleg de ce. Dar am fost împins pe bancheta din spate a Fusionului auriu. Cei doi agenţi mai tineri au urcat în faţă. Pe cât de repede tăbărâseră pe noi, pe atât de repede m-au dus de acolo.

N-am reuşit să-i văd faţa lui Oleg prin luneta maşinii. Se îndrepta spre ieşirea din parcare. Tot ce-am putut să văd a fost spatele lui îndesat îndepărtându-se în tăcere.

Agenţii nu m-au dus prea departe cu Fordul cel auriu, numai cât să se asigure că Oleg plecase şi că nu ne mai putea vedea. După care au oprit maşina.

— Apropo, pe mine mă cheamă Fred, a zis unul dintre agenţi, întorcându-se în scaun. El e Sam. Suntem amândoi încântaţi să te cunoaştem.

— Foarte bine lucrat, a spus Sam.

— Şi foarte frumos jucat, a zis Fred. Noi am lucrat o perioadă cu părinţii tăi.

M-au dus la etajul al treilea al unei parcări supraterane. Când am ajuns acolo, locul era împânzit de agenţi şi poliţişti. Pe majoritatea nu-i cunoşteam, trebuie că erau 25 de oameni şi pe puţin vreo zece maşini. N-avusesem nici cea mai vagă idee că erau implicaţi atât de mulţi oameni. La început fusese un grup mic, eu şi doi agenţi. Şi uite în ce se transformase! Toată lumea părea să ştie exact ce se petrecuse. În comparaţie cu nebunia tensionată din parcare, atmosfera de acolo părea festivă şi relaxată. Nişte organe de ordine felicitându-se între ele şi felicitându-mă şi pe mine.

Era suprarealist. Doi tipi aveau în mână pungi de la Pizzeria Uno. Îi şi vedeam aflând vestea şi tulind-o de acolo – dar nu înainte să-şi ia mâncarea la pachet.

Câţiva vorbeau în staţii, cerând rapoarte de la agenţii desemnaţi să-l urmărească pe Oleg până înapoi în oraş.

— Ţi-a plăcut raliul nostru? m-a întrebat Terry.

— Foarte tare, am zis eu.

— Ascultă, a zis Terry, înţelegând că eram atent la vocile din staţie care raportau despre Oleg. Gata, a plecat. Cariera lui e ca

şi terminată din clipa asta. Numai Dumnezeu ştie ce-o să păţească după ce se-ntoarce acasă. Prea frumos n-o să fie.

Mi-a întins cheile de la Corvette. Nu voiau să mai stau prea mult pe acolo.

— Trebuie să pleci şi tu acum, a zis el.

— Suntem siguri că a plecat? l-am întrebat pe Terry.

Ştiam că se pricepeau la ceea ce făceau, dar voiam să aud din gura lui că Oleg nu ne urmărea din spatele unei cutii poştale sau, pe geam, din scaunul lăsat pe spate al maşinii.

— A plecat şi nu se mai întoarce, m-a asigurat Terry.

— O să dau peste el pe autostradă?

— Prea puţin probabil.

— Sunt în pericol în vreun fel? Familia mea?

— Deloc.

Am clătinat din cap. Păreau încrezători că Oleg dispăruse din viaţa mea şi că anii de duplicitate şi uitat peste umăr se încheiaseră definitiv.

Am urcat în maşină. Am răsucit cheia în contact şi am ascultat cum toarce motorul. Îi dăduseră lui Oleg suficient timp ca s-o ia cu mult înaintea mea. Am fost de acord, era timpul să plec şi eu.

Aveam un iureş de gânduri, chiar mai iuţi decât maşina mea.

În ce fel tulburaserăm aparatul rus de spionaj din Statele Unite?

Îşi făceau ruşii griji pentru mine? Puţin probabil. Îşi făceau oare griji în privinţa lucrurilor pe care le-aş fi putut zice? Mai mult ca sigur. Cu ce rămâneau după legătura noastră care durase trei ani, după cei 20 de ani în care îi vizitaseră pe părinţii mei?

În acel moment, nimeni nu ştia ce avea să se întâmple mai departe, dar, aruncând încă un ochi la sărbătoarea din parcare, am simţit că în aer plutea sentimentul victoriei. Numai Dumnezeu ştie ce era în capul ruşilor. Totuşi, ca să fiu sigur, am ales o rută ocolitoare până pe Ninety-sixth Street.

Capitolul 26

Marşul triumfal

Aveam un mesaj de la Juli în căsuţa vocală. Cumva, ratasem apelul ei. Înainte să încerc s-o sun înapoi, am ieşit din birou şi m-am dus la etajul al patrulea al clădirii, care era pustiu. Era locul perfect dacă voiai să vorbeşti la telefon fără să te audă cineva. Indiferent ce veşti avea Juli să-mi dea, nu voiam să mă ştie tot biroul.

Juli a răspuns imediat. N-a lungit-o prea mult.

— Ascultă, a zis ea. Felicitări! Tocmai am aflat. Ai intrat.

Da!

În gura ei, anunţul a sunat aproape prozaic. Nu şi răspunsul meu.

— O, Doamne! am strigat eu. Nu-mi vine să cred! Am intrat, pe bune?

Vorbeam tare, eram entuziasmat. Dacă aş fi fost în birou, s-ar fi holbat toată lumea la mine.

Nu era un vis. Fusesem admis, Juli mi-a confirmat.

— Pe mine nu mă miră deloc, a zis ea. Dar sunt foarte bucuroasă să fiu cea care-ţi dă vestea. E o mare realizare, Naveed. Ai muncit atât de mult ca să ajungi aici – *şase ani*.

— Mulţumesc mult pentru tot! am zis eu îndată ce mi-am recăpătat suflul suficient încât să pot articula propoziţii complete. Chiar apreciez. O să primesc şi o scrisoare sau ceva? Ce urmează?

Juli a râs.

— E ciudat, a început ea, dar în mod normal marina militară nu le trimite scrisori celor care au fost acceptaţi. Îţi trimite doar

dacă n-ai intrat. Dacă ai intrat, te sună.

În fine. Nu-mi păsa mie de protocoalele lor de comunicare. Atât timp cât răspunsul lor era da, mă puteau anunţa şi printr-un avion de hârtie.

— Există în sistem o scrisoare de acceptare, a zis Juli. Pot să ţi-o printez, dacă vrei. Doar că marina nu găseşte de cuviinţă s-o trimită prin poştă, atâta tot.

— Şi o să depun jurământul? am întrebat eu.

Din câte mi-a explicat Juli, marina militară nu se omora nici cu ceremoniile de genul ăsta.

— Depinde de la om la om, a zis ea.

Unii semnau actele şi le trimiteau prin poştă pur şi simplu – fără niciun fel de fast. Alţii organizau o ceremonie publică în care depuneau jurământul în faţa prietenilor, a familiei, a colegilor de muncă, ocazie cu care avea loc şi o prezentare stufoasă. Juli mi-a propus altceva.

— Ce-ai zice dacă am face ceva puţin mai intim? m-a întrebat ea. Dacă vrei, am putea să organizăm o ceremonie privată chiar aici, la sediu. Am mai făcut asta. Ar putea veni şi soţia ta. Prietenii de la FBI. Aşa, în cadru mai restrâns.

Îmi plăcea ideea. În mod cert, intrasem în marina militară într-o manieră mai neortodoxă. De ce n-ar reflecta această cale unică până şi jurământul meu? Nici Ava nu prea se dădea în vânt după pompă şi ceremonii. Ea nu se dusese nici măcar la propria ceremonie de absolvire de la Columbia University. În loc să-şi audă numele strigat printre primele, fiind una dintre cele mai strălucite studente din an, a preferat să meargă cu mine să adoptăm o pisicuţă. În plus, chiar îmi surâdea ideea că agenţii cu care lucrasem îndeaproape ar putea fi cu mine acolo. Din câte învăţasem în anii petrecuţi împreună, tipii ăştia nu prea făceau compromisuri când venea vorba de activitatea lor secretă, dar nu vedeam de ce ar fi refuzat o mică reuniune în biroul de recrutări al marinei militare.

Nu doar marina se pregătea de ceremonie. S-a dovedit că şi FBI-ul voia să sărbătorească.

Terry m-a sunat să-mi spună că superiorii lui voiau să trec pe la ei pe la birou ca să-mi mulţumească oficial în numele FBI-ului. I-am spus că nu eram sigur că aveam nevoie de

mulţumirile lor oficiale. Nu ăsta era motivul pentru care mă implicasem.

— Ei, hai, a zis Terry.

Nu m-am împotrivit cine ştie ce. Apreciam gestul. Unde mai pui că în trei ani, cât lucrasem cu Terry, Ted şi agenţii care se ocupau de contraspionaj în New York, nu mă invitaseră niciodată la ei la birou. Întotdeauna ne întâlniserăm în oraş.

— Vrei să zici că o să păşesc în sfârşit înăuntru?

A râs.

— Poţi să vii cu soţia, a zis el. Vreau să-i cunoşti pe superiorii mei. Nu ştiu cine o să fie acolo exact, dar câţiva tot o să fie. Îşi doresc foarte tare să te cunoască. Poate ieşim după asta şi în oraş. Trebuie să mănânci şi tu ceva, nu?

Poate că eu şi Ava ar fi trebuit să luăm metroul până la mica noastră reuniune cu cei de la FBI. Mi-am dat seama de asta la cinci minute după ce-am plecat de acasă. La câţi ani petrecuserăm învârtindu-ne prin New York City, ai fi zis că ne pricepem să evităm ambuteiajele de la orele de vârf. Însă Ava era însărcinată în cinci luni. M-am gândit că aveam să ne întoarcem târziu. Aşa că am luat un taxi până în centru.

Prost gândit. Foarte prost gândit.

Traficul din Manhattan era înfiorător. Trebuia să fim în Federal Plaza, nr. 26, la 5 după-amiaza. L-am sunat pe Terry şi, pentru că pe West Side Highway se circula bară la bară, l-am pus în temă, prezentându-i scuzele de rigoare. Am repetat de câteva ori:

— Ar fi trebuit să luăm metroul. Ştiu.

Un drum care ar fi trebuit să dureze jumătate de oră ne-a luat o oră şi zece minute. Am ajuns, stresaţi şi un pic jenaţi, cu 40 de minute întârziere. Ce tip descurcăreţ eram! N-am reuşit să ajung la timp nici măcar la propria petrecere!

Terry ne-a întâmpinat în hol.

— Frate, îmi pare rău, am zis.

— Nu-ţi bate capul cu asta, a ridicat el din umeri. S-aştepte şi ei.

Şi-a arătat insigna ca să putem intra şi ne-a condus către un lift cu acces special.

— Frumuşel lift, am zis eu după ce s-au închis uşile în urma noastră, dând startul călătoriei expres către birourile şefilor de

la FBI. Aşa te duci tu la birou?

— În toţi anii ăştia de când lucrez la biroul din New York, e prima dată când urc cu liftul ăsta.

Cred că vorbea serios. Ava mi-a aruncat o privire care voia să spună „Ce ciudat!”, însă remarca lui Terry referitoare la lift era doar primul indiciu al faptului că vizita noastră era ieşită din comun. Green Kryptonite şi păpuşarii lui, clandestini până la sfârşit.

Terry ne-a condus într-o sală mare de conferinţe. Într-un colţ erau steagul Americii şi un televizor mare. Pe jos era o mochetă albastră. Lisa ne aştepta acolo alături de un fotograf.

Din sala de conferinţe se vedeau o grămadă de birouri cu fişete, întinse pe tot palierul. Fiind atât de târziu, majoritatea birourilor erau goale. Ni s-au alăturat Frank şi Jerry, după care a venit un bărbat înalt, slab şi chelios. Nu m-am prins din prima cine era, deşi am observat că ceilalţi agenţi îl tratau cu deferenţă.

Printre discuţiile cu oamenii din încăpere, Terry mi-a şoptit că era vorba despre omul numărul unu al FBI-ului la New York. Era directorul adjunct al FBI-ului, responsabil de biroul local din New York, care era cel mai mare din ţară, iar asta îl făcea automat responsabil de unele dintre cele mai importante cazuri. Avea pe puţin o mie de oameni în subordine.

— Cum merge treaba? mi-a zis el vesel, întinzându-mi mâna. Eu sunt Joe Demarest. Am auzit că ai avut de furcă cu traficul.

— Un pic, am zis eu timid.

În ciuda responsabilităţilor sale serioase, Demarest nici c-ar fi putut fi mai amabil sau mai recunoscător.

— Mă bucur foarte mult să te cunosc, a zis el. Ce bine c-ai putut veni astăzi, e o ocazie specială.

A părut dornic să vorbească în special cu Ava.

— Ar trebui să fii mândră de soţul dumitale, i-a zis el. A făcut un lucru foarte important pentru ţara lui. Contribuţia lui a fost unică. Sper că înţelegi cât de important e lucrul ăsta.

— Cred că acum înţeleg, a zis Ava.

Au mai vorbit câteva minute. N-am auzit tot, dar ce-am auzit suna extrem de flatant. Am apreciat că i-a vorbit despre asta soţiei mele. Nu ştiu cât îşi închipuia el că îi spusesem Avei şi nici dacă putea estima asta. Nu intrasem întotdeauna în detalii cu

Ted, Terry şi Lisa despre ce anume îi împărtăşisem Avei, însă şeful cel mare părea dornic să-i explice că rolul pe care-l jucasem era unul foarte neobişnuit, care conta enorm.

Până la ceremonia în cauză, nu sunt sigur că am fost conştient de importanţa pe care o acorda FBI-ul contribuţiei mele – eu mi-am zis întotdeauna că e imensă, dar am crezut că eram singurul care vedea lucrurile în felul ăsta. Acum, având confirmarea cuiva atât de sus-pus în FBI, am început s-o văd şi eu în lumina orbitoare a unicităţii ei.

Toată chestia asta părea suprarealistă, faptul că stăteam lângă şeful FBI New York în sala asta de conferinţe, iar el spunea ce lucruri minunate făcusem eu. Nu eram obişnuit să mi se acorde atâta atenţie. Pentru numele lui Dumnezeu, fusesem trei ani sub acoperire! N-am putut spune nimănui ce puneam la cale. De fapt, nu eram obişnuit să mi se acorde atenţie în general.

— În regulă, să-i dăm drumul, a zis Demarest într-un final.

M-am dus lângă el, fotograful ne-a făcut poze, după care a luat cuvântul directorul adjunct:

— În numele Biroului Federal de Investigaţii, a zis el, îţi mulţumim pentru cooperarea şi dăruirea de care ai dat dovadă. Ai făcut un lucru cu adevărat remarcabil. Măreţ.

Mi-a înmânat o scrisoare înrămată pe care n-am avut timp să o citesc acolo, după care a zis:

— Şi mai vreau să-ţi dau şi un cec.

Era vorba despre 15.000 şi ceva de dolari, iar cecul era pe numele meu. Suma nu era întâmplătoare. Era suma pe care o găsiseră în ultimul plic pe care mi-l dăduse Oleg şi pe care eu îl dădusem mai departe agenţilor.

Apoi s-a uitat la Terry şi la Lisa şi a continuat:

— Şi mai avem ceva pentru ei, nu-i aşa?

Terry a zis că da. Apoi, zâmbind larg, a anunţat:

— O cană pe care scrie: „FBI-ul îşi găseşte întotdeauna omul!”.

Ştiam că J. Edgar Hoover spusese asta. Tim Curry o repetase şi el, în rolul agentului deghizat în majordom în filmul *Indicii*. Iar acum aveam o cană pe care scria asta. Îmi plăcea la nebunie mesajul – atât de clar şi de neechivoc. De data asta, mi-am zis cu mândrie, pusesem şi eu umărul la asta.

Le-am mulţumit lui Demarest pentru cuvintele sale binevoitoare şi celorlalţi pentru că veniseră.

— Aş fi ajuns mai devreme dacă aş fi ştiut că o să primesc o cană atât de cool, am zis.

După care le-am spus lui Demarest şi celorlalţi că fusese o onoare să fiu implicat într-un caz atât de important şi de interesant şi că fusesem norocos să lucrez alături de asemenea agenţi.

— Ştiu cât de rar se întâmplă să fie invitat aici un civil, am încheiat eu. Vă mulţumesc foarte mult tuturor!

Demarest a zâmbit şi m-a aprobat.

— Acum, a zis el înainte să ne ureze noapte bună tuturor, cred că meritaţi şi voi să vă alegeţi măcar cu o cină ca lumea în oraş.

S-a întors către Lisa, Terry şi Jerry, şeful lui Frank, cel care îi dădea raportul lui Demarest şi care mergea ca un fundaş:

— Îi duceţi voi pe domnul Jamali şi pe soţia lui undeva ca lumea?

— Absolut, a zis Lisa.

După care eu, Jerry, Lisa, Terry, Frank şi Ava am mers să luăm cina la un restaurant franţuzesc, nu departe de birou. Pe drum, am apucat să citesc şi scrisoarea înrămată pe care mi-o dăduse Demarest. Avea antet oficial: Departamentul de Justiţie al Statelor Unite, Biroul Federal de Investigaţii.

„Mă alătur cu bucurie colegilor mei din New York, mulţumindu-vă pentru contribuţia dumneavoastră semnificativă la siguranţa naţională a Patriei noastre”, zicea scrisoarea. „De-a lungul unei perioade extinse, v-aţi investit timpul şi resursele pentru facilitarea eforturilor noastre de a ne apăra ţara. Ideile, entuziasmul şi dăruirea de care aţi dat dovadă ne-au permis să obţinem un succes în această arie vitală a responsabilităţilor noastre. Vă puteţi mândri cu rolul jucat, precum şi cu succesul obţinut.”

Scrisoarea era semnată de Joseph M. Demarest Jr., director adjunct şi responsabil de Divizia New York a Biroului Federal de Investigaţii al Statelor Unite.

A fost o masă pe cinste. Ava, care auzise atâtea despre agenţi – în special despre Terry –, a ajuns să petreacă în sfârşit puţin timp alături de ei. Am aflat şi eu câteva lucruri. Şi anume că

Frank locuia în Westchester, nu departe de locul în care copilărisem eu, şi că avea o fiică care studia la SUNY Purchase. Lisa, despre care ştiam că absolvise West Point, a povestit despre perioada în care fusese căpitan în războiul din Irak, de unde adoptase o pisică maidaneză pe care reuşise cumva s-o aducă acasă cu ea. Dată fiind birocraţia militară, atât cât apucasem eu să văd, nu cred că i-a fost prea uşor. Era o parte mai sentimentală a Lisei pe care n-o mai văzusem până atunci – sau poate că nici ea n-o arătase niciodată.

Jerry ne-a povestit că a lucrat cândva în Franţa, că a condus acolo un BMW şi că i s-a părut foarte uşor de manevrat.

Un „bemveu"? Am zâmbit politicos. *Amice, n-ai nici cea mai vagă idee ce înseamnă o maşină manevrabilă*, mi-am zis.

Jerry ne-a pus întrebări tuturor – Avei, mie, dar şi celorlalţi agenţi. Nu părea să-i cunoască prea bine. Avea o grămadă de oameni care lucrau pentru el. Chiar şi după anii petrecuţi alături de agenţi, tot mă simţeam deopotrivă nelalocul meu şi încântat că ieşisem la cină cu ei, că râdeam, povesteam şi eram tratat de la egal la egal de unul dintre şefii mari ai serviciului de contraspionaj de la FBI. Lucrasem cu ei. Îi considerasem colegii mei de echipă. Însă nu fusesem niciodată cu adevărat unul de-al lor. Aproape că m-am întrebat dacă nu cumva ar putea apărea cineva care să-mi zică: „Domnule, asta e masa FBI-ului. *Dumneavoastră* ce căutaţi aici?".

Eu şi Terry am început, ca de obicei, să ne luăm peste picior. I-am zis că toaleta restaurantului e mai frumoasă probabil decât camera lui de zi. Şi, chiar dacă m-am gândit să nu-i fac viaţa amară în prezenţa şefilor lui, pur şi simplu nu m-am putut abţine de la câteva împunsături.

— Vrei morcovi în seara asta? l-am întrebat. Vrei nişte legume? Sau poate că preferi *steak frites*. *Frites* înseamnă cartofi prăjiţi. Eşti în siguranţă.

— Fără verdeţuri, te rog, a zis el.

— Fără nimic sănătos în general, vrei să spui. Eşti singurul cunoscut care bea Cola normală. Pentru tine, Cola dietetică e mâncare sănătoasă.

Terry n-a prea avut replică, iar mie mi-a venit greu s-o las aşa.

— A trecut atât de mult timp de când ai mâncat ultima oară ceva sănătos, încât nu cred că organismul tău ar suporta şocul. Băieţii răi nu trebuie să te otrăvească cu antrax. Un singur bob de mazăre şi ai cădea lat.

La un moment dat, Frank m-a luat deoparte şi mi-a zis:

— Ştii, de fiecare dată când băieţii mei se duceau la o întâlnire cu tine, se-ntorceau la birou cu privirea în pământ. Îşi dădeau drumul în scaune, părând extrem de frustraţi şi de obosiţi. Întotdeauna au simţit că meritai efortul, dar ştiau în acelaşi timp că n-o să fie niciodată simplu să lucreze cu tine.

Frank nu părea să se plângă. Expunea faptele, atâta tot. Înţelegeam că generasem anumite dificultăţi ca partener: învăţam şi eu din mers. Nu mi-au plăcut nici mie întotdeauna regulile după care trebuia să joace FBI-ul. Am insistat să fiu mai implicat decât erau de obicei lăsaţi civilii s-o facă. Toate astea făceau parte din farmecul meu, dar şi din ceea ce mă definea ca om dificil.

— Capacitatea ta de a-i umple de frustrări e inegalabilă, a zis Frank.

Unii oameni poate că ar fi luat-o ca pe o insultă. Nu e cazul meu. Mie mi s-a părut unul dintre cele mai sincere complimente care-mi fuseseră adresate vreodată şi cel de care eram cel mai mândru.

— Mulţumesc, Frank, am zis. Eşti foarte drăguţ.

Nu cred că asta era reacţia la care se aştepta.

În seara aceea, înainte să plecăm pe la casele noastre, am avut de spus şi eu ceva ce mă abţinusem să le împărtăşesc o bună bucată de timp. Fusesem reticent s-o fac mai devreme, neştiind cum aveau să reacţioneze agenţii. Dar acum pericolul trecuse. Oficial, cazul era închis. Nu mai avea sens să păstrăm secrete.

Eram pregătit să le arăt tatuajul meu.

— Vreţi să vedeţi ceva? i-am întrebat pe Lisa şi pe Terry înainte să ne ridicăm de la masă.

Mi-am suflecat mâneca, iar ei s-au dat mai aproape ca să se uite la braţul meu.

— Ştiţi ce scrie aici?

— E-n codul Morse? a întrebat Terry. Puncte şi linii, nu? A trecut ceva timp de când făceam asta la cercetaşi. Ce scrie?

— Green Kryptonite, am zis. În onoarea lui Ted.

— Ia te uită, a făcut Lisa. Ţi-ai tatuat „Green Kryptonite” pe braţ? Trebuie să fii foarte dedicat ca să faci una ca asta. Recunosc.

Terry a clătinat din cap.

— Mă bucur atât de mult că n-am ştiut de asta până acum, a zis el. Am fi completat formulare şi le-am fi răspuns şefilor la întrebări cel puţin trei luni din cauza ta.

A făcut o pauză, după care s-a uitat mai bine la mine.

— Chiar ţi-ai tatuat „Green Kryptonite” pe braţ?

Capitolul 27

Ofiţer Jamali

De nu ştiu câţi ani tot auzeam de Quantico.

Întinsă pe 155 de hectare de pădure în Virginia, baza infanteriei marine din Quantico găzduieşte şi principalul centru de formare al FBI-ului, Academia FBI. Quantico e locul unde merg noii recruţi şi agenţii speciali experimentaţi ca să înveţe şi să-şi perfecţioneze tehnicile. Acest campus vast găzduieşte şi laboratorul de criminalistică al celor de la FBI, cunoscut oficial drept Centrul de Pregătire şi Cercetare Ştiinţifică Medico-Legală, dar şi nenumărate alte programe puse în slujba agenţilor federali, inclusiv Unitatea de Analiză Comportamentală a FBI-ului, Unitatea de Servicii Informatice şi Academia Naţională FBI, aceasta din urmă ocupându-se de instruirea de lideri ai organelor de ordine din întreaga lume. Nu cred că m-ar contrazice nimeni dacă aş îndrăzni să zic că Academia FBI este considerată cel mai bun program de instruire a organelor de ordine din America.

Nu mai fusesem niciodată la Academia FBI. O văzusem în filme şi citisem despre ea zeci de romane captivante. Vizitasem totuşi partea care ţinea de marină de câteva ori, în interes de serviciu.

Marine Corps University, care e tot acolo, era unul dintre clienţii noştri de la Books & Research. E vorba despre o unitate securizată, în care nu este permis accesul publicului. Însă acum, după binecuvântarea oficială primită de la Joe Demarest, Academia FBI era dispusă să-mi acorde permisiunea de a intra în incinta sa. Marşul meu triumfal continua.

Am fost invitat să ţin o prelegere la Quantico.

La sfârşitul lui aprilie, eu şi Ava am plecat cu avionul la Washington. Acolo ne-am cazat la elegantul hotel Mayflower, celebru din mai multe motive, printre care şi faptul că era hotelul în care guvernatorul New Yorkului Eliot Spitzer (nume de cod Clientul Nr. 9) s-ar fi întreţinut cu prostituate.

Din Washington am închiriat o maşină până în Virginia, unde am oprit în faţa unui centru comercial anonim, situat vizavi de bază. Terry ne-a cules de acolo şi ne-a trecut prin punctul de control al marinei militare, după care am ajuns la o a doua poartă, străjuită de un ofiţer în uniforma FBI-ului. Nu trebuia să ştie nimeni că eram acolo. Din câte observam, nici nu ştia nimeni – până când agentul de pază a insistat să-i arăt un act de identitate, moment în care Terry a trebuit să se ducă la recepţie şi să rezolve toată povestea.

Totul era atât de secret, iar eu fusesem invitat!

După această mică întârziere, ne-am reluat parcursul clandestin. Am mers mai departe până când am ajuns într-un punct în care un instructor ne-a deschis uşa uneia dintre clădiri şi ne-a lăsat să intrăm.

Înainte de a ţine eu prelegerea, avea să ia cuvântul Lisa. Eu, adevăratul agent sub acoperire şi cel aflat în centrul operaţiunii, aveam să fiu invitat în faţa publicului abia după ce termina ea de expus în detaliu cazul lui Oleg.

— O să le placă, mi-a garantat Terry.

Cât am avut de aşteptat, ne-a făcut un tur neconvenţional al Academiei. Ne-a arătat biblioteca, sala de mese, cele trei cămine, sala de sport, amfiteatrul, care avea o capacitate de o mie de locuri, poligoanele de tragere, plus ceva care mi-a făcut sângele să clocotească, poligonul de antrenament pentru urmăriri cu maşina. Am fost şi în Hogan's Alley, un orăşel de patru hectare în care faţadele clădirilor erau proiectate de designerii platourilor de filmare de la Hollywood astfel încât să semene cât mai bine cu un orăşel american. Mamă, ce împuşcături mai fuseseră pe-acolo! La intrare este un semn care le urează bun venit vizitatorilor. Avertizează că ar putea fi martorii unor focuri de armă şi arestări. Jos de tot scria şi: O ZI BUNĂ!

Cât ne-am învârtit noi pe acolo, au tot trecut pe lângă noi, în pas alergător, recruţi cu pantaloni kaki şi tricouri polo. La centură, în tocuri de piele, aveau nişte pistoale de jucărie portocalii.

— E ca să se obişnuiască să poarte o armă de foc fără să rănească pe nimeni, ne-a explicat Terry.

Tot el ne-a arătat nenumărate căprioare care împărţeau baza cu agenţii FBI şi infanteriştii din marină.

— S-au desensibilizat complet la sunetul armelor de foc, a spus.

Într-adevăr, cele pe care le-am văzut noi păşteau fericite în pădurice, fără să clipească măcar la auzul împuşcăturilor din poligonul de tragere, aflat nu departe. Genul ăsta de căprioare ar strica toată bucuria vânătorului.

În magazinul de suvenire am cunoscut un ofiţer de poliţie francez. Avea treabă la standul „Moda FBI”. Era din Marsilia şi venise la Quantico pentru un stagiu de pregătire. A părut bucuros să dea peste cineva care vorbea pe limba lui.

— Mama mea e franţuzoaică, i-am explicat.

În glumă – cel puţin aşa cred acum, că glumeam –, l-am întrebat pe Terry dacă era în regulă să-mi cumpăr câteva tricouri cu FBI şi să plătesc cu cardul Amex.

— O să le dea oare ruşilor de gândit dacă văd ce apare pe chitanţă? „Ce caută ăsta în magazinul de suvenire al Academiei FBI?”

Terry a zis că *probabil* era în regulă.

Cam pe atunci, Lisa îşi termina prezentarea. Terry m-a condus înăuntru.

Evenimentul avea loc într-o sală de conferinţe securizată, un fel de buncăr în care agenţii puteau să discute chestii secrete fără să rişte să-i audă un eventual intrus. Arăta ca o sală de clasă fără geamuri, dotată cu şiruri lungi de scaune, ca în tribunele stadioanelor. Pe Ava n-au lăsat-o să intre, ceea ce mi s-a părut uşor absurd, dat fiind câte ştia deja. Dar asta n-a părut să conteze, aşa că a fost nevoită să aştepte într-o sală de clasă alăturată.

Înainte să încep să vorbesc, mai mulţi oameni au venit să mă salute şi să mă felicite.

— Eu sunt din Irvington, a zis un tip.

Irvington e la zece minute de Hastings şi Dobbs Ferry. Mă întrebam dacă oamenii cărora fusesem invitat să le vorbesc primiseră un dosar despre Naveed Jamali sau era meritul Lisei, care le făcuse o introducere foarte detaliată. Cu siguranţă păreau să ştie o grămadă de lucruri despre mine.

— I-am cunoscut pe părinţii dumitale, a zis un agent pe la 40 de ani.

Asta m-a luat prin surprindere, dar mi-a amintit în acelaşi timp că această călătorie nu începuse doar cu trei ani în urmă. Trecuseră 23 de ani din momentul în care părinţii mei fuseseră abordaţi de cei de la misiunea diplomatică a Rusiei şi imediat după aceea de FBI.

Aşteptându-l pe Terry să mă prezinte, am văzut pe unul dintre pupitre lista participanţilor şi am aruncat un ochi peste ea. Presupusesem că publicul avea să fie alcătuit în totalitate din agenţi FBI. Însă printre semnatari se numărau şi oameni de la CIA, de la Serviciul de Informaţii al Apărării sau de la Agenţia Naţională Antidrog.

— Nu mi-am dat seama că o să fie un public atât de divers, i-am spus lui Doug, proctorul, când şi-a făcut apariţia.

— Dă-mi voie să iau eu asta, a zis el repede, înşfăcând lista de prezenţă de pe pupitru.

Am bănuit că nu trebuia să văd de unde erau oamenii sau cum îi chema.

Terry a urcat pe podium şi m-a prezentat.

— El e tipul cu care am lucrat, a început el vag. În decursul a trei ani, a petrecut multe ore faţă în faţă cu Kulikov. Experienţa şi informaţiile lui despre acea perioadă sunt unice, a adăugat, aruncându-mi apoi o privire. Acestea fiind spuse, îi dau cuvântul.

Era ciudat, dar nu-mi rostise numele.

Ca un tânăr afacerist ce eram, am început printr-o temută prezentare în PowerPoint, explicându-le agenţilor federali care erau regulile mele pentru prinderea unui spion.

— Am fost un mandatar în adevăratul sens al cuvântului, am zis. Treaba mea, într-un fel, era să reprezint într-un proces complex de negociere atât ruşii, cât şi Biroul, de vreme ce niciuna dintre părţi nu putea să vorbească direct cu cealaltă. Trebuia să găsesc punctul de legătură. Compromisul care să-i

atragă pe ruşi, fiind în acelaşi timp cât mai puţin riscant pentru Birou. Dar înainte de toate, am explicat eu, am fost nevoit să construiesc o relaţie cu Oleg. În momentul în care m-am adresat prima oară FBI-ului, cerând permisiunea să mă implic mai mult, părinţii mei îi cunoşteau deja pe ruşi de două decenii. A trebuit să găsesc o cale de a modifica şi a extinde o relaţie veche. A trebuit să-l conving pe Oleg, care a trebuit la rândul lui să-şi convingă superiorii că eram dornic şi capabil să le ofer ceva valoros.

N-am ştiut niciodată contextul mai larg în care am operat, am zis eu. Agenţii n-au considerat că este de datoria lor să mă pună în temă.

— Eu nu eram decât agentul dublu, am spus. Însă, în tot timpul ăsta în care am interacţionat cu Oleg, am surprins cu coada ochiului mici indicii ale unei poveşti mai complexe desfăşurându-se în fundal. Am văzut articole în ziare şi ştiri la televizor – semne ale unor tensiuni tot mai mari între Statele Unite şi ruşi.

Le-am zis că m-a şocat decizia luată de Moscova cu un an în urmă, atunci când au ales să expulzeze doi ataşaţi americani suspendându-le permisul de călătorie în timp ce se aflau într-un voiaj.

— Iar în ianuarie, ruşii i-au ordonat şi generalului Henry Nowak să plece, care era ataşatul american la Moscova pe probleme de apărare. Atmosfera devine tot mai tensionată.

Agenţii şi colegii lor păreau să mă asculte cu atenţie. Câţiva dintre ei, am observat, îşi luau chiar notiţe.

— În primul rând, am zis eu, ţinta trebuie să fie accesibilă. Accesul nu e însă niciodată suficient. Trebuie să dezvolţi relaţia. Câţi dintre voi urcă în acelaşi metrou sau lift cu oameni pe care îi ştiu din vedere de ani de zile?

Aproape toţi au dat din cap sau au zâmbit.

— În majoritatea cazurilor, nu ştiţi nimic despre oamenii aceia, nici măcar cum îi cheamă. Relaţia trebuie să evolueze şi să se modifice. Dacă la început e vorba de cineva cu care te întâlneşti întâmplător, trebuie să transformi persoana respectivă într-o cunoştinţă, cineva cu care poţi schimba câteva replici amicale şi, în final, cineva cu care ajungi să iei cina. E vorba despre un proces. E o coregrafie atentă. Pentru că nu te-

apuci să-i zici cuiva pe care-l vezi în lift: „Nu vrei să cinăm împreună diseară?”. Sau: „Nu vrei să facem afaceri?”. Sau: „Nu vrei să spionăm împreună?”.

Oamenii din public au izbucnit în râs.

— Dacă te gândeşti că persoana respectivă ar putea fi interesată, trebuie să lucrezi la asta încetul cu încetul. Ai putea intra în vorbă. După câteva schimburi de cuvinte, ai putea încerca să muţi discuţia la o bere sau la o cină. Aşa se construieşte ceva adevărat.

Unele lucruri erau pur şi simplu principii ale relaţionării interumane. Aplicabilitatea lor nu se rezuma nicidecum la lumea contraspionajului. Însă agenţii lăsau impresia că ascultă fermecaţi, de parcă auzeau lucrurile astea pentru prima oară – sau de parcă lucrurile auzite erau pentru prima oară confirmate de cineva care lucrase pe teren.

— Asta a fost tactica folosită de mine cu Oleg, am zis eu. Construieşte treptat. Lasă-l să ajungă să se simtă în largul lui. Ajută la sporirea încrederii. Fireşte, am adăugat, e şi mai dificil atunci când celălalt e total paranoic şi obsedat de secrete. Dar am descoperit că metoda cea mai bună de a combate asta este să-i creezi iluzia că el e cel care controlează totul. Scopul nostru era să-l aducem în punctul în care să înceapă să-mi ceară informaţii – sau, dacă vreţi, să comit acte de spionaj în detrimentul patriei mele şi în favoarea ţării sale.

Acum, privind retrospectiv, am zis eu, vedeam progresul destul de clar.

— Fie că vorbim de faza introductivă, fie de cea dedicată dezvoltării sau, mai departe, de cea operaţională, fiecare în parte a fost punctată de un moment-cheie – mutarea întâlnirilor din birou în afara biroului, acceptarea de către Oleg a manualelor NATOPS, acordul privind DTIC – care a împins operaţiunea în faza următoare.

Agenţii au avut o grămadă de întrebări. Pentru mine, a fost de departe cea mai interesantă parte a acestei zile extraordinare.

— De câtă pregătire a fost nevoie pentru asta? a vrut să ştie unul dintre agenţi.

— De o grămadă, am zis eu. Pentru fiecare oră petrecută cu Oleg, probabil că a fost nevoie de 60 alături de Terry şi Ted.

— Ce credea Oleg că vă motivează?

— Ruşii, la fel ca noi, sunt la curent cu principiul BICE, conform căruia oamenii îşi trădează ţara pentru unul dintre aceste patru motive – bani, ideologie, constrângere sau ego. În ceea ce mă priveşte, a fost vorba de bani. Mi s-a părut cel mai firesc. Aşa că, atunci când eram cu Oleg, tot ce mă interesa erau banii. Şi nu pentru că aveam nevoie de bani, ci pentru că voiam mai mulţi. Mult mai mulţi. Alegerea în cauză – foarte clară – a restrâns lucrurile la care trebuia să fiu atent. A făcut ca discuţiile şi negocierile noastre să se învârtă în jurul unui singur aspect important: cu cât avea să mă plătească. Totul se rezuma astfel la o singură întrebare capitală: „Cât vrei ca să-ţi vinzi ţara?”.

— Cum era Oleg ca persoană?

— Era un chin, am răspuns. Dumnezeule, mai că nu-ţi venea să crezi cât era de zgârcit. Şi negocia până ţi se acrea.

Le-am povestit despre sacii de cărţi gratuite cu care pleca după fiecare vizită la birou.

— Uneori mă-ntrebam dacă nu cumva ne-ar lua şi hârtia din imprimantă dacă ar şti cum se deschide.

— V-a fost frică?

— Numai după ce ne vedeam. Atunci când era programată o întâlnire, trebuia să intru în pielea personajului. Aşa că mă uitam la filme. Citeam cărţi. Făceam tot felul de mici trucuri. Tipul care se-ntâlnea cu Oleg purta acelaşi nume ca mine. Arăta şi vorbea ca mine. Dar nu el era adevăratul Naveed. Era un tip mai lacom, mai materialist şi cu siguranţă mai concentrat. Era dispus să-şi vândă ţara, ceea ce ne făcea să fim diametral opuşi. De fiecare dată când urma să mă întâlnesc cu Oleg, trebuia să mă preschimb în celălalt tip care arăta exact ca mine. Lui nu-i era niciodată frică. El avea un singur ţel. Era un moment crucial, cel în care eram faţă în faţă, doar noi doi, fără nimeni altcineva în jur. Toată planificarea şi toate discuţiile – du-te, nu te duce, ba da, ba nu – se evaporau. Dispăreau complet. Era momentul în care se închega o viziune complet clară asupra scopului şi a tehnicii. După care, când ajungeam să-mi dau seama ce făcusem, realizam şi enormitatea faptelor mele. Faţă în faţă însă, confruntarea cu Oleg mă acapara în întregime. A fost provocator, fascinant şi incredibil de incitant.

Din public a ridicat mâna o doamnă.

— Şi cum aţi hotărât câţi bani să-i cereţi? V-a crezut Oleg că sunteţi atât de lacom?

— Suma cerută a trebuit să fie întotdeauna realistă, am spus. Nu poţi forţa nota. Trebuie să existe concesii de ambele părţi.

M-am oprit şi am băut o gură de apă. A trebuit să mă gândesc o clipă la această întrebare.

— Întotdeauna a existat o puternică dimensiune teatrală a relaţiei, am continuat eu. Mi-am stabilit grila de preţuri în funcţie de cum mă vedea Oleg. Ce vreau eu să zic e că, dacă apari la întâlnire cu un ceas Breitling de zece mii de dolari, dar îţi oferi serviciile pentru câteva sute de dolari, o să se prindă că ceva e putred la mijloc. Iar dacă ceri prea mult, s-ar putea să nu fie în stare să obţină atâţia bani. Eu am înţeles că bugetul lor era limitat. Ei au înţeles care era motivaţia mea. Era vorba despre bani, plus o doză de ego. Şi, odată ce-au înţeles ce mă mâna de la spate, nu s-a mai pus decât problema sumei potrivite. El ştia suficient despre ce presupuneam eu că mi-ar trebui. Era suma cerută de mine suficientă încât să mă motiveze, iar ei să-şi permită s-o plătească? În cele din urmă, orice motivaţie ai alege, trebuie să fie ceva cu care să te simţi în largul tău, pentru că va trebui să ţi-o aperi de fiecare dată.

— O să scrieţi o carte?

— Nu m-am gândit la asta până acum, am zis eu – şi chiar nu mă gândisem.

Pe bune.

Mi-a fost clar din întrebările puse – dar şi din numărul lor – că aceşti agenţi au avut rareori ocazia să vorbească cu cineva care petrecuse atât de mult timp în compania unui spion rus din America. Chiar dacă aceşti agenţi îşi dedicau întreaga carieră – două-trei decenii sau poate mai mult – luptei împotriva spionajului străin, puţini dintre ei aveau ocazia să facă ceea ce făcusem eu, să petreacă ore întregi în compania celui care comitea infracţiunea. Eu avusesem şansa asta, iar ei păreau mai mult decât curioşi să afle ce învăţasem eu. Pun pariu că petrecusem mai multe ore cu un spion rus decât toţi cei prezenţi în sală la un loc.

Când n-au mai fost întrebări, am încheiat cu o plecăciune către agenţii cu care lucrasem. Meritau asta.

— Unul dintre motivele principale pentru care totul a funcţionat a fost că mi s-a oferit libertatea de a găsi singur răspunsurile la aceste întrebări. Ted, Terry şi Lisa m-au scutit de greutăţile administrative şi birocratice cu care ei se confruntau zilnic. Au ţinut cont de părerea mea în multe decizii tactice şi operaţionale. Mi-au permis astfel să-mi elaborez singur metode şi proceduri cu care să mă simt mai confortabil, care să pară fireşti, greu de detectat ca duplicitare de către ruşi. Ştiu cât de reticente pot fi organele federale când vine vorba de asumarea unor riscuri, iar în cazul nostru riscul a fost imens. Sper că toată lumea pleacă de aici cu ideea că a meritat să ne asumăm acest risc. De asemenea, nu uitaţi celălalt motiv pentru care totul a funcţionat: operaţiunea a fost neconvenţională, la fel ca mine. Ne-am abătut de la manual. N-am folosit un scenariu – cea mai bună parte din timp, cel puţin. Dacă am fi făcut-o, ruşii ar fi mirosit cu siguranţă mâna FBI-ului. Şi, în loc să mă vedeţi pe mine aici, în timp ce Oleg stă pe tuşă undeva pe la Vladivostok, lucrurile ar fi stat astăzi foarte, foarte diferit.

Am făcut o pauză – pentru efectul dramatic.

— Ţineţi minte, am zis. Asumaţi-vă riscurile. Nu fugiţi de ele. Dacă vrem să-i învingem pe nenorociţii ăştia, trebuie să fim creativi, adică să evităm abordarea cu care se aşteaptă ei să venim.

Acestea fiind spuse, publicul a izbucnit în aplauze, iar eu m-am străduit să nu roşesc.

Reflecţiile mele asupra chestiunii nu s-au oprit la Quantico. Am petrecut multe ore punându-mi întrebări şi reevaluând răspunsurile pe care credeam că le ştiu. Mult timp după falsa mea arestare am fost convins că FBI-ul greşise intervenind în acel moment. Dar am ajuns să înţeleg că, oricât fusesem de nemulţumit că operaţiunea se încheia aşa de brusc, momentul ales era logic. Eu, Ted şi Terry nu lucram într-un vid. Aşa cum aveam să aflu mai târziu, existau şi alte investigaţii care se intersectau cu a noastră. Am avut ocazia să văd din interior o parte importantă a relaţiei dintre America şi ruşi. Dar partea văzută de mine nu era singura.

M-am tot gândit ce însemnaseră acei trei ani. Cât de important a fost Oleg pentru ruşi şi pentru siguranţa Statelor Unite? Cât de tare am lovit în serviciile de informaţii ruseşti? Ce

mi-a fost dat să văd – să fi fost ăsta maximul de corupţie existent în procesul diplomatic al Moscovei sau numai vârful aisbergului spionajului rusesc? Cât de îndeaproape mă urmăriseră ruşii? Cât de tare îi fraieriserăm? În ce măsură bănuiau că tânărul american în care avuseseră încredere era agent dublu, mână-n mână cu FBI-ul?

La unele dintre întrebările astea n-o să pot răspunde niciodată. Discuţii obişnuite, rapoarte rememorate, indicii şoptite – toate au contribuit la un nivel mai adânc al înţelegerii. În unele cazuri am ajuns să fiu sigur pe concluziile trase de mine. În altele, mă tem eu, am rămas la stadiul de presupuneri.

De exemplu, am ajuns să fiu sigur că nu eram singura sursă activă de informaţii din New York a ruşilor. M-am convins că Oleg a avut şi alţi Naveed, aşa cum şi ruşii au avut alţi Oleg. Cu sau fără o confirmare oficială, arestarea Annei Chapman la scurt timp după operaţiunea mea avea să dovedească asta. Chapman era o rusoaică fermecătoare. Alături de alte nouă persoane, a fost arestată în 2010 la New York şi acuzată că spiona pentru Rusia. În scurt timp a devenit o celebritate internaţională şi o eroină în ţara ei. După ce s-a declarat vinovată la acuzaţia de conspiraţie, a fost deportată în Rusia în urma unui schimb de deţinuţi. Odată ajunsă acasă, a fost graţiată de Vladimir Putin pentru dovada ei curajoasă de patriotism.

Terry mi-a spus că era convins că Federaţia Rusă e la fel de dornică să pună mâna pe secrete americane ca şi predecesorii ei sovietici. Ruşii alocă la fel de multe resurse şi personal. Sub alt nume, fireşte. Nu mai este nici superputerea de altădată. Însă pasiunea şi angajamentul, concentrarea şi dăruirea, acestea au rămas la fel ca în trecut.

Cât de mult i-au costat pe ruşi eforturile noastre? Destul de mult, am ajuns eu să cred. I-am prins, i-am imobilizat şi am aflat ce le lipsea şi ce voiau de la noi. N-am stat pe gânduri, am acţionat primii. Am urmat dictonul lui Terry din ziua în care am făcut rost de manualele NATOPS. Am prins un spion spionând. Lucrând alături de agenţi, am dovedit că abordarea proactivă are sorţi de izbândă dacă este aplicată cum trebuie. De-a lungul celor trei ani cât a durat operaţiunea, am demascat tehnicile, metodele, informatorii şi reţelele pe care le folosesc

ruşii împotriva unei ţări despre care se presupune că le este aliată. Nimeni nu mai poate să se mulţumească să creadă că aşa-numiţii diplomaţi ai Rusiei chiar se ocupă doar cu diplomaţia. Sunt spioni – unii dintre ei, cel puţin. Singurele întrebări rămase sunt câţi anume, cât de des şi unde. Indiferent dacă e vorba despre materiale la liber sau nu, informaţiile pe care le culeg au valoare în mâinile lor, pentru noi devenind însă o ameninţare.

Eu şi Ava ne-am învăţat minte după ce-am dat-o în bară la întâlnirea cu FBI-ul, când am prins ora de vârf. Nu voiam să întârzii şi la jurământ. Aşa că, în dimineaţa zilei de 5 iunie 2009, eu şi Ava am luat metroul până în centru. Era însărcinată în opt luni şi două săptămâni cu primul nostru fiu. Sincer, a fost fantastic că a putut să coboare şi să urce scările de la metrou. Purta jeanşii ei Old Navy pentru gravide şi un tricou alb, elastic. Eu îmi pusesem costumul gri-deschis şi duceam într-o mână husa cu aparatul foto, că doar mergeam în centru pentru o treabă importantă, drept pentru care m-am gândit că ar trebui să mă pun la ţol festiv, chiar dacă întotdeauna mă simţisem mai comod în jeanşi, un tricou larg şi o pereche de Nike terfeliţi.

De la staţia de metrou Chambers Street am mers agale până în Federal Plaza, nr. 26. După ce-am trecut de controlul de la intrare, am urcat în lift – cel normal –, apoi am mers pe un hol până la biroul de recrutări al marinei militare, acelaşi birou în care dădusem pretestarea pentru aviaţie şi fusesem desfătat cu poveştile comandorului Jeff Jones.

— Intraţi, ne-a întâmpinat Juli veselă când am ajuns.

Juli purta uniforma ei kaki de toate zilele şi îşi prinsese strâns părul negru, ca întotdeauna. Radia însă o căldură din care mai văzusem doar frânturi până atunci.

— Ai dat dovadă de foarte multă răbdare, a zis ea. Nu ştiu prea multă lume care să se fi străduit atât de mult ca tine. Ai aşteptat mult ca să intri în marină.

Am zâmbit, dar n-am zis nimic. *Dac-ai şti tu ce-a trebuit să fac...* mi-am spus.

Înainte să începem, Juli mi-a dat nişte hârţoage de completat. Aşa cum apucasem să învăţ deja, în armată aproape orice începe cu nişte hârţoage de completat. Mi-a oferit un loc şi a început să-mi întindă formulare. Servicii medicale gratuite.

Asigurare de viaţă. Lista completă a persoanelor aflate în întreţinere – curând aveam să trec încă un nume acolo. Recunosc, până şi gestul banal de a completa hârţoage pentru marină mi s-a părut important – în special atunci când am ajuns la rubrica „Rang/grad”.

— Ofiţer/O1, am scris eu cu mândrie.

Terry a ajuns abia după ce-am terminat de semnat, chiar dacă a avut mai puţin drum de făcut: el a trebuit doar să coboare cu liftul. Purta unul dintre costumele negre standard ale FBI-ului.

— Aşadar, s-au hotărât să te primească, nu? Ţi-au zis că trebuie să mai aduni experienţă şi tu asta ai făcut. Şi ei au fost obligaţi să te primească, nu-i aşa?

Dacă ne-ar fi auzit nişte străini vorbind aşa, Terry ar fi trecut în ochii lor drept un nesimţit ordinar. Dar eu ştiam că ăsta era felul lui de a spune că e mândru de mine.

— Cred că încep să înţeleg, a zis el. Ca să intri în marina militară, trebuie să prinzi un spion rus.

— Cel puţin unul, am răspuns eu.

— Nu ţin minte să fi văzut chestia asta în regulament, a zis el. Dar trebuie să fie pe acolo pe undeva.

— Mersi, Terry, am zis eu.

Juli a ridicat capul când a auzit „spion rus”, dar nu mi-a cerut niciodată lămuriri în legătură cu asta. Când a ajuns şi Frank, toată lumea era acolo.

— Eşti gata? m-a întrebat Juli.

— Să-i dăm drumul, am zis eu, până nu se răzgândeşte cineva.

Nimic nu e niciodată în întregime spus în glumă. Chiar aveam sentimentul că în orice clipă toate astea ar putea să dispară. În mod cert, nu voiam să risc aşa ceva.

Juli mi-a arătat unde să stau, lângă o mare emblemă a marinei militare, imprimată pe covorul albastru-deschis. În colţ, în dreapta mea, era un steag al Americii.

Mi-a cerut să ridic mâna dreaptă. Fără să se uite pe vreo foaie, a rostit pentru mine, cu vocea ei clară şi fermă, tot jurământul de credinţă al marinei militare a Statelor Unite.

— Eu, Naveed Jamali, a început ea.

— Eu, Naveed Jamali, am repetat.

— Fiind învestit ofiţer în marina militară a Statelor Unite…
— Fiind învestit ofiţer în marina militară a Statelor Unite…
Am spus tot după ea:
— Jur solemn să protejez şi să apăr Constituţia Statelor Unite împotriva tuturor duşmanilor, străini şi interni… jur credinţă şi supunere aceleiaşi… să îmi asum această obligaţie voluntar, fără rezerve mentale, fără scopul de a comite evaziune… şi să mă achit cu onoare şi cu credinţă de toate sarcinile funcţiei pe care urmează să o preiau – aşa să m-ajute Dumnezeu!
După care Juli s-a întors către celelalte trei persoane prezente şi a zis:
— Doamnelor şi domnilor, vi-l prezint pe cel mai proaspăt ofiţer din marina militară a Statelor Unite, Naveed Jamali.
Chiar dacă publicul era format doar din trei persoane, vestea a fost primită cu zâmbete largi şi aplauze furtunoase. Şi eu zâmbeam cu gura până la urechi şi mai că mă temeam să nu-mi crape obrajii.
Juli s-a dus la biroul ei şi s-a întors cu o copie înrămată a scrisorii de acreditare pe care o pescuise de prin computer, cea pe care, aşa cum îmi spusese chiar ea, marina nu mai obişnuia să le-o trimită celor admişi.
— Poftim, a zis ea.
I-am spus cât de impresionat eram că ştia jurământul pe de rost. A râs. Şi ea era mândră, se vedea.
— Vreau să-mi promiţi ceva, a zis ea. Când o să fii repartizat către o unitate şi o să trebuiască să-ţi reînnoieşti jurământul, te rog eu mult, nu-l citi de pe foaie. Nu e atât de lung. Învaţă-l pe de rost! Când îl citeşti, se pierd seriozitatea şi măreţia momentului.
Avea dreptate, mi-am spus. Îmi plăcea că înţelegea importanţa profundă a gestului de înrolare în armată, chiar dacă n-avea de unde să ştie care fusese inspiraţia fiecărui recrut în parte, ce eforturi supraomeneşti fusese nevoit să facă şi care fuseseră visurile care îl purtaseră în acest loc. I-am promis că, atât timp cât voi purta uniformă, n-aveam să citesc niciodată de pe foaie un jurământ.
Ava scosese aparatul şi făcea poze. O poză cu mine şi scrisoarea înrămată. O poză cu mine în faţa steagului.
— Vreau una cu Naveed şi Juli, a zis ea.

În timp ce eu şi Juli ne-am aşezat alături, am observat că Terry se retrage, asigurându-se că nu intră în cadru.

— Nu vreau să vă stric pozele, a zis el.

Agenţilor nu le plăcea să fie fotografiaţi nici măcar în mediul sigur al biroului marinei militare.

Nu ştiu cum aş fi putut fi mai recunoscător sau mai încântat decât eram. Îmi stabilisem un ţel şi îl atinsesem. Preluasem ştafeta de la părinţii mei – care sunt adevăraţii eroi pentru felul în care şi-au slujit patria adoptivă – şi construisem pe bazele puse de ei cu răbdare timp de 20 de ani. Îmi ajutasem ţara şi un nou capitol din viaţa mea stătea să înceapă. Iar eu sărbătoream asta în felul meu, alături de câţiva dintre oamenii care făcuseră totul posibil. Această zi, această învestire – către ele ţintisem.

Acum, eram sigur, puteam să fac şi pentru marina militară ceea ce făcusem deja pentru FBI. Să lucrez sub acoperire. În lupta cu spionajul. De data asta, făcând oficial parte dintr-un program. Din postura de membru cu acte în regulă al unei echipe, nu de capul meu.

— O să fie grozav, i-am spus lui Juli. Sunt sigur.

Orice era posibil. Poate că aveam să ajung în Singapore sau în Bruxelles sau în vreo ţară din Africa cu ieşire la mare, aşa cum sugerase comandorul Jones, sau poate că aveam să fiu repartizat pe fostul teritoriu al lui Oleg, ONU.

Auzisem adesea oamenii spunând: „Încearcă să-ţi transformi pasiunea într-o carieră”. Asta făceam eu. În această ordine de idei, n-aveam cum să fac parte din ceva mai mare fără să existe o legătură oficială. Eu aveam s-o fac pentru marina militară a Statelor Unite. Agentul dublu, pus pe tuşă, intra cu adevărat în acţiune.

Ava m-a strâns tare în braţe. Terry şi Frank mi-au strâns mâna şi m-au felicitat.

— Vreau să vă mulţumesc amândurora pentru tot… am zis eu cu voce stinsă.

— Ascultă, Naveed, a zis Terry ferm. Tu ai făcut asta. E realizarea ta. Noi te-am introdus doar. Dar tot meritul e al tău.

Era amabil, dar eu mă simţeam cu siguranţă mândru. Făcusem pentru ţara mea ceva ce nimeni nu s-ar fi aşteptat să fac. Căutasem şi descoperisem în mine talente despre care nici eu nu ştiam că există. Mă ţinusem tare şi-mi văzusem de treabă

indiferent de riscuri. Îi învinsesem pe ruşi, ajutasem America şi îmi făcusem nişte prieteni pe viaţă. Acum mă îndreptam spre o nouă aventură extraordinară. Nu mai lipsea decât un singur lucru. Păcat, mi-am zis eu, că nu era şi Lino acolo, căci de la el pornise totul.

În timp ce mă gândeam la lucrurile astea în mijlocul tuturor, Frank m-a tras uşurel deoparte:

— Ştii, jurământul ăsta pe care tocmai l-ai depus… a zis el.

— Ce-i cu el? am întrebat eu.

— Şi jurământul depus de noi e foarte asemănător. Bine-ai venit în echipă, omule!

Dumnezeule, de când aşteptam să-mi zică cineva asta!

Mulţumiri

Se pare că desfăşurarea unei operaţiuni de contrainformaţii are multe în comun cu scrierea unei cărţi: pentru amândouă este nevoie de o echipă de profesionişti devotaţi. Mai întâi de toate, îi mulţumesc genialului meu coautor, Ellis Henican, care m-a ajutat să spun povestea cum trebuie. Acesta fiind debutul meu ca scriitor, sunt extrem de recunoscător echipei de la Foundry Literary + Media, care m-a ajutat de la început să concretizez acest proiect: agentei mele, Hannah Brown Gordon; agentei pe drepturi internaţionale, Kirsten Neuhaus; şi agentului asociat, Peter McGuigan. Am avut norocul să colaborez cu nişte oameni minunaţi şi la Scribner – doi redactori excelenţi, Paul Whitlatch şi Brant Rumble, şi o echipă de promovare foarte ambiţioasă, condusă de Brian Belfiglio şi sprijinită de Kyle Radler. Pentru observaţiile lor înţelepte şi ajutorul generos, le sunt îndatorat şi altor tineri profesionişti din domeniul editorial, John Glynn, Jane Callahan Dornemann şi Roberta Teer. Multe mulţumiri pentru Creative Artists Agency, în special lui Michelle Weiner şi lui Zach Nadler, pentru că au făcut ca povestea mea să trăiască şi dincolo de pagina tipărită. În sfârşit, îi mulţumesc avocatei mele, Loan Dang, pentru eforturile neobosite pe care le-a depus pentru mine.

Deşi nu pot folosi numele lor reale, le rămân veşnic îndatorat agenţilor FBI care au vegheat asupra mea: Ted, Terry şi Lisa. Sunt nişte adevăraţi profesionişti a căror sarcină zilnică este nici mai mult, nici mai puţin decât să ne apere ţara. Mă simt onorat că i-am cunoscut şi norocos că am lucrat cu ei.

Trecerea de la statutul de agent dublu amator la cel de militar a fost un uriaş şoc cultural pentru mine. Din fericire, am avut nişte mentori şi prieteni excepţionali care m-au ajutat să mă adaptez. Acest proiect nu s-ar fi materializat niciodată dacă bunul meu prieten şi coleg Jake L. nu m-ar fi încurajat să-mi aştern experienţele pe hârtie şi nu mi-ar fi făcut cunoştinţă cu agenta mea. Multe mulţumiri şi recrutorilor din marina militară Lino Covarrubias şi Juli Schmidt, care m-au ajutat să-mi îndeplinesc visul, şi mentorilor mei din marină, John B., Tony A. şi Mark W., care mi-au arătat că a fi un mare lider este sinonim cu a fi un mare dascăl. Unul dintre beneficiile neintenţionate ale înrolării în marina militară a fost că am cunoscut oameni ale căror umor şi susţinere au cimentat prietenii durabile: John W., Charles A., Dan M., Chris F. şi Kris C., aceştia fiind doar câţiva de pe o lungă listă de nume. Mai este şi Doug K., un tip care se descrie drept „un George Clooney hispanic” şi pe care eu îl numesc prieten, în principal pentru că nu prea am de ales.

Cartea a beneficiat enorm de ajutorul acordat de doi consultanţi tehnici: Frank Figliuzzi, fost director adjunct al contrainformaţiilor la FBI, şi căpitanul Gary Barron,

care are un rol principal în comunitatea ofiţerilor în rezervă ai serviciului de informaţii al marinei militare.

Le mulţumesc lui Alice şi Stuart Brent pentru toate ideile şi sugestiile lor, şi lui Nancy, Mark, Alice şi Adam pentru prietenia pe care mi-au arătat-o. În sfârşit, le mulţumesc părinţilor mei, Claude şi Naseem Jamali, pentru că au favorizat această lungă aventură aducându-i pe ruşi în viaţa noastră.